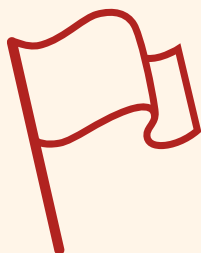

Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgiver: Smede og maskinarbejdernes Forbund

Udgivelsesår: 1888-1890

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

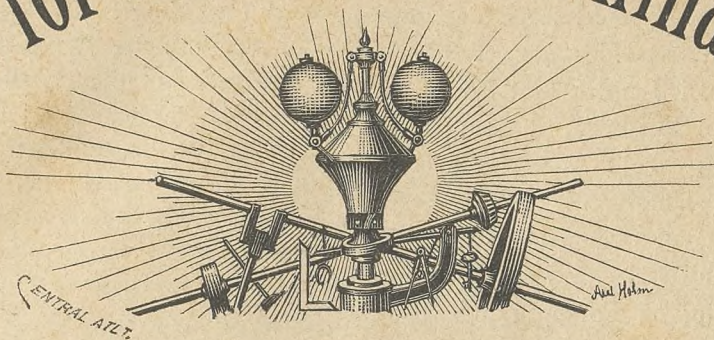
This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

[Besøg os på Arbejdermuseet](#)

[Søg i vores biblioteks- og arkivsamlings](#)

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 1

Oktober 1888

1. Aargang

Paa anden Omgang.

For anden Gang præsentere vi herved vore Kolleger et Organ for deres specielle Interesser. — Sidst gik det galt. — Der var ikke den fornødne Sympathi for et saadant Blad; og det gik da derhen, hvor alle for tidlig modnede Frugter jordes. Smedene stod den Gang i Begreb med at organisere sig her i Kjøbenhavn, medens deres Kolleger i Provindserne endnu ikke havde gnedet Søvn af Øjnene. Her holdt man Møder hver anden Dag, og al Interesse samlede sig om disse, i Provindserne kjendte man kun Organisation som Sygekasser, Begravelsesforeninger o. Lign.; men Foreninger, der skulde hjælpe sunde levende Mennesker til at føre en menneskeværdig Tilværelse, det havde man som sagt ikke tænkt paa. — Fagbladet kom forrige Gang lidt for tidlig, og maaske ikke under de heldigste Omstændigheder, — det var Udslaget af en rastløs Energi og levende Interesse hos en enkelt eller enkelte Organisatorer, som ikke ønskede noget Middel uforsøgt for hurtigst mulig at samle Smedene og Maskinarbejderne til fælles Optræden mod fælles Fjender; men der savnedes den Forstaaelse, som et Fagblad med sit jevnt saglige Stof kræver af sin Læsekreds. Derfor blev de første Numre af Fagbladet læst med Interesse, og derfor sløvedes denne Interesse for hvert Exemplar, der udkom. Det var ikke det æggende

Stof, man var vant til fra de politiske Blade, ikke de velklingende Taler fra Møderne, som endnu summede for Ørene, efter at man var kommet hjem i Sengen, og gjorde En til Agitator paa Værkstedet Dagen efter. Det var ikke Krudt, men derimod Svovl og Salpeter, Krudtets Raastoffer, man her fik leveret, og man forstod som sagt ikke at tage Lærdommen til Følge, al den Stund man selv trængte til at opagiteres.

Dengang blev der særlig lagt an paa at samle alle Smedene i Kjøbenhavn, siden da er vor Virkekreds blevet betydeligt udvidet. Vi arbejder nu paa at samle alle Vulkans Sønner, hvor disse end færdes i Landet. »Smedenes Forbund« er fra at være Navnet paa en Fagforening i Hovedstaden, blevet til Betegnelsen for en Række Smedeforeningers Fællesvirksomhed, og som Organ for dette Forbund haaber vi, at enhver Smed, Landet over, vil byde dette vort første Nummer: Velkommen!

* * *

Det er jo Skik, naar man saaledes selv introducerer sig, foruden sit Navn ogsaa at fortælle lidt om, hvad man vil, og vi skal da ogsaa følge denne priselige Regel.

Vi kan i faa Ord sige det: Vi vil sætte alle de Spørgsmaal under Debat, hvis heldige Løsning ere vigtige for vort Fag, vi vil aabne Bladets Spalter, for at de forskellige Meninger om det

enkelte Spørgsmaal kan komme frem og sammenarbejdes, og vi vil i dette Diskussionens rørte Vand søge at være det styrende Roer, der fører Skuden i sikker Havn, saaledes at der blandt Fagfællerne trindt om i Landet kun bliver én Mening om vort store Retskrav til Samfundet, og om *hvorledes* vi skal arbejde for at faa disse Krav anerkjendte og honorerede. Vi vil ved vor Virksomhed styrke vor Organisation *indadtil*, ved at blive et Forbindelsesled mellem Mand og Mand, mellem Forening og Forening, og vil vi ved den Maade, hvorpaa vi arbejder for den fælles Sag, styrke vor Organisation *udadtil*, ved at agitere blandt Kolleger, der endnu ikke har gnedet Søvnen ud af Øjnene, samt aftvinge vore Modstandere den fornødne Respekt.

Saa være da dette Blad, som vi med Rette kan kalde *vort* Organ, anbefalet til alle Kollegers Velvillie, at det snart kan naa det Maal, det har sat sig: At findes i enhver Smeds Hjem, og tolke enhver Smeds Tanke. *Red.*

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Mandagen d. 20. August d. A. samledes Repræsentanterne fra Danmarks Smede- og Maskinarbejder-Foreninger — som var i Kjøbenhavn i Anledning af den skandinaviske Fagforeningskongres — for at drøfte Muligheden af en Sammenslutning af disse til *et* Forbund. Resultatet af Forhandlingerne, der bleve førte her, sér vi allerede ved nærværende Blads Udgivelse.

Alle de Delegerede vare enige om, at en Sammenslutning baade var nødvendig og tidsvarende, og dette Punkts Behandling var derfor det hurtigste at komme fra. Skjøndt de Delegerede tildels ikke kjendte hinanden, skjøndt de havde hver sin Virkekreds, og som Følge deraf forskellige Anskuelser og Synspunkter, behøvedes der dog ikke mange Ord. Da Formanden for Smede- og Maskinarbejdernes Forbund havde anbefalet Forslaget herom, var man med det samme færdig med det. Det blev strax eenstemmig vedtaget.

Hvorledes kan man forklare sig dette, at et saa vigtigt Spørgsmaal gaar igjennem uden Diskussion?

Fordi at alle Fagforeninger i Smede- og Maskinfaget længe havde følt, at vi manglede en saadan Organisation, i Erkjendelse af, at jo større Sammenslutning og Eensartethed vi kunde opnaa, jo hurtigere kommer vi til Maalet.

Hidtil har vi virket hver for sig, og hver Forening har da tumlet med sine *smaa* Opgaver som de bedst har kunnet, i rigtig Forstaaelse af at de *store* ikke kunde magtes; nu virker vi som et samlet Hele, og herefter behøver vi ikke at lade de store Opgaver ligge; nu skal de nok komme frem.

Og der er nok at tage fat i.

Først maatte naturlig Fagbladet komme. At have et Organ i en Organisation som vor, er det samme som at have Samkvem med hinanden, igjennem det taler vi med hinanden, meddeler hinanden, hvad vi anser for rettest at foretage paa dette eller hint Tidspunkt, og igjennem det *oplyser vi vore Kolleger.*

Og Fagbladet kommer ikke for at forsvinde igjen efter en stakket Stund, det er ingen Spekulationsblad; vor Redaktør behøver ikke, som de fleste andre nyslaaede Redaktører, med bankende Hjærte at vente paa en Abonnent hver Gang Døren til Kontoret bliver aabnet, nej, ethvert Medlem er Abonnent; saa snart en Smed bliver Medlem af Organisationen, er han med det samme med til at udgive Fagbladet. Og han vil da ogsaa gjøre sit til at faa det udbredt: *at faa flere Medlemmer ind i Organisationen.*

Den næste store Opgave, som Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund vil paatage sig, er *Agitationen for Oprettelse af Foreninger i de Byer, hvor saadanne endnu ikke findes*, og det vil ikke vare længe forinden der vil blive taget fat herpaa. Vil vi nu have Held med os paa dette Punkt?

Enhver, der har fulgt med Arbejderbevægelsen i Danmark i de senere Aar, vil svare ja.

Enhver vil vist have lagt Mærke til, at den ene Fagforening efter den anden er blevet oprettet derude i Provinserne, der er man nemlig ogsaa kommen i Tanker om, at der maa Fagforeninger til for at danne en Modvægt mod den frie Konkurrences Udskejelser, og det skulde dog være mærkelig, hvis Smedene vare sløjere til at varetage sine Interesser end andre Haandværkere. Det er de da heller ikke, og vi ere overbeviste om, at der kun behøves en Opfordring og lidt Støtte fra Hovedbestyrelsen for at der kan dukke

Fagforeninger op i Provinserne, rede til, sammen med os, at tage Kampen op mod vore Modstandere.

Hvad vi manglede før, for at kunne danne Foreninger i Provinserne, har vi nu: *Et dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund med en Hovedbestyrelse og — et Fagblad.*

Vi giver Hovedbestyrelsen for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund vore bedste Ønsker med paa Vejen, og haaber, at vore Fagfæller overalt i Landet vil støtte den i sine Bestræbelser for at skaffe menneskeværdige Tilstande for Smedene og Maskinarbejderne.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund (Kjøbenhavn) afholdt Torsdagen den 4. Oktober en extra Generalforsamling, i Følge Begjæring af 60 Medlemmer. Dagsordenen var: Grændserne for Bestyrelsens Raadighed over Forbundets Midler.

Efter en meget lang og temmelig skarp Diskussion skred man til Afstemning over følgende 2 Resolutioner:

Nr. 1. Stillet af *F. Hurop*:

Generalforsamlingen beslutter: Ved de ordinære Generalforsamlinger forelægger Bestyrelsen til Godkjendelse en budgetteret Oversigt over Forbundets Indtægter og Udgifter i det følgende Kvartal.

Dog er Bestyrelsen bemyndiget til, udenfor Budgettet at afholde ekstraordinære Udgifter, der foranlediges ved Arbejdsnedlæggelser i Henhold til Lovens §§ 45—46. Udbryder en Strejke i et Fag, og der af dets faglige Organisation stilles Fordring om Tilbagebetaling af eventuelt Tilgodehavende, er Bestyrelsen bemyndiget til, at disponere over et passende Beløb, dog ikke over 400 Kr. og ikke i noget Tilfælde over mere end Halvdelen af Forbundets Midler. Behøves yderligere Støtte, kan Bestyrelsen søge den tilvejebragt ved frivillige Bidrag, eller forelægge Forslag paa en i den Anledning indvarslet Generalforsamling, om yderligere Udbetaling af Forbundets Kasse.

Nr. 2. Stillet af *Vald. Olsen* paa Bestyrelsens Vegne:

Generalforsamlingen billiger den Maade, hvorpaa Bestyrelsen har forvaltet Forbundets Midler hidtil, og gaar derfor over til næste Punkt paa Dagsordenen.

Hurops Resolution vedtoges med 18 Stemmers Majoritet.

Formanden, *Vald. Olsen*, erklærede at han som Følge af denne Afstemning saa sig nødsaget til at trække sig tilbage som Formand, men lovede dog, paa Forsamlingens Opfordring, at fungere indtil der var valgt en ny.

* * *

Vi beklager selvfølgelig, at Forbundet saaledes er nødt til at skifte Formand, men vi er ikke enige med dem, der mener at slige Ting kan slaa Forbundet i Stykker. En Forening, der har kunnet staa for saadanne Slag, som det i 1885, gaar overhovedet aldrig i Stykker.

Det er en af den Slags Brydninger, som altid vil finde Sted i en virksom Forening, hvor alle ere besjælede af Iver efter at virke til Fagets Vel. Vi skal ikke indlade os paa at dømme Parterne imellem, men kun ønske, at Forbundet i Valget af Formand maa træffe den rette.

Bearbejdning af haarde Metaller — ved Luft.

(Efter »Vulkan«.)

Denne nye Methode, opfunden af Amerikaneren John George Sibbald i New-York, lader sig anvende overalt, hvor der af et Arbejdsstykke skal borttages en eller flere Spaaner af dettes Overflade, altsaa hvad vi nu udføre ved Drejning, Høvling osv. Og selv hvor disse Midler slaa fejl eller deres Anvendelse er for besværlig, tids-spildende eller kostbar, skal den her omtalte Methode forholdsvis let, hurtigt og billigt føre til Maalet. Endvidere er Overfladen efter Bearbejdningen ikke alene fuldstændig glat og spejlblank, men ogsaa, om det ønskes, haardere end det borttagne. Den haarde Skal paa hurtigt afkølet Støbejern, haardtstøbte Gjenstande og hærdet Staal er ofte saa haard, at den modstaar selv det bedste Værktøj og næppe kan bearbejdes med de hurtigløbende Smærgelskiver. For den nye Fremgangsmaade staa disse her nævnte Materialier sig ligesaa lidt som blødt Jern eller Staal. Ligesaa kan man ved den nye Methode meddele blødt Smedejern eller kulstoffattigt blødt Staal en betydelig Haardhed.

Den her omtalte Fremgangsmaade vil ikke alene vække Opsigt hos den praktiske Tekniker, men ogsaa hos den videnskabelige Fysiker. Man

kunde næppe tro paa Resultaterne, naar ikke de nøjagtige, med Tal fastslaaede Forsøgsresultater samt Prøvestykker forelaa. Den i »Patentblatt« i alle Enkelthederne fremstillede Maskine er indrettet til Bearbejdningen af Løbefluden paa Jern- og Staalhjul til Jernbanevogne. En Beskrivelse af denne er fuldstændig orienterende.

En Skive af blødt Metal med en Diameter af 84 til 103 Centimeter drejer sig meget hurtigt rundt, saaledes at den gjør 40 til 50 Omdrejninger i Sekundet. Parallel med denne Skives Axe er det Hjul, der skal bearbejdes, saaledes anbragt, at man er i Stand til at nærme og fjerne det til og fra Arbejdsskiven; Hjulet bevæger sig meget langsomt rundt, saaledes at det fuldender en Omdrejning i 20 til 25 Sekunder. Ansættes Hjulets Diameter til en Meter, saa finder man ved en lille Regning, at i Hjulets og Skivens Berøringspunkter vil denne sidste Omkreds suse forbi Hjulets med en Hastighed af 106 til 162 Meter i Sekundet, det er det fem- til otte-dobbelte af et Kurértogs Hurtighed i stærkeste Fart, medens Hjulets Periferihastighed i samme Tidsrum kun er 16 til 63 cm.

Nærmer man nu langsomt Hjulet til Skiven, til deres Omkredse omtrent berøre hinanden, saa viser der sig en livlig Gløden, og der fremkommer en Regn af Gnister. Det yderste Lag af Hjulet forsvinder lidt efter lidt, smelter eller brændes bort. Glødningen passerer med det langsomt drejende Hjul dette helt rundt, indtil den ved Spaanens Ophør forsvinder af sig selv. Forskydes nu Hjulet en Smule til Siden, paa-begyndes en ny Spaan, og det ovenfor beskrevne gjentager sig paany. Glødningen indskrænker sig til Berøringspunktet og kun til Hjulets Metal, idet Skivens Omkreds kun er i Berøring med Hjulets i et Øjeblik, medens det øvrige samtidig er udsat for Afkøling. Den bearbejdede Hjulring forlader Berøringspunktet blankt poleret og mer eller mindre haardt. Ønsker man ringe eller ingen Hærdning, forskydes Hjulet efter hver Omdrejning noget stærkere, saa at et forholdsvis tykkere Lag borttages, og man lader det derfor løbe noget langsommere, omtrent en Omdrejning i 15 til 20 Sekunder. For at opnaa en stærkere Hærdning lader man det løbe en Omdrejning i 5 til 6 Sekunder og forskyder det langsommere, saaledes at et forholdsvis tyndere Lag borttages. Hærdningen kan ogsaa foretages

ved Vandafkøling umiddelbart efter at Spaanen er borttagen, og man opnaar derved en saa høj Hærdegrad, som næppe kan naaes paa anden Maade. Den indskrænker sig dog ligesom Glødningen kun til Overfladen. Det egentlige Hjul forbliver blødt, saaledes at det modstaaer Stød og ikke springer i stærk Kulde.

Men hvad der er det mest forunderlige er, at den bløde Arbejdsskive, selv naar den bearbejder glashaarde Flader, ikke modtager nogen videre Opvarmning og heller ikke viser nogen Slid, selv ikke efter Uger eller Maaneders Brug.

(Fortsættes.)

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund (Kjøbenhavn) afholder ordn. Generalforsamling Tirsdagen d. 23. Oktober, Aften Kl. 8^{1/2}, i Rømersgade 22, Stuen o. G.

Dagsordenen er foreløbig sat saaledes:

1. Regnskabet. 2. Budgettet. 3. Forslag fra Nr. 5, *C. Hansen*, om Forandring i Administrationen. 4. Forslag fra Nr. 380, *Jul. Christensen*, om Forandring af Lønningerne. 5. Prøvevalg af Formand og 5 Bestyrelsesmedlemmer. 6. En Skrivelse fra Bygningssnedkernes Fagforening. 7. Reglerne for nye Medlemmers Optagelse.

Medlemskort forevises ved Indgangen.

Bestyrelsen.

Følgende Foreninger ere indmeldte i »Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund«:

Smede- og Maskinarb. Forbund, Kjøbenhavn,	
Klejnsmedesvendeforeningen, Kjøbenhavn,	
Smede- og Maskinarb. Fagforening, Helsingør,	
— — — — — Aarhus,	
— — — — — Aalborg,	
— — — — — Randers.	

Som Hovedbestyrelse fungere:

Som Forretningsfører: *Vald Olsen*, Rømersgade 22, 1. Sal, Kjøbenhavn K.

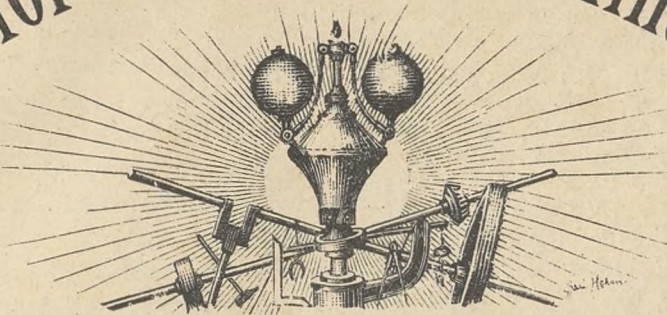
Som Repræsentanter:

Maskinarbejder <i>N. P. Nielsen</i> ,
— <i>Jul. Christensen</i> ,
Klejnsmed <i>Sofus Olsen</i> ,
— <i>Gustav Olsen</i> .

Ansvarhavende Redaktør: *Vald Olsen*.

Trykt hos Rud. Bøhm. Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 2

November 1888

1. Aargang

En Alderdomsforsørgelse.

Og altid var Raabet det samme: Brød,
Og Svaret det samme: Stene.

Holger Drachmann.

»Foreningen for Fabrikanter i Jærindustrien« er en Forening af kjøbenhavnske Maskinfabrikanter, hvis Formaal er at faa Arbejderne til at arbejde for saa ringe en Løn som mulig, at tilintetgjøre Arbejdernes Medbestemmelsesret om Arbejdsforhold og at værne Arbejderne mod »socialistiske Overgreb«.

Da Foreningen i 1885 foretog en Lock-out mod alle Smede og Maskinarbejdere, var Kjærligheden til disse Drivfjedren dertil. Arbejderne skulde ikke tvinges til at have en høj Løn (!!); naar de havde Lyst til at arbejde for 20 Øre pr. Time, var det et Attentat mod deres lov-hjemlede Frihed at give dem 27 Øre pr. Time. Fabrikanternes Hjærte blødte ved Tanken om, at Smedene skulde gaa hjem med en højere Ugeløn end de havde Lyst til, det kunde man dog ikke nænne, saa vilde man hellere putte den Mærfortjeneste, som muligvis kunde fremkomme ved de 27 Øre, i sin egen Lomme, og lade Arbejderen beholde sin »Frihed«.

Saa blev Skruebrækkerforeningen dannet, eller som den officielt hed: »Smede og Maskinarbejderforeningen af 1885«.

Lovene blev formodentlig udarbejdede paa Hr. Hüttemeiers Kontor — det er jo rart at have Fagfolk til den Slags Arbejde — og de vare gode nok.

Det hed i Formaalet: at søge Lønnen hævet til en saadan Højde, at den staar i passende Forhold til vort Arbejde og vore Livsfornødheder o. s. v., som der staar i Forbundets Love.

Og der var ogsaa Smede, som hoppede paa Limpinden og meldte sig ind i Foreningen; enhver Mand fik nok iøvrigt en Dusør.

Men alt dette gaar naturligvis til en Tid, og saa ikke længere; under de nuværende Produktionsforhold faar Arbejderne snart Øje op for, hvad der tjener til deres Gavn, selv om de et Øjeblik har ladet dem vildlede for gode Ord og Betaling. I Erkjendelse heraf besluttede da Fabrikanterne at vise deres Arbejdervenlighed paa en værdig Maade, med ét Slag at knuse alle dem, som mente, at Skruebrækkerforeningen kun var dannet til Fabrikanternes Fordel, de nedsatte en — Komité, som skulde udfinde under hvilken Form Fabrikanterne kunde oprette en Alderdomsforsørgelseskasse for deres Arbejdere.

En Digter har sagt:

En Gang da faldt det Satan ind at *Intet* maatte ské,
Saa satte han i Verden ind *den første Komité*.

Det slog da ogsaa til her. Komitéen, som bestod af D'hr. Maskinfabrikanter Bonnesen, Hüttemeier, Houberg, Ludvigsen og Lindegaard, har afgivet en Betænkning, hvori det hedder:

»... der oprettes en Forening til Bistand for Arbejdere, som ønske at spare op til deres Alderdom. Foreningen oprettes uden at være direkte afhængig af Fabrikantforeningen og bestyres særskilt.

Foreningen sikrer Arbejdere hos sine Medlemmer, naar disse efter visse nærmere Regler ville spare op til deres Alderdom, en højere Rente af deres Penge, end de kunne faa gjennem en Sparekasse. Renten gjøres stigende efter en bestemt Skala. Dens Størrelse gjøres afhængig af den kortere eller længere Tid, i hvilken Arbejderen har arbejdet hos Foreningens Medlemmer, idet dog den derved opnaaede Anciennitet for nye Bidrags Vedkommende fortabes ved Strejker o. desl., medens der ikke sker nogen Forandring ved Forrentningen af tidligere indbetalte Bidrag, Arbejderen vil saaledes til enhver Tid kunne faa at vide Størrelsen af den Kapital, som han kan gjøre Regning paa, naar han opnaar en vis Alder.

For at Arbejderen skal være berettiget til at nyde de Begunstigelser, som Foreningen tilbyder, skal han være i Arbejde hos et af Foreningens Medlemmer, han skal hver Lønningsdag lade tilbageholde en nærmere fastsat Kvotadel af sin Lønning, og han har ikke Ret til selv at hæve sin opsparede Kapital, førend han har naaet en vis Alder. I Tilfælde af hans Død tilfalder den opsparede Kapital hans Efterladte. Skulde særlige Omstændigheder tale for, at den opsparede Kapital stilles til hans Disposition tidligere end efter Reglen, kan dette undtagelsesvis ske med hans Arbejdsherres og Bestyrelsens Billigelse.

Den forøgede Rente for Arbejderen bringes tilveje ved Tilskud fra Medlemmernes Side, idet disse hver Lønningsdag indbetale til Foreningens Kasse foruden det af Arbejdernes Lønning indeholdte Beløb tillige et andet, som fastsættes nærmere, og hvis Rente*) er bestemt til at forøge Renten af Arbejdernes Indskud, **medens selve Bidragene fra Arbejdsgiverne ikke tilfalde Arbejderne***). Naar Arbejdernes opsparede Kapital i sin Tid udbetales, blive disse Beløb altsaa frigjorte og kunne atter gjøre Tjeneste paa lignende Maade som Garantifond.

Foreningen træder i Forbindelse med Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871, med hvilken hver sparende Arbejder faar sin egen Kontrabog.

De af Foreningens Medlemmer tilskudte Garantibeløb holdes i Foreningens Regnskab særskilt for hvert Medlem og kunne kun benyttes til Garantifond for vedkommende Medlems Arbejdere. Naar vedkommende Medlem udtræder af Foreningen, har han Krav paa de af ham tilskudte Beløb, efterhaanden som de frigjøres som Garantifond.«

Herefter behøver man ikke længer at spørge, hvorledes det staar med Fabrikanternes Godgjørenhed; Betænkningen taler tydeligt for sig selv.

*) Udhævelserne ere af os.

Fabrikanterne giver *ikke* et Tilskud lig det Arbejderne giver, de giver ikke Halvparten, Tredieparten eller Fjerdeparten af det Tilskud Arbejderne giver, nej, men derimod *en højere Rente af deres Penge end de kunde faa i en Sparekasse.*

Hvad er nu »en højere Rente end de kunde faa i en Sparekasse«?

Det kan man naturligvis ikke vide, men vi kan jo opstille en Sandsynlighedsberegning, bortset fra den stigende Skala, »som bortfalder ved Strejker o. desl.«. Lad os sige, at Arbejderne gav et Bidrag af 25 Øre ugentlig, og Fabrikanterne et lige saa stort Bidrag ugentligt for hver Arbejder. Og lad os, for ikke at regne for lavt, sætte Renten til 4 % pro Anno, det vilde give aarlig en Sum af 13 Kr. for Arbejderne og 13 Kr. for Fabrikanterne for hver Arbejder.

Nu skal altsaa Arbejderne have Rente saavel af sine egne som af Fabrikantens Tilskud, dette bliver paa et Aar 1 Kr. 4 Øre. Arbejderen vil altsaa herved vinde, at han for hver 25 Øre han tilskyder faar *en Øre, eller 52 Øre i et Aar.*

Efter dette kan man beregne »den stigende Skala, som fortabes ved Strejker o. desl.«.

Vi kan ikke andet end lykønske Skruerbrækkerforeningen til denne Alderdomsforsørgelse, men at den vil skaffe nogen Tilgang til Foreningen tror vi dog ikke. Men den kan maaske aabne Øjnene paa en Del og bringe dem til at forstaa, hvorledes det har fat med Fabrikanternes Arbejdervenlighed.

Vi andre, som i en lang Aarrække har stillet Krav til Samfundet om Alderdomsforsørgelse, gaar selvfølgelig ikke med til sligt Lapperi.

En Opgave for Forbundet.

Fagforeningens Opgave bliver ofte misforstaaet. En væsentlig Grund til at saa mange holde sig udenfor er, at den Opfattelse gjør sig gjældende, at en Fagforening kun er til, for at man kan gjøre Strejke — en grundfalsk Anskuelse.

Sagen er jo nemlig den, at Strejker kun bliver brugt som sidste Middel til at føre berettigede Fordringer igjennem. Men det er meget vanskeligt at faa Folk til at indse, hvad der er *berettigede Fordringer* og hvad ikke. Og saa mener jeg da, at der er en Vej, ad hvilken dette

lader sig gjøre, og som bl. a. blev betonet paa den skandinaviske Fagforeningskongres, nemlig gennem Udarbejdelsen af en *Arbejderstatistik*.

Her er en Opgave for »Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund«. Ser vi i Forretningsfører Knudsens Betænkning over Sygeforsikring og Alderdomsforsørgelse, vil vi se, at Oplysningerne for Smede- og Maskinarbejdernes Vedkommende er højst mangelfulde. Og saadanne statistiske Oplysninger er dog af den allerstørste Betydning for at kunne klare Begrebet *berettiget* eller *ikke berettiget* i en Kamp for Gjennemførelse af f. Ex. højere Løn eller Forkortelse af Arbejdstiden. —

Disse faa Linier har jeg fremsat, fordi jeg mente, at nu, da vi har faaet Smede- og Maskinarbejderforeningerne i Danmark centraliseret med en Hovedbestyrelse, kunde man forholdsvis let ved Udsendelse af Skemaer med Spørgsmaal om, hvad der ønskedes besvaret, faa tilvejebragt en Statistik for Smedene, som kunde være os til uvurderlig Nytte i Fremtiden. J. W.

* * *

Idet vi takker den ærede Indsender for det fremsatte, tror vi at kunne love ham, at der snaarest mulig skal blive taget fat paa denne Sag.

Red.

Bearbejdning af haarde Metaller — ved Luft.

(Efter »Vulkan«.)

(Sluttet.)

Lader man Skiven løbe for langsomt, kun 16 til 35 Omdrejninger i Sekundet, og Hjulets Bevægelser foregaar, som tidligere omtalt, saa bliver Skiven meget stærkt ophedet og hurtigt afslidt, medens der af det haardere Hjul saa godt som ikke borttages noget. Ved det opgivne Antal Omdrejninger, 40 til 50 i Sekundet, finder derimod som omtalt intet Slid Sted, og skulde et saadant i Tidens Løb, om end i ringe Grad, vise sig, saa kan det simpelthen forklares ved, at Arbejderen en Gang er kommen til at forskyde Hjulet for hurtigt og altsaa, som forhen omtalt, har taget en for tyk Spaan. Dette er de simple Kjendsgjerninger. Men Forklaringen paa det her omtalte er ikke saa let, i Særdeleshed hvad der angaar den bløde Skives Uopslidighed.

Paa Forklaringer mangler det dog ikke. En af de naturligste er den, som Hr. Doktor Karl Klar har fremsat i en Afhandling om dette Thema. Han kom til følgende Resultat: Aabenbart kan den bløde Skive ikke selv forrette Arbejdet, men den maa have en kraftig Medhjælper, der efter Afbenyttelsen eller Forbruget stedse fornyer sig selv efter Behovet. Skive og Hjul kan altsaa ikke berøre hinanden umiddelbart, og vilde man forudsætte en saadan Berøring af Metal mod Metal, da maatte denne Berøring være uden Tryk. Er Trykket i Berøringspunktet ikke lig Nul, men noget større, om end kun lidt, saa maatte den ved dette Tryk foraarsagede Friktion ogsaa have et Slid af Skiven til Følge. Man tænker dernæst nærmest paa Elektriciteten; alene denne Forklaring er udelukket. Sibbald forfærdiger Skiven af blødt, sejt Staal, for at den ikke ved den fremkomne Centrifugalkraft skal sprænges; han kunde ogsaa lægge en Ring af Bly omkring Skiven, uden at Resultatet forandredes. Skulde elektrisk Spænding kunne opstaa ved Berøring af Metallerne, maatte disse Metaller være forskellige og i den »elektriske Spændingsrække« staa saa langt fra hinanden som muligt. Bearbejder man nu med en Staalskive et Hjul, forfærdiget af samme Materiale, er Virkningen ikke svagere, end om Hjulet var af Støbejern eller et andet Metal, og omvendt giver Metaller med den størst mulige elektriske Modstand ingen Stigning i Virkningen. Der bliver derfor kun følgende Forklaring tilbage til at bygge videre paa. Som Fysiken lærer, er ethvert fast Legeme omgivet af et stærkt fortættet Luftlag af meget ringe Tykkelse, hvilket er Virkningen af den Tiltrækning, som Smaadelene i Legemets Overflade udøver paa det omgivende Luftlag.

Efter flere Fysikeres Anskuelse er Luften i dette Luftklæde meget stærkt fortættet, altsaa ogsaa af en ikke ubetydelig Styrke. Luftlagets Styrke afhænger af det faste Legemes Beskaffenhed; det er saaledes ved sværere Metaller meget større end f. Ex. ved Papir; det lette Papir mangler dog heller ikke sin Luftklædning, idet man ved Skrivning med Pennen maa kradse en lille Kanal i dette Luftlag; de herved fremkomne Vægge hindrer Blækket i at flyde ud.

Det er dette Luftlag om den bløde Skive, der egentlig udfører Arbejdet. Den uhyre Hurtighed, hvormed det strejfer Arbejdsstykkets Over-

flade, bringer selv det haardeste Materiale i Glød og slynger det i meget fintdelt Tilstand ud i Luften, hvor det forbrænder. Det arbejdende Luftlag bliver her naturligvis delvis eller aldeles forbrugt, men det fornyes strax, saa snart det paagjældende Sted paa Hjulets Omkreds har forladt Arbejdsskiven. Ved en bestemt Omdrejningshastighed af Skive og Hjul bliver ialtfald en bestemt Del af Luftlagets Tykkelse — vi vil sige Halvdelen — bortfjernet. Bevæger Hjulet sig noget hurtigere eller gaar Skiven noget langsommere, bliver mere end Halvdelen borttagen, indtil endelig Luftklædningen i sin hele Tykkelse er sønderreven. Her er saa Grænsen for Arbejdsdygtigheden naaet, Skive og Hjul berører hinanden, men endnu uden noget Tryk. Løber Skiven endnu langsommere eller Hjulet endnu hurtigere, følger et Tryk mellem Fladerne og en deraf resulterende Opvarmning og Slidning af den bløde Skive; Luftlaget stopper allerede før Berøringspunktet og kommer ikke til Anvendelse og det haarde Hjul angribes ikke. Det samme Misforhold kan ogsaa indtræde ved en meget langsom Tilspænding af Hjulet, naar Arbejdsskivens Hastighed synker under en vis Grænse; den mindre Opvarmning af det betræffende Sted paa Hjulet faar da Tid til at fordele sig ind i Hjullegemet og en Smeltning kan ikke finde Sted.

Det billige og af sig selv efter hver Sønderrivning fornyede Luftklæde er altsaa det, der holder det fremrykkende haarde Metal fra Livet af den blødere Arbejdsskive og antagelig besørger Arbejdet.

(Etter »Z. für M. und S.«.)

Fagskole for Smede.

Den jyske Smedemesterforenings Formand Hr. P. Frost i Kolding er, i Følge Meddelelse i flere Blade afrejst til Udlandet, navnlig Tyskland og Østerrig, for at gjøre sig bekendt med de dér eksisterende Fagskoler for Smede.

Det skal nok være Mening, forsaavidt det kan lade sig gjøre, at oprette en lignende her i Landet.

Fagmeddelelser.

Smede og Maskinarb. Forbund (Kjøbenhavn).

Den i Forbundet rejste Strid fik sin Afslutning ved sidste Generalforsamling, idet det meget omstridte *Budget* blev fremlagt og *forkastet*.

Da alt saaledes blev ved det gamle, bortfaldt Spørgsmaalet om Formandsskiftet og *Vald. Olsen* blev da ogsaa gjenvalgt.

Kleinsmedesvendeforeningen (Kjøbenhavn).

Paa Generalforsamlingen d. 18. Oktbr. valgtes *Sofus Olsen* til Formand.

Lokalet, Rømersgade 22, Kj., er aabent hver Mandag Aften fra 8—10.

Formanden, *Sofus Olsen*, boer Slotsgade 36, 3. Sal o. G.

Smede og Maskinarb. Fagforening (Aarhus).

Paa Generalforsamlingen d. 27. Oktbr. valgtes til Formand: *Elias Petersen* og til Kasserer: *R. Søby*.

Offentligt Møde for Smede i Horsens

afholdes paa Søndag d. 18. Novbr. for om mulig at faa dannet en Fagforening dér. Formanden for Foreningen i Aarhus Hr. *Elias Petersen* vil komme til Stede.

Offentligt Møde for Grov- og Beslagsmede

(som arbejder paa Vogn- og Beslagsmedeværksteder)

afholdes Tirsdagen den 20. Novbr. Aften Kl. 8½ i Rømersgade 22, St. o. G. (den lille Sal)

Dagsorden: Forholdene paa Grov- og Beslagsmedeværkstederne.

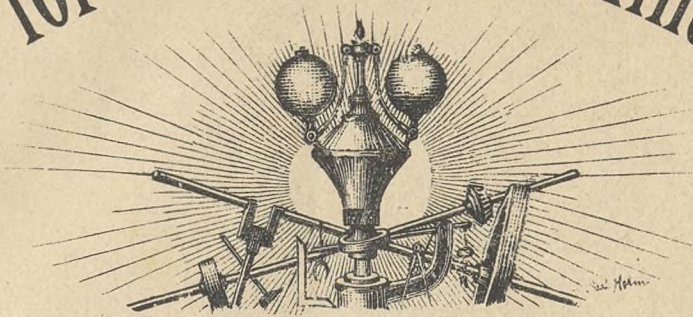
Bestyrelsen for
Grovmedeforeningen af 1873.

Bestyrelsen for
Smede og Maskinarb. Forbund.

Redigeret af *Vald. Olsen*.

Trykt hos Rud. Böhm. Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 3

December 1888

1. Aargang

Kontingent.

Man kan faa Alt for Penge, siger man, og der ligger noget i det. Om man ikke kan faa *Alt* for Penge, er det dog faktisk, at Pengene er det vigtigste Middel i omtrent *alle Forhold*. Og det er lige saa vist, at man kun faar meget lidt *uden Penge*.

Dette gjælder ogsaa for Fagforeningerne. Blandt de Midler, der staar til vor Raadighed ved indtrædende Konflikter hører Pengene til det væsentligste.

Pengene holder man op for Arbejdsgiverne og siger: Her kan I sé, vi er ikke uforberedte paa en Konflikt! Vil I gaa ind paa vore Fordringer! Og naar Konflikten er udbrudt, skal vi bruge Penge til at understøtte de strejkende med, Penge til at købe Skruebrækkere ud af Byen med, Penge til at sende vore ugifte Strejkende bort for o. s. v., o. s. v. Pengene er saaledes et væsentligt Argument at kjøre frem med i Debatten om vor Ret til at arbejde og *leve af vort Arbejde*.

Men det forekommer mig, at Smede- og Maskinarbejder-Foreningerne ikke har paaagtet dette nok. I Kjøbenhavn staar vi endnu paa det traditionelle 15 Øre ugentligt Kontingent. Og i Provindserne — ja der er det endnu værre. Der varierer det — helt ned til 25 Øre *maanedlig*.

Bismark har engang, da man bebrejdede ham at han brugte for mange Penge til Militarismen, sagt i den tyske Rigsdag: »Man afstikker ikke

Landenes Grænser ved Taler og Afstemninger i Rigsdagen, men ved Jern og Blod.« Jeg vil afpasse det lidt efter vore Forhold og sige: Man giver ikke vore Fordringer den fornødne Vægt ved Taler og Afstemninger i Foreningen, men ved *Organisation, Solidaritet og Penge*.

Organisationen har vi tildels. Vel er den ikke saa god, som den burde være, men den lader dog til at blive bedre og bedre. Mere støt og stadig. Organisationen kommer nok. Hele den økonomiske Udvikling fører den med sig. Des mere Kapitalismen udvikler sig, des stærkere maa nødvendigvis Arbejderorganisationen blive.

Det samme gjælder for Solidariteten. Des mere Kapitalismen udvikler sig, des mere vil det gaa op for os, at Solidaritet blandt Arbejderne er nødvendig for at tiltvinge sig menneskeværdige Tilstande, at leve under. *Men Pengene, dem mangler vi*. De kommer ikke af dem selv. *Men naar vi forhøjer vort Kontingent over hele Linien, saa kommer de*. Men, vil man indvende, at forhøje Kontingentet vil bringe Medlemsantallet ned. Fagforeningernes Historie bekræfter ikke dette. I alle Bygningsfagene staar Foreningerne med et stort Medlemsantal og — i Forhold til os — med et højt Kontingent. Tobaksarbejderne ligesaa. De giver 25 Øre ugentlig, ikke alene i Kjøbenhavn, men omtrent over hele Landet. Og der er andre Foreninger, hvis Bestyrelser sidder og grunder over, hvorledes det dog kan være, at deres Fagfæller ikke vil slutte dem til Foreningen,

skjøndt Kontingentet nu er sat ned til 15 Øre maanedlig. Dette beviser ikke, at Medlemsantallet gaar nedad, naar Kontingentet gaar opad. Og desuden er det jo ikke vor Opgave, at samle Medlemmer, som er villige til, for en billig Penge at gaa hen i Foreningen en Gang imellem, og slaa Tiden ihjel med at høre paa Talerne. Nej, det er vel vor Opgave at samle Mænd, som er sig bevidst det Maal, vi har sat os, og som er sig bevidst, at man ikke vinder nogen Sejer uden at bringe Ofre.

Et Kontingent af 15 Øre ugentlig er absolut for lidt for en Fagforening, som tænker paa at udrette noget. Ialtfald er det for lidt i Kjøbenhavn, hvor der er store Udgifter til Administration o. lign. Smede- og Maskinarbejder-Foreningerne bør derfor snarest mulig forhøje deres Kontingent til en mere tidssvarende Størrelse. Og samtidig bør Foreningerne organisere Optræning af Kontingentet *hver Uge* ved en Repræsentant fra hvert Værksted, i saa stor Udstrækning som mulig.

Vald. Olsen.

Gevind-Tabel

efter Withworts System.

I det følgende giver vi en Fremstilling af Maaden, hvorpaa man nemmest beregner Gevindstigningen ved engelske Drejerbænke, hvilken er os velvillig overladt af et Medlem af Smede- og Maskinarbejdernes Forbund.

* * *

For at kunne afgjøre, hvilke Hjul der skal bringes paa Drejerbænken, for at skjære et vist givet Gevind, maa man vide Stigningen paa Drejerbænkens Ledeskruer, samt Stigningen af det ønskede Gevind.

Skal denne Stigning udmaales efter et ældre Stykke, som der skal gøres Mage til, maales først: spidse Gevinder fra Top til Top, hvilket er ét Gevind; flade Gevinder maales fra en Kant af Gevindet, hvorefter man følger Gevindet én Gang rundt, hvilket er ét Gevind.

Dette (at følge Gevindet én Gang rundt) maa i Særdeleshed iagttages, hvor Gevindet er flerløbigt, da ellers Fejlmaaling let kan ske.

Det hænder ofte, at der foruden hele Gevinder kan komme halve, trediedels o. s. v. Gevinder paa én Tomme, hvilket ved fin Stigning er vanskeligt at udmaale. Man udmaaler derfor et saadant bedst ved Hjælp af en Tommestok og søger at træffe et Antal *fulde Gevinder*, som passer paa 2 eller flere Tommer. T. Ex. 21 Gevinder paa 4 Tommer er $5\frac{1}{4}$ Gev. paa 1 Tomme. De 4 divideret ind i 21 er $5\frac{1}{4}$. Et andet Exempel: 38 Gev. paa 3 Tom. er $12\frac{2}{3}$ Gev. paa 1 Tom.: man dividerer Tommeantallet i Gevindantallet og faar som Facit Gevindantallet pr. Tomme. Skal der f. Ex. skæres 2 Gev. paa 1 Tomme, og Ledeskruen har 2 Gev. paa 1 Tom., saa for at finde det nødvendige Hjul sætter man Regningen op som Brøk. Ledeskruens Gevindantal som Tæller og det ønskede Gev. som Nævner. Derefter multipliceres saavel Tæller som Nævner med et Tal, som ender med 5 eller 0. F. Ex. 2 Gevinder paa 1 Tomme og 2 Gev. paa Ledeskruen = $\frac{2}{2}$ multipliceret med f. Ex. 20 bliver $\frac{40}{40}$. Et andet Ex.: 3 Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskruen er $\frac{2}{3} \times 10 = \frac{20}{30}$. Eller: 12 Gev. paa 1 Tom., 3 Gev. paa Ledeskruen: $\frac{3}{12} \times 10 = \frac{30}{120}$. Herefter tages Tallet, som staar som Tæller, til Hjul for Spindelen, og Tallet, der staar som Nævner, til Hjul for Ledeskruen. Til Udfyldning imellem disse 2 Hjul tager man et tredie af hvilken som helst Størrelse, som passer bedst imellem dem, til at bringe Forbindelsen i Gang.

Da ved fin Stigning denne Beregning vil give Hjul saa store, at de ej findes ved Bænken, maa her bruges en anden Methode.

Man begynder Regningen som forud er vist: F. Ex. 14 Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskr. hvilket giver — multipliceret med 10 — $\frac{20}{140}$. Dette sidste Hjul findes antagelig ikke ved Bænken; saa stilles ved de 2 fundne Hjul, som man kan tage ligegyldig, dog at Tæller og Nævner ere lige store. F. Ex. $\frac{100}{100}$, $\frac{120}{120}$. Denne Brøk maa nu forkortes med den Brøk, som betegner de 2 fundne Hjul, saaledes at den enes Tæller forkortes sammen med den andens Nævner og omvendt, indtil begge Tællere og Nævner betegner

Hjul, som findes ved Bænken. F. Ex. 14 Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskr. =

$$2/14 \times 10 = 20/140 = 100/100 = 20/70 = 50/100.$$

Et andet Ex.: 24 Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskr. =

$$2/24 \times 10 = 20/240 = 120/120 = 20/80 = 40/120.$$

Eller: 60 Gev. paa 1 Tom. og 4 Gev. paa Ledeskr. =

$$4/60 \times 10 = 40/600 = 100/100 = 40/120 = 20/100$$

Eller: 15 Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskr.:

$$2/15 \times 20 = 40/300 = 100/100 = 20/75 = 25/50$$

Ved denne Beregning fremkommer altsaa 4 Hjul (se sidste Ex.), 40 og 100 ere forkortede med 2, hvilket giver 20 og 50, og 300 og 100 ere forkortede med 4, giver 75 og 25. Disse Hjul sættes nu paa Drejebænken i følgende Orden, som altsaa tillige kan tjene til Exempel for de andre Tilfælde: 20 paa Spindelen og drivende 75, hvilket sidder paa samme Tap som 25, hvilket igjen driver i 50, der sættes paa Ledeskruen.

Hvor der findes Brøk i det ønskede Gevindantal, bliver Beregningen efter en 3die Metode: Bestaar dette Gevindantal af Hele og Brøk gjøres de til »uægte Brøk*^o). F. Ex. $5\frac{1}{4} = 21/4$, hvilken Brøk sættes med i Beregningen Bestaar Gevindantallet af en ægte Brøk, sættes den lige ned. Mu tages denne Brøks Nævner og multipliceres med Ledeskr. Gevindantal. Facitet sættes som Tæller i en ny Brøk; og Tælleren i den foregaaende Brøk bliver Nævner i den anden, og Beregningen sættes saa som foregaaende vist i den 1ste og anden Metode.

F. Ex. $13\frac{1}{2}$ Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskr. =

$$27/2 \times 2 \times 2 = 4/27 \times 5 = 20/135 = 120/120 = 20/45 = 40/120.$$

Eller: $5\frac{1}{4}$ Gev. paa 1 Tom. og 3 Gev. paa Ledeskr. =

$$21/4 \times 4 \times 3 = 12/21 \times 5 = 60/105.$$

Eller: $1\frac{1}{4}$ Gev. paa 1 Tom. og 2 Gev. paa Ledeskr. =

$$5/4 \times 4 \times 2 = 8/5 \times 5 = 40/25.$$

Eller: $12\frac{2}{3}$ Gev. paa 1 Tom. og 4 Gev. paa Ledeskr. =

$$38/3 \times 3 \times 4 = 12/38 \times 5 = 60/190 = 100/100 = 30/95 = 50/50.$$

Eller: $2/3$ Gev. paa 1 Tom. og 4 Gev. paa Ledeskr. =

$$2/3 \times 3 \times 2 = 6/2 \times 10 = 60/20.$$

(Fortsættes.)

Ny Fagforening i Odense.

Søndagen den 25. Novbr. Kl. 4 Efterm., afholdtes Møde i Odense for Smede og Maskinarbejdere. Mødet, der var besøgt af godt og vel 50 Personer, afholdtes i Overstræde hos Restauratør Mortensen. Fra Kjøbenhavn var mødte Vald. Olsen og N. P. Nielsen (begge Medlemmer af Hovedbestyrelsen), som forklarede Forbundets Program og Fagforeningernes Nytt.

Ved Afstemningen vedtoges det énstemmig at danne en Fagforening for Smede og Maskinarbejdere i Odense. Ligeledes nedsattes et Udvalg paa 6 Mand til at udarbejde Lovene. Der indtegnedes 21 som Medlemmer, og Mødet hævedes under Hurraraab for den nydannede Forening.

Det kunde synes, som om det var et noget magert Resultat, at kun 21 Smede indmeldte sig, men vi maa huske paa, at Odense er en By, hvor den moderne Arbejderbevægelse endnu ikke har slaet rigtig Rod.

Iøvrigt var de Mænd, som blev valgt til at udarbejde Lovene, ved godt Mod, og Folk, som kjendte dem, mente, at deres Navne borgede for, at det denne Gang skulde blive til noget med Fagforeningen for Smede og Maskinarbejdere i Odense.

Af et Brev fra Aarhus.

... Lørdagen den 1. December afholdt vi et godt besøgt Diskussionsmøde i den folkelige Forsamlingsbygning over Emnet »Er Fagforeninger nødvendige, og hvad er deres Formaal?«, hvortil vi havde indbudt alle Fagfæller.

Forhandlingerne bleve indledede af Maskinarbejder C. Jensen.

* En »uægte Brøk« er en Brøk, hvis Tæller er større end Nævneren. I Modsætning hertil er en »ægte Brøk« en Brøk, hvis Tæller er mindre end Nævneren.

Lørdagen den 15. d. M. vil Cand. phil. *Chr. Petersen* holde Foredrag over et populært Emne. Til dette Foredrag vil vi indbyde alle Kolleger med Damer.

Vinterarbejdet her i Foreningen vil nærmest komme til at gaa i Retning af at bringe Klarhed over de Krav, vi bør stille, og over, til hvem vi bør stille dem.

Jeg har modtaget Indbydelse til at overvære Stiftelsesfesten i Smede og Maskinarbejdernes Fagforening i Randers, og der er vist ogsaa indbudt en Repræsentant fra Foreningen i Aalborg . . .

Til Medlemmer af Smede og Maskinarbejdernes Forbund (Kjøbenhavn).

Atter i Aar er en Del af vore Medlemmer udsatte for de Savn og Lidelser, der følger af Arbejdsløsheden. Lad os efter Evne støtte dem i Bevidstheden om, at de overfor os ikke vil undlade at vise det samme kollegiale Sindelag. Vi ser os kun i Stand til at støtte Medlemmer og i det Omfang Lovene tillader; men selv om det kun er et Mindretal af de Arbejdsløse i vort Fag, vi understøtter, har vi dog gjort en god Gjerning. Lad os gjøre Julen lidt lys i vore trængende Kammeraters Hjem.

Bestyrelsen

for Smede- og Maskinarbejdernes Forbund.

Lister til Indsamling faas paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal.

Fagmeddelelser.

Møde for Smede og Maskinarbejdere i Hillerød.

Paa Søndag den 16. December afholdes et offentligt Møde for Smede og Maskinarbejdere i Hillerød.

Vald. Olsen fra Kjøbenhavn og *Chr. Rasmussen* fra Helsingør kommer til Stede.

Følgende Foreninger ere indmeldte i »Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund«:

Smede- og Maskinarb. Forbund,	Kjøbenhavn,
Klejnsmedesvendeforeningen,	Kjøbenhavn,
Smede- og Maskinarb. Fagforening,	Helsingør,
— - —	Aarhus,
— - —	Aalborg,
— - —	Randers.

Som Hovedbestyrelse fungere:

Som Forretningsfører: *Vald Olsen*, Rømersgade 22, 1. Sal, Kjøbenhavn K.

Som Repræsentanter:

Maskinarbejder *N. P. Nielsen*,
— *Jul. Christensen*,
Klejnsmed *Sofus Olsen*,
— *Gustav Olsen*.

Klejnsmedesvendeforeningen (Kjøbenhavn).

Lokalet, Rømersgade 22, Kj., er aabent hver Mandag Aften fra 8—10.

Formanden, *Sofus Olsen*, boer Slotsgade 36, 3. Sal o. G.

Smede og Maskinarb. Forbund (Kjøbenhavn).

Kontoret, Rømersgade 22, 1. Sal, er aabent: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, til hvilke Tider Formanden træffes, og Lørdag Aften fra 7—10 og Søndag Formiddag fra 9—12, til hvilke Tider Kassereren træffes.

Formanden, *Vald. Olsen*, boer: Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal.

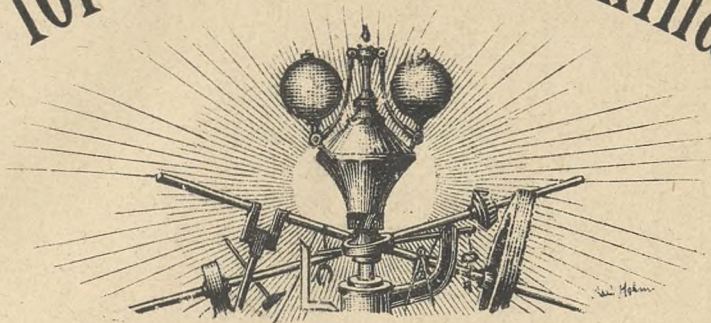
Kassereren, *Gustav Olsen*, boer: Istedgade 40 B, 4. Sal, hvor Kontingent og Indmeldelser modtages Fredag Aften 7—8.

Dansk Smede og Maskinarbejder-Forbunds Kontor
er Rømersgade 22, 1. Sal.

Redigeret af *Vald. Olsen*.

Trykt hos Rud. Bøhm. Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 4

Januar 1889

1. Aargang

Glædeligt Nytaar!

Det var det første Nytaar, som nærværende Blad oplevede. Og skjøndt Smedenes og Maskinarbejdernes Fællesorganisation ikke har bestaaet mere end 3 Maaneder, tror vi dog at kunne være fornøjede med dens hidtidige Virksomhed. Vi kan vist allerede nu sige, at den Sammenslutning af Smede- og Maskinarbejderforeningerne, som fandt Sted i Efteraaret, har baaret god Frugt. Alle Foreningerne ere gaaede fremad i Medlemsantal, og om vi ikke alene tør tilskrive Sammenslutningen den Omstændighed, har den dog vist gjort sit dertil. Man føler sig altid bedre tilpas, hvor man er mange, der staar Ryg mod Ryg, end hvor man er uhyggelig faa og kan indsé, at man netop af den Grund intet kan udrette. Vi har i de forløbne 3 Maaneder faaet oprettet 2 ny Fagforeninger, i Odense og Hillerød, saaledes at Forbundet nu bestaar af 8 Smede- og Maskinarbejderforeninger.

Fagbladet er bleven modtaget med Velvillie alle Steder, „kun er det alt for lille“, — naa, det bliver vel nok større.

Nu har vi 12 lange Maaneder at virke i, før vi næste Gang kan ønske hinanden „Glædeligt Nytaar“. Og i 12 Maaneder kan der gjøres meget. Der kan gjøres meget af dem, der staar i Spidsen, men der kan gjøres endnu mere af de mange Medlemmer i de forskjellige Byer ved ihærdig Agitation Mand og Mand imellem. I

Haab om, at ethvert Medlem vil gjøre sit i det kommende Aar til, at vi kan naa vort Maal: at samle alle Smede og Maskinarbejdere Landet over i én stor og enig Organisation, ønsker vi endnu en Gang vore Læsere

Glædeligt Nytaar!

Æresord og Underskrift.

Naar Fagforeningerne fremtvinger Forbedringer i Arbejdernes Kaar, moder Arbejdsgiverne gjerne med den Indvending: „Vi vil ikke underskrive; vi vil holde os de Vedtægter, som vi nu er bleven enige om, efterrettelige, men hvorfor underskrive, De maa nok kunne tro os paa vort „Æresord“. Der er ført ikke saa faa Forhandlinger om denne Sag, og ikke faa Strejker og Fortsættelser af Strejker i Tilgift.

Det kan derfor være paa sin Plads at undersøge, om det virkelig var nødvendigt at forlange Arbejdsgivernes Underskrift paa Overenskomster, eller om man dog ikke kunde stole paa deres „Æresord“. Vi vil sige vor Mening om denne Sag med det samme: Vi kan ikke stole paa d'Hrr.s „Æresord“ — men vi kan heller ikke stole paa deres Underskrift.

Vi skal dokumentere dette, hentende vore Exempler fra de københavnske Organisationer. I 1873 stiftedes „Grovsmedeforeningen af 1873“ med det Formaal at forbedre Grovsmedenes Arbejdsvilkaar, dog uden at gribe til saadanne Midler som Strejker for at faa deres beskedne Ønsker gennemført. Og det lykkedes virkelig for Foreningens daværende Formand, Richter, at faa Mestrene til at give deres „Æresord“ paa, at der for Fremtiden skulde betales Grovsmedene 8 Mark om Dagen som mindste Løn. Men hvor længe var Adam i Paradis?

Den ødelæggende Konkurrence, hvis Hestefod viser sig i alle Forhold, fristede snart en og anden Mester til at bryde „Æresordet“, og „saa maatte de Andre jo følge med“, i Kraft af Konkurrencens jernhaarde Lov, som ikke tillader nogen at lade eventuelle moralske Tilbøjeligheder komme til Orde. Og Grovsmedene var, som sagt, ikke forberedte paa Modstand. Lønnen sank snart ned paa det tidligere Lavmaal.

Saa i Januar 1885 lykkedes det Beslagsmedene at faa gennemført en Minimalløn af 30 Øre pr. Time ved at iværksætte en Strejke, som kun varede faa Dage, og paa denne Overenskomst fik de Mestrenes Underskrift. Saa maatte da den hellige Grav være vel forvaret! Men havde Grovsmedemestrene ingen Respekt for deres Æresord, saa viste det sig da, at de heller ikke satte deres Underskrift højt. Flere Mestre brød Overenskomsten efter kort Tid, og andre søgte at omgaa den, saa den blev betydningsløs.

Men nu var Svendene — i Modsætning til i 1873 — paa det rene med at sætte haardt mod haardt og tvinge Mestrene til at holde Løn-tarifen. Men desuagtet er der den Dag i Dag Mestre, der betaler under Prisen.

Som Afslutning paa Lock-out'en i 1885 blev vedtaget en Overenskomst mellem „Foreningen for Fabrikanter i Jernindustrien“ og „Smede og Maskinarbejdernes Forbund“, hvori det bl. a. hedder:

„ . . . Overarbejde fra 6—10 Aften og Søndagsarbejde fra Kl. 6 Morgen til 4 Eftm. betales med 1½ Times Løn pr. Time. Arbejde fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen og Arbejde fra Søndag Eftermiddag Kl. 4 til Mandag Morgen Kl. 6 betales med 2 Timers Løn pr. Time.

. . . . Udearbejde betales med 3 Øre extra pr. Time. . . .“

Desuden blev man enige om, at Daglønnen til enhver Tid skulde udbetales ved alt Akkordarbejde, saaledes at, hvor slet end Akkordprisen var stillet paa et Stykke Arbejde, Daglønnen i det mindste blev udbetalt den vedkommende Arbejder.

Overenskomsten skulde tillige gjælde for Klejnsmedenes vedkommende og var underskrevet paa Fabrikantforeningens og Smedemesterforeningens Vegne af Hr. Th. Hüttemeier.

Senere ere disse Vedtægter, hvoraf Ovenstaaende er et Uddrag, trykt og opslaaet paa de fleste Fabrikker. Det var selve Fabrikantforeningen der brød denne Overenskomst først. D'Hrr. Fabrikanter lavede nemlig en „Fortolkning af Vedtægterne“, hvori de bestemte, at en Arbejder skulde arbejde i 63 Timer i en Uge, inden han var berettiget til at erholde Overarbejdspenge. Det vil sige: Var en Mand f. Ex. syg en Dag, og han de øvrige 5 Dage i Ugen arbejdede 2 Timer over hver Aften, saa fik han ingen Overarbejdspenge for de 10 Overtimer. Og dette til Trods for, at Fabrikantforeningen ved Underskrift havde forpligtet sig til at betale „1½ Times Løn pr. Time for Arbejde fra 6—10 Aften“ o. s. v.

Hr. Fabrikant Houberg paa Tagensvej har indført et „Arbejdsreglement“, hvori han uden videre siger til Arbejderne: Herefter faar I ikke de 3 Øre i Løntillæg naar I er paa Rejse, og dette siger han skjøndt han var iblandt de Fabrikanter, der ved Underskrift har forpligtet sig til at betale 3 Øre extra pr. Time for alt Arbejde udenfor Fabrikens Omraade.

Ja selv Hr. Hüttemeier, som skrev under paa Foreningens Vegne, kan ikke overholde Overenskomsten. En Sag, som for Tiden verserer for Retten, er anlagt af en af Hr. Hüttemeiers tidligere Arbejdere, blandt Andet fordi Hr. Hüttemeier nægter at betale Vedkommende forhøjet Betaling for Arbejde, udført paa Store Bededag. Og Store Bededag staar endda udtrykkelig nævnt i „Fortolkningerne“ saavel som i „Vedtægterne“, som en af de Dage, der skal regnes som „Helligdage“ og stilles lige med Søndage.

Ligesaa med nogle af Kleinsmedmestrene: I Foraaret 1888 skulde Arbejderne hos Kleinsmedmester Veitemeier, Nørrebrogade, arbejde „over“, en længere Tid. Men han nægtede at betale Overarbejdspenge, og ved den Undersøgelse, som fra Kleinsmedsvendeforeningens Side nu blev foretaget viste det sig, at der var flere Kleinsmedmestrene, der heller ikke betalte efter den underskrevne Overenskomst.

Disse Exempler maa vel være nok til at vise hvilken Betydning d'Hrr. Arbejdsgiveres Underskrift har.

„Men“ — vil man spørge — „Hvad kan det saa nytte at vi gennemfører vor Fordringer, naar Fabrikanten og Mesteren bryder Overenskomsten, trods „Æresord“ og „Underskrift“, hvad skal vi saa gjøre.“

Vi skal sørge for at Fabrikanten ikke faar Lov til at bryde sit Æresord eller sin Underskrift.

Vi skal sørge for at være saaledes organiseret, at vi kan tvinge Arbejdsgiveren til at holde sin egen Underskrift i Ære. Enhver maa føle det som sin Pligt, at meddele de respektive Foreningers Bestyrelse saasnt noget Brud paa Kontrakten gaar i Svang, og Bestyrelserne maa øjeblikkelig tage sig af Sagen. Ingen maa tænke, ja, fordi jeg lader mig tvinge under Prisen, bestaar den jo alligevel for mine Kammerater, men alle skal tænke: hvis jeg lader mig „trække af“, saa er der Fare for, at de Goder vi har opnaaet, gaar tabte.

Skamfølelse over at bryde „Æresord“ og „Underskrift“ er der ikke hos Arbejdsgiverne. Saa er der ikke andet at gjøre end at vi vaager over deres „Ære“ ikke tager nogen Skade, thi saa hjælper vi os selv med det samme.

Vald. Olsen.

Gevind-Tablel

efter Withworts System.

(Fortsat.)

Det kan ved enkelte Bænke træffe, at der findes Brøk i Ledeskruens Gevindantal. Det indføres da i Beregningen som uegentlig Brøk,

og Beregningen fortsættes som i 1ste og 2den Methode er vist. F. Ex. 6 Gevind paa 1" og 2 1/2 Gv. paa Ledeskr.:

$$\frac{5}{2} \times 10 = \frac{50}{2} = \frac{25}{60}$$

Skér det, at der er Brøk baade i Ledeskr. og i det ønskede Gevindantal, er Beregningen efter alle 3 Metoder; kun at, som forud er vist, Skruens Gevindantal sættes ned som uegentlig Brøk. F. Ex. 12 1/2 Gv. paa 1" og 3 1/2 Gv. paa Ledeskr.:

$$\frac{25}{2} \times 2 \times \frac{7}{2} = \frac{14}{25} \times 10 = \frac{140}{250} = \frac{70}{250} = \frac{100}{250} = \frac{70}{50} = \frac{20}{100}$$

Da man ved denne, saavel som ved enhver anden Beregning, kan begaa en Fejl, som, hvis man straks benytter det fundne Hjul til at skjære med, ogsaa vil give en Fejl i det ønskede Gevind, maa man undersøge Beregningen og prøve dens Rigtighed. Dette skér nemmest ved, at dividere det drivende Hjuls Kamantal — altsaa Spindelens — ind i det drevne Hjul — altsaa Ledeskruens — uden Hensyn til Mellemhjulet. Kvotienten multipliceres med Skruens Gevindantal paa 1 Tom., og Produktet er lig det ønskede Gevindantal. F. Ex. 12 Gv. paa 1 Tom og 3 Gv. paa Ledeskr.:

$$\frac{3}{12} \times 10 = \frac{30}{120} \quad 120 : 30 = 4 \times 3 = 12.$$

7 1/2 Gv. paa 1" og 2 Gv. paa Ledeskr.:

$$\frac{15}{2} \times 2 \times 2 = \frac{4}{15} \times 5 = \frac{20}{75} \text{ og}$$

$$75 : 20 = 3 \frac{3}{4} = \frac{15}{4} \times \frac{30}{4} = 7 \frac{1}{2}.$$

Ved Skjæringen med 4 bestemte Hjul bliver Proven noget forskjellig fra ovenfor nævnt. Man dividere de 2 drivende Hjul ind i de 2 drevne Hjul. De 2 fremkomne Kvotienter multipliceres med hinanden. Produktet multipliceres med Skruens Gevindantal paa en Tomme. Produktet heraf er igjen det ønskede Gev. F. Ex. 15 Gv. paa 1" og 2 Gv. paa Ledeskr.:

$$\frac{2}{15} \times 10 = \frac{20}{150} = \frac{100}{100} = \frac{20}{75} = \frac{50}{100} \text{ og}$$

$$\begin{aligned} 75 : 20 &= 3\frac{3}{4} = \frac{15}{4} \times 2 = \frac{30}{4} \times 2 = \\ 100 : 50 &= 2 \\ &\frac{60}{4} = 15. \end{aligned}$$

Her divideres altsaa 20, som er det første drivende Hjul, ind i 75, hvilket er lig $3\frac{3}{4}$; 50, som er det andet drivende Hjul, divideres ind i 100, hvilket er lig 2. Disse 2 Kvotienter, $3\frac{3}{4}$ og 2, multipliceres nu med hinanden og Produktet er $\frac{30}{4}$, som multipliceres med Skruens

Gevindantal paa 1 Tom., giver $\frac{60}{4}$, forkortet med Nævneren giver 15, som er det ønskede Gevind.

Hvis det findes nødvendigt, kan man ogsaa skifte de fundne Hjul med hinanden, dog altid saaledes, at man skifter et drivende Hjul med et drivende, og et drevent Hjul med et drevent. Se nedenstaaende Sammenstillinger, som giver samme Resultat. Hjulet Nr. 1, som sidder paa Spindelen, divideres i Nr. 2, som drives af Nr. 1. Nr. 3, som sidder paa samme Bøsning som Nr. 2, divideres i Nr. 4, som sidder paa Skruen og drives af Nr. 3.

$$\begin{aligned} \text{Nr. 1} - 20 &= 3\frac{3}{4} \\ - 2 - 75 &\times = 7\frac{1}{2} \times 2 = 15 \\ - 3 - 50 &= 2 \\ - 4 - 100 & \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Nr. 1} - 50 &= 1\frac{1}{2} \\ - 2 - 75 &\times = 7\frac{1}{2} \times 2 = 15 \\ - 3 - 20 &= 5 \\ - 4 - 100 & \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Nr. 1} - 20 &= 5 \\ - 2 - 100 &\times = 7\frac{1}{2} \times 2 = 15 \\ - 3 - 50 &= 1\frac{1}{2} \\ - 4 - 75 & \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Nr. 1} - 50 &= 2 \\ - 2 - 100 &\times = 7\frac{1}{2} \times 2 = 15 \\ - 3 - 20 &= 3\frac{3}{4} \\ - 4 - 75 & \end{aligned}$$

Ved flerløbigt Gv. beregner man Hjulene som ved det enkeltløbende Gv., dog maa man passe paa, at det Hjul, som sidder paa Spindelen eller Ledeskruen, har et Kamantal, som kan divideres med det Antal Løb, Gevindet har. F. Ex. ved et 3-løbigt Gv. maa man tage et Hjul med

30-60-90 o. s. v. Tænder, hvorefter man — naar man har skaaret et Løb til Dybden — drejer Hjulet respektive 10-20-30 Tænder frem, skjærer det næste Løb, drejer Hjulet igjen som forhen og skjærer det sidste Løb.

Lignende gjælder naturligvis ogsaa for dobbelt og flerløbigt Gv.

Ved et tilvenstre skaaret Gv. (kaldet links) beregner man Hjulene paa almindelig Maade, men efter at have sat dem paa Bænken, sætter man et vilkaarligt valgt Mellemhjul mere til, saaledes at hvor man skjærer med 2 bestemte Hjul, bliver der 2 vilkaarlige, og hvor man skjærer med 4 bestemte Hjul, bliver der et vilkaarligt valgt Mellemhjul.

(Fortsættes.)

Noteringsbog for Arbejdere.

Vore Fagfæller, F. Hurop og Axel Holm, har udgivet en Noteringsbog for Arbejdere. Den fremtræder som almindelig Noteringsbog, men giver tillige en Del praktiske Oplysninger, om Tidens Inddeling, om Mønt, Maal og Vægt, Opmaaling og Beregning, Udregning af Flader og Legemer samt Fagforeningsoplysninger. Under denne Rubrik gives Oplysninger om samtlige Fagorganisationer, Formandens Adresse, Mødetid, Lokale, om der udgives Fagblad, om bestaaende Priskuranter og Lontarifer o. s. v. Tillige findes Uddrag af forskellige Love, som man nærmest har Brug for i det daglige Liv, samt om Toldafgifter.

Prisen er 65 Øre pr. Stk. og faas hos Boghandler Kyhn, Baggensgade 16, Kjøbenhavn N.

Ny Fagforening i Hillerød.

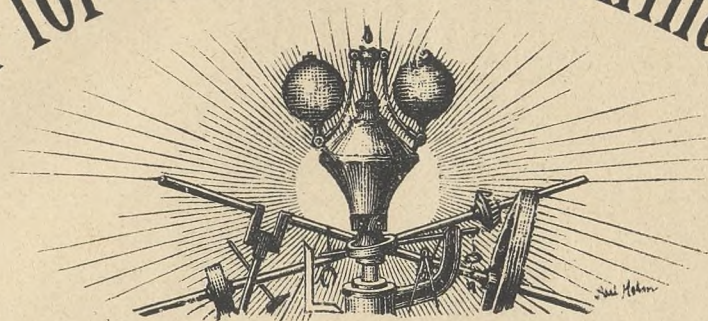
Søndagen den 16de December stiftedes en Afdeling af Forbundet i Hillerød. Vald. Olsen fra Kjøbenhavn og Chr. Rasmussen fra Helsingør vare tilstede.

Kolleger i Kjøbenhavn! Støt de Arbejdsløse!

Redigeret af Vald. Olsen.

Trykt hos Rud. Bøhm. Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 5

Februar 1889

1. Aargang

Til alle Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Foranlediget ved, at der i den sidste Tid er iværksat 2 Strejker, én af „Nitterne“ paa Refshaleøen og én af „Nitterne“ paa Helsingørs Skibsværft, uden at vedkommende lokale Forenings Bestyrelse har været spurgt til Raads først, skal vi oplyse om, at dette i Følge Forbundets Vedtægter er ulovligt. § 9 i „Love for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“ lyder saaledes:

„Naar Arbejdsforholdene i en By ere af en saadan Beskaffenhed, at en Arbejdsnedlæggelse findes nødvendig, skal den lokale Forenings Bestyrelse, forinden Arbejdsnedlæggelsen finder Sted, hidkalde Forretningsføreren, som da straks maa komme til Stede, med Bemyndigelse til, i Samraad med den lokale Forening at bestemme, om Arbejdsnedlæggelsen skal finde Sted.“

Arbejdsnedlæggelser, der ere iværksatte i Strid med denne §, kan som Regel ikke vente at faa Forbundets Godkjendelse og Støtte. Vi anmoder tillige specielt de lokale Foreningers Bestyrelser om at vaage over, at disse Tilfælde ikke oftere gjentager sig.

I Haab om, at ethvert Medlem loyalt vil hjælpe til at Forbundets Vedtægter i alle deres Bestemmelser overholdes paa det strengeste, idet det kun derved vil være muligt at forskaffe vor Organisation den fornødne Agtelse saavel indadtil som udadtil, tegne vi

Med kollegial Hilsen

Hovedbestyrelsen

for

Dansk Smede og Maskinarbejder-Forbund.

Kjøbenhavn, i Februar 1889.

Strejken i Helsingør.

Tirsdagen den 29. Januar nedlagde samtlige „Nittere“ paa Helsingørs Skibsværft Arbejdet.

Skibsværftet, som har bestaaet i 7—8 Aar, havde ikke hidtil givet sine Aktionærer noget Udbytte, men for et Aar siden blev den daværende administrerende Direktør afskediget, og et af Bestyrelsens Medlemmer, Hr. Grosserer Mads Holm fra Kjøbenhavn, overtog hans Plads. Meningen med Direktørskiftet var at faa Arbejdet udført billigere, for derved at faa Raad til at udbetale Udbytte til Aktionærerne. Det er jo den gamle Historie: Aftrækkeri af Arbejdernes Løn til Fordel for de stakkels Kapitalister.

Nu begyndte man altsaa at „trække af“ over hele Linien. Arbejderne protesterede ganske vist, men de mente dem ikke i Stand til at møde Aftrækkeriet med en almindelig Strejke; der er ca. 500 Arbejdere paa Værftet.

Men alt gaar til en Tid og saaledes ogsaa her. Naar Arbejdsgiverne mærker, at det gaar godt med at „trække af“ én Gang, gaar de videre: Afkortning af Lønnen, længere Arbejdstid og mere Arbejde for den samme Betaling. Det er Recepten, naar Arbejdsgiverne tror, at de kan gjøre det.

Og saaledes ogsaa her. Betalingen for Nitning blev for nogen Tid siden sat ned med ca. 15%. Der blev fra Direktionens Side sagt, at Arbejderne skulde faa Lettelser i Arbejdets Udførelse. Men det viste sig snart, at „Lettelsen“ blev mere Arbejde. Arbejdet blev forlangt mere akkurat og omstændeligt udført end nogensinde før. Dette var Draaben, der fik Bægeret til at flyde over — Strejken blev erklæret.

Arbejderne formulerede nu deres Fordringer skriftlig og indgav dem ved et Udvalg paa 3 Medlemmer til Direktøren. De gik ud paa at erholde den tidligere Betaling; dog var man villig til, for at opnaa en Overenskomst, at stryge 5% af den oprindelige Betaling for Nitning.

Svaret fra Hr. Holm gik ud paa, at der ikke kunde være Tale om at opfylde Arbejdernes Fordringer, og han sluttede sin Skrivelse saaledes:

„Jeg skal yderligere meddele Dem Alle, at Deres Fremgangsmaade, at nedlægge Ar-

bejdet midt paa Dagen uden forudgaaende Meddelelse, er en mindre smuk Handling og burde egentlig besvares med at udelukke Dem alle fra fremtidigt Arbejde; men i Betragtning af, at det vistnok er et overilet Skridt, vil jeg give Dem alle Henstand til førstkommende Mandag.

„Før den Tid tages ingen af Dem i Arbejde, og de, der ikke møder Mandag Morgen, skal ikke mere søge Arbejde her ved Værftet.“

Altsaa Karantæne i 4 Dage.

Selvfølgelig begyndte ikke én Mand Mandag Morgen, men Hovedbestyrelsen for Forbundet lod ved 2 af dens Medlemmer tilbyde Underhandling. Hr. Holm var ikke i Helsingør den Dag — „han havde været saa vis paa, at den Sag var klareret og at Nitterne havde begyndt i Morges“, hed det. Der blev saa sendt Bud efter ham og han ankom om Aftenen Kl. 6. Han ønskede at tale med alle Nitterne, han kunde endnu ikke frigjøre sig for den Tanke, at han kun ved at holde en Tale til dem kunde faa dem til at begynde igjen. Naa, Talen blev holdt, og Hr. Holms Standpunkt var i alt væsentligt det, at Arbejderne maatte være „glade“ ved, at Værftet havde dygtigt at bestille, men for at faa dette, maatte de arbejde billigt, det væsentligste var dog, at Aktionærerne fik noget Udbytte, saa at de ikke gik hen og lukkede Værftet, „thi hvad skulde Arbejderne saa leve af?“ Naar en Arbejder kunde faa en bedre Løn andet Steds, var det rimeligt, at han tog det; men de maatte ikke gaa saadanne alle paa én Gang, for saa satte de jo Værftet i Forlegenhed. Han (Holm) fik intet for at være Direktør, det gjorde han blot for at spare Værftet for en stor Udgift til en saadan, men saa maatte Arbejderne da ogsaa være rimelige og arbejde for den Løn, man kunde give dem. (!)

Han kunde ikke give Arbejderne højere Løn, end den de har haft i den sidste Tid, „thi saa kan vi ikke lave Skibe“. Men i Skrivelsen var det ikke ment saa slemt som det var sagt; der stod, at Arbejderne skulde begynde Mandag Morgen, det havde de ikke gjort, men det gjorde intet; „de kunde godt begynde i Morgen eller naarsomhelst de besluttede det“. Men Arbejderne begyndte naturligvis ikke. Om Tirsdagen modtog de følgende Skrivelse:

„Til Nitterne.

„Nærværende fremkommer for at meddele Dem Alle, at de af Nitterne, der ikke igjen har optaget Arbejdet imorgen (Onsdag Formiddag), ikke mere bliver antaget paa Værftet.
M. C. Holm.“

Mærkværdig nok hjalp dette heller ikke. (!) Arbejderne strejkede alligevel. Nu begyndte Værftet at søge Skruebrækkere. Først vilde de have Nittere; de søgte dem i Sverrig, i Tyskland og i Kjøbenhavn; de fik ikke en eneste. Saa mente de, at de kunde nøjes med Arbejdsfolk, og dem kunde de faa fra „Værnet“ i Kjøbenhavn. I Mandags Formiddag kom saa Ladningen, 80 Mand stærke: 8 Smede, Slagtere, Bagere, Arbejdsmænd, Sømænd, Fiskere, Skomagere o. s. v. — de skulde være Nittere alle sammen!!

Det viste sig imidlertid, at de fleste af disse Folk var aldeles uvidende om, at der var Strejke, og endskjøndt de Strejkende var fuldstændig paa det Rene med, at „Værnerne“ ikke kunde gjøre nogen direkte Skade, sendte de dem dog bort igjen, for at Direktionen end ikke skulde bilde nogen som helst ind, at de Strejkendes Pladser var optaget.

Da de 55 af de 80 vare sendte til Kjøbenhavn igjen, lod Direktøren en af Arbejdernes Tillidsmænd kalde og foreslog ham, at Nitterne kunde begynde igjen og saa arbejde udelukkende paa Dagløn. Tillige tilbød han at ville forære Værftets Arbejders Sygekasse 1,000 Kr., hvis „Nitterne“ vilde begynde paa disse eller de gamle Betingelser. Begge disse Forslag bleve afviste.

Men da man nu var klar over, at Direktøren gjerne vilde gjøre Indrømmelser, naar det blot kunde faa Skin af, at han ikke var gaaet ind paa de Fordringer, som Arbejderne havde stillet, blev det i et straks afholdt Strejkekomitemøde vedtaget at lade Formanden for Hovedbestyrelsen, Vald. Olsen, som var til Stede, Formanden for den lokale Afdeling, Fr. Weber, samt den Mand, som havde modtaget de før omtalte Forslag fra Hr. Holm, søge en Samtale med denne og foreslaa, at Direktionen garanterede Arbejderne $1\frac{1}{3}$ Times Løn pr. Time ved alle Akkorderne, og at Arbejderne til Gjengjæld lod Fordringen om forhøjet Pris paa Akkorderne falde.

Hr. Holm vilde nødig, men da han vel sagtens nu var kommen til Klarhed over, at det var nødvendigt at gjøre Indrømmelser, slog han endelig til.

Hr. Holm lovede endnu, paa Foranledning af en Forespørgsel, at **alle** Nitterne kunde begynde næste Morgen, og lovede at ingen paa Grund af Strejken skulde blive forulempet eller afskediget, samt at der ikke fra hans Side skulde blive givet Bladene forvanskede Meddelelser om Strejkens Udfald.

Ved et strax derpaa afholdt Møde af de Strejkende blev Forslaget vedtaget ogsaa af dem og Kl. 10 Tirsdag Aften blev Strejken erklæret hævet under Hurraraab for det heldige Udfald.

* * *

Det var altsaa den første Strejke, der blev ført under „Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund“s Ledelse, og vi tror at kunne være fornøjet med dens Udfald. Thi i Virkeligheden er den gjorte Indrømmelse mindst lige saa meget værd, som en Forhøjelse af Akkordpriserne, idet Arbejderne nu, i Ly af den garanterede høje Timeløn, vil være fuldstændig Herre over Akkordpriserne.

Men foruden at det var den første Strejke under Forbundets Ledelse, er det den første egentlige Strejke i Helsingør, og dens heldige Udfald vil styrke den i Forveien udmærkede Organisation.

Alle Nitterne nedlagde Arbejdet, og ingen tænkte paa at optage det igjen før Resultatet var naaet. Alvor og Besindighed prægede Arbejdernes Optræden under hele Striden, og dem, der havde Lejlighed til at sé det udmærkede Sammenhold, der var blandt dem, vil ikke undres over, at de naaede et godt Resultat.

Strejke paa Refshaleöen.

Midt under Nitterstrejken i Helsingør blev der til Forbundets Forretningsfører anmeldt en saadan paa Refshaleöen.

Prisen paa Nitning af 100 Stkr. $\frac{7}{8}$ " Jernnagler havde hidtil været 6 Kr. og paa $\frac{3}{4}$ " Jernnagler 4 Kr. 50 Øre. Staalnagler betales 10 % højere. Paa et Skib, som for Tiden er under Bygning, anvendtes imidlertid baade Jern- og Staalnagler, og det nægtedes Arbejderne at faa de 10 % Godtgjørelse for de sidstnævnte. Dette var Grunden til Arbejdsnedlæggelsen. Den varede dog kun $2\frac{1}{2}$ Dag, idet man efter denne Tids Forløb indrømmede Arbejderne deres Fordringer. Strejken omfattede 56 Mand.

Gevind-Tabel

efter Withworts System.

(Paa Grund af Pladsmangel maa Fortsættelsen vente til næste Numer.)

Fagmeddelelser.

Ny Afdeling af Forbundet.

Søndagen den 20. Januar afholdtes Møde for Smedene og Maskinarbejderne i Hjørring.

Formanden for Forbundets Afdeling i Aalborg, Hr. Harald Petersen, samt et andet Medlem af Bestyrelsen for samme Afdeling var til Stede og paaviste Nødvendigheden af Organisation og Enigheden blandt Arbejderne.

Efter en ret livlig Diskussion vedtoges det at oprette en Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund. Saa godt som alle Tilstedeværende indmeldte sig som Medlemmer.

Smede- og Maskinarb.-Forbund (Kjøbenhavn) vedtog paa Generalforsamlingen den 29. Januar at forhøje det ugentlige Kontingent fra 15 til 20 Øre fra 1. April at regne.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Paa Generalforsamlingen den 24. Januar vedtoges det at forhøje Kontingentet for 1889 til 17 Øre pr. Uge; Indskuddet forbliver som hidtil.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjæld. hver Mandag Aften Kl. 8—10.

Medlemmer bedes erindres Maanedsmøderne.
Formanden.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Randers afholdt sin ordinære Generalforsamling sidst i Januar. Da den hidtil værende Formand, Hr. Ch. Møller, ikke ønskede at modtage Gjenvvalg, valgtes ved skriftlig Afstemning J. Bech.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening for Odense og Omegn valgte paa sin for kort Tid siden afholdte Generalforsamling til Formand Chr. Caspersen. Hans Adresse er: Jens Bentzonsgade 14, 2. Sal.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds Kontor

er Rømersgade 22, 1. Sal, Kjøbenhavn K.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Aalborg

afholder Møde i Lokalet, Tiendeladen 6, Onsdagen den 20. Februar, hvor Spørgsmaalet: „Bør Arbejderne ved Strejke søge deres Stilling forbedret?“ vil blive indledet af Formanden.

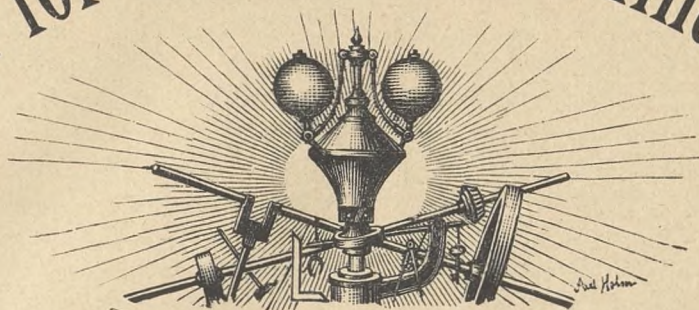
Alle Medlemmer bedes møde. Udenforstaaende Fagfæller kunne indføres.

Bestyrelsen.

Redigeret af Vald. Olsen.

Trykt hos Rud. Bøhm. Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 6

Marts 1889

1. Aargang

Det Tilkæmpede.

For enhver Grovsmedesvend i Kjøbenhavn eller paa Frederiksberg, der beskæftiges ved Beslagsmedearbejde, er følgende Arbejdsregler gjældende:

I. For de paa Værkstedet arbejdende Svende er Lønnen mindst 30 Øre pr. Time.

II. Arbejde fra Kl. 6—10 Aften og Søndagsarbejde fra Kl. 6 Morgen til Kl. 4 Eftm., betales med 45 Øre Timen. Arbejde fra Søndag Eftermiddag Kl. 4 til Mandag Morgen Kl. 6, og fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen betales med 60 Øre pr. Time.

III. Den normale Arbejdstid er fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften med $\frac{1}{2}$ Times Frokost og 1 Times Middag.

Eller hvis Arbejdet ønskes udført i Akkord, er følgende Prisfortegnelse gjældende:

100 Stk. Sko at smede af nyt Jern	Kr. 9.	”
100 Sko at pakke	3.	”
100 Sko at smede af Pakker	11.	”
100 Spidser at smede	2.	”
100 Stumphager at smede	1. 35	”
100 Spidser af Staal at skjære	66	”
100 Stumphager at skjære	50	”

Paalægning af Sko à 10 Øre pr. Stk., naar Arbejdet udføres i Værkstedet eller den til dette hørende Gaardsplads.

Tilretning af Sko og andet forefaldende Arbejde udføres i Timeløn.

For Smede og Maskinarbejdere, der arbejder paa Maskinfabriker eller Klejnsmedeværksteder i Kjøbenhavn eller paa Frederiksberg, er følgende Regler gjældende:

I. Den normale Arbejdstid er fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften med $1\frac{1}{2}$ Times Spise- og Hviletid.

II. Overarbejde beregnes saaledes for de paa Fabriker arbejdende Svende: fra Kl. 6—10 Aften betales med $1\frac{1}{2}$ Times Løn pr. Time; fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen betales med 2 Timers Løn pr. Time.

Arbejde paa Søn- og Helligdage beregnes saaledes: fra Kl. 6 Morgen til Kl. 4 Eftermiddag betales med $1\frac{1}{2}$ Times Løn pr. Time; fra Kl. 4 Efterm. til Kl. 6 Morgen betales med 2 Timers Løn pr. Time.

Ved Opgjørelse af Overarbejde fraregnes den til Spise og Hvile medgaaede Tid.

III. Udearbejde betales Svende med 3 Øre mere pr. Arbejdstime.

IV. Ved alt Akkordarbejde garanteres Time-lønnen udbetalt.

For „Nitterne“ paa Helsingørs Skibsværft gjælder den Bestemmelse, at der garanteres $1\frac{1}{3}$ Times Løn pr. Time ved alt Akkordarbejde.

Vi anbefaler alle Arbejdere, som kommer til at arbejde paa de ovenfor nævnte Steder, nøje at vaage over, at disse Bestemmelser bliver overholdte.

Strejken i Helsingør.

Vi har modtaget følgende:

Naar Afdelingen i Aarhus, trods gjentagne Opfordringer, ikke har fundet sig foranlediget til at iværksætte nogen Indsamling til vore strejkende Kolleger i Helsingør, saa ligger det simpelthen i, at vi, saasnart en Konflikt er udbrudt, ønsker os tilstillet Oplysninger om Stridens Aarsager, samt om hvorvidt Forbunds-Lovenes § 9 har været overholdt, hvilken Fordring vi mener absolut bør stilles, saafremt der fordres Kollegers Bistand uden for den lokale Forenings Omraade.

Vi haaber, at den ærede Hovedbestyrelse vil ansé vor Stilling i denne Sag for korrekt i Følge det ovenfor udviklede.

Med kollegial Hilsen
Bestyrelsen
for
Smede- og Maskinarb. Fagforening
i Aarhus.

* * *

Endvidere har vi modtaget følgende Svar fra Hovedbestyrelsen:

I en Organisation som Dansk Smede- og Maskinarb.-Forbund er det jo umuligt at sammenkalde alle Afdelingernes Bestyrelser for at godkjenne denne eller hin Strejke, og Lovene har da ogsaa lagt Afgjørelsen i Hovedbestyrelsens Haand. § 9 siger nemlig, at Afdelingens Bestyrelse skal „hidkalde Forretningsføreren, som da straks maa komme til Stede, med Bemyndigelse til, i Samraad med den lokale Forening at bestemme, om Arbejdsnedlæggelsen skal finde Sted.“

Det maa formentlig heraf fremgaa, at det er enhver Afdelings Pligt at støtte enhver Strejke, der er godkendt af Hovedbestyrelsen, selv om ikke Afdelingen endnu har modtaget nogen udførlig Beretning om Strejkens Aarsag. En saadan Beretning var den Gang, og kan til enhver Tid blive umulig at afgive øjeblikkelig, dels paa Grund af Mangel paa Tid fra Forretningsførers Side, dels paa Grund af vanskelige Trafikforhold. Jernbanetogene var i

den Tid, Strejken i Helsingør stod paa, standsede af og til hele Tiden. Et Brev fra Aarhus, hvori Formanden for Afdelingen forespurgte om nærmere Oplysning om Strejkens Gang, kom saaledes først Forretningsføreren i Hænde 5 Dage efter at det var afsendt og efter at Strejken var sluttet.

Vi mener altsaa, at det er de forskellige Afdelingers Pligt at støtte enhver Strejke, som er godkendt og anbefalet af Hovedbestyrelsen, saa meget desto mere, som Hovedbestyrelsen i Følge Lovene bliver valgt af Repræsentanter for Afdelingerne, saavel som at den staar til Ansvar for sine Handlinger overfor Kongressen.

Med Hensyn til Overholdelsen af Lovens § 9, hvor Bestyrelsen for Aarhus-Afdelingen formodentlig sigter til Bestemmelsen om, at ingen Arbejdsnedlæggelse maa finde Sted, før den lokale Forenings Bestyrelse er spurgt til Raads, skal vi bemærke, at Hovedbestyrelsen jo allerede i det forrige Numer af Fagbladet, i sit Opraab til alle Medlemmer, har advaret mod den Slags Arbejdsnedlæggelser.

Men desuagtet mener vi dog ikke at kunne forsvare, at nægte en Strejke Godkendelse og Støtte, naar den ellers er berettiget og de øvrige Betingelser for et heldigt Udfald er til Stede, blot fordi den i § 9 omtalte Formalitet ikke er skét Fyldest. Vi tror at Bestemmelsen i § 9 er sat i Lovene for at Forbundet ikke skulde være tvungen til at tage sig af Strejker, som vi ikke kan have med at gjøre, men naar en Strejke er berettiget og vi mener at kunne føre den igjennem, saa bliver Spørgsmaalet om Bestemmelsen i § 9 kun en Formsag, ikke noget Brud paa Principet. Og vi tror at Forbundet kan være tjent med Strejken i Helsingør, baade hvad dens Berettigelse og dens Resultat angaar.

Hovedbestyrelsen kan imidlertid love at gjøre alt hvad der kan gjøres, baade med Hensyn til at meddele Afdelingerne om enhver Strejkes Aarsag saa hurtig som mulig, saa vel som med Hensyn til at forhindre Strejker, som ikke ere iværksatte efter Lovene.

Løvrigt anbefaler vi dette Spørgsmaal til nøjere Overvejelse paa den forestaaende Kongres.

Med kollegial Hilsen
Hovedbestyrelsen.

Gevind-Tabel efter Withworts System.

(Fortsat.)

I efterfølgende 2 Tabeller, som viser forskellige Hjul for de mest almindelige Gevinder, som skjæres paa Drejerbænke med 2 eller 4 Gevind paa Ledeskr., er A Hjulet paa Spindelen og driver i B, hvilket sidder paa samme Bøsning som C, hvilket igjen driver i D, hvilket sidste sidder paa Ledeskruen.

Hvor B og C mangler, er det et vilkaarligt Mellemhjul, som bruges.

For Drejerbænke med 2 Gv. paa 1 Tom.
paa Ledeskr.:

Antal Gv. paa 1"	A B C D				Antal Gv. paa 1"	A B C D			
	A	B	C	D		A	B	C	D
1/12	120	20	100	25	2	40	—	—	40
	150	25	80	20		40	80	100	50
1/11	110	20	100	25	2 1/2	50	100	60	30
	120	30	110	20		40	—	—	50
1/10	150	30	100	25	3	40	75	90	60
	120	30	100	20		60	50	80	120
1/9	100	25	90	20	3 1/2	40	—	—	60
	120	20	90	30		40	50	100	120
1/8	100	25	80	20	4	50	60	80	100
	120	30	100	25		40	—	—	70
1/7	140	20	100	50	4 1/2	50	70	80	100
	140	30	110	20		30	50	100	105
1/6	120	20	100	50	5	40	—	—	80
	150	50	120	30		30	40	60	90
1/5	100	20	90	45	5 1/2	30	70	50	75
	140	35	75	30		40	—	—	90
1/4	120	30	100	50	6	40	45	50	100
	110	55	80	20		50	75	60	90
1/3	120	—	—	20	6 1/2	40	—	—	100
	120	40	100	50		40	50	60	120
1/2	120	—	—	30	7	50	75	60	100
	100	50	80	40		40	—	—	110
1	120	—	—	60	7 1/2	40	55	50	100
	120	30	40	80		50	100	80	110
1 1/2	50	100	80	20	8	40	—	—	120
	80	—	—	60		40	60	50	100
2	40	60	100	50	8 1/2	40	60	50	100
	90	45	40	60		50	75	60	120

Antal Gv. paa 1"	A B C D				Antal Gv. paa 1"	A B C D			
	A	B	C	D		A	B	C	D
6 1/2	20	—	—	65	14 1/2	20	—	—	145
	40	65	50	100		40	100	50	145
	30	45	60	130		30	90	60	145
7	20	—	—	70	15	20	—	—	150
	30	70	60	90		20	75	50	100
	40	70	50	100		30	90	40	100
7 1/2	20	—	—	75	16	20	80	50	100
	40	90	60	100		30	80	40	120
	20	50	80	120		20	85	50	100
8	20	—	—	80	17	30	85	40	120
	30	60	50	100		20	90	50	100
	40	80	60	120		30	90	40	120
8 1/2	20	—	—	85	19	20	95	50	100
	40	85	50	100		30	95	40	120
	30	85	60	90		20	100	55	110
9	20	—	—	90	20	30	100	40	120
	40	90	50	100		20	70	30	90
	30	60	40	90		20	100	50	105
9 1/2	20	—	—	95	22	20	100	50	110
	40	95	50	100		20	80	40	110
	60	95	40	120		20	100	50	115
10	20	—	—	100	23	20	80	40	115
	30	75	50	100		25	90	30	100
	40	100	60	120		20	80	40	120
10 1/2	20	—	—	105	25	20	80	40	125
	40	100	50	105		20	100	50	125
	30	70	40	90		20	100	50	130
11	20	—	—	110	26	20	65	30	120
	20	55	60	120		20	100	50	135
	40	100	50	110		20	90	40	120
11 1/2	20	—	—	115	28	20	70	30	120
	40	100	50	115		20	100	50	140
	30	90	60	115		20	100	50	145
12	20	—	—	120	30	20	80	40	145
	20	80	60	90		20	80	40	145
	40	100	50	120		20	100	50	150
12 1/2	20	—	—	125	32	20	90	30	100
	20	50	40	100		20	80	30	120
	40	100	50	125		25	100	30	120
13	20	—	—	130	34	20	85	25	100
	20	65	60	120		20	85	30	120
	40	100	50	130		20	90	25	100
13 1/2	20	—	—	135	36	30	90	20	120
	35	90	40	135		20	95	25	100
	40	100	50	135		30	95	20	120
14	20	—	—	140	40	20	100	30	120
	20	70	60	120		20	80	25	125
	25	70	40	100					

Antal Gv. paa 1 ^a	A B C D				Antal Gv. paa 1 ^a	A B C D			
	A	B	C	D		A	B	C	D
42	20	100	25	105	48	20	100	25	120
	20	90	30	140		20	80	25	150
44	20	100	25	110	50	20	100	25	125
	20	110	30	120		20	120	30	125
46	20	100	25	115	(Fortsættes.)				
	20	115	30	120					

Fagmeddelelser.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Aarhus afholdt Lørdagen den 3. Marts Diskussionsmøde over Emnet: „Fagforeningens Virksomhed og økonomiske Stilling“. Diskussionen indledes af Næstformanden, Christensen, der i et udførligt Foredrag paaviste, hvor nødvendig det var for Foreningens Virksomhed, at alle Fagfæller sluttede sig til den, samt at vi, for at styrke vor økonomiske Selvstændighed, snarest burde tage Spørgsmaalet om Kontingentforhøjelse op.

I den derpaa følgende Diskussion udtaltes fra flere Sider Ønsket om at faa Kontingentet forhøjet til 15 Øre ugentlig.

For at sé, hvormange af de Tilstedeværende, der vilde være med til at forelægge Forslaget for en Generalforsamling, foretoges en Prøveafstemning, som gav det Resultat, at alle stemte for Forhøjelsen.

Spørgsmaalet vil nu i en nær Fremtid blive forelagt til Behandling paa en Generalforsamling.

Dansk Smede- og Maskinarbejder- Forbunds Kontor

er Rømersgade 22, 1. Sal, Kjøbenhavn K.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Kontingentet fra 1. April, i Følge Generalforsamlings-Beslutning, er forhøjet fra 15 til 20 Øre ugentlig.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5¹/₂ hos Værtshusholder Brandt, Prindsessegade 47, St., og af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8¹/₂.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder optages tillige nye Medlemmer.

Bestyrelsen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjæld. hver Mandag Aften Kl. 8—10.

Medlemmer bedes erindre Maanedsmøderne.
Formanden.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Aalborg.

Onsdagen den 20. ds. teknisk Foredrag i Lokalet. Emne: Dampkraftens Beregning.

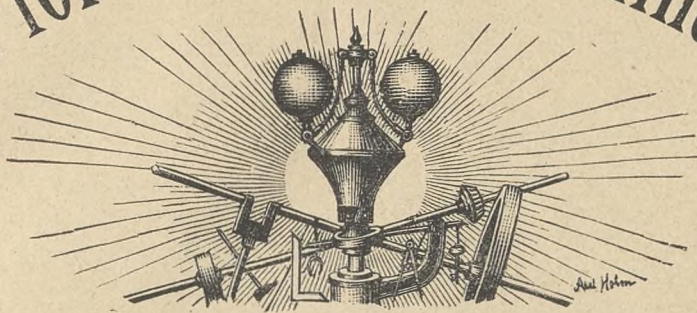
Mød Alle.

Bestyrelsen.

Redigeret af Vald. Olsen.

Trykt hos Rud. Bøhm. Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 7

April 1889

1. Aargang

Værkstedsklubber.

I det moderne privatkapitalistiske Samfund er Principet: lav Arbejdsløn, billigt Arbejde og stor Avance for Arbejdsgiverne over alt det raadende.

Saagodtsom ingen Arbejdsgiver tænker paa, hvilken Sum af Lidelser og Savn Arbejdernes lille Ugeløn indeholder. Allerhøjest trækker Arbejdsgiveren paa Skulderen idet han beklager, ikke at kunne give mere. Konkurrencen bestemmer Priserne, hedder det; enten maa jeg bibeholde de lave Arbejdspriser eller stoppe min Virksomhed.

Vi kunne godkjende dette Ræsonnement, hvis d'Hrr. Arbejdsgivere gjorde hvad de kunne for at ophæve de skadelige Følger af den fri Konkurrence. Men saadan er det ikke. Tværtimod. D'Hrr. Arbejdsgivere deltager gjerne i den vilde Dans omkring Frikonkurrencens Guldkalv, og kan de, uden at risikere noget, trække 1 Kr. af Arbejdernes i Forvejen knappe Løn, saa nøjes de ikke med 50 Øre, ja, det er jo endogsaa gaaet saa vidt, at der paa de fleste Fabrikker er sat bestemte Grænser for, hvad en Arbejder maa tjene i Akkord. Gaar man ud over denne Streg, bliver Prisen nedsat øjeblikkelig. Heraf vil man sé; at d'Hrr. Arbejdsgivere end ikke tillader Arbejderne at gaa frem efter det højtpriste Frikonkurrence-System: at tjene saa meget man kan. Nej, Frikonkurrencen er kun til for at de,

der har meget, kan faa mere og de, der Intet har, kan faa saa lidt som mulig.

Arbejderne ere forlængst komne paa det rene med, at Privatkapitalismen var Fjenden, og de har taget deres Forholdsregler derimod saa godt de har kunnet.

Et af de vigtigste Vaaben, vi har imod det bestaaende Udbyttersystem, er Fagforeningerne. De har i den Række af Aar, de har bestaaet, vist dem i Stand til at sætte en Dæmper paa de Herrers Udbytterlyst. Det Faktum er uomstødeligt, at jo stærkere Organisation der bestaar i et Fag, jo bedre er Arbejdsforholdene. Og naar dette er Tilfældet, er det jo rimeligt, at man sér sig om efter Midler, hvorved man endnu bedre er i Stand til at varetage Arbejdernes Interesser.

Et saadant Middel er med Held prøvet i Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn. Det er Oprettelse af Værkstedsklubber. En Fabriks Arbejdere melder sig ind i Forbundet, og samtidig organiserer de sig i en Klub (Forening), som kun omfatter de af Fabrikkens Arbejdere, der ere Medlemmer af Forbundet. Klubbens Love bestemmer, at der afholdes Diskussionsmøde mindst en Gang om Maaneden og ellers saa ofte Forholdene kræver det, at Medlemmerne af Klubben hjælper hinanden til rette med Arbejdet, med Udlaan af forskellige Værktøjer m. m., at Klubben vælger en Mand til at modtage Kontingentet til Forbundet, at Arbejdere, som ikke ere Medlemmer

af Klubben eller Forbundet, betragtes og behandles som daarlige Kolleger, at intet Medlem maa lade Prisen paa et Stykke Arbejde nedsætte uden Klubbens Tilladelse o. s. v. Fordelene ved disse Bestemmelers Overholdelse træder strax iøjnefaldende frem. Alene det, at en Fabriks Arbejdere kommer sammen mindst en Gang om Maaneden for at diskutere Arbejdsforholdene paa vedkommende Fabrik, er et godt Skridt henimod at faa slette Forhold forbedrede; det styrker Kammeratskabsfølelsen at vide, at éns Handlinger bliver kritiseret, og det styrker Selvfølelsen at vide, at bliver man forurettet, saa staa man ikke ene, men man har alle sine Kammerater til at staa Last og Brast med én. En øjensynlig Fordel ligger der i at vide, at alle Arbejdere paa en Fabrik hjælper hinanden til rette med Arbejdet; et smukt Forhold i Stedet for det gamle: enhver er sig selv nærmest.

At Klubben vælger en Mand til at indkassere Kontingentet til Forbundet, gjør det let for enhver at opfylde den Pligt, han har til at være Medlem af sit Fags Organisation.

Endelig kan intet Medlem lade sin Løn afkorte uden Tilladelse fra Klubben. Det vil sige, at faar Arbejdsgiveren „Afrækkerlyst“, saa véd han, at han ikke længer har med den enkelte Arbejder med den ringe Modstandskraft at gjøre, men med alle Arbejderne paa Fabrikken, ja, med hele Forbundet at gjøre. Og dertil bør det komme overalt. Det er sjældent, at Arbejdsgiverne iværksætter en almiudelig Lønreduktion, men derimod er det ofte Tilfældet, at de reducerer Lønnen for den enkelte. At dette ikke længer bør være saa, har Klubbernes Oprettelse haft et vaagent Øje for, og som sagt, de har haft Held med dem. Vi kan ikke andet end anbefale Oprettelse af Klubber overalt, hvor det kan lade sig gjøre, for derved at dæmme endnu mere op for Frikonkurrencens Oversvømmelser.

Et nyt Arbejderblad.

Der er tilsendt Redaktionen det første Numer af et nyt Organ „Arbejderen“, og vi er blevet anmodet om, at anmelde det for vore Læsere.

Skjøndt det ellers ikke har været vor Skik her i Bladet at redegjøre for, hvad der sker af rent politiske Begivenheder indenfor Arbejderpartiet, skal vi dog denne Gang gjøre en Undtagelse.

Det ny Blad angiver sig at være Organ for de saakaldte Social-Revolutionære, og man bør derfor først undersøge, om der blandt de danske Arbejdere indenfor det social-demokratiske Parti findes nogen Misfornøjelse med den Maade, hvorpaa vort politiske Organ bliver ledet, og i saa Fald: er denne Misfornøjelse saa almindelig, at den kan være Begrundelse nok for et Skridt som dette, der kan faa de beklageligste Følger for Enigheden indenfor Partiet? Vi tror, at hverken det ene eller det andet er Tilfældet, men mener at vi alle, hver paa sin Plads, har en Forpligtelse til at værne Partiet for Følgerne af et saa umotiveret Forsøg. Og vi siger da til vore Læsere: Lad dette Blad vedblive at være Organ for de 3—4 Mand, det for Øjeblikket repræsenterer, men lad det saa ogsaa blive derved. D'Hrr. kommer nok til os igjen, naar de faar løbet Hornene af sig og har lært at indsé, at man ikke saadan kan komme færende fra Udlandet og faa Lov at lege Himmelspræt med en Organisation, der har kostet 17—18 Aars Flid og Energi at skaffe tilveje.

Fordi d'Hrr. har Lyst til at slaa Knoerne i Stykker paa Stortrommen, vil vi ikke lægge nyt Skind til.

„Arbejderen“ er en Gasballon, den springer, naar den stiger lidt højere til Vejsr.

Gevind-Tabel

efter Withworts System.

(Fortsat.)

Tabel for Drejerbænke med 4 Gv. paa 1 Tom.
paa Ledeskr.:

Antal Gv. paa 1"	A	B	C	D	Antal Gv. paa 1"	A	B	C	D
1/10	150	20	160	30	6	40	-	-	60
1/9	150	25	120	20		40	30	50	100
1/8	160	20	100	25		50	60	80	100
1/7	140	25	100	20	6 1/2	40	-	-	65
1/6	120	25	100	20		50	65	80	100
1/5	120	30	100	20		60	65	80	120
1/4	120	30	80	20	7	40	-	-	70
1/3	120	50	100	20		40	35	50	100
1/2	120	40	80	30		60	70	80	120
1	120	60	100	50	7 1/2	40	-	-	75
	100	50	80	40		50	75	80	100
						40	50	60	90
1 1/2	80	-	-	30	8	40	-	-	80
	100	60	80	50		25	100	120	60
	110	55	60	45		20	80	100	50
2	80	-	-	40	8 1/2	40	-	-	85
	105	70	60	45		50	75	60	85
	120	60	45	30		60	85	70	105
2 1/2	80	-	-	50	9	40	-	-	90
	50	100	80	25		40	45	50	100
	40	60	120	50		40	60	70	105
3	40	-	-	30	9 1/2	40	-	-	95
	60	40	80	90		50	75	60	95
	40	50	100	60		50	95	80	100
3 1/2	80	-	-	70	10	40	-	-	100
	40	50	100	70		20	25	50	100
	40	70	110	55		30	50	70	105
4	40	-	-	40	10 1/2	40	-	-	105
	60	45	90	120		40	70	60	90
	50	100	80	40		50	100	80	105
4 1/2	80	-	-	90	11	40	-	-	110
	50	60	80	75		40	55	50	100
	40	50	100	90		50	75	60	110
5	40	-	-	50	11 1/2	40	-	-	115
	60	50	100	150		50	75	60	115
	70	50	60	105		50	100	80	115
5 1/2	40	-	-	55	12	40	-	-	120
	50	55	80	100		20	40	70	105
	40	50	100	110		40	80	60	90

Antal Gv. paa 1"	A	B	C	D
12 1/2	40	-	-	125
	30	75	80	100
	60	105	70	125
13	40	-	-	130
	40	65	50	100
	50	75	60	130
13 1/2	40	-	-	135
	40	90	70	105
	40	45	50	150
14	40	-	-	140
	40	70	50	100
	30	70	60	90
14 1/2	40	-	-	145
	20	50	100	145
	30	45	60	145
15	40	-	-	150
	40	75	50	100
	20	50	70	105
16	20	-	-	80
	40	80	50	100
	30	80	70	105
17	20	-	-	85
	40	75	50	100
	30	85	70	105
18	20	-	-	90
	40	90	50	100
	30	90	70	105
19	20	-	-	95
	40	95	50	100
	30	95	70	105
20	20	-	-	100
	25	50	40	100
	30	90	60	100
21	20	-	-	105
	40	105	50	100
	20	70	60	90
22	20	-	-	110
	25	55	40	100
	30	90	60	110
23	20	-	-	115
	25	50	40	115
	30	90	60	115
24	20	-	-	120
	30	60	40	120
	20	80	60	90
25	20	-	-	125
	20	50	40	100
	30	60	40	125

Antal Gv. paa 1"	A	B	C	D
26	20	-	-	130
	20	65	50	100
	30	60	40	130
27	20	-	-	135
	30	60	40	135
	20	75	50	90
28	20	-	-	140
	20	70	50	100
	30	60	40	140
29	20	-	-	145
	25	50	40	145
	30	60	40	145
30	20	-	-	150
	20	90	60	100
	20	75	55	110
32	20	80	50	100
	30	80	40	120
34	20	85	50	100
	30	85	35	105
36	20	75	50	120
	20	90	50	100
38	25	75	30	95
	20	95	50	100
40	20	90	45	100
	20	80	50	125
42	20	80	40	105
	20	70	30	90
44	20	100	50	110
	20	60	30	110
46	20	80	40	115
	25	100	40	115
48	20	80	40	120
	25	90	30	100
50	20	80	40	125
	20	75	30	100

(Sluttet.)

Fagmeddelelser.

Smede- og Maskinarb.s Forbund i Helsingør afholdt sin kvartaarlige Generalforsamling den 9de April.

Generalforsamlingen havde faaet forøget Interesse ved, at Formanden, Skibsbygger F. J. Weber, paa Grund af forskellige Beskyldninger, der var rettede mod ham, havde ansét det for sin Pligt at trække sig tilbage. Der var da ogsaa mødt et stort Antal Medlemmer, hvoraf flere indstændigt opfordrede Weber til vedblivende at lede Foreningen, hvad han ogsaa efter nogen Betænkning indgik paa. Formandens Adresse er saaledes vedblivende: F. J. Weber, St. Annagade 25, 1. Sal.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn. Ved den ekstraordinære Generalforsamling, som afholdtes den 4de April, meddelte Formanden, Vald. Olsen, at han paa Grund af sin økonomiske Stilling saa sig nødsaget til at nedlægge sit Mandat som Formand. Ved det derefter foretagne Prøvevalg vedtoges det at opstille Nr. 47, N. P. Nielsen, og Nr. 30, H. Petersen, til Formandspladsen. Afstemningen foregaar skriftlig paa Stemmesedler, som i den Anledning udleveres paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Opmærksomheden henledes paa, at Kontingentet fra 1. April, i Følge Generalforsamlings-Beslutning, er forhøjet fra 15 til 20 Øre ugentlig.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5¹/₂ hos Værtshusholder Brandt, Prindsessegade 47, St., og af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8¹/₂.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder optages ogsaa nye Medlemmer.

Bestyrelsen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjæld., hver Mandag Aften Kl. 8—10.

Medlemmer bedes erindre Maanedsmøderne.

Formanden.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn

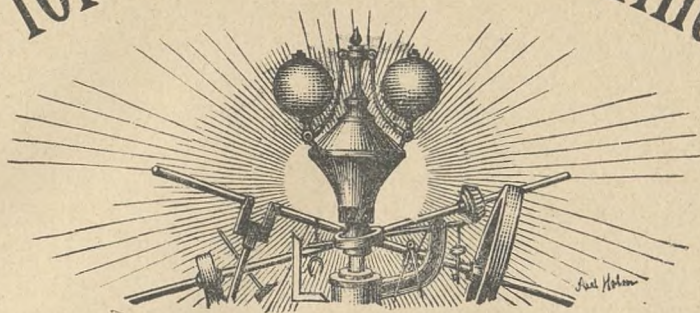
afholder **ordinær Generalforsamling** Tirsdagen den 23de April, Aften Kl. 8¹/₂, i Rømersgade 22. Følgende Sager er foreløbig anmeldt til Behandling:

- I. Meddelelse og Godkendelse af Bestyrelses-, Formands- og Kasserervalget.
- II. Regnskabet.
- III. Forslag fra Nr. 5, C. Hansen, om Nedsættelse af Kontingentet.

Da saaledes vigtige Sager foreligger til Behandling, bedes alle at give Møde. Medlemskort forevises.

Bestyrelsen.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 8

Maj 1889

1. Aargang

„Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“s første Kongres.

Ifølge Hovedbestyrelsens Beslutning af 30. April, indkaldes herved til Forbundets første Kongres, som afholdes Søndagen den 16. og Mandagen den 17. Juni 1889. Aabningsmødet finder Sted Søndagen den 16. Juni Form. Kl. 9 i Rømersgade 22, 1. Sal (Kjøbenhavn).

Enhver Forening, som er indordnet under „Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“, er berettiget til at sende én Delegeret for indtil og med de første 100 Medlemmer, Foreningen tæller, og én Delegeret for det overskydende Antal.

Rejse- og Tærepenge bliver udbetalt de Delegerede af Forbundets Kasse. Dagsordenen er foreløbig sat saaledes:

- I. Mandaternes Prøvelse.
- II. Fastsættelse af Kongressens Forretningsorden.
- III. Valg af Kongressens Funktionærer.
- IV. Beretning om Forbundets Virksomhed.
- V. Regnskabet.
- VI. Eventuelt: Valg af en Delegeret til Pariserkongressen.
- VII. Forbundets fremtidige Virksomhed.
- VIII. Lovenes Revision.
- IX. Fagbladet.
- X. Fastsættelse af Forretningsførerens Løn.
- XI. Valg af Hovedbestyrelse.
- XII. Fastsættelse af Tiden og Stedet for næste Kongres's Afholdelse.
- XIII. Eventuelle Forslag.

Enhver Delegeret maa være forsynet med et Mandat, udstedt af Foreningens Bestyrelse. Forslag, som ønskes behandlede, bedes indsendt til Forretningsføreren senest den 7. Juni.

Meddelelse om Navnene paa de Delegerede bedes tilsendt Forretningsføreren hurtigst.

Hovedbestyrelsen.

* * *

Naar Kongressen i Aar kommer en Maanedstid tidligere end oprindeligt bestemt, da har det sin Grund i, at flere Forbundsanliggender nødvendigvis maa afgjøres inden ret længe. Da nemlig Smedenes og Maskinarbejdernes Delegerede i August f. A. var sammen for at danne Forbundet, blev man enig om, kun at fastsætte de allernødvendigste Regler for Ledelsen, og saa i Aar, naar vi havde indlagt os nogen Erfaring, endelig ved Lov fastslaa Forbundets Virksomhed og Administration.

Nu i den sidste Tid er der fremkommet Spørgsmaal, som Hovedbestyrelsen ikke har turdet afgjøre paa egen Haand, men har i Stedet for besluttet at afholde Kongressen allerede i Juni.

Vi kan paa Forhaand lykønske „Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“ til dens første Kongres, idet vi føler os overbeviste om, at alle Foreningerne vil sende Repræsentanter, og at disse vil vide, ved deres Beslutninger at styrke den i Forvejen gode Organisation, der nu i et Aars Tid har bestaaet mellem Danmarks Smede og Maskinarbejdere.

Red.

Normalarbejdsdagen.

Arbejdet adler Manden, hedder det, og det er vel ogsaa saa, at dette at kunne frembringe noget Nyttigt, har en forædlende Indflydelse paa Mennesket. Men lige saa vist er det, at Slidet over Evne, og i en uforholdsmæssig lang Tid, har en demoraliserende Indflydelse. Under de nuværende Forhold er det ordnet saa galt, som paa nogen Maade muligt. I Stedet for, at Alle skulde have Arbejde for at kunne leve, og for at kunne nyde godt af den deraf flydende Forædling, og Ingen skulde have for meget Arbejde — Overanstængelse — for at undgaa de deraf flydende Følger — at blive nedbrudt paa Sjæl og Legeme —, saa er det lige omvendt. Nogle arbejder baade Nat og Dag, Søgn og Hellig, medens Andre gaar arbejdsløse Maaned ud og Maaned ind. I vort Fag er dette Tilfældet saa godt som i noget andet.

„Vi er for mange om det Arbejde, der er,“ hører man sige, og det er ganske vist, saaledes ser det ud. Er der én ledig Plads, saa er der tyve til at besætte den. Men desuagtet er det en gal Opfattelse. Saalænge Nogle arbejder 12, 14, 16, ja, sommetider 24 Timer i Døgnet, saalænge er der ikke for meget Arbejdskraft.

At være Mange om et Stykke Arbejde, skulde synes at være en Fordel, idet dette da vilde kunne blive færdigt med mindre Anstængelse for den enkelte, og det vilde det da ogsaa i et velordnet Samfund, hvis Ledere saa paa Alles Vel. Men i det nuværende Samfund, det kapitalistiske, hvis Ledere selv er Kapitalister og kun ser paa Kapitalisternes Fordel, er det ganske naturligt, at det er som det er. Det er absolut i Kapitalisternes — Arbejdsgivernes — Interesse, at gjøre Arbejdstiden saa lang som mulig, lige saa vist, som det er i Arbejdernes Interesse, at gjøre den saa kort som mulig. I alle Fagorganisationer Verden over er det forlængst anerkendt, at skal der gjøres noget virkeligt nyttigt for Arbejderne, saa skal det være Indførelsen af en Normalarbejdsdag paa 8 Timer. Raabet: 8 Timers Arbejde, 8 Timers Hvile og Adspredelse og 8 Timers Søvn, vinder mere og mere Ørenlyd, efterhaanden

som Maskinernes og Storproduktionens Udvikling skrider fremad og gjør en Del af den menneskelige Arbejdskraft overflødig. Og det er da ogsaa kun et Tidsspørgsmaal, naar Normalarbejdsdagen bliver gennemført, afhængig af den Iver og Kraft, hvormed Arbejderne vil slutte sig til Tanken.

Og at det er en retfærdig Fordring, vi her har stillet, vil vel ingen benægte, som selv har prøvet at gaa arbejdsløs, eller har prøvet at slide i det baade Nat og Dag.

Men gjør nu Arbejderne, hvad der kan gjøres under de nuværende Forhold for at faa forkortet, eller i alt Fald for ikke at faa forlænget Arbejdstiden? Vi tror det ikke.

Naar en Arbejder forlanger en højere Løn, kan det hænde, at naar dette bliver ham nægtet, han da faar Tilbud om at maatte „arbejde over“, for derved at kunne formere sine Indtægter. At Arbejdsgiveren har en dobbelt Fordel heraf, er temmelig tydelig. For det første slipper han for at betale en højere Løn for den normale Arbejdstid, og for det andet véd han, at Arbejderen, ved at arbejde „over“, optager en Andens Plads, og derved hjælper til at skabe en arbejdsløs Reservearmé, som Arbejdsgiveren kan bruge til at trykke Priserne endnu lavere ned. Men Arbejderne er desværre tilbøjelige til, kun at sé paa de faa Øre, de derved er i Stand til at tjene mere, uden at tænke paa, at de derved gjør det end mere umuligt for de Arbejdsløse at érholde Arbejde, ja, at de derved endogsaa fremskynder det Tidspunkt, hvor de selv indtræder i de arbejdsløses Rækker.

Der er desværre mange Smede og Maskinarbejdere, der ligefrem higer og tragter efter at komme til at „arbejde over“, ja, der findes endogsaa Fabriker, hvor Overarbejde bliver betragtet som en Begunstigelse.

Der kan maaske siges, at Arbejderen, paa Grund af sin ringe Løn, ikke kan undvære dette „Overarbejde“, og der kan være noget i det. Men var det saa ikke bedre at sætte Skulder mod Skulder for at faa indført bedre Tilstande i Faget, saaledes at vi kunde tjene til vore Fornødenheder i den normale Arbejdstid? Og et af Midlerne hertil er at afskaffe Overarbejdet. Bliver det afskaffet, skal vi snart sé Frugterne deraf i en forbedret Løn for Dagarbejdet. Naar Arbej-

derne derfor i deres Fagforening giver deres Tilslutning til Fordringen om en Normalarbejdsdags Gjennemførelse, bør de ikke glemme, at de allerede nu kan gjøre uhyre meget paa dette Omraade ved at søge Overarbejdet undgaaet saa meget som muligt, og lade Arbejdsgiverne vide, at de er klar over, at Overarbejdet skader deres egne Interesser, og at de derfor helst vil undgaa det.

Kongressen i Paris.

I Juli Maaned vil der blive afholdt en international Arbejderkongres i Paris. Alt for længe siden har de samvirkende Fagforeninger i Kjøbenhavn besluttet at lade sig repræsentere ved denne, uden at det dog endnu er endelig bestemt, hvorledes Repræsentationen skal ské eller hvor stor den skal være.

For Smedenes Vedkommende er der fremkommet Forslag fra den kjøbenhavnske Afdeling, om at samtlige Smede- og Maskinarbejderforeninger i Danmark skulde sende en Repræsentant, og at Udgifterne hertil skulde dækkes ved at samtlige Foreninger under Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund tilskød et Beløb af 20—25 Øre pr. Medlem.

Dette Forslag er nu til Behandling i de forskjellige Foreninger, uden at det dog for Øjeblikket er muligt at sige hvorvidt det bliver vedtaget eller ej.

Der er imidlertid angaaende selve Kongressen i Paris „kommet en Mand ivejen med en Slæde“ som man siger. Sagen er, at to forskjellige Afskygninger indenfor det franske Arbejderparti, som kalder sig Possibilister og Marxister, og som til dagligdags morer sig med at modarbejde hinanden, skjønt de begge egentlig har ét Formaal*), ikke kan blive enige om at indkalde og organisere Kongressen. Possibilisterne støtter sig til, at de har faaet Bemyndigelse hertil af de internationale Kongresser

i Paris 1886 og i London 1888, medens Marxisterne frygter, at deres Interesser skal lide herved, og derfor fordre, at det skal være Kongressen, der prøver samtlige Mandater og at dette ikke overlades de enkelte repræsenterede Lande, ligesom de ogsaa fordre Medbestemmelsesret ved Fastsættelse af Dagsordenen o. s. v. Da Possibilisterne ikke vil indlade sig herpaa, har Marxisterne besluttet at afholde en anden Kongres samtidig, og hertil har bl. a. Tyskland sluttet sig.

Kongressen var imødeset med en vis Interesse overalt, dels fordi den skulde afholdes samtidig med Mindefesterne for den store franske Revolution, og saaledes ganske naturlig komme til at protestere mod den Maade, hvorpaa Bourgeoisiet har forstaaet at udnytte Revolutionens Resultater til egen Fordel, uden at Arbejdernes „Menneskerettighed“ — Retten til at arbejde og leve — endnu 100 Aar efter er anerkjendt — dels, og først og fremmest, fordi Kongressen skulde tage Beslutning angaaende Normalarbejdsdagens Gjennemførelse.

At et saadant Spørgsmaals Behandling paa en Kongres, som var sammensat af Repræsentanter for alle organiserede Arbejdere Verden over, vilde vække den største Interesse, kan ikke forundre nogen, som med Alvor har tænkt over Arbejdernes uheldige Stilling overfor Maskinernes og Storproduktionens Udvikling; men saa meget desto mere beklageligt er det, om Arbejdernes Repræsentanter skulde komme til at staa splittede ved Kongressen til Sommer. Kongressernes Betydning vilde derved blive reduceret til lig Nul.

Vi kan derfor ikke anbefale Smede- og Maskinarbejder-Foreningerne at sende nogen Delegeret til Paris til Sommer, hvis ikke man enes om at afholde én Kongres, omfattende Repræsentanter for alle organiserede Arbejdere.

Der er imidlertid en Mulighed for at dette kan ske endnu, idet Forretningsudvalget for Fagforeningerne i Kjøbenhavn har forsøgt at mægle imellem de stridende Parter, saavel som opfordret andre Landes Arbejdere til at gjøre det samme.

Vi beder derfor Afdelingerne om at behandle Forslaget om en Repræsentant for de danske Smede og Maskinarbejdere under den Forud-

*) Den possibilistiske Politik vil sige en socialistisk Reformpolitik, der søger at opnaa det mulige.

sætning, at der kun bliver afholdt én stor Kongres.

Bliver Forslaget vedtaget af alle Afdelingerne, vil vor egen Kongres, som i Følge Meddelelse andet Sted i Bladet skal afholdes i Kjøbenhavn den 16. og 17. Juni, komme til at vælge en Delegeret til Pariserkongressen.

* * *

Formernes Fagforening i Kjøbenhavn vedtog paa sidste Generalforsamling at sende sin Formand, Former Schouby, som Delegeret til Pariserkongressen.

Fagmeddelelser.

Nitterstrejken i Helsingør. Fra Helsingør har vi modtaget følgende:

Det meddeles herved, at Skruebrækker fra Nitterstrejken, Smedesvend Adolf Friis, Slesviger af Fødsel, er afrejst herfra til Kjøbenhavn for at søge Arbejde der.

Foreningen i Aarhus har vedtaget at yde et Bidrag af 25 Øre pr. Medlem til en eventuel Repræsentation ved Pariserkongressen.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn. Paa Generalforsamlingen den 23. April behandledes et Forslag om at nedsætte Kontingentet til 15 Øre ugentlig. Efter en lang Diskussioun enedes man om at udsætte denne Sag til Generalforsamlingen i Januar. Kontingentet er saaledes vedblivende 20 Øre ugentlig.

Til Formand valgtes ved den skriftlige Afstemning Nr. 30 H. Petersen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Paa Generalforsamlingen den 26. April vedtoges det at ophøre med Maanedsmøderne. Ligeledes vedtoges det at anskaffe en Restancetavle til Ophængning i Foreningens Lokale og ved dens Møder, hvorpaa ifølge § 19 ethvert Medlem, der staar over 2 Maaneder til Restance, bliver overført. Tillige vedtoges det, at Foreningen skulde deltage i Arbejderpartiets Grundlovsfest under Smede og Maskinarbejdernes Forbunds Fane. Emblemet bæres.

Formanden.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjæld., hver Mandag Aften Kl. 8—10.

Formanden.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Opmærksomheden henledes paa, at Kontingentet fra 1. April, i Følge Generalforsamlings-Beslutning, er forhøjet fra 15 til 20 Øre ugentlig.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5½ hos Værtshusholder Brandt, Prindsessegade 47, St., og af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8½.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder optages ogsaa nye Medlemmer.

Bestyrelsen.

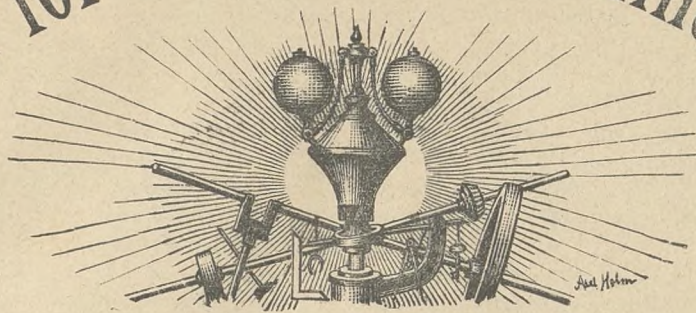
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B., 1 Sal.

Redigeret af *Vald. Olsen.*

Rud. Böhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 9

Juni 1889

1. Aargang

„Dansk Smede- og Maskinarbejder- Forbund“s første Kongres

den 16. og 17. Juni 1889. X

Søndagen den 16. Juni, Formiddag Kl. 9 samledes Kongresdeltagerne i Rømersgade 22. Alle Forbundets Afdelinger havde benyttet deres Ret til at sende Delegerede til Kongressen, undtagen Hjørring-Afdelingen og de 2 nylig dannede Afdelinger i Nykjøbing p. Falster og i Nakskov.

Fra det Øjeblik, da Forretningsføreren aabnede Kongressen og til den var sluttet, var Alles Opmærksomhed kun henvendt paa de foreliggende Sager, alt blev drøftet med yderste Nøjagtighed, uden derfor at bruge lang unyttig Diskussion, ligesom det bør fremhæves, at hver Delegeret gjorde sig øjensynlig Umage for at imødekomme andres Opfattelser af de forskellige Sager, saa al Strid og Splid fuldstændig blev undgaet.

Vi tror, at den første danske Smede- og Maskinarbejder-Kongres har gjort et godt Stykke Arbejde i Organisationens Tjeneste, som varsler godt for Fremtiden. Iøvrigt henviser vi til nedenstaaende

Referat.

Forretningsføreren aabnede Kongressen, bød Velkommen og oplæste Navnene paa de mødte Delegerede.

Mødte vare: for Forbundet i Kjøbenhavn F. Hurop og H. Petersen, for Klejnsmedeforeningen i do. Martin Sørensen, for Helsingør Th. Simonsen og Chr. Rasmussen, for Aarhus Elias Petersen og Chr. Jensen, for Aalborg Harald Petersen, for Randers F. Christensen, for Odense Søren Nielsen, samt Hovedbestyrelsen.

I. Derefter skredes til Valg af et Udvalg til Prøvelse af Mandaterne; valgte blev J. Christensen, Kjøbhvn., Martin Sørensen, do., Søren Nielsen, Odense. Udvalget trak sig tilbage til Prøvelse af Mandaterne og Mødet hævdedes foreløbig.

Efter at Mødet igjen var aabnet, gaves Ordet til Ordføreren for Udvalget, der paa Udvalgets Vegne anbefalede Mandaterne til Godkjendelse; disse godkendtes enstemmig.

II. Valgte til Kongressens Funktionærer blev: som Dirigenter N. P. Nielsen, Kjøbenhavn, og Elias Petersen, Aarhus, som Sekretærer Gustav Olsen, Kjøbenhavn, og Chr. Rasmussen, Helsingør.

III. Forretningsføreren gav en Oversigt over Virksomheden i det forløbne Aar og oplæste Forhandlingsprotokollen. Efter nogen Diskussion henstilledes til Kongressen at udsætte dette Punkt til Behandling under Punkt 7.

IV. Forretningsføreren oplæste Forbundets Regnskab; efter nogle Bemærkninger angaaende et Kontrolsystem med Kuponbog over det fra Afdelingerne indbetalte Kontingent, afstemtes over et af C. Rasmussen, Helsingør, stillet Forslag saalydende:

„Det foreliggende Kvartals- og Aarsregnskab hektograferes og tilsendes de enkelte Afdelinger.“ Dette vedtoges.

Et af Elias Petersen stillet Forslag angaaende Afdelingernes Indbetaling af Kontingent, henvistes til Punkt VIII.

Et af F. Hurop stillet Forslag saalydende:

„Forbundets Regnskab afsluttes med Udløb af

sidste Kvartal og tilsendes Afdelingerne mindst 14 Dage før Kongressen," vedtoges.

Efter en kort Diskussion angaaende Agitationsrejserne godkjendtes Regnskabet enstemmig.

Forretningsføreren oplæste et fra Helsingør tilstillet Regnskab over Nitterstrejken derstedt.

Chr. Rasmussen, Helsingør, gav nogle Oplysninger angaaende det foreliggende Regnskab og anbefalede det til Kongressens Godkjendelse. Regnskabet godkjendtes. Det vedtoges at hektografere Regnskabet og tilsende Afdelingerne dette.

Paa Forslag af F. Hurop nedsattes et Udvalg til at ordne de indkomne Forslag til Dagsordenens Punkt VIII. Dertil valgtes F. Hurop, Jul. Christensen og Har. Petersen.

Mødet hævet.

2. Møde

den 16. Juni, Kl. 3 Eftm.

Forhandlingsprotokollen for 1. Møde oplæstes og godkjendtes.

V. Kongressen i Paris (eventuelt Valg af en Delegeret) sattes derefter under Forhandling.

Forretningsføreren gav forskellige Oplysninger angaaende Pariserkongressen; paa Opfordring fra Afdelingen i Kjøbenhavn havde Hovedbestyrelsen rettet Opfordring til de øvrige Afdelinger om, at „Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“ skulde sende en Delegeret til denne Kongres; da der imidlertid nu vil blive afholdt 2 forskellige Kongresser, som mulig kunde komme i Modstrid med hinanden, kunde Forretningsføreren ikke tilraade, at der sendes nogen Delegeret.

Efter en kort Diskussion vedtoges det enstemmig, ikke at sende nogen Delegeret til Pariserkongressen.

VI. Forbundets fremtidige Virksomhed.

Fra Odense var stillet et Forslag saalydende:

„Der udfoldes en kraftig Agitation i Provinserne og sendes Foredragsholdere til Byer, hvor det gjøres nødvendigt.“

S. Nielsen, Odense, motiverede nærmere Forslaget. Efter en længere Diskussion sattes følgende af F. Hurop stillede 2 Resolutioner under Afstemning:

1.

„Kongressen udtaler, at Afdelingerne bør arbejde hen til, at den lokale Agitation udfoldes ved egne Kræfter. Efter Samraad med og efter Initiativ af Hovedbestyrelsen udfoldes den størst mulige Agitation i de Byer, hvor ingen Afdeling findes.“

2.

„Hovedbestyrelsen udarbejder en letforstaaelig Redegjørelse af Forbundets Formaal, der i et passende Antal trykkes og stilles til Afdelingernes Raadighed til Brug ved Agitation paa Stedet; hvor nøjere Kjendskab til Fagforeningsbevægelsen mangler.“

Begge Resolutioner vedtoges enstemmig.

Endvidere vedtoges en af Elias Petersen, Aarhus, stillet Resolution saalydende:

„Det paalægges for Fremtiden Hovedbestyrelsen, naar en Strejke lovlig er erklæret, hurtigst muligt at tilstille Underafdelingerne en kort Redegjørelse angaaende samme.“

Paa Forslag af Dirigenterne vedtoges det at udsætte Behandlingen af P. VII. til Mandag og i Stedet at behandle P. VIII.

VIII. Fagbladet.

Elias Petersen ankede over, at der i Fagbladet optoges saa langtrukne Artikler, som f. Ex. den Whitworthske Gevindtabel og mente, at der maatte kunne faas Artikler, som havde mere almen Interesse for Medlemmerne.

Vald. Olsen forsvarede sin Stilling med Hensyn til den paatalte Artikel og ligeledes med Hensyn til Anmeldelsen af Bladet „Arbejderen“.

Fra Afdelingen i Helsingør var indgivet et Forslag saalydende:

„Det forbydes for Fremtiden at optage Anmeldelser af politiske Blade i Fagbladet.“

Hertil stillede af Sofus Olsen en Ændring, saaledes at Forslaget kom til at lyde:

„Det foreslaas, at fremtidige Anmeldelser af politiske Blade i Fagbladet ikke maa finde Sted uden Hovedbestyrelsens Samtykke.“

Dette Forslag vedtoges enstemmig.

Endvidere vedtoges følgende af Hurop stillede Forslag:

„Det henstilles til Hovedbestyrelsen at forøge Fagbladets Stofmængde i passende Forhold.“

Mødet hævet.

3. Møde

Mandag den 17. Juni, Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Form.

Forhandlingsprotokollen for 2. Møde oplæstes og godkjendtes enstemmig.

VII. Lovenes Revision.

Ordføreren for det i første Møde nedsatte Udvalg oplæste de Punkter, hvori der var sket Forandringer og Tilføjelser; derefter skredes til Behandling af det fremlagte Udkast til Love. Efter en længere Diskussion om enkelte §'er, vedtoges Lovene med nogle Ændringer.

4. Møde

den 17. Juni, Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Forhandlingsprotokollen for 3. Møde oplæstes og godkjendtes efter et Par Tilføjelser.

IX. Fastsættelsen af Forretningsføreren Løn.

Efter en længere Diskussion vedtoges det paa Forslag af Hurop og Jul. Christensen at fastsætte Forretningsføreren Løn til 20 Kr. maanedlig.

X. Valg af Hovedbestyrelse.

Det vedtoges paa Forslag af Dirigenten at vælge Forretningsføreren først.

Som Forretningsfører foresloges Vald. Olsen og F. Hurop. F. Hurop frabad sig Valg, da hans Tid ikke tillod ham at overtage denne Post.

Ved den derpaa følgende skriftlige Afstemning valgtes Vald. Olsen.

Derefter foretoges Valg af 4 Repræsentanter. Følgende blev foreslaaede: N. P. Nielsen, Jul. Christensen, Sofus Olsen, H. Petersen, Martin Sørensen. Ved Afstemningen valgtes følgende: N. P. Nielsen, Jul. Christensen, Sofus Olsen, M. Sørensen.

Alle Valgte modtog Valget.

XI. Fastsættelse af Tiden og Stedet for Afholdelsen af næste Kongres.

Hovedbestyrelsen foreslog, at afholde næste Kongres 1890 i Odense, idet Hovedbestyrelsen gik ud fra, at det vilde have en gavnlig Virkning, at afholde Kongresser i Provinsbyerne.

Elias Petersen stillede Forslag om, at næste Kongres afholdes i Aarhus eller Randers.

S. Nielsen anbefalede Odense.

Jul. Christensen stillede Forslag om at udsætte Kongressen til 1891.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i 1891 i Odense.

XII. Eventuelle Forslag.

a. Fra Helsingør forelaa Meddelelse om at Hjælperne i Grovsmedien paa Helsingør Skibsværft agter at stille Fordring til Direktionen om en Lønforhøjelse af 2 Øre pr. Time, saaledes at Lønnen blev 26 Øre. Hovedbestyrelsen anerkjendte fuldtud Hjælpernes Fordringer, men mente at Tidspunktet var uheldigt valgt.

Hurop foreslog at henvise Sagen til Hovedbestyrelsen og at lade et Medlem af Hovedbestyrelsen rejse til Helsingør førstk. Søndag.

C. Rasmussen fordrede at et Medlem af Hovedbestyrelsen skulde komme til Helsingør førstk. Onsdag Aften d. 19. Juni.

Hurops Forslag vedtoges.

b. Et Opraab fra Randers.

F. Hurop stillede Forslag om at nedlægge en bestemt Protest imod et af Afdelingen i Randers udstedt Opraab om at Smede- og Maskinarbejder-Forbund skal deltage i den af Marxisterne i Paris arrangerede Kongres og foreslog følgende Resolution:

„Kongressen misbilliger, at Afdelingen i Randers offentlig har præciseret sin Stilling til den forestaaende Arbejderkongres i Paris, i Stedet for at gøre Henstilling til Dansk Smede- og Maskinarb.-Forb's Kongres. Det danske Arbejderparti har besluttet, kun at ville deltage forsaauidt „Marxisterne“ og „Det franske revolutionære socialistiske Arbejderparti“ opgiver deres indre Stridigheder og i Forening arrangere Kongressen. Alle Arbejder-Kongresser bør være et Udtryk for Solidaritetsfølelsen; dette Udtryk savner Partikongresserne og dette burde Bestyrelsen for Afdelingen i Randers have gjort sig bekjendt med, før den offentlig giver et bestemt Parti sin ubetingede Tilslutning.“

Denne Resolution vedtoges enstemmig.

c. Elias Petersen stillede en Forespørgsel fra Aarhus Afdeling om, hvorledes Kongressen vilde stille sig til Tanken om Oprettelsen af Produktionsværksteder.

Vald. Olsen foreslog at afvise Sagen og at Kongressen udtaler sig imod Oprettelsen af Produktions-

foreninger. Efter at flere Talere havde udtalt sig om Sagen, vedtoges følgende af Hurop stillet Resolution:

„Kongressen stiller sig sympathetisk overfor ethvert Skridt, der bidrager til Arbejdernes Frigjørelse fra Kapitalens Tryk, men tror at burde anbefale stor Varsomhed med Hensyn til Oprettelsen af Produktionsværksteder i vort Fag, hvor Betingelsen for en livlig Vareomsætning vanskelig tilvejebringes.

d. Forespørgsel fra Nykjøbing paa Falster.

N. P. Nielsen rettede en Forespørgsel til Kongressen om hvorledes denne stillede sig til Oprettelsen af en Rejsekasse.

Efter nogen Diskussion vedtoges følgende af Vald. Olsen stillede Resolution:

„Kongressen opfordrer de forskellige Afdelinger til at drøfte Oprettelsen af en Rejseunderstøttelseskasse, og henviser iøvrigt Forslaget til Afgjørelse ved næste Kongres.“

Endvidere vedtoges en af Hurop stillet Resolution saalydende:

„Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at søge grundige Oplysninger hos de faglige Organisationer, til hvis Virksomhed der er knyttet Understøttelse af rejsende Medlemmer og at forelægge en Plan til en Rejsekasse ved førstkommende Kongres.“

Forretningsføreren rettede en Tak til de Delegerede og udtalte Haabet om et godt Samarbejde i Fremtiden. Kongressen svarede herpaa med kraftige Leveraab for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund. Derefter oplæstes Forhandlingsprotokollen, som efter nogen Diskussion enstemmig vedtoges.

Hermed sluttede Dirigenten Kongressen med en Tak til de Delegerede.

De kjøbenhavnske Bygningssnedkeres Lock-out.

Smede og Maskinarbejdere!

Bygningssnedkerne i Kjøbenhavn fører for Tiden en haard Kamp for Tilværelsen. 500 Mand er smidt paa Gaden, fordi de vovede at fordre Medbestemmelsesret med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkaar. Fra det Øjeblik, da Fagforeningerne i Kjøbenhavn blev en Magt, som maatte respekteres, har Arbejdsgiverne kun spekuleret paa at undertrykke og ødelægge dette for Arbejderne saa fortrinlige Vaaben. Nu skal Bygningssnedkerne sultes til at opgive deres Organisation. Men alle andre Fag bør gøre Bygningssnedkernes Sag til deres, vi bør alle sætte Alt ind paa,

at Bygningssnedkerne kan komme til at bære Sejren hjem.

Deres udmærkede Organisation borger os for, at de ikke opgiver Kampen saa let; hvad vi har at gøre, er kun at sørge for at de aller-nødvendigste Pengemidler er til Stede, saa at Sulten ikke tvinger dem til at opgive deres Sag.

Snedkerne har alle Tider været de første til at understøtte vort og andre Fag under lignende Omstændigheder. Lad os gøre Gjængjæld. Lad os, ved at foretage Indsamlinger af frivillige Bidrag overalt, gøre vort til, at Snedkerne kan faa menneskeværdige Tilstande at leve under. Bidrag fra Provinserne bedes sendt til Forretningsføreren, Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal, fra Kjøbenhavn til de resp. Foreninger.

Vi haaber, at enhver Smed og Maskinarbejder vil føle det som sin Pligt, at efterkomme denne Opfordring.

Med kollegial Hilsen

Hovedbestyrelsen

for

„Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“.

Fagmeddelelser.

Møder i Provinserne.

Den 31. Maj og den 1. og 2. Juni blev der afholdt Agitationsmøder henholdsvis i Nykjøbing paa Falster, Nakskov og Næstved. Formaålet var at oprette Afdelinger af Forbundet i disse tre Byer. Medlem af Hovedbestyrelsen, N. P. Nielsen, var tilstede ved alle tre Møder. Det lykkedes ogsaa at faa gjort de første Skridt til Oprettelsen af en Afdeling i Nykjøbing F.; i Nakskov, hvor der allerede bestod en Fagfor-

ening, der dog havde hvilet nogen Tid, vedtoges det at paabegynde Foreningens Virksomhed paany, at agitere af al Kraft for Tilslutning til denne samt at indmelde den som Afdeling i „Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“. Forbundet har saaledes faaet 1 Afdeling paa Falster og 1 paa Lolland og forhaabentlig derved vundet saa vel fast Fod paa disse Øer samt Punkter, hvorfra ny Agitation kan udgaa. Medens man kun kan glæde sig over disse Resultater, er der ingen Grund til Glæde over Mødet i Næstved. Mestrene vare nemlig bleven forskrækkede over nogle Artikler i „Næstved Avis“ (den samme, som under Lock-ouden indeholdt det lumpne Stykke om Smedenes Hustruer) og de havde rentud forbudt Svendene at gaa til Mødet. Svendene adlød ogsaa paa 5 nær, og det var jo for lidt til at oprette en Forening med; de mødte 5 lovede imidlertid at gøre, hvad de formaar for at vække Stemningen blandt deres Kammerater for en Fagforening, og man kan derfor haabe, at næste Gang Forsøget gjøres i Næstved, ville de der-værende Smede være vaagnet til Forstaaelse af deres Interesser, saaledes at de ikke lader sig skræmme af Mestrenes Trusler.

N. P. N.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

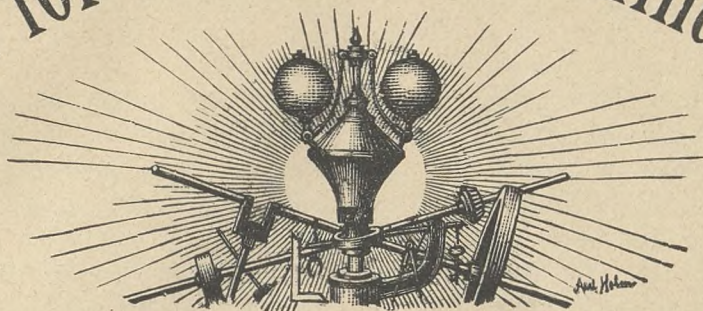
Desuden modtages Kontingent [af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5¹/₂ hos Værtshusholder Brandi, Prindsessegade 47, St., og af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8¹/₂.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengeforsendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund; bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B., 1 Sal.

Redigeret af *Vald. Olsen.*

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 10

Juli 1889

1. Aargang

Vi tillader os at gøre vore Læsere opmærksomme paa, at Fagbladet staar aabent for enhver Diskussion om faglige Spørgsmaal. Vi kan ikke tro, at der blandt vore Læsere ikke skulde findes nogle, der havde Lyst og Evne til at bringe Spørgsmaal frem til Drøftelse. Fagbladet blev oprettet for at have et Bindeled mellem de forskjellige Foreninger, for at have et Organ, gennem hvilket ethvert Medlem kunde udtale sin Mening om dette eller hint Spørgsmaal til samtlige organiserede Fagfæller i Danmark.

Fagbladet er blevet vel modtaget overalt, men skal det hævde sin Plads som Fagblad for Smede og Maskinarbejdere i Danmark, bør ogsaa andre end netop Redaktøren tage Ordet for derved at undgaa, at Bladet bliver for ensidigt og Stoffet for ensartet. Vi kan til Gjengjæld love, at der ikke fra Redaktionen Side skal blive øvet streng Censur over det Indsendte, men at enhver Mening, ethvert Standpunkt, saavel som enhver Kritik skal blive optaget beredvillig. Tillige opfordre vi Afdelingsformændene til at lade Redaktionen vide, saasnart der indenfor deres Virkekreds skér Begivenheder Faget vedrørende, som fortjener at blive bekjendtgjort ogsaa for andre Byers Fagfæller.

Endelig paatager Redaktionen sig at besvare alle Forespørgsler Organisationen vedrørende, som maatte blive stillede af Medlemmerne.

Alle saadanne Forespørgsler, Artikler og Meddelelser bedes tilsendte Redaktionen under Adresse:

Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. S.
Kjøbenhavn N.

Redaktionen.

Lock-ouden i Snedkerfagene.

Kapitalisterne har atter fundet det hensigtsmæssig at svinge deres tunge Svøbe Lock-ouden over Arbejdernes Hoveder. Sidste Gang var det jo Smedenes Tur, og vi kun jo ikke nægte, at den ramte ret føleligt, om end deres Arm blev lammet af Overanstængelsen. Nu mente de atter at have gjenvundet deres Kraft og Slaget blev rettet mod vore Venner Bygnings-snedkerne.

Til Forstaaelse af Striden skal vi i korte Træk skildre den Udvikling af Produktionen, der har fundet Sted i dette Fag i Løbet af de sidste 10 Aar. Indtil dette Tidspunkt var Haandarbejdet det dominerende, og Svendene i Bygnings-snedkerfaget rettede derfor ganske naturligt deres Bestræbelser paa at opretholde deres fortrinligt udarbejdede Prisfortegnelse af 1875, der satte ret gode Priser paa alt Haandarbejde. Jævnside med disse Bestræbelser fra Svendenes Side gik saa de store Mestres Bestræbelser ud

ud paa at overflødiggjøre den levende Arbejds-kraft og erstatte den med den mere villige Maskinkraft, disse føjelige lydige Jernarme, der aldrig bliver trætte og aldrig stiller Fordringer om Lønforhøjelse eller kortere Arbejdstid. Det lykkedes kun altfor godt. I 1883 talte Faget mellem 13—1400 Arbejdere og i Aar tæller det 6 à 700. Halvdelen altsaa er „erstattet“. Den Arbejdsløshed, der blev Følgen heraf, tvang efterhaanden Ledelsen af Faget noget bort fra de hidtil stillede Fordringer om Hævdelsen af den gamle Priskurant, der fastsatte Priser paa Arbejde, som nu næsten udelukkende udføres af Maskiner, og henimod Fordringen om højere Løn for det Arbejde, Maskinerne ikke kunde udføre, Samlings-, Opstillings- og Beslaaningsarbejde. Vi finder disse Fordringer fuldtud berettigede; thi man maa jo lægge Mærke til, at Maskinerne tillige gjorde Bygningssnedkerne til Saisonarbejdere. Før havde de kunnet staa hos Mestrene om Vinteren og lavet Døre og Vinduer, saa at de fleste Arbejdere af Faget havde Arbejde hele Aaret igjennem. Nu maatte man være forberedt paa, at over Halvdelen skulde spadsere Vinteren igjennem. Derved skabtes Fordringen om de 15 % Forhøjelse for alt Opstillingsarbejde, og jævnsides denne Fordring kom saa Fordringen om en Lønnedsættelse paa 20 % for alt Haandarbejde. Det er vistnok første Gang, en Fagforening har stillet Fordring om en Lønnedsættelse, og vi skal derfor forklare vore Fagfæller Grunden dertil.

Man vil forstaa, at en saadan Reduktion af et Fags Arbejderantal ikke gaar for sig uden at der skabes en stor Del Arbejdsløshed selv i den bedste Tid. Denne overflødiggjorde Arbejds-kraft forbliver paa Arbejdsmarkedet, indtil det lykkes at anbringe den i andre Fag, hvad der ofte varer Aar, og det er fra denne Mængde, Forlangendet om at skaffe Arbejde kommer. Det er Nøden og Elendigheden hos disse Familier, der har tvunget Ledelsen af Fagforeningen til at fremsætte Forslag, der akcepteredes af denne, om at tilbyde at lave det af Maskinerne annekterede Arbejde 20 % under den hidtil gjældende Pris. Man gik ud fra, at Snedkermesterne gjerne vilde beskæftige deres Arbejdere hele Aaret igjennem og derved at gjøre det lettere for dem at komme over det Udviklingstrin, hvorpaa de befandt sig,

og det viste sig ogsaa, at denne Antagelse ikke var aldeles ubegrundet, idet Maskinsnedkerne gaaende ud fra den samme Forudsætning bekæmpede Forlangendet om Lønnedsættelsen paa det kraftigste.

Vi har dvælet saa udførligt ved disse Forhold, dels fordi vi har hørt Kolleger udtale sig, som om Bygningssnedkerne vilde etablere en Konkurrence mod Maskinerne, dels fordi denne Strid i og for sig er en af de interessanteste, der er ført herhjemme, idet den viser os et Fag, der just som Modstanderne tror at have tilintetgjort det og derfor bryder trufne Aftaler og haaner Organisationer, resolut forandrer Taktik og tiltvinger sig Fordele, trods Fællesforeninger og Lock-outer og vor egen Hüttemeier, der befandt sig som Fisken i Vandet i hele denne Kampagne.

Stridens videre Udvikling og hvorledes den sluttede for Bygningssnedkernes Vedkommende ved en Mægling af Borgmester Hansen, er kjendt af alle vore Kolleger gjennem Dagbladene; vi skal endnu kun takke alle vore Fagfæller for den energiske Maade, hvorpaa de har støttet Bygningssnedkerne. Det har været en kraftig „Tak for sidst“, og vi føler os stolte over, at Smedene saa godt husker vor Taknemmelighedsgjæld fra 1885. Endnu er Kampen dog ikke endt. Møbelsnedkerne, som saa hensynsløst blev kastet paa Gaden for at unddrage Bygningssnedkerne deres Støtte, forlanger nu Skadeserstatning af Mestrene, førend de vil vende tilbage til deres Pladser. Vi Smede vil tilraabe dem: Lad dem blot punge ud med Krigsomkostningerne. Vi vil støtte Eder, saa længe I støtter Eder selv!

Hüttemeier.

Vi kjender ham alle, Fabrikanten fra Nansensgade.

Ham, som i sin Tid som Svend var den første til at forlange en ordentlig Betaling for sit Arbejde, og som nu, som Fabrikant, er den første til at udsuge sine Arbejdere til sidste Blodsdraabe, ham, som i sin Tid var den første

til at forlange Medbestemmelsesret for Arbejderen og som nu staar i Spidsen for en Organisation, hvis Formaal er, ved Hjælp af Sult at undertrykke Arbejderne.

Jo, han er godt kjendt af Arbejderne, Borgerrepræsentanten, Medlem af Komiteen til Opførsel af Kirker, hvori han vil lade prædike: „Elsk din Næste!“, Ridder af Dannebrog p. p. Th. Hüttemeier. Men sørgelig kjendt. Hvilken Sum af Lidelser og Savn har ikke denne Mand i sit blinde fanatiske Had til Arbejderne nedkaldt over disses Hoveder; ingen Statistik vil kunne beskrive, hvor megen Sult denne Samfundsstøtte har paa sin Samvittighed, hvor mange Taarer han har fremkaldt hos sine Ofres uskyldige Familier.

Det er, som om han fryder sig ved sine Medmenneskers Ulykke. Som Formand for alle de Lock-out-Foreninger, her findes, opfanatiserer han sine Kolleger, Storborgerne, til at jage deres Arbejdere paa Gaden. Før troede vi dog, at det kun var Smedene, som hans Ondskab skulde gaa ud over, men den sidste Tid har lært os, at hans Lyst til at gjøre Ulykker ikke er tilfredsstillet med hvad han har gjort os, men at han har udvidet sin noble „Virksomhed“ til alle andre Fag.

Mon denne Mands mentale Tilstand er tilfredsstillende?

Han vil ødelægge Fagforeningerne, ødelægge Arbejderpartiet, og saa udvider og udvider han bestandig Kløften mellem den Besiddende og den Besiddelsesløse, og det oven i Købet med saa brutale Midler som Sult og Nød.

Er den Mand da saa blottet for al sund Tænkraft, at han ikke kan indsé, at slig Fremgangsmaade kun gjør Arbejdernes Uvillie mod det bestaaende uretfærdige Samfund endnu større, og kun hjælper til at fremskynde det Tidspunkt, da Bægeret flyder over og Arbejderne tager Revanche for al den lidte Uret.

Hr. Hüttemeier er bleven Ridder, han er altsaa bleven belønnet for sin Virksomhed fra vore Modstanderes Side, — mon ikke vi en Gang skulde faa Lejlighed til at vise ham vor Erkjendtlighed?

Forskjellige Materialiers Udvidelse i Varmen.

(Efter „Vulkan“.)

Den Omstændighed, at alle Legemer ved stigende Temperatur udvide sig og ved aftagende igjen trække sig sammen, bliver ikke altid taget tilstrækkelig i Betragtning, og i mange Tilfælde er dette vel begrundet i, at de nødvendige Maalangivelser ikke staa til Raadighed. Vi skulle derfor (efter „Schweiz. Gewerbeblatt“) meddele nogle Maal i dette Øjemed. Størrelsen af de forskjellige Legemers Udvidelse ved Varmen er ved Prøver, anstillede Forsøg og gjorte Erfaringer fastslaaet. Derved maa dog skjelnes imellem den lineære og den kubiske Udvidelse. Førstnævnte angiver, hvor meget et Legeme udvider sig efter en bestemt Retning, naar dets Temperatur stiger med 1 Grad; det sidste siger os, hvor stor Udvidelsen er i alle tre Retninger ved en ensartet Temperaturstigning, altsaa hvor meget Legemet tiltager i Rumfang.

Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over Udvidelsens Størrelse ved de hyppigst anvendte Materialier. Da Udvidelsen ved Temperaturens Forhøjelse af en enkelt Grad kun er meget lille, saa er denne beregnet for en Temperatur af 100 Grader. Længdeenhed er 1 Meter og Strækningen er angivet i mm. Tabellen angiver altsaa, hvor mange Millimetre en Stav af 1 Meters Længde, forfærdiget af et af de nedenfor betegnede Materialier, strækker sig, naar den opvarmes til 100 Grader. Den anden Spalte angiver den Brøkdæl, hvortil den samlede Strækning af Stangen beløber sig.

Betegnelse	1 M. Længde strækker sig i min.	Strækningen udj. tilsammen	Betegnelse	1 M. Længde strækker sig i min.	Strækningen udj. tilsammen
Aluminium . . .	2,34	1/428	Messing	1,88	1/532
Bly	2,85	1/351	Bronce	1,80	1/555
Støbejern	1,08	1/930	Træ langs af		
Smedejern	1,21	1/828	Aarerne	0,7	1/1426
Staal	1,12	1/840	Træ tværs af		
Kobber	1,87	1/589	Aarerne	3,1	1/332
Nikkel	1,29	1/778	Glas	0,8	1/1240
Zink	2,91	1/344	Kul (Anthracit). .	1,99	1/501
Tin	2,27	1/441	Stenkul	2,88	1/347

For alle Materialier faar man Udvidelsen i alle (i Rumfang) Retninger ved at tage den i den ene Retning maalte Størrelse tre Gange.

Tallene i ovenstaaende Tabel have meget stor Betydning i Praksis, saaledes ser man ofte*) Prøvehaner, hvor Huset er af Jern og Tolden af Kobber eller Messing, og som under Damp sidde saa faste, at de næppe

*) Dog næppe herhjemme.

kunne bevæges. Tabellen viser ogsaa, at Kobber og Messing udvide sig meget stærkere end Jern; i ophedet Tilstand vil Tolden altsaa ikke kunne faa Plads i Huset og maa derfor sidde fast. Forøvrigt vil et Blik paa Tabellen forbyde Anvendelsen af forskjelligartet Materiale til Brug ved Kjedler.*)

Loven om, at Legemerne ved voxende Temperatur regelmæssig udvide sig, er dog ikke almengyldig, tværtimod findes der flere Undtagelser af Interesse. Imellem disse i Særdeleshed den Afgivelse fra Loven, som Vandet danner. Opvarmer man saaledes Vand fra 0 Grad, saa trækker det sig lidt efter lidt sammen, indtil det naaer 4 Graders Varme, hvorefter det regelmæssig udvider sig ved en paafølgende stærkere Opvarmning. Vandet indtager altsaa ved 4 Graders Varme den mindste Plads og har ved denne Temperatur sin største Tæthed. Vægten af 1 Liter Vand, ophedet til 4 Grader, er 1 Kilogram.

Et Legemes Udvidelse ved Varmen foregaar med stor Kraft. Vil man f. Ex. ved en ihængt Vægt forlænge en Jernstang af 1 qcm. Gjennemsnit i samme Forhold som det vil ske ved en Opvarmning til 100 Grader, maa man for at opnaa samme Resultat ophænge 2600 Kg. i den. Ved Afkølingen trækker den sig sammen med samme Kraftudvikling.

Samtlige gasformige Legemer viser i Retning af Udvidelsen et meget regelmæssigt og overensstemmende Forhold. Enhver Gas udvider sig ved Opvarmning til 1 Grad, omtrent $\frac{1}{273}$ af sit Rumfang. En Liter = 100 Kcm. Luft tiltager saaledes med 3,66 Kcm., naar den opvarmes 1 Grad.

Verdens mekaniske Drivkraft. (Efter „Vulkan“.)

Det statistiske Bureau i Berlin har offentliggjort en interessant Opgjørelse over dette Emne. Fire Femtedele af de for Tiden rundt i Verden arbejdende Maskiner ere byggede i de sidste 25 Aar. Frankrig har 49,500 stabile og Lokomobilkjedler, 7000 Lokomotiver og 1850 Skibskjedler; Tyskland har 59,000 Kjedler, 10,000 Lokomotiver og 1700 Skibskjedler; Østerrig-Ungarn har 12,000 Kjedler og 2800 Lokomotiver. De samlede arbejdende Dampmaskiners Kraft repræsenterer: i de forenede nordameri-

*) Saaledes maa Hane og Told bestaa af samme Metal eller Legeringer med samme Udvidelsestal. Som oftest støbes vistnok Tolden i én Støbning. Hane i en anden uden Sikkerhed for, at Blandingen er den samme. Red.

kanske Stater 7,500,000, i England 7,000,000, i Tyskland 4,500,000, i Frankrig 3,000,000 og i Østerrig-Ungarn 1,500,000 Hestekraft. I disse Tal er dog Lokomotivernes Trækraft ikke medregnet; deres Antal er 105,000 og den samlede Trækraft 3,000,000 Hestekraft. Sammenlægge vi nu disse Tal for Hestekraften, faar vi i det hele 46,000,000 Hestekraft. En Damphest er lig Kraften af 3 virkelige Heste og en saadan Hest i denne Betragtning igjen lig 7 Mennesker. Jordens Dampmaskiner repræsenterer altsaa tilnærmelsesvis 1,000,000,000 Menneskers Arbejde.

Fagmeddelelser.

Fra Afdelingen i Randers har vi modtaget Meddelelse om, at den paa sin Generalforsamling havde vedtaget at protestere i Fagbladet mod den Vedtagelse, som fandt Sted paa „Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund“s Kongres i Kjøbenhavn angaaende Afdelingens Stilling til Pariserkongresserne.

Ved Redaktionens Slutning var denne Protest imidlertid ikke indtruffen og kan saaledes ikke komme frem før i næste Numer.

Red.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5 $\frac{1}{2}$ hos Værtshusholder Brandt, Prindsessegade 47, St., og af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8 $\frac{1}{2}$.

Bestyrelsen.

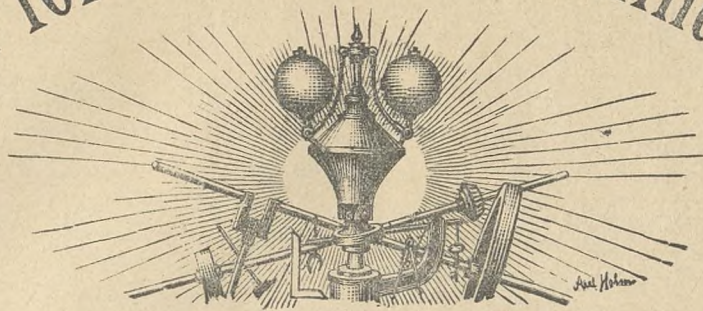
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B., 1 Sal.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Behms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 11

August 1889

1. Aargang

Jernbanens Maskinværksted.

For nogle Aar tilbage stod Jernbanens Maskinværksted som det bedste for Smedene at arbejde paa: den Smed var lykkelig, „som kjendte en Mand, der havde en Svoger“, som kunde „putte“ én ind paa Jernbanens Maskinværksted. Saa var man dækket; god Løn, gode Arbejds-vilkaar og ingen Mangel paa Avancement.

Nu er det anderledes.

Efterhaanden er der kommen en Del nyt overordnet Personale, som naturligvis der, som ved alle andre af Statens Arbejdspladser kun har det Formaal, at gjøre Arbejderne Livet saa surt som mulig. Hvem kjender vel ikke disse autoriserede Dagdrivere, som kun kan befæste deres vellønnede Stilling ved Chikanerier mod Arbejderne, for derved at bevise deres Uundværlighed. Holmen har i mange Aar havt i Hundredevis af disse; Jernbanen kommer godt med.

Hvad der særlig har været tiltrækkende paa Jernbanen, er Avancementet. Fra Maskinarbejder kunde man avancere til Lokomotivfører, Værkfører, Vognopsynsmand paa de forskjellige Stationer o. s. v. Disse Pladser ere meget behagelige og vellønnede; men hvem der tror, at han paa Grund af sin Dygtighed kan naa saa vidt frem, forregner sig. Nej, men har man en Svoger, Broder eller anden Slægtning, som beklæder en eller anden betroet Plads i Jernbanens

Tjeneste, saa skal man nok komme frem; dette er der Beviser nok paa. De allerfleste af Jernbanens Funktionærer lader deres Børn oplære paa et Smede- eller Maskinværksted, for derefter straks ved Læretidens Udløb at „putte“ dem ind i vellønnede Pladser paa Banen, medens dygtige Maskinarbejdere kan have Ansøgninger om en simpel Plads i Maskinværkstedet liggende i aarevis, mangen Gang uden at der bliver taget Hensyn til den.

Udsigten til Avancement bliver saaledes kun meget ringe for den, som ikke har saa meget som en Svoger at holde sig til. Men det kunde ogsaa være det samme, naar saa Arbejdsforholdene iøvrigt var saaledes, at man kunde være tjent dermed. Men det er de ikke.

Lønnen er der ikke meget at sige til. Den er omtrent som paa andre Værksteder; kun er der her den Ulæmpe, at Arbejderne aldrig véd, hvad de tjener for de faar Lønnen udbetalt. Det kan saaledes træffe, at man en Uge, hvor man har „Overarbejde“ hver Aften, har betydelig mindre Løn, end en anden Uge, hvor man slet intet Overarbejde har, uden at det er muligt for Arbejderne at begribe, hvorledes dette Forhold kommer. Men som sagt, Gjennemsnitslønnen er vel omtrent som paa andre Arbejdssteder. Værre er det med de andre Arbejdsvilkaar.

Der udøves et sandt Tyrani paa Jernbanens Maskinværksted fra de Overordnedes Side. Og de Herrer véd meget vel, at den værste Pidsk, de kan svinge over Arbejdernes Hoved, er Sulten.

De glemmer da heller ikke at benytte den i rigtig Grad.

For den mindste Forseelse — ja endog for et Uheld — Arbejdet vedrørende, kan det godt falde Værkfører Cortsen ind, at diktere Vedkommende fra 2—8 Dages Karantæne, det vil sige, at en Arbejder skal være uden Arbejde og dermed uden Fortjeneste i indtil 8 Dage, fordi han er saa uheldig, at f. Eks. en Nagle springer paa hans Arbejde, efter at dette er afleveret. Eller at han en Morgen kommer et Par Minutter for sent paa Arbejde — straks 1 à 2 Dages Karantæne. Staten benytter saaledes i vid Udstrækning Sulten for at slavebinde sine Arbejdere.

Under saadanne Forhold vil man kunne forestaa, at Jernbanens Maskinværksted just ikke er noget Paradis, og at kun den Omstændighed, at Lønnen er nogenlunde anstændig, gjør at saa mange vedblivende holder sig der.

Men der er et Spørgsmaal, som uvilkaarlig paatrænger sig: gjør Arbejderne ikke, hvad de kan, for at forbedre deres Stilling paa Banen og søge at faa slige skandaløse Forhold afløst af humanere og retfærdigere Tilstande? Vi maa desværre svare et bestemt Nej derpaa.

Man skulde tro, at Arbejderne derude, ved at indtage en saa nedværdigende Stilling, som f. Eks. den at skulle modtage en 8 Dages Karantæne for ingen eller en meget ringe Forseelse, maatte kunne mane dem til at slutte sig sammen med de øvrige Smede og Maskinarbejdere i Kjøbenhavn og saaledes opgive den fornemme, tilbagetrukne Stilling, som Smedene paa Jernbanens Maskinværksted er vant til at indtage fra den Gang, da Forholdene derude var bedre end noget andet Sted i Byen. Og dette skulde man tro saa meget desto snarere, som de vel ikke kan være blinde for, at Smedenes enige Virksomhed allerede har gode Resultater at opvise paa de øvrige Værksteder.

Men nej! Smedene derude lader ganske, som om Organisationen slet ikke kom dem ved, ligesom i gamle Dage, da de havde det godt og aldrig troede at Herligheden kunde faa Ende.

Smedene paa Jernbanens Maskinværksted sér ikke deres ynkelige Stilling — lad det da være

en Pligt for os Andre at gjøre dem opmærksom derpaa.

Fra Randers-Afdelingen

har vi modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

I Henhold til den af Kongressen vedtagne Resolution angaaende Randers-Afdelingens Opfordring om at deltage i Marxisternes Kongres i Paris, tror Afdelingen ikke at have handlet urigtigt, da det er vedtaget ved Generalforsamlingen, og henstiller derfor til Hovedbestyrelsen at bekendtgjøre følgende i Fagbladet, saafremt dette er os tilgængeligt for en Redegjørelse:

Smede- og Maskinarbejder-Kongressen misbilliger Afdelingen i Randers, fordi den offentlig har præciseret sit Standpunkt til Pariserkongresserne. Vi skal oplyse, at i Henhold til de Oplysninger, som er os tilstillet fra Hovedbestyrelsen gennem Forretningsføreren, troede vi at være i Overensstemmelse med vore Tillidsmænd, naar vi fremsatte vor Skrivelse i det herværende Partiorgan som et Agitationsmiddel for den Marxistiske Kongres. Fagforeningerne skal efter vor Mening være byggede paa et socialistisk Grundlag. (Possibilisterne anerkjender vi ikke som et social-demokratisk Arbejderparti og kan derfor ikke tilskrive dem nogen som helst Fordele). Vi ere bestemte Modstandere af alt blakket Stof og mener, at det danske Arbejderparti ikke skaber sig Respekt paa Grundlag af Sammenslutning af 2 Partier, hvis Opgaver ere forskellige. Demokraterne her vil ligesom Possibilisterne i Frankrig tillægge sig forskellige Afsnit af Socialdemokraternes Program. Vi rækker kun dem broderligt Haanden, der toner rent Flag.

Bestyrelsen
for
Randers-Afdelingen.

* * *

Uden at komme langt ind paa denne Redegjørelse, skal vi kun bemærke, at Hovedbestyrelsen aldrig har givet Randers-Afdelingen Lejlighed til at antage, at vi vare stemte for Deltagelse i Marxisternes Kongres, hvilket vil fremgaa klart deraf, at den Gang de i Redegjørelsen omtalte Oplysninger fra Forretningsføreren tilflød de forskellige Afdelinger af Forbundet, var der kun Tale om én Kongres.

Iøvrigt tror vi ligesom Kongressen, at man skal være en lille Smule varsom med at tage Parti for eller imod disse to Pariserkongresser. Naar vi sér paa de paa begge Kongresser vedtagne Resolutioner, tror vi, at det danske Arbejder-

parti godt kan være bekendt at have været repræsenteret baade hos Marxisterne og Possibilisterne.

Red.

Internationale Fagforeningsforbindelser.

Den Sandhed trænger sig mere og mere frem, at skal Arbejderne naa deres store Maal: Arbejdets Frigjørelse fra Kapitalens Magt, saa maa der Enighed og atter Enighed til.

For ca. en Maaned siden var Formanden for „Jern- och Metalarbetare-Förbundet i Sverrig“ i Kjøbenhavn med det Formaal, at opnaa Enighed med de forskjellige Metalarbejderforeninger om Oprettelse af et Korrespondancekontor i Kjøbenhavn og Stockholm. Paa Mødet, der var besøgt af Bestyrelserne for Metalarbejderforeningerne i Kjøbenhavn, udtaltes Sympathi for Sagen og der nedsattes et Udvalg, bestaaende af Formændene for de forskjellige Foreninger, til at bringe den praktisk ud i Livet.

Pariserkongressen har givet Anledning til noget lignende for Frankrigs vedkommende, idet Fagforeningernes Repræsentant, Hr. Maler J. Jensen, havde følgende 2 Skrivelser med hjem til Hovedbestyrelsen:

Staden Paris
Arbejderbørsen (Afd. A) Paris, 20. Juli 1889.
Sekretariatet.

Borgere!

Det er af Betydning for Arbejderne, at der bestaar stadige Forbindelser mellem de allerede oprettede Organisationer.

Vi beder Dem derfor om, Borgere, at opgive os Adresserne paa Deres Foreninger eller Deres egen, hvis De ikke i Deres Egn har nogen Forening, for at vi, naar De er kommen hjem, kan tilvejebringe Forbindelser til Forsvar for vore faglige og økonomiske Interesser.

Modtag, Borgere, vor broderlige Hilsen.

Udvalget

til Modtagelse af Arbejderdelegationerne.

Rémy Larcher

44 Rue Lamartine, Paris,

Delegeret ved Kongressen fra Klejnsmedenes Fagforening i Paris, Vice-Sekretær ved Metalarbejdernes Forbund i Seine-Departementet,

opfordrer Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Danmark til at tilstille Metalarbejdernes Forbund i Seine-Departementet (Frankrig) Adresserne paa de danske Fagforeninger for Metalarbejdere og anmoder det ligeledes om at sende det enhver Meddelelse, som det anser for gavnlig og nyttig med Hensyn til en international Organisation af Metalarbejderne.

Forbundets Adresse er: Bureau 21, Bourse de Travail, 35 Rue J. J. Rousseau, Paris.

Det er en Selvfølge, at Hovedbestyrelsen vil gjøre alt muligt for at faa Forbindelsen i Stand.

Til Smedene og Maskinarbejderne i Kjøbenhavn.

Den Sløvhed og Ligegyldighed, som har grebet Smedene og Maskinarbejderne i Kjøbenhavn, er næppe til at fatte. Der maa ligge en mægtig Frygt for Noget, som ikke kan forklares, til Grund for dette Særsyn. Hele Tiden, Forbundet har bestaaet, har der stadig været En og Anden, som har næret Tvivl for vor Organisation og for de Mænd, som de selv har været med til at vælge til at lede den. Man udspreder denne Tvivl, og den Vaklende er tilbøjelig til at tro den. Det er dette, som bevirker Sløvhed og Ligegyldighed! Imidlertid har vel de Fleste saa megen Erfaring for at kunne indse, at vi aldrig kan komme frem uden Enighed.

Kolleger! Der kan umulig være Mening i, at vi det ene Aar efter det andet lader os nedtrykke dybere og dyber og mere og mere gjøres til villieløse Slaver i Kapitalisternes Trædemølle. Hvorfor ikke rejse os? Vi kan jo, naar vi vil. Vi synker dybere ned i Elendighed, dersom vi ikke gjør det. Lad os mande os op og kaste al Sløvhed og Ligegyldighed bort og i Enighed arbejde for, at vi kan høste Frugten af vort Arbejde og derved skabe bedre Tilstande for os selv og vore Kolleger.

Under Lock-ouden i 1885 talte vort Forbund ca. 2000 Medlemmer; dersom alle, som den Gang var Medlemmer, havde holdt sammen, vilde Tilstandene ikke være som de nu ere; den Gang havde vi opnaaet ikke saa ganske faa Fordele igjennem vor Organisation, vi kunde have op-

naaet flere, hvis alle de Kolleger, som den Gang sluttede sig til Forbundet, havde vist Udholdenhed. Udholdenhed og en fast Villie er den første Betingelse for at kunne udrette Noget, og jeg tror at kunne sige, at de Folk, som svigtede, har en væsentlig Skyld i, at Forholdene, hvorunder vi arbejder, ere saa daarlige som de ere.

Jeg vil slutte med at udtale et Haab om, at de Erfaringer, som vi have indhøstede ved at staa splittede, maa anspore os til at gjøre godt, hvad vi have forsømt, og slutte os til den Organisation, der vil arbejde hen til at omordne Forholdene til det bedre for den lidende og fattige Arbejder.

H. Petersen.

f. T. Formand for „Smede- og Maskinarbejdernes Forbund“.

Fagmeddelelser.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Paa Generalforsamlingen den 19. Juli vedtoges det at anskaffe en Fane og at Midlerne hertil skulde tilvejebringes ved frivillige Bidrag. For at gjøre disse saa ensartede for Medlemmerne som mulig, vedtoges det at ansætte Bidraget til 3 Kr. pr. Medlem, som skulde indbetales i Løbet af 4 Maaneder. Naar Bidraget er indbetalt, vil der blive afholdt et Møde, hvor ethvert Medlem kan indlevere en Tegning til Fanen til Vedtagelse blandt Medlemmerne. Der nedsattes et Faneudvalg, bestaaende af 2 af Bestyrelsen og 3 Medlemmer udenfor Bestyrelsen; hertil valgtes: Rud. Jensen, S. Olsen, M. Sørensen, F. Knudsen og Sandell.

Kolleger! I Betragtning af den store Betydning, en Fane kan have for Foreningen og at det indenfor en stor Kreds af Medlemmer er et længe næret Ønske, som nu skal realiseres, haaber Udvalget, at intet Medlem vil undlade at yde sit Bidrag, særlig da Indbetalingstiden for Bidragene strækker sig over et Tidsrum af 4 Maaneder, saaledes at det, naar der betaales i ugevis, kun

bliver ca. 18 Øre. Udvalget havde gjerne givet en endnu længere Frist, men da Fanen skal være færdig, saa at vi kan samles under den paa Grundlovsdagen, lader dette sig ikke gjøre. Ethvert Medlem erhoder en Kupon- eller Bidragsbog og Indbetaling kan ske til Budet.

Paa Faneudvalgets Vegne:
Sophus Olsen.

Fra Aarhus.

Ved den af Afdelingen i Aarhus fornylig afholdte Generalforsamling vedtoges det at forhøje Kontingentet til 25 Øre hver anden Uge, ligesom der vedtoges nogle Ændringer til Lovene.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5¹/₂ hos Værtshusholder Brandt, Prindsessegade 47, St., og hver anden Lørdag paa samme Tid hos Værtshusholder A. Larsen, Toldbodvejen 30, samt af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8¹/₂.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder optages ogsaa nye Medlemmer.

Bestyrelsen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjæld., hver Mandag Aften Kl. 8—10.

Formanden.

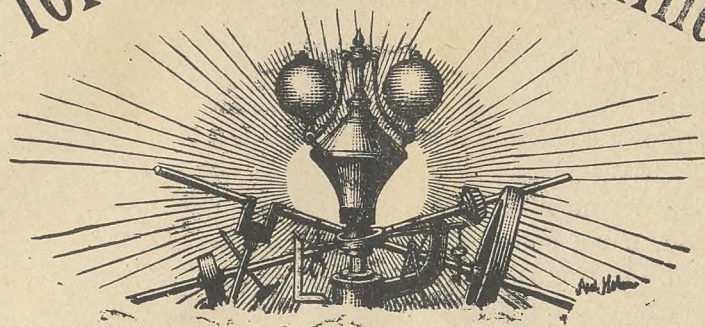
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal.

Redigeret af *Vald. Olsen*.

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 12

September 1889

1. Aargang

Striden paa „Scandia“ i Randers.

Som det vel er de fleste af vore Læsere bekendt, udbrød der Strid paa „Scandia“ i Randers i Slutningen af forrige Maaned. Den blev dog bilagt uden Strejke.

Grunden til Striden var, at Arbejdstiden blev forkortet med $\frac{1}{2}$ Time, uden at Lønnen blev forhøjet i samme Forhold. Arbejderne mente ikke at kunde være tjente hermed, da Fortjenesten i Forvejen ikke var ret stor. De indgik da til Direktøren med Andragende om, at faa den halve Time erstattet ved en Lønningsforhøjelse paa 2 Øre pr. Time for de lavest Lønnede og 1 Øre pr. Time for de højest Lønnede. Mindste Løn var den Gang 22 Øre pr. Time og største Løn 32 Øre pr. Time.

Andragendet blev imidlertid afslaaet.

Ved en Generalforsamling i Afdelingen den 26. August vedtoges det at hidkalde Forretningsføreren, Vald. Olsen, da man var fast bestemt paa at tiltvinge sig en Lønningsforhøjelse som Godtgørelse for den halve Time. Forretningsføreren kom til Stede den 28. August og Dagen derpaa blev der paa et Møde for samtlige Smede og Maskinarbejdere paa „Scandia“ vedtaget at fastholde Fordringen om Lønningsforhøjelse og eventuelt at nedlægge Arbejdet samt yderligere at stille Fordring om Daglønnens Garanti ved alt Akkordarbejde.

Til foruden Forretningsføreren at underhandle med Direktionen valgtes Maskinarbejder Samuelsen.

Ved Forhandling med Direktøren lykkedes det at komme overens om følgende Vedtægter:

- I. Ved alt Akkordarbejde garanteres Daglønnen udbetalt.
- II. Akkordterne kan af Arbejderne fordres opgjorte og udbetalte første Lønningsdag efter at de ere færdige.
- III. Arbejderne har Ret til det fulde Overskud af en Akkordt, selv om dette andrager mere end 25 pCt. af den udbetalte Timeløn.
- IV. Regnskabet for enhver Akkordt føres for sig selv, saaledes at det er mulig at kunne se, hvormeget Under- eller Overskud der er paa den.
- V. Akkordternes Overskud fordeles mellem Akkordthaveren og hans Hjælpere procentvis, saaledes at Arbejdernes Timeløn lægges til Grund for Beregningen. Denne Beregning foregaar paa Kontoret, ligesom hver enkelt Arbejders Løn udbetales særskilt fra Kontoret.
- VI. Paa Grund af Afkortning i Arbejdstiden, udbetales der fremtidig Arbejderne $10\frac{1}{4}$ Times Løn pr. Dag for 10 Timers Arbejde.

Til Pkt. 1 er at bemærke, at det før havde været Brug, at den daarlige Akkordts Under-skud blev dækket af den gode Akkordts Overskud. Nu faar Arbejderne imidlertid hele Overskudet af den gode Akkordt, og Daglønnen paa den daarlige.

Pkt. 2 fremkom, fordi der før var gaaet en uforholdsmæssig lang Tid hen forinden Akkordterne blev opgjorte og udbetalte.

Før maatte der paa „Scandia“ ikke tjenes mere end 25 pCt. Overskud paa Akkordterne; i Følge Pkt. III blev denne Bestemmelse annulleret.

Bestemmelsen i Pkt. IV er fastsat for at faa en mere reel Regnskabsførelse end hidtil. Den Ordning af Akkordtoverskudets Fordeling, som er fastsat i Pkt. V, havde alt længe været gjældende i Maskinværkstedet, men derimod ikke i Grovsmedien. Der var endnu den gamle fordommelsesværdige Ordning gjældende, at Smederen, som paatog sig Akkordten, beholdt hele Overskudet selv eller „pr. Honnør“ gav Hjælperen et lille Gratiale. Saa vidt kunde skønnes var alle, saavel Arbejderne som Direktionen, meget tilfreds med den nye Ordning, der fastsætter som en Ret for Hjælperen, at deltage i Overskudet.

Endelig er der Pkt. VI. Den omtvistede halve Times Løn naaedes ikke. Den blev „bidt over“, Arbejderne fik en kvart Time godtgjort.

Denne Overenskomst blev samme Aften forelagt for et i den Anledning indkaldt Møde. Akkordtarbejderne syntes at være vel tilfredse med de saa let indvundne Fordele, hvorimod Daglønsarbejderne forment sig forurettede ved denne som ved alle Lejligheder. Det vedtoges imidlertid at modtage og godkende Overenskomsten.

Ved en Henvendelse til Direktøren Dagen efter lykkedes det Forretningsføreren at faa Løfte om, at der fra Fredagen den 6. September skulde indtræde en Forhøjelse for Daglønssarbejderne, og at særlig de lavest Lønnede skulde komme i Betragtning.

Dermed antager vi at Arbejderne paa „Scandia“ ere tilfredse, og vi tror at kunne lykønske Afdelingen i Randers til Resultatet af den første Strid med Arbejdsgiverne.

Dette, at faa Orden i omtrent alle Arbejdsforhold paa „Scandia“ uden Strejke, kan tillige lære os andre, hvad Organisation er værd.

Endnu skal vi kun nævne den mønsterværdige Enighed og Begejstring, som Smedene i Randers lagde for Dagen for Gjennemførelse af deres berettigede Fordringer, en Enighed, som nok skulde have vist sine Frugter, hvis det havde kommet til Strejke.

Strejken hos Kleinsmedemester Lorentzen.

Lørdagen den 24. August nedlagde samtlige Svende (5 Mand) Arbejdet hos Lorentzen paa St. Knudsvej 41. Alle 5 Mand stod i en fælles Akkordt (Vinduesbeslag). Akkordten var indgaaet saaledes, at Svendene skulde have 2 Lærlinge til Hjælp hele Tiden. Allerede den første Uge brød Mesteren Akkordten ved at tage de 2 Lærlinge fra dem, og da Prisen paa Beslaget væsenlig var baseret paa at have denne Hjælp, viste det sig umulig for Svendene at tjene deres Timeløn paa dette Arbejde, men i god Tro til, at de var garanteret Timelønnen ved alt Akkordtarbejde, fortsatte de Arbejdet uden Lærlingenes Hjælp, og det viste sig da ogsaa straks den første Uge, at Svendene ikke var i Stand til at tjene Timelønnen, men som sædvanlig paa daarlige Akkordter fik de dog denne udbetalt uden Indsigelse fra Mesterens Side.

Den næste Uge nægtede han derimod at udbetale Timelønnen og erklærede, at han herefter ikke mere kunde garantere en saadan ved noget Akkordtarbejde. Overhovedet saa han sig ikke i Stand til at udbetale nogen som helst Løn den Aften, da han ingen Penge havde (!!). Svendenes Tilgodehavende androg paa dette Tidspunkt c. 125 Kr., og de erklærede da, at de ikke kunde arbejde før de fik denne Sum udbetalt. Onsdagen derefter, altsaa den 28. August, tilbød Mesteren at betale 75 Kroner i Stedet for de 125 Kroner, men dette Tilbud blev selvfølgelig ikke modtaget.

Al Forhandling mellem Klejnsmedesvendeforeningen og Mesteren viste sig frugtesløs, idet denne i en Skrivelse til de Strejkende nægtede at deltage deri.

Foruden at Arbejdet blev nedlagt blev der desuden straks anlagt Sag mod Mesteren, men Resultatet heraf foreligger selvfølgelig ikke endnu, og det vil blive et Spørgsmaal, om Svendene nogensinde faar deres Tilgodehavende, da Manden saavel efter eget som andres Sigende intetsomhelst ejer. Vi skal imidlertid love ham, at han ikke skal faa nogen som helst brugelig Arbejdskraft før Pengene ere betalte.

Man skulde tro, at en Strid som denne, hvor det drejer sig om Udbetaling af fortjent

Arbejdsløn, vilde vække saa stor Sympati hos alle Fagfæller, at ingen optog det nedlagte Arbejde, men det har dog vist sig ved denne Lejlighed som ved alle andre lignende Lejligheder, at der overalt og i alle Fag gives Individier, som til daglig Brug, paa Grund af deres Uduelighed ikke er i Stand til at erholde Arbejde og som saa, saasnaart Arbejdet bliver nedlagt et Sted, iler med at tilbyde det blokerede Værksted deres Arbejdskraft, vel vidende, at under saadanne Omstændigheder vrager Mesteren end ikke den allersimpleste Arbejdskraft.

Dem, der har optaget Arbejdet, er følgende:

Kjedelsmed Peter Petersen (kjendt blandt Smedene under Navnet Peter Svejryg).

Peter Hansen (nylig udlært hos Sørensen, Nordvestvej).

Bønnelykke (tidligere Skruebrækker under Lock-out'en i 1885).

Nielsen (Medlem af Værnet).

Vi haaber, at enhver ærekjær Smed vil holde sig borte fra det blokerede Værksted indtil Forholdene ere ordnede.

Bidrag til de Strejkende modtages hver Mandag Aften i Foreningens Lokale, Rømersgade 22, Kj.

Bestyrelsen
for

Kleinsmedesvendeforeningen.

Til Smedene- og Maskinarbejderne i Aarhus.

Fra 1. Oktober indtræder der som bekendt en Kontingentforhøjelse samtidig med at Rammerne for Optagelse bliver udvidet en Del. At denne højst paatrængende nødvendige Reform ikke for længe siden er bleven gennemført skyldes nærmest Uklarheden hos et Flertal over Fagforeningens virkelige Opgave (at samle alle indenfor Fagets Rammer til fælles Kamp for fælles Krav) og dels Fag-Stolthed.

Kontingentforhøjelsen vil maaske medføre, at en Del Medlemmer faar et passende Paaskud

til at melde sig ud; heri gør de ærede Kolleger Uret. Forhøjelsen er ikke større, end at alle, som har Forstaaelsen af, hvilket kjæmpemæssigt Arbejde der i en nærmere eller fjærnere Fremtid vil blive paalagt Arbejderne at udføre, vil kunne overkomme. Der gives mange Kolleger, der staaer som Medlemmer af en eller flere Fornøjelsesforeninger, uden at være Medlem af den faglige Organisation; dette Forhold er aabenbart bagvendt og maa ændres. Lad Fagforeningen være den Forening, hvoraf det for enhver hæderlig og ærekjær Kammerat først og fremmest gjøres til en Pligt at være Medlem! Lad os forudsætte, at vi, ved at alle slutter sig til Organisationen, opnaar blot 10 Øre mere pr. Dag for vort Arbejde; dette giver for 300 Arbejdsdage i Aaret 30 Kr., medens Kontingentet samtidig udgjør kun 6 Kr., altsaa et rent Overskud af 24 Kr. Og ingen tør vel paastaa, at ovenstaaende hverken er overdreven eller urimeligt. Af de Beslutninger, som blev tagen paa Pariserkongressen til snarlig Gjennemførelse, er vel ingen mere berettiget og absolut nødvendig, og særlig for vort Fag, end Kravet om en Maksimalarbejdsdag paa 8 Timer. Denne Fordring er let gennemførlig, fordi den stilles overalt og samtidig. Lad derfor Agitationen Mand og Mand imellem fra idag af lyde paa: 8 Timers Arbejde, 8 Timers Hvile og 8 Timers Søvn. Det er muligt, at dette Krav vil møde Modstand fra Arbejdskjøbernes Side, men derfor maa vi ogsaa i Tide ruste os til den eventuelt forestaaende Kamp ved at fylde vore Kasser og styrke vor Organisation. Dette gjør vi sikrest og bedst ved at alle dem, som hidtil har staaet i Foreningen, bliver staaende og desforuden saa vidt mulig hver møder med et nyt Medlem. Husk paa, det gjælder hverken mér eller mindre, end at hæve os op til den samme Ret og Indflydelse, som andre Samfundsborgere har, og den, der ikke vil være med hertil, han er imod os.

N. N.

Fagmeddelelser.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbunds 16aarige Stiftelsesfest

afholdtes paa „Ny Alhambra“ Lørdagen den 7. Septbr. og fandt livlig Tilslutning fra Medlemmernes Side.

Ved Bordet, hvor Andreas Jensen dirigerede, talte Formanden (H. Petersen) for Forbundet, N. P. Nielsen for Kvinden og F. Hurop for Arbejderne. Vald. Olsen mindede om vore Broderforeninger, Afdelingerne i Provinserne, og udbragte et med begejstrede Leveraab besvaret Hurra for dem.

Smede- og Maskinarbejdernes Sangforening sang derpaa et Par Sange, hvorefter Dansen gik med Liv og Lyst til den lyse Morgen.

Midt under Festen modtoges følgende Telegram fra Randers:

Randers, den 7. Septbr. 89.

Maskinarbejder Vald. Olsen!

Ny Alhambra.

Kjøbenhavn.

Vor Hilsen! Gid Stiftelsesfesten bringe Forbundets Medlemmer Glæde og Gavn. Leve Organisationen!

Engelund.

Telegrammet modtoges med Bifald og det paa- lagdes Vald. Olsen at takke Randersafdelingen for Op- mærksomheden.

Randersafdelingen valgte paa sin sidst afholdte ordinære Generalforsamling Maskinarbejder Engelund til Formand.

Korrespondancekontorer i Kjøbenhavn og Stockholm.

Som meddelt i sidste Fagblad blev der for nogen Tid siden fra det svenske „Järn- og Metalarbetare-För- bund“ stillet Forslag om at oprette Korrespondance- kontorer for Foreninger i Jern- og Metalindustrien i Kjøbenhavn og Stockholm. Ved et forleden afholdt Møde af Formændene for de forskjellige Metalarbejder-For- eninger vedtoges det enstemmigt at gaa ind paa For-

slaget, og det besluttedes, at Kontoret skulde være i Rømersgade 22, 1. Sal (Smede- og Maskinarbejdernes Forbunds Kontor).

Smede- og Maskinarbejdernes Sangforening

(Kjøbenhavn) afholder Sangøvelse hver Onsdag Aften i Rømersgade 22, 2. Sal. Kun Medlemmer af Smede- og Maskinarbejdernes Forbund og Klejnsmedesvendeforeningen kan optages som Medlemmer af Sangforeningen, men saadanne Kolleger, som har Lyst og Evne til Sang, bedes at støtte Foreningen ved Indmeldelse.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5½ hos Værtshusholder Brandt, Prindsessegade 47, St., og hver anden Lørdag paa samme Tid hos Værts- husholder A. Larsen, Toldbodvejen 30, samt af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8½.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder op- tages ogsaa nye Medlemmer.

Bestyrelsen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjæld., hver Mandag Aften Kl. 8—10.

Formanden.

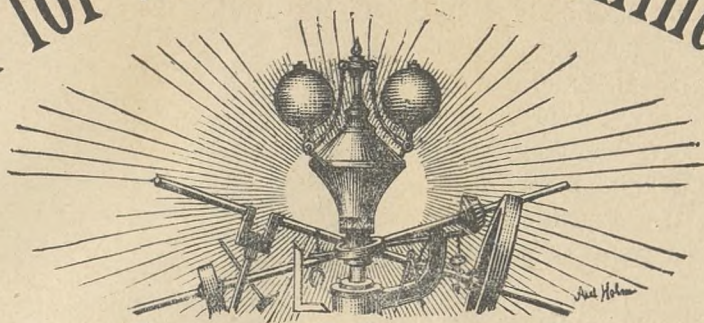
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengeforsendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Behms Tryk, Ole Suhrsg. 5, Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 1

Oktober 1889

2. Aargang

Vore Skruebrækkere.

Spørgsmaalet om, hvorledes Fagforeningen skal stille sig overfor vore Skruebrækkere, vender atter og atter tilbage. Det er jo saaledes, at de Fyre i de allerfleste Tilfælde hurtig kommer paa det Rene med, at det er noget galt, de har lavet, og saa kommer de da til Fagforeningen med Begjæring om Optagelse. To Gange har Spørgsmaalet herom været til Behandling paa Generalforsamlingen i Smede- og Maskinarbejdernes Forbund (Kjøbenhavns Afdeling) og begge Gange er det vedtaget med stor Majoritet at holde Skruebrækkerne ude. Ikke desto mindre melder det sig atter til Behandling paa førstkommende Generalforsamling, som afholdes den 22. Oktober i Rømersgade 22.

I dette Tilfælde er det Kjedelmedene hos Schmidt & Mygind, som foreslaar at optage en af deres Medarbejdere ved Navn Person, som arbejdede som Skruebrækker under Lock-ouden i 1885. Om denne Mand har opført sig saaledes, at han er værdig til Optagelse, skal jeg ikke komme ind paa — jeg kjender ham nemlig ikke — men kun holde mig til Sagen i Almindelighed.

Vi maa huske paa, at under Lock-ouden gik de politiske Bølger højt, og det var Folks politiske Opfattelse, der bestemte deres Stilling til Lock-ouden. Det at være Højremand, var det

samme som at være Skruebrækker, eller — hvis han ikke var Fagmand — at føle det som sin Pligt at støtte Skruebrækkerne, saavel moralsk som pekuniært. Og Enhver, som deltog i eller støttede Lock-ouden, blev ubarmhæjertig stemplet som Socialist af Højrepartiet.

Jeg mener derfor, at der kan være Kolleger, der er blevet forledet til at være Skruebrækkere af deres egen eller andres politiske Fanatisme, men som bagefter bitterlig har fortrudt deres Optræden, og derfor gjort dem Umage for at blive gode Kolleger igjen. Jeg mener endvidere, at man ikke bør spærre enhver Udgang for disse, men derimod gjøre vort til, at Saadanne tilbagegives Arbejdernes kæmpende Rækker.

Og der er andre Skruebrækkere, som er forskrevet fra Udlandet, maaske fra Egne, hvor Arbejderne endnu aldrig har kæmpet med Kapitalisterne, og som derfor let af Fabrikanternes Løgne og gyldne Løfter lader sig forlede til bevidst eller ubevidst at modarbejde sig selv og sine Standsfæller. Jeg mener, at der ogsaa heriblandt kan findes Kolleger, der i Følge deres senere Optræden tilhører os og ikke Kapitalisterne.

Derimod skal jeg villig indrømme, at der blandt Skruebrækkerne findes en stor Del Slyngler — og det er maaske den største Part —, som aldrig fortjener at blive optaget som Kammerater og mod hvem det gjælder at føre Krig paa Kniven.

Jeg har derfor tænkt mig, at vi ved General-

forsamlingen paa Tirsdag tog Spørgsmaalet om Skruebrækkernes Optagelse til fornyet Behandling og vedtog en Fremgangsmaade fælles for dem alle. Og Fremgangsmaaden skulde være den, at vi optog de Skruebrækkere, som kunde skaffe 15 eller 20 Medlemmers Anbefaling. Men at vi samtidig vedtog at træde en Smule mere radikalt op mod dem, som ikke kan skaffe disse Underskrifter, da vi ved en saadan Ordning kunde være vis paa at træffe Slynglerne blandt disse.

Ja, nu har jeg sagt mine Kolleger, hvad jeg havde paa Hjerte, og vil nu lade dem afgjøre, hvorledes det skal være. Skulde disse forsonende Ord vække Forargelse hos nogen, saa vil jeg sige, at de er fremkommen i en god Mening, fremkomne fordi jeg tror, at vort Princip maa være: Saa faa Skruebrækkere som mulig, og saa stor Forfølgelse mod dem der er.

J. V.

En Understøttelseskasse.

For en Tid tilbage blev der paa de samvirkende Fagforeningers Fællesbestyrelsesmøde i Kjøbenhavn, paa Forslag af Savværksarbejdernes Fagforening, nedsat et Udvalg til at udarbejde et Forslag til en Understøttelseskasse for saadanne Personer, der paa Grund af deres Virksomhed i de respektive Fagforeninger bliver forfulgte af Arbejdsgiverne. Nedenfor gjengiver vi Udvalgets Forslag, som vil komme til Behandling paa Generalforsamlingerne i de 2 kjøbenhavnske Afdelinger snarest, hvorfor mulige Ændringer hertil indkaldes og bedes tilsendt de respektive Formænd.

a) Der oprettes en Fond til Understøttelse af saadanne Personer, som ved deres Virksomhed i de resp. Fagforeningers Interesser bliver gjort brødløse. Understøttelsesberettigede er kun Bestyrelses- og Udvalgsmedlemmer samt saadanne, der til Eksempel ved Strejke bliver gjort til Gjenstand for særlig Forfølgelse fra Arbejdskjøbernes Side.

b) Medlemmer af Fonden er de Fagforeninger, som er eller bliver indordnede under de samvirkende Fagforeninger og som aarlig betaler Øre for hvert af sine Medlemmer.

c) Fonden bestyres af et Udvalg paa 5 Medlemmer, valgte af de kontraherende Foreningers Bestyrelser.

d) Ingen kan erholde Understøttelse uden at være anbefalet af den Forening, han eller hun tilhører. Understøttelsens Størrelse bestemmes af Udvalget efter Indstilling af den paagældende Forening. Der tilstaaes ikke det enkelte Fag større Understøttelse, end det har betalt i Aarsbidrag, medmindre de øvrige Fags Bestyrelser paa et samlet Møde hertil giver deres Samtykke. Alle Beslutninger tages ved simpel Majoritet, dog skal der, naar mindst én Forenings Bestyrelse forlanger det, foretages Afstemning foreningsvis ved Navneopraab.

Ingen kan erholde Understøttelse uden at have været Medlem af sin Forening mindst 1 Aar.

e) Udvalget vælger selv sin Kasserer og er solidarisk ansvarlig for de indkomne Midler. Der skal gives Foreningerne Adgang til at indbetale Bidrag mindst én Gang maanedlig, ved hvilken Lejlighed Kassereren og mindst to Udvalgsmedlemmer skal være tilstede.

f) Hver Forening erhoder sin særlige Konto i Regnskabsprotokollen, hvori anføres Medlemsbidraget, Antallet af Medlemmer samt eventuelle Understøttelser.

g) Udvalget opgjør Regnskabet inden hvert Aars Juni Maaned og forelægger dette paa et Møde inden Udgangen af Juni Maaned. Dette Møde vælger tillige Udvalget for det kommende Aar. Adgang til Mødet har de Foreningers Bestyrelser, der kontraherer i Fonden.

h) Udvalget skal bestaa af Repræsentanter for forskellige Fag. Det vælges paa et Aar og kan gjen vælges. Der vælges tillige 3 Suppleanter.

i) Reglerne for Udvalgets Virksomhed samt for Understøttelsen fastsættes ved et Regulativ, naar Fonden har bestaaet et Aar.

k) Fonden begynder først sin Virksomhed, naar samtlige tiltrædende Foreninger har indbetalt deres Aarsbidrag, der erlægges i to Terminer, nemlig inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaned. Bidragets Størrelse beregnes efter det Antal Medlemmer, Foreningen gjennemsnitlig har haft i det forløbne Halvaar. Med hver Forenings Indbetaling skal følge et Eksempel af Halvaarsregnskabet.

Korrespondance fra Sverrig.

I Følge mit afgivne Løfte sender jeg herved mine danske Kolleger et Par Meddelelser om vort Organisationsarbejde.

Som en Begyndelse være det sagt, at den faglige Agitation nu drives mere planmæssig og eftertrykkelig, alt efter som flere og flere Arbejdere vaagner til Forstaaelse af den faglige Organisations Nytte. De samme glædelige Symptomer kan overhovedet konstateres indenfor den hele Arbejderverden.

Vi har i den forløbne Sommer haft adskillige, baade svære og lange Strejker og Lock-outer, men disse har dog ikke indvirket nedslaaende paa vor Organisation; det er forsaavidt forskjellig nu mod for 6 Aar tilbage, thi skulde vi dengang have kjæmpet den samme Dyst, vilde Arbejderne vist have tabt Modet.

Hvad særlig angaar os Jern- og Metalarbejdere, da har vort Forbund sidste Sommer udfoldet en livlig Agitation i Provindserne, hvor det er lykkedes at danne 20 Afdelinger, foruden de 10, som Forbundet bestod af i Forvejen. Desuden har Forbundet den 1ste September afholdt sin første Fagkongres heri Stockholm, hvor blandt andet Beslutning blev taget om Forbundets Organisation, dets Stilling til de forskjellige politiske Partier, og dets særlige Opgaver. Som Hovedformaal kan, ifølge de vedtagne Love for Forbundet, her anføres: Kraftig Propaganda, god Organisation og Samarbejde med lignende Arbejderorganisationer i alle Lande, til Fordel for Arbejdernes økonomiske og politiske Frihjælpelse.

Med Hensyn til de politiske Partier, vedtog Kongressen følgende Resolution:

„Kongressen vedtager, at Forbundet som saadant ikke bør slutte sig til noget bestemt politisk Parti, men udtaler dog sin fulde Sympati for de Principer, der ligge til Grund for den socialistiske Bevægelse, samt opfordre de forskjellige Afdelinger til at gjøre sig fortrolig med disse.“

Til Spørgsmaalet om Forbundets særlige Opgaver, vedtoges følgende Resolution:

„Kongressen anser Forbundets særlige Opgaver at være: foruden paa den virksomste Maade at drive Agitationen og styrke Organisationen, i Særdeleshed, og med særlig Henblik paa den allerede nu saa godt som permanente Arbejdsløshed, energisk at virke for en lovbetrygget Normalarbejdsdag paa 8 Timer; endvidere søge indført en Minimumsløn, hvis Størrelse er beregnet efter vore Livsfornødenheder; endelig udtaler Kongressen som sin Overbevisning, at Grundpillen for et virkeligt Fremskridt først er lagt, naar lige Løn betales for lige Arbejde.“

Kongressen vedtog fremdeles, at der intet Fagblad for de svenske Jern- og Metalarbejdere skulde udgaa foreløbig, hvorimod Social-Demokraten i Stockholm blev antaget som Forbundets Organ. Det overlodes til Bestyrelsen at ordne og lede Fagorganisationen, udarbejde Forslag til en Sygekasse m. m. Tii Formand valgtes: K. J. Karlson, og paa et særligt Møde i Stockholmsafdelingen valgtes til Bestyrelsesmedlemmer: Kjeldsmedene G. Bergmann og J. Moyran, Formerne P. A. Gylling og C. A. Bergmann, samt Smedene E. A. Granberg og F. O. Bjørkmann.

Saaledes ser i store Træk vor Organisation ud, og vi haaber at vore danske Kolleger vil glæde sig med os over at vi endelig ere komne saa vidt, at i det Mindste en Begyndelse til en virkelig Organisation omsider viser sig ogsaa hos os. Gid at vi nu paa begge Sider Sundet maa kunne virke saa kraftigt for vor fælles Sag, at vi

kan opleve den Dag, da vi kan række hinanden Haanden og udbringe et Leve, et kraftigt Leve for det Tilkæmpede.

K. J. K.

Stockholm, d. 15de Septbr.

Værkstedssygekasser.

Som bekjendt eksisterer der paa de fleste større Værksteder frie eller tvungne Sygekasser; de fleste af disse ere saa uheldigt indrettede, som vel muligt, og dette gjælder da særligt de tvungne, nærmest fordi Arbejderen i dem helt eller delvis er berøvet Medbestemmelsesret, men ogsaa de frie, hvor det staaer Arbejderne frit for om han vil være Medlem eller ikke, svarer kun daarligt til Hensigten, men de ere naturligvis bedre end de tvungne; det heldigste vilde sikkert være, om man kom aldeles bort fra disse Værkstedssygekasser, men da dette næppe lader sig gjøre, bør man søge at reformere dem, saa de blive mere hensigtsvarende end de nu ere.

Et af de uheldigste Forhold i disse Sygekasser, foruden at de ere meget dyrere end andre, er dette, at saasnart en Mand kommer ud af sit Arbejde, er han ogsaa ude af Foreningen med det samme, ja man har endogsaa Exempler paa, at en Mand er bleven afskediget midt under en Sygdom, og derved berøvet Hjælpen, paa et Tidspunkt hvor han trængte haardest til den. Bekjendt er det ogsaa, hvilket Indhug der bliver gjort i Arbejderens Løn, den første Uge han arbejder et nyt Sted, idet der til de fleste af den Slags Sygekasser skal betales et meget stort Indskud og saa faar han oven i Kjøbet ingen Hjælp før han har været Medlem i tre Maaneder, dette er et meget uheldigt Forhold, som jeg ved Exempel skal belyse. I Kjøbenhavn er der en Del Kjeldsmede, som paa Grund af at Arbejdet i den Branche af Faget er meget periodisk, snart arbejder det ene, snart det andet Sted. Disse maa, grundet paa ovennævnte Bestemmelse i Sygekasselovene, betale en Mængde Penge, som de paa Forhaand er sikker paa aldrig at faa noget Udbytte af.

Disse Fejl, jeg her har nævnet, og som kunne suppleres med mange flere, tror jeg, man vilde kunne raade Bod paa, ved at centralisere alle disse Foreninger, jeg skal dog ikke her komme nærmere ind paa denne Tanke, da der hertil mangler tilstrækkeligt Materiale.

Formaalet med disse Linjer er derfor kun, at henlede ærede Kollegers Opmærksomhed paa denne Sag, og samtidig vil jeg opfordre Hovedbestyrelsen til at interessere sig for Sagen, ved at søge at indsamle det fornødne Materiale. Det kunde ske ved at ærede Kolleger paa de respektive Værksteder, hvor der eksisterer Syge-

kasser, velvillig tilsender Hovedbestyrelsen et Exemplar af Lovene, et eller flere Aars Regnskab, samt andre Oplysninger, der kunde have Betydning som Grundlag for Udarbejdelse af et Forslag i ovennævnte Retning.

J. Wilmann.

* * *

Vi sympathiserer i denne Sag fuldstændig med Hr. Wilmann og tror at kunne love, at Hovedbestyrelsen gjerne tager sig af denne.

Red.

Fagmeddelelser.

Ny Afdeling af Forbundet.

Ved et den 25. August afholdt Møde for Smede og Maskinarbejdere i Kolding vedtoges det at oprette en Fagforening for Kolding og Omegn.

Paa Generalforsamlingen den 2. Oktbr. vedtoges det at indmelde Fagforeningen under Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund. Af Koldings ca. 30 Smede og Maskinarbejdere er de 23 Medlemmer. Formanden er Th. Due, Bjerggade, Kolding.

Smede- o. Maskinarb. Forbund

(Kjøbenhavns Afdeling)

afholder ordinær Generalforsamling Tirsdagen den 22. Oktober, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Rømersgade 22, St. o. G. (den lille Sal).

Da vigtige Sager foreligger til Behandling, bedes alle at møde.

Bestyrelsen.

Liste over indkomne Bidrag

til

de strejkende Klejnsmede hos Lorentzen paa St. Knudsvej Nr. 21.

1ste Bd., 2. Septbr. 1889: Petersens Svende, Lykkeholsvej 24, 3.00, S. Olsen 1.00, G. Olsen 0.50, Edv. Madsen 0.50, 3 Smede i Kannikestræde 8, 1.50, Nogle Smede i Adelgade 17, 0.75, Nogle Smede i Borgergade 25, 0.50, Kastrups Svende 1.40. Summa 9.15.

2det Bd., 9. Septbr. 1889: Peterens Svende Lykkeholsvej 24, 2.85, Maagensens Svende i Korsgade 2.00, Kastrups Svende 2.40. ved Edv. Madsen 1.35, Delang & P. Sørensen 0.65, Strands Svende 1.50, S. Olsen 1.00. Summa 11.75.

3die Bd., 16. Septbr. 1889: Strands Svende 3.00, Bdr. Hintzes Boltefabrik 4.70, Smedene i Borgergade 25 1.00, 3 Smede i Kannikestræde 8 2.04 Summa 10.74.

4de Bd.: Ved Edv. Madsen 2.00, P. C. Henriksen 0.45, Strands Svende 2.75, Smedene i Borgergade 25 0.50, Smedene i Kannikestræde 8 0.64, Kastrups Svende 2.00 Summa 8.34.

Rud. Jensen,
Kasserer.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5 $\frac{1}{2}$ hos Værtshusholder Brandi, Prindsessegade 47, St., og hver anden Lørdag paa samme Tid hos Værtshusholder A. Larsen, Toldbodvejen 30, samt af Kassereren i hans Hjem, Istedgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8 $\frac{1}{2}$.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder optages ogsaa nye Medlemmer.

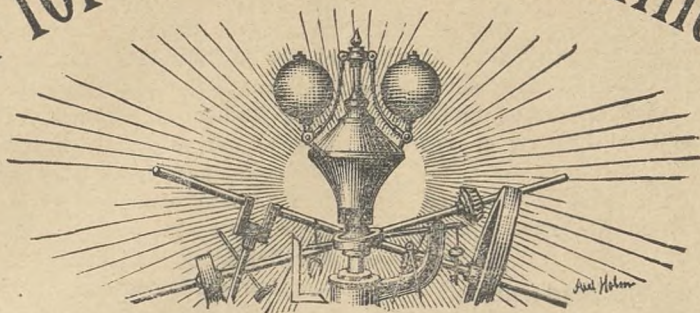
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, -1. Sal.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 2

November 1889

2. Aargang

Til Smede og Maskinarbejderne i Kjøbenhavn.

En Arbejder er sin Løn værd, er en gammel Talemaade. Men desværre ogsaa kun Talemaade saa længe Arbejderen ikke selv sætter Værdien paa sit Arbejde. At løse denne Opgave er Grundlaget for Smede og Maskinarbejdernes Forbunds Virksomhed. Naar Opgaven ikke allerede er løst, saa er Grunden ikke, at der har manglet Mænd med Evne og Vilje til at løse den. Det har heller ikke været Styrken hos Fagets Arbejdsgivere, der har været Skranken, hvorover man ikke kunde stige. Det har desværre været Sløgheden og Modløsheden blandt vore „Egne“, der har tilintetgjort Frugterne af 16 Aars Anstrængelser for at bringe Fagets Interesser op.

Medens andre Fag ihærdigt værne om deres Prislister, sé vi ligeglade ud og lade Prislisterne skrive paa Kontorerne. Den faglige Organisation, Midtpunktet for alle Bestræbelser til Forbedring af de Forhold, hvis Daarlighed vi Alle kjende, ses paa med tvivlende Miner. Hvad berettiger denne Tvivl? Mangel paa Arbejdernes Selvbevidsthed — ikke andet.

Vi fordrer jo kun, at der indføres en efter Forholdenes Natur ensartet Grændse for Lavmaalet af Timebetalingen og Bestemmelser for Akkordarbejde, saa der er Garanti for idetmindste at bringe en til Timebetalingen passende Løn ud af Arbejdet. Vi fordømme absolut Benyttelsen af Løn-Systemer, der kun tilsigtede det størst mulige Kvantum Arbejde for den mindst mulige Betaling.

Man hører ofte „Arbejdets Betaling bør være en fri Overenskomst mellem Arbejder og Arbejdsgiver“. Men hvor er Eders Frihed, naar den er knyttet til Udsigten om, at gaa ledig paa Gaden? Hvorfor da ikke foretrække Friheden tilsammen med Eders Kolleger, at bestemme hvad en Svends Løn skal være.

Til en Overenskomst hører jo for øvrigt to; men i vort Fag hjælper man sig nu med En, og denne ene er Arbejdsgiveren. Han meddeler efter Ugens Forløb, saa mange Øre pr. Time, saa meget pr. Stk., aldrig mere — hellere lidt mindre — end før. Ofte gjør han sig ikke en Gang denne Ulejlighed; men giver kort og godt Arbejderen en Sum Penge og stiller ham, hvis han er meget liberal, i Udsigt, at han, naar Arbejdet er færdigt, kan vente et Overskud eller, som det efter den nyere Regnebog hedder, — en „Ducør“. — Muligt maa han ogsaa nøjes med Forsikringen om, „at der virkelig ikke kan blive noget“. Saavidt er det kommen, at man tør byde os, at arbejde paa forventet Ducør. Men er det kommen saavidt, at man skal regne med Drikkepenge, saa er det ogsaa paa Tide, at vise „Drikkepængemændene“, at der endnu er saa megen Æresfølelse hos os, at vi ikke betragte vor Løn som en Naadegave. D'Hrr. bør gjøres forstaaeligt, at vi kjende Lønregulativer, men ikke Drikkepenge. Hvad betyder Eders Føjelighed andet end billigt Arbejde og — endnu billigere Arbejde. Ser I ikke daglig en stadig forøget Spekulation i Trangen til Erhverv. Hvad kommer det dog Arbejderne ved, at den ene Mester underbyder den anden, lad dem derom. Har Arbejderne Grund til at lægge Pung til ved Mestrenes Gevinstspil? — der er jo dog Ingen, som forærer Arbejderne noget. Naar Arbejderne kjøber Varer, bestemmer Sælgeren Prisen, hvorfor skal da Arbejderen sælge sin eneste Vare (Arbejdskraften) til Kjøberens Notering?

Ærede Kolleger! I har Alle erfaret, hvor vanskelig det er, at faa en lille Løn til at strække til, hvorfor vil I da ved Eders Ligegyldighed bidrage til at den bliver mindre. Erfaringen har jo vist, hvilken Nytte Sammenholdet kan gjøre. I 1885 gennemførte vi Lønforhøjelser paa ca. 100 Værksteder, og havde vi staaet fast, var Resten fulgt efter. Fejlen laa ikke hos Organisation; men simpelthen i at Smedene og Maskinarbejderne ikke har kunnet holde sammen et Aar ud. Det er beklage-

ligt; men det er sandt. Hver Gang vi gjorde Tilløb til den saa ofte omtalte, men saa kort udviste Enighed, opnaaede vi Fordele for lige saa hurtigt at tabe dem, naar Sammenholdet sløjede af.

Tænk alvorlig over, om det har Værd, at pleje Venskab med de, som stadigt forlange Eders Arbejde endnu billigere, eller om det ikke vil være bedre i fuld Forstaaelse af den Styrke, som Enigheden giver, Alle som En, at arbejde for en reel Løn og en rimelig Arbejdstid.

Hylder I det sidste, saa kast al fremmed Formynderskab over Bord og frem til Maalet gennem et enigt og stærkt Forbund for

Smede og Maskinarbejderne,

— I —

Et Arbejderblad.

Bladet „Arbejderen“, de saakaldte „Social-Revolutionæres“ Organ, skriver Mandagen den 4de November bl. A.:

... For Danmarks Vedkommende har den ukonsekvente politiske Optræden ogsaa virket en Del skadeligt paa den faglige Organisations Udvikling. Beviset herfor er, at et Fag som Smedenes kun tæller 600 Medlemmer, medens den Forening af Arbejdere i samme Fag, som Højrepartiet understøtter, har mellem 7-800 betalende Medlemmer.*) — — —

Vi har alle Tider ansét „Arbejderen“ for at være, som den nu viser sig: et Blad, som er oprettet for at saa Splid og Mismod ind i Arbejdernes Rækker.

D'Hrr. Revolutionære tager her ikke i Betænkning at fortælle aabenbare Usandheder, for at kunde komme til at nedsette en af Arbejderpartiets ældste og største Organisationer. Hvor har D'Hrr. deres Oplysninger fra? Sidder da virkelig Hr. Gerson Trier hjemme i sin magelige Lænestol og skriver saadant noget ud af sit kloge Hoved, uden at undersøge et saadant Forhold først, eller er der en eller anden Spøgefugl der har bildt ham den paa Ærmet? Er det Dovenskab eller Dumhed der har dikteret ham hans Overfald paa Smedenes Organisationer? Nu har vi Smede i Kjøbenhavn i flere Aar lyttet mistroisk til Skruebrækkernes Pralerier om, at deres Forening havde 250 Medlemmer, og saa paa en Gang kommer Hr. Gerson Trier og fortæller os: „7-800 betalende Medlemmer mine Herrer“.

Vi skal tilstaa at vi blev lidt forbløffede ved denne Meddelelse. Vi søgte og fik Beskræftelse paa vor tidligere Opfattelse: Efter Skruebrækkernes eget Op-

givende var de 250 Medlemmer, og de siger da næppe for lidt.

Og kunde det saa ikke være i Sagens Interesse at faa lidt at vide om, hvad det var for Medlemmer, de 250. Hvor mange Fabrikanter, Mestres og Værkførere er der iblandt dem? Og burde ikke Hr. Trier have oplyst om, at der var flere større Værksteder, hvor det at være Medlem af Skruebrækkerforeningen, var en Betingelse for at kunde komme i Arbejde? Han burde endvidere, naar han vilde benytte saadanne Tal, gjøre sine Læsere opmærksom paa, at paa Grundlovsdagen gaves der en ret god Lejlighed til at se Forskjellen paa Antallet af de socialistiske „klassebevidste“ Smede og paa Højres „Smede“-Skruebrækkerforening (Hüttemeyer, nogle Skrivere fra Burmeister & Wain, nogle Mestres og Skruebrækkere), ialt et Par Hundrede, mod vore Par Tusinde. —

Ja, se alt dette vilde Hr. Trier ganske sikkert være kommen paa, hvis det havde været hans Mening at fremstille Sagen som den var, men nu var det — uheldigvis for os — ham om at gjøre, at indbilde sine Læsere, at Arbejderpartiets Ledelse og Taktik var daarlig, og saa tager han ikke i Betænkning at forvrænge de faktiske Forhold saaledes, at de kan passe i hans Kram.

Og hvorfra ved saa „Arbejderen“ at de organiserede Smedes Antal i Kjøbenhavn er „henved 600“. Paa rette Steder, nemlig hos Foreningerne, har den ikke søgt Oplysninger. Det rette Tal er næved 1,000. Vi har 3 Organisationer af Smede og Maskinarbejdere i Kjøbenhavn, nemlig: Smede- og Maskinarbejdernes Forbund, Klejnsmedesvendeforeningen og Grovsmedeforeningen af 1873, med et samlet Medlemsantal af c. 1,000.

Hr. Trier er aabenbart ikke Statistiker, — i alt Fald ikke første Rangs — men man maa kunne forlange af en Mand, der vil være Udgever af et Arbejderblad, at han ved, hvor han skal skaffe sig paalidelig Oplysning om, hvor mange Medlemmer en Fagforening tæller.

Hvad skal man sige om de Folk, som gjør Krav paa at kaldes Partifæller, og som saa offentlig forherliger en Skruebrækkerforening ved at gjøre dens Medlemsantal 3 Gange saa stort, som det virkelig er, og som nedsetter en af Partiets Organisationer ved at gjøre Medlemsantallet til det Halve af, hvad det virkelig er?

Strejker og Konflikter.

Strejken i Odense.

Vore Læsere vil vide, at vore Fagfæller paa Jernstøberiet „Fønix“ i Odense har gjort Strejke i omtrent en Maaned.

*) Udhævelserne af os.

Arbejds- og Lønningsforholdene paa „Fønix“ har altid været meget slette. Lønnen har varieret fra 19 til 25 Øre pr. Time, og Hænderhaveren af Fabriken, Hr. Svendsen, forlangte af sine Arbejdere, at de skulde arbejde over altid saavel om Aftenen som om Søndagen, og det oven i Købet ogsaa til 19—24 Øre pr. Time. Dette blev de organiserede Smede og Maskinarbejdere i Odense omsider for trist, og de besluttede at stille følgende Fordringer:

- I. En Minimalløn paa 25 Øre pr. Time.
- II. En 10 Timers Arbejdsdag.
- III. $1\frac{1}{4}$ Times Løn pr. Time for Overarbejde fra 6—10 Aften og for Søndagsarbejde.
- IV. $1\frac{1}{2}$ Times Løn pr. Time for Natarbejde fra 10 Aften til 6 Morgen.
- V. 2 Øres Tillæg pr. Time for Udearbejde i Byen og 5 Øres Tillæg pr. Time for Udearbejde udenfor Byen.

Hr. Svendsen vilde imidlertid ikke have noget som helst med sine Arbejdere eller deres Fordringer at gjøre. Saavel Fagforeningens Formand, Chr. Caspersen, som Forretningsføreren, Vald. Olsen, bleve vist Døren, da de tilbød Hr. Svendsen at forhandle. Saa blev Arbejdet nedlagt.

Der gik 30 Mand, medens 4 blev staaende. At disse fire blev staaende er jo meget beklageligt, men det har jo altid været saa, at der gives enkelte Slavenaturer, der enten ikke kan eller ikke vil forstaa den privatkapitalistiske Udvikling, der tvinger Arbejderne til i Enighed at stille en Bom for Arbejdsgivernes Udbytningslyster.

De fire Skruebrækkere er følgende: Christian Brummer, Maskinarbejder, Niels Reipourt, Maskinarbejder, Brødrene Adolf Eriksen, Kjeldsmed, og Lorentz Eriksen, Grovsmed. Senere er der ankommen en Del Smede til Odense, som det dog er lykkedes de Strejkende atter at faa bort. I de seneste Dage er der endvidere begyndt 3 Mand, som endnu ved Bladets Slutning vægrede sig ved at holde op igjen. Men de Strejkende er fast bestemt paa at føre deres Sag igjennem, saa vi er overbevist om, at de vil gjøre Alt for at faa dem fjernede. Mandagen d. 11. November var 3 af de Strejkende hos Hr. Svendsen for at tilbyde ham Underhandling, men det førte ikke til noget Resultat, og gav kun Anledning til, at Fabrikanten fik Lejlighed til at kalde de Strejkende for Gadedrenge, fordi de ikke kunde lade hans Skruebrækkere gaa i Fred.

Dette bidrog selvfølgelig ikke til at faa et Forlig i Stand og Strejken vedvarer saaledes fremdeles.

Vore Fagfæller i Odense fortjener alle Kollegers Sympathi, og vi beder dem støtte Strejken af al Kraft. Hr. Svendsen har meget Arbejde for Tiden og han vil ikke vedblivende kunne hjælpe sig med den Smule Skrabammen, som han har for Øjeblikket.

Bidrag til Strejken bedes sendt til Forretningsføreren.

Strejke paa Fabriken „Godthaab“ i Kjøbenhavn.

Tirsdag d. 5. Novbr. udbrød Strejke paa Jernstøberiet „Godthaab“ paa Godthaabsvejen. Anledningen var den, at en Medarbejder ved Navn Malon ved alle Lejligheder viste en meget ukollegial Optræden, hvorfor han forlangtes afskediget. Lørdagen efter kunde Fabrikanten, der om Mandagen ikke vilde høre Tale om Underhandling, ikke uudvære sine Folk længere, Malon blev afskediget og samtlige Strejkende antaget.

Konflikt paa „Scandia“ i Randers.

Som vore Fagfæller vil erindre, blev der i August Maaned mellem Forretningsføreren for Forbundet og Direktøren paa „Scandia“ indgaaet Overenskomst om Arbejdsvilkaarene paa nævnte Fabrik. Denne Overenskomst bliver, efter hvad vi erfarer, ikke overholdt, idet Direktøren gjør gjældende, at den kun gjælder for Fagforeningsmedlemmer. Hovedbestyrelsen hævder imidlertid, at Overenskomsten gjælder for samtlige paa „Scandia“ arbejdende Fagfæller. Der korresponderes for Øjeblikket om Sagen mellem Forretningsføreren og Direktøren, men noget Resultat foreligger endnu ikke.

Konflikt hos Frich i Aarhus.

For ca. 8 Dage siden udbrød der Konflikt hos Frichs Efterfølgere i Aarhus. Arbejderne vedtog at stille Fordring om forbedrede Arbejdsvilkaar, hvilket gav Anledning til, at 3 Mand, der stod i Spidsen for Bevægelsen, blev afskediget. Der føres for Øjeblikket Underhandlinger med Fabrikanten og der er ingen Grund til at befrygte en Strejke.

Værkstedssygekasser.

Hr. Redaktør!

I Anledning af Hr. Wilmanns Artikel i Fagbladet Nr. 1 angaaende Værkstedssygekasser, vil jeg tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger.

Hr. Wilmann foreslaar at reformere samtlige Fabrikers Sygekasser til en stor Sygekasse, men jeg tager mig herved den Frihed at spørge Hr. Wilmann, hvorledes dette skal foregaa, thi jeg kan ikke tænke mig andet, end Hr. W. maa have en Plan i Hovedet til at begynde at arbejde efter, for det at henstille til Hovedbestyrelsen om at tage Sagen under Overvejelse, det er en temmelig stor Opgave at stille til samme, naar de ikke har noget at begynde med.

Jeg for mit Vedkommende skulde være glad den Dag, da de tvungne Sygekasser blev afskaffede (endskjøndt man ikke kan frakjende dem en vis Betydning, da der er mange Smede og Maskinarbejdere, som und-

lade at melde dem ind i en Sygekasse, enten af Lige-gyldighed eller fordi de ikke har Raad dertil og som vilde staa fuldstændig blottet for Midler i Sygdomstilfælde, hvis de ikke var tvungne til at være i en Sygekasse), men jeg tror ikke, der lader sig noget gjøre i den Retning, førend Arbejderne omkring paa Fabrikerne selv tager kraftig fat. Jeg skal nærmere begrunde hvorfor.

For nogle Aar siden kom der et Forslag fra nogle Medlemmer indenfor Forbundet om Oprettelsen af en Sygekasse for Forbundets Medlemmer med den Motivering, at modarbejde de tvungne Sygekasser paa Fabrikerne. Det vakte stærk Modstand fra mange Medlemmer, idet de gjorde gjældende, at hvis Smedene vilde være i en Sygekasse, behøvede de ikke at oprette en saadan, men melde dem ind i en af Hovedstadens Arbejder-Sygekasser, da der er tilstrækkelig af dem og flere af dem ikke stod saa daarlig i pekuniær Henseende, men det blev dog vedtaget, at der skulde oprettes en Sygekasse indenfor Forbundet, og der blev nedsat et Udvalg til at udarbejde Lové for samme og som ogsaa fik dem færdige og Sygekassen stiftet. Nu skulde man jo tro, at der var blevet et voldsomt Stormløb af Smede for at melde sig ind i den nye Sygekasse — men nej, det højeste Medlemsantal, den kunde drive det til, var vist næppe mere end ca. 50 Medlemmer. Ja dem, som var allermest opsat paa at faa Sygekassen stiftet, var der mange af, som ikke en Gang meldte sig ind i den, og dem, som var blevet Medlem, kunde ikke holde den paa Benene paa Grund af, at der ingen Tilgang var til den og sluttelig døde den fuldstændig hen.

Tror Hr. Wilmann nu ikke, at det vilde gaa en Centralsygekasse paa samme Maade? Jeg tror det i alt Fald. Nej, skal der gjøres Noget i denne Retning, da er der ikke andet at gjøre, som jeg ovenfor bemærkede, end at Arbejderne selv tager kraftig fat, og det bestaar i, at de melder dem ind i deres Fagforening og staaer Skulder mod Skulder, saa kan de først sige til Fabrikanten: „nu vil vi selv bestemme, om vi vil være i Deres Sygekasse eller ikke, og vil vi være deri, vil vi selv have Lov til at administrere den!“ — lad os saa sé, hvad d'Hrr. Fabrikanter vilde gjøre, thi som det nu er, hvor kun $\frac{1}{3}$ Del af Fagets Arbejdere er i Fagforeningen, kan det ikke nytte, vi siger at vi ikke vil, Fabrikanterne gjør alligevel hvad de vil.

Hvad der angaar de smaa frie Sygekasser paa Fabrikerne, da indser jeg ikke, hvad Skade de gjør. Efter min Mening gjør de mere Gavn end Skade, navnlig ved Cirkulæreuvæsenet, thi man har jo set saa tidt, at en Kollega har staaet i jævnt godt Arbejde og stedse ladet en syg Familieforsorgers Opraab om lidt Hjælp fra sine Kolleger passere forbi sig, uden at skrive sig paa det, idet dette stred mod hans Principer, men naar han saa selv var bleven syg, gik hans Principer i Vasken

og han undsaa sig ikke for at anraabe sine Kamerater om lidt Hjælp.

Sé, det er dette, de frie Sygekasser modarbejder, at man ikke behøver at tigge hos sine Kamerater, men at man er berettiget til at nyde, naar man yder, og at den, der ikke vil yde, heller ikke skal nyde.

W. S.

Fagmeddelelser.

Regnskab

over frivillige Bidrag til Odensestrejken.

Smede og Maskinarbejdernes Forbund (Kjøbenhavn),	
1. Bidrag	110.54
Klejnsmedesvendeforeningen, 1. Bidrag	4.05
Forbundet i Kjøbenhavn, 2. Bidrag	84.27
Klejnsmedesvendeforeningen, 2. Bidrag	4.55
Afdelingen i Aarhus, 1. Bidrag	50.00
— i Randers, 1. Bidrag	26.00
— i Helsingør, 1. Bidrag	28.00
— i Kolding, 1. Bidrag	10.95
— i Randers, 2. Bidrag	24.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 3. Bidrag	133.60
Afdelingen i Aalborg, 1. Bidrag	9.00
— i Aarhus, 2. Bidrag	36.00
Klejnsmedesvendeforeningen, 3. Bidrag	29.25
	Ialt 520.96

Vald. Olsen.

Smede og Maskinarbejdernes Forbund (Kjøbenhavn)

havde paa sin Generalforsamling i forrige Maaned — en Sag paa Dagsordenen angaaende Optagelse af Skruebrækkere fra 1885. Paa Grund af en tidligere Vedtagelse, udsattes dette Punkt til en Generalforsamling i 1890.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Strejken hos Lorentzen, St. Knudsvej (Kjøbenhavn), er endt, idet Hr. Lorentzen har ophævet sin Forretning. Angaaende de Strejkendes Tilgodehavende, er der anlagt Sag mod ham.

Formanden.

Afdelingen i Aarhus.

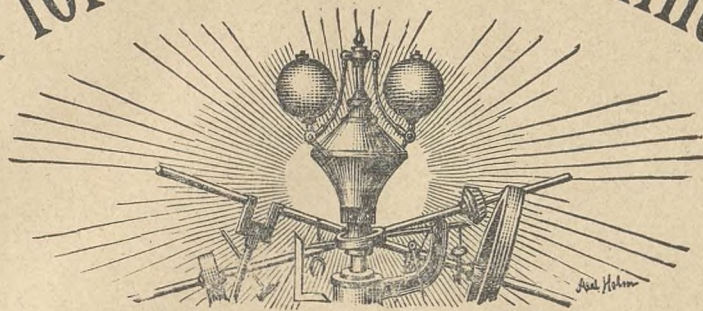
Kassereren modtager Kontingent foreløbig hver Lørdag Aften fra Kl. 8 til 9 i Hotel „Rosen“, samt til andre Tider i Hjemmet, Olerømersvej 45, 1ste Sal.

Formanden J. Christensen bor Norsgade 21, St.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 3

December 1889

2. Aargang

Strejker og Konflikter.

Strejken paa „Scandia“ i Randers.

Som det vist vil være alle vore Fagfæller bekendt, er Arbejdet nedlagt paa „Scandia“ i Randers af alle Klejnsmede og Maskinarbejdere, i alt 52 Mand. Anledningen er følgende:

I August Maaned blev der mellem Forretningsføreren for Forbundet og Direktøren for „Scandia“ indgaaet følgende

Overenskomst:

- I. Ved alt Akkordarbejde garanteres Daglønnen udbetalt.
- II. Akkordterne kan af Arbejderne fordres opgjorte og udbetalte første Lønningsdag efter at de ere færdige.
- III. Arbejderne har Ret til det fulde Overskud af en Akkordt, selv om dette andrager mere end 25 pCt. af den udbetalte Timeløn.
- IV. Regnskabet for enhver Akkordt føres for sig selv, saaledes at det er muligt at se, hvor meget Over- eller Underskud der er paa den.
- V. Akkordternes Overskud fordeles mellem Akkordthaveren og hans Hjælpere procentvis, saaledes at Arbejdernes Timeløn lægges til Grund for Beregningen.

Denne Beregning foregaar paa Kontoret, lige som hver enkelt Arbejders Løn udbetales særskilt fra Kontoret.

- VI. Paa Grund af Afkortning i Arbejdstiden, udbetales der fremtidig Arbejderen $10\frac{1}{4}$ Times Løn for 10 Timers Arbejde.

Desuden lovede Direktøren at der ingen Afskedigelser skulde finde Sted, hverken paa Grund af den af-

sluttede Strid, eller hvis Arbejderne fremtidig nægtede at udføre en Akkordt til nedsat Pris.

Denne Overenskomst er bleven brudt fra Fabrikens Side. Et Par Smedere har været den behjælpelig med at faa Punkt 5 ud af Verden, saaledes at Hjælperne endnu som hidtil ere henviste til Smedernes Naade, ved Akkordtoverskuddets Fordeling.

Samtidig med at Punkt V blev gjort betydningsløs, er man formodentlig kommen i Tanker om, at det var allerbedst om der slet ingen Fagforening var, thi man (Værkførerne) begyndte nu at true og lokke Arbejderne ud af Fagforeningen, og hvor Trudslar og Løfter ikke hjalp, satte man Afskedigelser i Stedet.

Saa sidst i November rejste Direktøren til Tyskland i Forretningsanliggender, og at „Musen spiller paa Bordet, naar Katten er borte“, fik Arbejderne snart at føle. — Sagen med Punkt V var maaske gaaet i Orden, idet der var indledet Underhandling mellem Direktøren og Hovedbestyrelsen, men en ny Overenskomst ønskede d'Hr. Værkførere ikke, og nu da de var bleven „alene hjemme“ gjaldt det formodentlig om at faa Konflikten til Udbrud. Der blev da tilbudt en Arbejder en Akkordt paa ca. 880 Stkr. Hængsler til Jernbanevogne. Disse Hængsler var tidligere blevne betalte med 85 Øre pr. Stk., men var i Tidernes Løb gaaet ned til 53 Øre pr. Stk. Nu skulde de imidlertid laves for 50 Øre. Vedkommende Arbejder vilde ikke gaa ind herpaa; skjøndt han var vant til Arbejdet, kunde han indse, at han ikke kunde lave Hængslerne ringere end 53 Øre pr. Stk. Saa blev han afskediget, Hængslerne blev tilbudte en anden Arbejder, han vilde heller ikke lave dem til nedsat Pris, og blev ogsaa afskediget. En Tredie og Fjerde gik det ligesaa. Forretningsføreren blev nu tilkaldt, og hans Bestræbelser gik ud paa at faa Striden udsat til Direktøren kom hjem, men da det var aabenbart, at Værkførerne vilde have Strejken, blev Mæglingsforsøgene opgivet, og Strejken erklæret. Nu kunde Værkførerne faa Direktøren hjem; tidligere hed

det, at han først kom hjem om 14 Dage, maaske 3 Uger, men 2 Dage efter Strejkens Udbrud var han der. Der er senere blevet gjort Forsøg fra Hovedbestyrelsens Side for at faa et Forlig i Stand, men Værkførerne har stadig forstaaet at ødelægge ethvert Forsøg. Saaledes kom der et virkeligt Forlig i Stand mellem Direktøren og Forretningsføreren for Forbundet, og Direktøren telegraferede da til sin Overværkfører, at Forliget var kommet i Stand og at han (Overværkføreren) skulde tage imod Arbejderne som intet var forefaldet. I Stedet herfor, nægtede han sig hjemme, og rejste straks til Kjøbenhavn, hvor Direktøren opholdt sig og fik Forliget ødelagt. Senere erklærede Direktøren at have modtaget Telegram fra Overværkføreren om at han havde faaet 30 nye Mand, og at han ikke havde Brug for flere. Dette var selvfølgelig en Historie, som han stak Direktøren ud, for at denne ikke skulde gaa ind paa flere Overenskomster.

Da Direktøren erklærede at være afhængig af sin Overværkfører, og da der jo forelaa aabenbare Beviser for, at denne intet Forlig vilde have, opgav Hovedbestyrelsen Forsøgene paa at faa en Overenskomst i Stand.

Det maa nu staa til vore Fagfæller at gjøre sig Anstrængelser for at skaffe Understøttelse til de Strejkende. Vi takker vore Kolleger for den Støtte, de har ydet vore Odense-Kolleger, men vi maa indstændig bede dem om at fordouble Bidragene, saa at vore Kolleger i Randers er sikret mod den værste Sult. Enigheden blandt de Strejkende er fortrinlig, de ere fast bestemte paa at føre deres Fordringer igjennem, og det er derfor vor ufravigelige Pligt at skaffe dem det nødvendige til Livets Ophold.

Vi beder vore Afdelingers Bestyrelser at gjøre alt muligt for ogsaa at skaffe Understøttelse fra Ikkefagfæller.

Strejken paa „Fønix“ i Odense

vedvarer fremdeles uforandret. Fabrikanten har ladet Kongens Foged nedlægge Forbud mod Avertering af Strejken i „Social-Demokraten“. Dette kan overbevise os om, at vore Fagfæller i Odense har gjort deres Pligt med Hensyn til at skaffe Skruebrækkere bort, thi det er jo klart, at kunde Hr. Svendsen faa Skruebrækkere nok, vilde han ikke bekoste en dyr Fogedforretning. Tillige vidner Forbudet om, at Hr. Svendsen snart er kjed af Konflikten, og finder Situationen betænkelig. Vi haaber snart at høre fra Hr. Svendsen.

Al Tilgang frabedes til Forholdene ere ordnede.

Konflikt i Helsingør.

Som vore Fagfæller er bekjendt med, blev „Nitterne“ i Helsingør, som Afslutning paa en 14 Dages Strejke, garanteret 33 pCt. Overskud paa alt Akkordarbejde. Disse 33 pCt. vil Værftet nu ikke garantere dem længere,

men tilbyder i Stedet derfor en gennemgaaende Forhøjelse af alle Akkordterne af 5 pCt. „Nitterne“ forlanger imidlertid 8 pCt. Der er saaledes 3 pCt. imellem, og det er umuligt for Øjeblikket at sige om en Overenskomst kan opnaas eller ej.

Korrespondance fra Sverrig.

Stockholm, d. 9. Decbr. 1889.

For at vedligeholde vore broderlige og faglige Forbindelser med Eder, ærede Kolleger, tillader jeg mig atter at fremkomme med nogle Meddelelser fra vort Arbejderfelt.

Det være til en Begyndelse sagt, at vi lige som I alt imellem have smaa, maaske unyttige Strejkekampe at udkæmpe, saaledes har vi nu for Tiden en mindre Strejke hos Fleron i Malmö. Der er ikke mere end 7 Mand, der strejker, og det synes som vi — da der sandsynlig ingen Skruebrækkere melder sig — skal kunde holde ud, men „lille Byrde bliver lang Vej tung!“ og Resultatet — naar vi endelig vinder Sejer — opvejer paa langt nær de Ofre, vi har bragte. Dette maa vi tilstaa, og derfor tror jeg at det var meget bedre, om vi kunde undgaa at splitte vore Kræfter paa mindre Strejker, men i det Sted lægge mere Vægt paa Agitationen, saa vi kan fremtræde mere demonstrativt i Masser, og gjøre vore Krav gjældende.

Eksemplet fra Londons Dokarbejdere synes ikke at være at foragte. Og det synes ogsaa, som iblandt herværende Arbejderkredse den Tanke gjør sig mere og mere gjældende, at den socialistiske faglige Propaganda er den vigtigste, saaledes har f. Eks. indenfor Jern- og Metalarbejderforbundet flere af Afdelingerne udtalt sig for, at samme Forbund burde for sin Part holde i det mindste til en Begyndelse en Agitator. Og jeg tror ogsaa at dette er meget nødvendigt, thi her findes mere end andre Steder megen uopdyrket Mark. At tale om den moderne Arbejderbevægelse til mangan svensk Arbejder, er aldeles umulig, da disse mangler de allertarveligste Forkundskaber for at kunde forstaa noget saadant, men det er at haabe, at en lille Del Surdejg kan syre hele Brødet, — saadan er det jo gaaet i andre Tilfælde og for andre Formaal, hvorfor saa ikke for de trængende og fattige Arbejders Vel.

Vi har den Tilfredsstillelse at se vore Ideer og vor Virksomhed vinde Anklang og Hyldest blandt Arbejderne; saaledes havde for kort Tid siden Stockholms socialdemokratiske Foreninger, paa Indbydelse af Distriktbestyrelsen, et større Partimøde, for at tage Bestemmelse i Bladspørgsmaalet (om hvorvidt den svenske „Social-Demokraten“ skulde udgaa daglig. Red.) Og det var med Glæde og Stolthedsfølelse at Partifællerne vedtog, at lade Partiorganet udgaa daglig fra 1. April

1890, og det er temmelig givet, at vi inden ret længe vil slutte op i Geledet blandt vore udenlandske Kolleger, og vi haaber at blive vel modtagne.

Ja, nu har jeg ikke mere af Værdi at fortælle Eder denne Gang, og vil jeg derfor med det samme, at jeg hilser Eder paa gammel traditionel Maade, ønske Eder en god Jul og en lykkelig Fremtid.

M. kollegial Hilsen
K. J. K.

Værkstedssygekasser.

Svar til Hr. W. S.

I Fagbladet Nr. 2 har Hr. W. S. fremsat nogle Bemærkninger under Overskriften: „Værkstedssygekasser“ med det Formaal at vise, hvor uoverkommelig en Opgave det er jeg har stillet Hovedbestyrelsen, bl. a. fordi mit Forslag, med de til dettes Gjennemførelse nødvendige Kræfter mangler, og derfor efter Hr. W. S.'s Meninger faktisk umuligt.

Hr. W. S. begynder sine Bemærkninger med at meddele, at han ikke kan tænke sig andet, end at jeg maa have en Plan i Hovedet, hvorefter Hovedbestyrelsen kunde arbejde, naar de skulde reformere samtlige Fabrikers Sygekasser til en stor Sygekasse, ja det har jeg ogsaa, og naar Hr. W. S. havde læst min Artikel rigtig igjennem, vilde han have erfaret, at jeg baade har meddelt hvorledes Hovedbestyrelsen skulde faa noget at begynde med, som Grundlag for Udarbejdelsen af et Forslag, samt i hvad Retning den skulde arbejde, nemlig Centralisering, og: slaa de bestaaende Værkstedssygekasser sammen til en fælles Værkstedssygekasse, altsaa en Plan.

Hr. W. S. benægter ikke med et Ord, at de Fejl jeg har nævnet, vilde blive ophævede ved en Centralsygekasse, og kommer heller ikke ind paa de Vanskeligheder, der kunde være at overvinde, men siger kort og godt, at den er umulig, og tror at bevise dette, ved at henvise til, at fordi en Sygekasse, som oprettedes af Medlemmer af Smede og Maskinarbejdernes Forbund ikke vandt tilstrækkelig Tilslutning til at kunne bestaa; saa skulde det gaa en Centralsygekasse lige saa, men dette beviser kun, at Hr. W. S. ikke har forstaaet mig, thi ellers vilde han have indset, at lige som „Dansk Smede og Maskinarbejdernes Forbund“ tæller lige saa mange Medlemmer, som de Foreninger tilsammen, der hører ind under Fællesorganisationen. lige saadan vilde det gaa en Centralsygekasse, og selvfølgelig kunde den ikke blive umulig paa Grund af Mangel paa Medlemmer.

Selvfølgelig ønskede jeg ogsaa, at Foreningen talte saa mange Fagfæller som muligt; Forskjellen mellem Hr. W. S. og mig er kun den, at medens Hr. W. S. vil

vente med at udrette noget til alle ere i Fagforeningen, vil jeg netop, at Fagforeningen skal tage saadanne Opgaver op, som den med det tilstedeværende Medlemsantal magter at løse, for derved at aabne Øjnene paa dem, som endnu ikke har forstaaet Organisationens Betydning; paa den Maade tror jeg man opnaar Idealet: en Organisation omfattende alle Fagets Udøvere.

Til Slut blot dette, hvis Hr. W. S. fortsætter Diskussionen, da kunde jeg ønske han holdt sig nærmere til selve Forslaget, thi en Fortsættelse paa Grundlag af Hr. W. S.'s Indlæg, tror jeg ikke vil bringe noget relativt Udbytte til Belysning af det Forslag, som har givet Anledning til Diskussionen.

J. Wilmann.

* * *

I Fagbladet for Oktober har Hr. Wilmann under denne Overskrift omtalt de uheldige Forhold, der er raadende i alle de tvungne og frie Værkstedssygekasser. Da Hr. Wilmann (og ligeledes en senere Indsender i November-Numret) ikke har berørt disse Sygekassers Love, hvorefter der virkes og arbejdes, saa skal jeg tillade mig at skjænke dem en kort Omtale, navnlig da, fordi der antagelig er en stor Del Medlemmer, som ikke har noget Kjendskab til disses Love og Sygekassers Indretning. Da disse Sygekasser alle er oprettede af Arbejdsgivere (i alt Fald bærer de alle Præget deraf) saa er det ogsaa en ægte kapitalistisk Aand, der er raadende, og som danner Grundlaget for Lovene, og ved at læse de forskjellige Kassers Love, opdager man snart, at de er som skrevet alle efter et Diktat, de samme Regler, og de samme Bestemmelser findes for største Delen i dem alle, og da det er Fabrikanten, der som Regel har stiftet Sygekassen paa sin Fabrik, saa har han ogsaa som Regel sørget for at faa Overtaget ved alle Afgjørelser af Vigtighed; hvad mener man t. Eks. om en § hvori det hedder: Kassens Bestyrelse bestaar af Fabrikens Ejere, i hvis Værges Kassen Kapital er, og som har $\frac{1}{3}$ af alle Medlemmers Stemmer paa Generalforsamlingen. Man vil vel let indse, at selv om enkelte Medlemmer skulde finde paa at omordne lidt ved Kassen, saa vil det være meget vanskeligt, for ikke at sige rent umuligt at faa gennemført noget, der ikke falder i Fabrikantens Smag, idet denne al Tid har et mægtigt Vaaben i Hænderne, (foruden sine mange Stemmer) til at kue mulige Oprørere, han kan nemlig simpelthen afskedige den, der opponerer, og dermed er al Tale om Forandringer kvalt med det samme. Et andet Sted hedder det, at naar et Medlem har været i Kassen i et Aar uafbrudt, saa har han Ret til at være Medlem i 13 Uger efter at han har ophørt med at arbejde paa Fabriken; men under de nuværende uheldige Arbejdsforhold hører det ligefrem til en Sjældenhed at beholde Arbejde i et helt Aar uafbrudt paa et Sted, og Resultatet bliver altsaa at man er ude af Kassen, saa snart som man er ude af Fabrikens Arbejde. Generalforsamlinger afholdes ogsaa, men de har kun at godkjende Regnskabet, samt vælge Formand og Repræsen-

tanter, alt øvrigt skal nok Fabrikanten besørge, uden at Medlemmerne behøver at gjøre sig nogen Ulejlighed. En anden § siger nemlig: Enhver Meningsforskjel forelægges af Repræsentanterne for Bestyrelsen, der afgjør dem uden Appel.

Kontingentet er de fleste Steder 30 Øre ugentlig, der uden videre bliver tilbageholdt af Lønnen, og herfor erholder Medlemmerne saa i Sygdomstilfælde en Hjælp af 1 Krone daglig samt i nogle Tilfælde fri Læge, naar Lægen da ikke bor altfor langt borte fra Fabriken; som et Eksempel skal jeg nævne, at en Fabrik yderst paa Vesterbro havde sin Sygekasselæge boende i — Gothersgade; hvis man tænker sig at Arbejderne bor f. Eks. i Valby, saa vil man let indse, at den Lægehjælp, der her kan være Tale om, er saa forsvindende, at den ikke kan betragtes som Hjælp af nogen Betydning. Man vil heraf kunne se at det er en kostbar Fornøjelse at være Medlem af en tvungen Sygekasse, og da der paa Fabrikkerne meget ofte bliver antaget Folk for langt kortere Tid end de 13 Uger, som er Reglen for at opnaa at blive berettiget til Hjælp, saa er Resultatet, at en meget stor Del Arbejdere stadig maa betale til en eller anden Sygekasse, uden nogensinde at opnaa Berettigelse til Sygehjælp. At disse Sygekassers hele Indretning og Virkemaade er uheldig, og til liden eller ingen Nytte for Medlemmerne, er indlysende; men det uheldigste er dog at Arbejderne er tvungne til at betale til den Slags Sygekasser, og var de ikke det, da vilde den Slags Sygekasser næppe have mange Medlemmer. Af den Slags Sygekasser findes der i Kjøbenhavn mindst 10, og det er da dem Hr. Wilmann vil have centraliseret; men hvorledes det skal gaa til, kan vistnok Ingen, heller ikke Hr. W. sige os, thi naar man véd, at Arbejderne næsten ingen Indflydelse har paa Ledelsen af disse Kasser, saa maa man ogsaa kunne vide, at de ikke kan centralisere dem. For at kunne gjøre noget i den Retning, skulde der være en fuldstændig Enighed blandt Arbejderne, først da kan Arbejderne tvinges; men da mener jeg, at det vilde være Synd at spille Tid og Kræfter paa at centralisere dem — nei, det mest korrekte vilde da være at udslette dem af de eksisterende Sygekassers Tal, der er nemlig Sygekasser i Mængde, som er oprettede og administreres af Arbejdere, og der har man den bedste Garanti for sine Indskud, og der er man selvbestemmende i alle Sager.

Til Slutning kun en Bemærkning til Hr. W. S. Han skriver, at den Sygekasse, som blev oprettet af og for Medlemmer af Forbundet, tilsidst døde fuldstændig hen; det er den imidlertid ikke, den har paa Grund af for ringe Tilslutning indstillet sin Virksomhed, men da den ejer saavel Bøger og øvrige Rekvisitter som en mindre Sum Penge, saa kan den meget godt endnu optage Virksomheden som Sygekasse for Smedene, naar kun et tilstrækkeligt Antal vilde melde sig.

N. Larsen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Som bekjendt nedlagdes Arbejdet i August Maaned hos Lorentzen, St. Knudsvej 41, grundet paa, at Lorentzen ikke ved Akkordarbejde vilde garantere Daglønnen, skjøndt han altid tidligere havde gjort dette. Svendenes tilgodehavende Løn androg, da de nedlagde Arbejdet, i alt 109 Kr. 27 Øre. Efter at Strejken havde varet nogle Dage, tilbød Lorentzen Svendene 75 Kr., hvilket Tilbud selvfølgelig ikke blev modtaget, hvorimod der fra Foreningens Side blev anlagt Sag mod Lorentzen for at faa konstateret, om Svendene var berettiget til at fordrø Daglønnen udbetalt ved Akkordarbejde, selv om de ikke havde været i Stand til (begrundet paa de lave Akkordpriser) at tjene dem. Der er nu faldet Dom i Sagen med det Resultat, at Lorentzen blev dømt til at betale saavel Svendenes Dagløn som Sagens Omkostninger, i alt 141 Kr. 27 Øre. Det vil dog blive et Spørgsmaal, om Foreningen er i Stand til at inddrive Fordringen, da Lorentzen intet ejer og har ophævet sit Værksted allerede før Dommen faldt. Han er senere bleven ansat paa Geværfabrikken.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Fristen for Indbetalingen af Bidrag til Fanen udløber den 1. Januar.

Sophus Olsen.

Regnskab

over frivillige Bidrag til Odensestrejken.

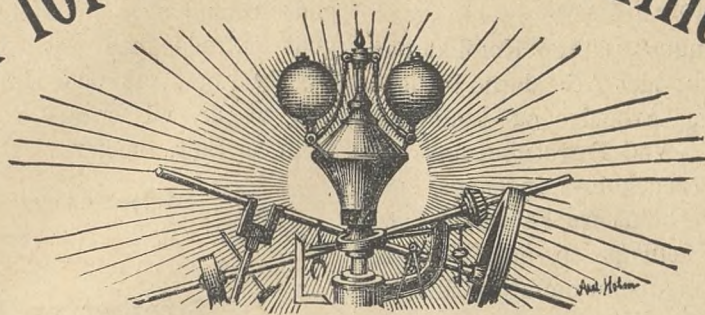
(Ved en Fejltagelse stod Summen i sidste Fagblad opført med Kr. 520.96 Ø., det skulde være Kr. 550,21 Ø.)

Afdelingen i Aarhus, 3. Bidrag	36.00
— i Randers, 3. Bidrag	17.75
Klejnsmedesvendeforeningen, 4. Bidrag	23.22
Forbundet i Kjøbenhavn, 4. Bidrag	76.19
Afdelingen i Randers, 4. Bidrag	15.25
— i Aarhus, 4. Bidrag	42.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 5. Bidrag	118.00
Afdelingen i Helsingør, 2. Bidrag	38.00
— i Kolding, 2. Bidrag	8.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 6. Bidrag	93.85
Afdelingen i Aalborg, 2. Bidrag	12.00
— i Aarhus, 5. Bidrag	39.00
— i Helsingør, 3. Bidrag	46.00
Klejnsmedesvendeforeningen, 5. Bidrag	63.34
Forbundet i Kjøbenhavn, 7. Bidrag	87.15
Afdelingen i Aarhus, 6. Bidrag	33.00
Med det i forr. Numer offentliggjorte	550.21
	<u>Ialt 1298.96</u>

Vald. Olsen.

Redigeret af Vald. Olsen.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 4

Januar 1890

2. Aargang

1889.

Naar vore Læsere faar disse Linier i Hænde er vi allerede naaet et godt Stykke hen i 1890, saa er vi allerede færdige med at ønske hinanden et „glædeligt Nytaar!“ Men vi skal desuagtet i det første Nummer af Fagbladet i det nye Aar kaste et Tilbageblik paa Begivenhederne i det gamle.

Paa Strejker og Konflikter har Aaret været temmeligt rigt: vi er næppe bleven færdig med den ene Konflikt før den anden har svirret os om Ørene. Allerede den 29. Januar udbrød der Strejke blandt „Nitterne“ i Helsingør. Nitterne fordrede en Lønningsforhøjelse for noget af deres Arbejde. Strejken varede i ca. 3 Uger og blev sluttet med Vedtagelsen af en Overenskomst, der gik ud paa, at „Nitterne“ blev garanteret 33 pCt. Overskud paa alt Akkordarbejde. Paa Slutningen af Aaret blev denne Overenskomst annulleret og alt Akkordarbejde blev i Stedet derfor forhøjet med 5 pCt. „Nitterne“ fordrede i Januar en Lønningsforhøjelse af 5 pCt., den Gang hed det sig, at Værftet „ikke kunde bestaa“ (!!), hvis Arbejderne fik denne Lønningsforhøjelse — ved Aarets Slutning tilbød Direktøren selv den Forhøjelse og man har saaledes Bevis for, at Arbejdernes Fordringer vare meget rimelige og gennemførlige.

Midt under Nitterstrejken i Helsingør ndbrød der Strejke blandt „Nitterne“ paa Refshaleøen. „Nitterne“ der fordrede en Forhøjelse af Prisen paa Nitning af Staalnagler, hvilket indrømmedes dem efter 2½ Dags Strejke. I Juni Maaned ønskede Grovsmedene paa Skibsværftet i Helsingør at stille Fordring om Lønningsforhøjelse samt om Ombygning af Grovsmedeværkstedet (Adskillelse af Grovsmedien og Støberiet). Da Direktionen straks gik ind paa Adskillelsen af de to Værksteder, vedtoges det at udsætte Fordringen om Lønningsforhøjelse indtil videre. Grunden hertil var at Snedkerstrejken i Kjøbenhavn imidlertid var udbrudt. Som bekjendt var det de kjøbenhavnske Fabrikanters Mening med et Slag at „knuse“ (!!) Fagforeningerne i Kjøbenhavn ved at iværksætte Lock-outer i alle Bygningsfag. Ved Hjælp af Snedkernes udmærkede Organisation og de andre Fagforeningers rigelige Understøttelse røg Fabrikanternes Planer dog fuldstændig i Lyset og d'Hrr. Snedkermestre maatte aabne Værkstederne igjen efter at Arbejdernes Fordringer var gennemførte.

Ved det nu afsluttede Regnskab viser det sig, at Smede- og Maskinarbejderne i Kjøbenhavn staar som det Fag, der har ydet det største Bidrag til Snedker-Lock-outer, idet de har ydet ialt over 4000 Kroner foruden at Forbundet udbetalte en temmelig stor Sum til Snedkerne, som disse havde tilgode fra Lock-outeren i vort Fag i 1885. Hvor meget vore provinsielle Fagfæller har ydet til Snedkernes Lock-out fremgaar

ikke af Regnskabet, men da der er kommet store Bidrag fra de Byer, hvori vi har vore Afdelinger, er det temmelig sandsynligt, at ogsaa disse har ydet deres store Skjærv.

I Slutningen af August udbrød Konflikt paa „Scandia“ i Randers, idet Arbejderne stillede forskellige Fordringer, Arbejds- og Lønningsforholdene vedrørende. Ved Forretningsførerens Mellekomst blev Overenskomst indgaaet, som imidlertid ikke blev overholdt fra Fabrikens Side, hvorfor Arbejdet blev nedlagt en af de første Dage i December. Strejken, som omfatter Maskinarbejdere, Klejnsmede og Kjedelsmede, omfatter ialt 52 Mand og vedvarede ved Aarets Slutning.

I Oktober Maaned udbrød Strejke paa „Phønix“ i Odense. Arbejderne stillede Fordring om Ordning af Arbejds- og Lønningsforhold paa Fabriken. Strejken omfattede 30 Mand.

Først i November Maaned udbrød Strid paa Frichs Eftfs Fabrik i Aarhus; Forholdene bleve dog ordnede uden Strejke. Samtidig udbrød Strejke paa Fabriken Godthaab paa Frederiksberg, hvor Arbejderne fordrede en ukollegial Medarbejder fjernet. Arbejdernes Fordring blev gennemført efter faa Dages Strejke.

Den 16. og 27. Juni afholdt Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund sin første Kongres; Kongressen, der afholdtes i Kjøbenhavn, var besøgt af 15 Delegerede fra 7 Afdelinger. Der vedtoges en Del Ændringer til Lovene, ligesom Kontingentet til Forbundet blev forhøjet fra 10 til 12 Øre pr. Medlem pr. Maaned.

Fagbladet, som i Begyndelsen af Aaret udgik i 1300 Exemplarer, udgaar nu i 1700 Exemplarer, samtidig med at dets Stofmængde er betydelig forøget.

Agitationen er drevet i en saa stor Udstrækning, som Forbundets Pengemidler har slaaet til. Der er afholdt Agitationsmøder i Hjørring, Hillerød, Næstved, Nakskov, Nykjøbing paa Falster og Kolding. I alle disse Byer blev der oprettet Afdelinger af Forbundet, men kun i Kolding har det lykkedes at holde den oppe. Mangel paa stedlige Kræfter til at lede Foreningerne har været Grunden, men da denne Mangel altid viser sig i Provindsbyerne i Fagforeningernes Barndom og Tid efter anden dukker op, tror vi at kunne nære det Haab, at det ikke

vil vare længe, inden Forbundets Afdelinger har ompændt hele Landet.

De alt bestaaende Afdelinger ere alle gaaede godt fremad og i det Hele tror vi at kunne være godt tilfreds med det forløbne Aar. Idet vi trøstigt tager fat paa Halvfemserne, overbeviste om, at de vil bringe vor faglige Organisation frem til Sejr, ønsker vi vore Læsere et

Glædeligt Nytaar.

Strejker og Konflikter.

Strejken paa „Scandia“ i Randers vedvarer fremdeles uforandret. Der gjøres fra Fabrikanternes Side store Anstrængelser for at faa Arbejdskraft, men hidtil forgæves. Kun en forhenværende Smedemester, en ældre Smed, der har været fra Professionen i 8 Aar, og et Par lignende Umuligheder, har det lykkedes Fabriken at erholde.

Der har fra Afdelingens Side været gjort Forsøg paa at faa en Underhandling i Gang, men forgjæves. D'Hrr. Værkførere nærer endnu det forfængelige Haab at kunne faa Skruebrækkere.

Al Tilgang frabedes til Forholdene ere ordnede.

Strejken i Odense.

Da Kongens Foged har nedlagt Forbud mod at offentliggjøre denne Strejke i Fagbladet, vil den ikke oftere blive omtalt foreløbig. Forbudet er appelleret.

Konflikten i Helsingør.

Som meddelt i sidste Fagblad opsagde Direktøren for „Helsingørs Skibsværft“ for nogen Tid siden den i Februar Maaned f. A. med Forbundet indgaaede Overenskomst, som sikrede Arbejderne 33 pCt. Overskud paa alt Akkordt-arbejde ved „Nitning“, men tilbød i Stedet for en Lønningsforhøjelse paa al Nitning af 5 pCt. Arbejderne modtog dette Tilbud, dog saaledes at det foreløbig kun skulde gjælde til 1. April d. A.

Til alle Smede og Maskinarbejdere i Danmark.

Kolleger!

Vore strejkende Kolleger i Odense og Randers fører en haard og langvarig Kamp for Retten til at være medbestemmende ved Ordning af Lønnings- og Arbejdsvilkaar.

Vi kan ikke være ligegyldige Tilskuere hertil, vi maa være med i Kampen. Og vor Opgave i Kampen er at skaffe de Strejkende en Understøttelse, saa de er istand til at føre Kampen til Sejr. Men der er mange Strejkende og der skal skaffes mange Penge. Enhver Smed og Maskinarbejder maa derfor anse det for sin Pligt at yde sin Skjærv, ligesom de ogsaa bør opfordre Ikke-Fagfæller til at støtte os.

Bidrag modtages af samtlige Afdelings Formænd og -Kasserer samt Forretningsføreren, Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B., 1., Kjøbenhavn N.

Med kollegial Hilsen

Overbestyrelsen
for

Dansk Smede- og Maskinarbejder-
Forbund.

Fornøermede.

I Fagbladet for November meddelte vi, at d'Hrr. Brummer, Niels Reipourt, Adolf Eriksen og Lorentz Eriksen havde optaget Arbejdet efter deres strejkende Kolleger. Heraf har d'Hrr. taget Anledning til at sende Forretningsføreren 4 Stævninger til Hof- og Stadsretten.

Forretningsføreren tilbød ved Forligsprøven at vilde tilbagekalde Ordet „Skruebrækkere“, naar d'Hrr. vilde erkjende, at denne Betegnelse var uhæderlig at bære. D'Hrr. Klageres Befuldmægtigede kunde ikke gaa med hertil, og der blev saaledes intet Forlig.

Det kan jo være, at Hof- og Stadsretten vil give Klagerne Medhold og dømme Forretningsføreren, men hvis de tror, at de bliver renere i deres Kollegers Øjne, tager de vist fejl. Tværtimod vil vore Kolleger vist vide at bedømme denne forsørne Raskhed, der uvilkaarlig minder om Mundheldet: „Jo galere jo bedre“, efter Fortjeneste.

Vi er i det Hele taget bange for, at disse Sager vil tage mere paa Klagerne end paa vor Forretningsfører.

Naar Smedene gaar til Valg.

Til Trods for Raabene om Fagforeningernes saakaldte upolitiske Karakter er der vistnok ikke et eneste Medlem af vort Forbund uden at han den 21. d. Maaned tager alvorligt Standpunkt i den politiske Strid. Dette turde være Beføjelse nok for Fagbladet til ogsaa at tale et Ord med i denne Sag og anstille nogle Betragtninger over den Betydning, det forestaaende Valg har for Fagforeningsmedlemmer som saadanne.

Det er gjentaget næsten til Trivialitet, at vi ikke naar langt ud over Døgnet med de Vaaben, Fagforeningerne stiller til vor Raadighed. De kan kun skabe Konjunkturløve, afhængige af, om Frikonkurrencens Udskjelser har skabt Forretningsstilstand eller kunstig Travlhed. Nu er der vel ingen saa taabelig, at han fordrer, at Fagforeningerne skal blive staaende ved denne ret primitive Virksomhed, og det har da ogsaa vist sig, at et af de mest brændende Spørgsmaal for os alle er — Indførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen —, der kun kan løses ved Lovgivningsfaktorenes Medhjælp, har formaaet at sætte en Verden i Bevægelse. Den 1ste Maj vil saavidt muligt alt Arbejde hvile, Arbejderne vil samle sig i tætte Skarer for at give deres Fordring den tilbørlige Vægt, for en eneste Gang at vise Kapitalens Ihændehavere, at der findes Karakter og Villiestyrke forbundet med Maalbevidsthed hos de Lønslaver, som til dagligdags gaar stiltiende under Aaget. Vi vil den Dag vise d'Hrr., at vi forstaar at værdsætte 8 Timers Arbejdsdagens Betydning, der giver os Tid og Lejlighed til at udvikle vor Aand samtidig med, at vort Legeme faar den fornødne Hvile.

Men før den Dag oprinder, maa vi fæstne Smedenes Opmærksomhed paa en anden Dag.

Det er den 21. Januar.

Naar man gaar i Strid, saa er det ret naturligt, at man først efterser sine Vaaben, om de er i kampdygtig Stand. Vaabnet, der skal bringe Sejren hjem for 8 Timers Arbejdsdagen, er: „Den almindelige Valgret“, og det gjælder for Danmarks Arbejdes Vedkommende om, at efterse sine Vaaben den 21. Januar for at være i kampdygtig Stand den 1ste Maj. Det er jo nemlig en Selvfølge, at Demonstrationen den 1ste Maj vil tabe sin Betydning, naar Deltagerne ikke ved forudgaaende Lejligheder har vist, at de af rent praktiske Veje vil gjøre, hvad de kan, for at sikre, at deres Ønsker bliver fremmet med den fornødne Vægt. Denne Forbindelse mellem de 2 Dage, hvor Arbejderne er kaldet til at lægge et Lod i Vægtskaalen til Fordel for vore Forlangender, træder særlig skarpt frem ved den Omstændighed, at de 2 Datoer ligger saa nær ved hinanden.

Ingen selvstændig Arbejder kan den 1ste Maj deltage i Processionen, naar han ikke den 21. Januar har lagt sit Lod i Vægtskaalen til Fordel for 8 Timers Arbejdsdagen, for saa vidt han er i Stand dertil.

Derfor siger vi til vore Kolleger, Smedene:

Tag Standpunkt den 21. Januar! Vælg dem, der kjender Arbejdernes Krav og vil føre dem frem paa Tinge, og husk paa, at den ved bedst, hvor Skoen trykker, som har den paa.

Stem derfor overalt paa det socialdemokratiske Arbejderpartis Kandidater.

Fag meddelelser.

Regnskab

over indkomne frivillige Bidrag til Strejkerne i Odense og Randers:

Afdelingen i Helsingør, 4. Bidrag	56.60
— i Aalborg, 3. Bidrag	11.00
— i Aarhus, 7. Bidrag	36.00
Forbundet i København, 8. Bidrag	78.83
Afdelingen i Kolding, 3. Bidrag	14.55
Klejnsmedesvendeforeningen, 6. Bidrag	31.39
Afdelingen i Aarhus, 8. Bidrag	78.00
— i Aalborg, 4. Bidrag	42.00
Forbundet i København, 9. Bidrag	83.30
Afdelingen i Helsingør, 5. Bidrag	93.00
— i Aarhus, 9. Bidrag	73.00
Forbundet i København, 10. Bidrag	36.71
Afdelingen i Aarhus, 10. Bidrag	24.00
— i Aalborg, 5. Bidrag	12.00
Forbundet i København, 11. Bidrag	100.01
Afdelingen i Helsingør, 6. Bidrag	45.00
Med det i forr. Numer offentliggjorte	1298.96
	<hr/>
	Ialt 2114.35

Vald. Olsen.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund

(Kjøbenhavn)

afholder Maskerade Lørdagen den 8. Februar, Aften Kl. 8-5.

Nærmere af Program.

Festkomiteen.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund

(Kjøbenhavn)

afholder ordinær Generalforsamling Torsdagen den 30. Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Rømersgade 22 (den store Sal).

Da vigtige Sager foreligge til Afgjørelse bedes alle møde.

Medlemskort forevises.

Kontingent modtages og nye Medlemmer indtegnes.

Bestyrelsen.

Fortegnelse

over

Formændene for de forskellige Foreninger inden-

for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund:

Kjøbenhavn, Forbundet: Smed H. Petersen, Rømersgade 22, 1. Sal, K.

— Klejnsmedeforeningen: Smed Sof. Olsen, Slotsgade 36, 3. S. o. G., N.

Helsingør: Smed Fr. Weber, St. Annagade 25, 1. Sal.

Odense: Maskinarb. Chr. Caspersen, Jens Bentzonsgade 14, 2. Sal.

Aalborg: Mekanikus Har. Petersen, Danmarksgade 16, 2. Sal o. G.

Randers: Maskinarb. V. Engelund, Søren Møllersgade 9

Aarhus: Smed J. Christensen, Norsgade 21, St.

Kolding: Smed Th. Due, Bjergegade.

Klejnsmedesvendeforeningen.

Kontingent og Indmeldelser modtages af Budet samt i Lokalet, Rømersgade 22, Kjælderens, hver Mandag Aften Kl. 8-10.

Foreningen afholder en stor Præmie-Maskerade Lørdag den 22. Februar i Rømersgade 22. Det eventuelle Overskud tilfalder Fanefonden.

Formanden.

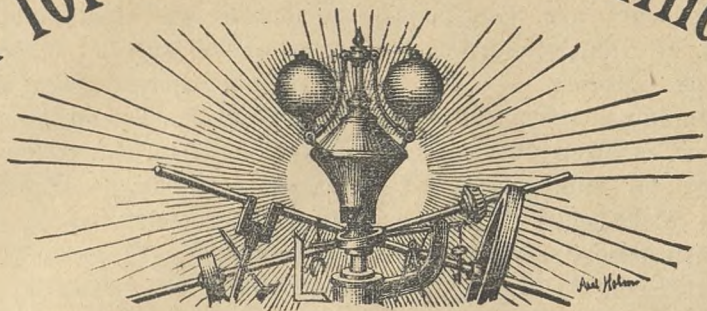
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Behms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 5

Februar 1890

2. Aargang

Randersstrejken.

Da undertegnede Hovedbestyrelse har erfaret, at der blandt Medlemmerne saavel i Kjøbenhavn som i Provindserne er udspredd fejlagtige Rygter om Hovedbestyrelsens Stilling til Randersstrejken, tillader vi os at fremsætte følgende faktiske Fremstilling:

Da Hovedbestyrelsens Udsending, Forretningsføreren, først i December Maaned f. A. kom til Randers var Sindene stærkt ophidsede. Der var afskediget 4 Mand paa „Scandia“, fordi disse ikke vilde udføre en Akkordt til en lavere Betaling end hidtil, og man havde derfor paa Forhaand besluttet en almindelig Arbejdsnedlæggelse.

Karakteristisk for Stemningen den Gang var et Telegram fra Formanden i Randers til Forretningsføreren i Kjøbenhavn, hvori der siges: „Kom strax, ellers bliver vi nødt til at nedlægge Arbejdet“. (Altsaa uden Hovedbestyrelsens Samtykke).

Da Forretningsføreren kom derover, var Direktøren for „Scandia“ paa Rejse i Tydskland og ventedes ikke hjem før om en halv Snes Dage. Forretningsføreren indledede da Underhandling med Værkstedsforstanderen (Overværkføreren) og Vicedirektøren (Kassereren), og hans Bestræbelser gik ud paa at faa de fire Mand antagne paany indtil Direktøren kom hjem igjen, da han var af den Mening, at kunde

Striden skydes ud nogen Tid til Direktøren kom hjem, kunde en Strejke muligvis undgaas. De 4 Mand kunde imidlertid ikke antages i Arbejde igjen, men derimod lovede Værkstedsforstanderen, at vilde vi vente til Direktøren kom hjem, skulde den Akkordt, hvorom Striden stod, ikke fordres udført af andre, saaledes at ingen nye Afskedigelser fandt Sted.

Iøvrigt viste det sig ved disse Underhandlinger, at Arbejderne fuldtud havde Retten paa deres Side, men at Værkførerne vare ligesaa opsatte paa at faa Strid som Arbejderne. Men i Betragtning af, at det ikke kan nytte at have Retten paa sin Side ved en Strejkes Udbrud, naar en uheldig Aarstid, Mangel paa Penge o. s. v. gjør det umuligt at vinde Strejken, raadede Forretningsføreren Arbejderne til at vente med Strejken indtil Direktøren kom hjem, for saaledes at forsøge det sidste Middel til Løsning af Striden. Og han mindede dem ogsaa om, at Smedenes Organisation muligvis ikke kunde skaffe de fornødne Midler til Understøttelse. Arbejderne blev ved deres, de nedlagde desuagtet Arbejdet.

Da Direktøren faa Dage efter Arbejdsnedlæggelsen kom hjem, opsøgte Forretningsføreren ham øjeblikkelig, og var saa heldig at træffe ham i Kjøbenhavn. Paa Spørgsmaal om Direktøren vilde paabegynde en Underhandling, svarede han: Hvorfor ventede De ikke til jeg kom hjem, saa havde det hele været i Orden. Imidlertid kom Formanden for Aktieselskabets Bestyrelse

til, og det viste sig snart, at de gamle Stridspunkter (om Overholdelse af Overenskomsten, som blev indgaaet i August) kom man let ud over. Værre var det med det nye Stridspunkt. Vel indrømmede d'Hrr., at Arbejderne havde Ret — baade moralsk og juridisk — til at nægte at udføre en Akkordt, som de mente var sat for lavt, men nu da Strejken var udbrudt, vilde det være en for stor Ydmygelse for Fabrikken at tage de 4 afskedigede Arbejdere i Arbejde igjen, og desuden vilde Overværkføreren føle sig fornærmet og tage sin Afsked, og ham kunde man ikke undvære.

Efter lang Forhandling blev man imidlertid enige om et Grundlag, paa hvilket Arbejdet kunde optages. Overenskomsten fra August skulde overholdes i alle dens Punkter, Retten til at afskedige Arbejdere under de her omtalte Omstændigheder blev taget fra Værkførerne og kunde kun foretages af Direktøren selv, og endelig skulde den ene af de 4 afskedigede Arbejdere antages paany. Saavel Forretningsføreren som hele Hovedbestyrelsen mente, det var deres Pligt at tage mod denne Overenskomst, der vilde spare os flere Tusinde Kroner i Strejkebidrag og som i det Hele taget var saaledes, at Arbejderne kunde være bedre tjent dermed, istedetfor en langvarig Strejke uden derfor at være sikker paa Sejr. Derimod kunde man forudse, at Værkførerne ikke vilde blive tilfreds med Strejkens Udfald.

Men de Strejkende vilde ikke gjenoptage Arbejdet paa disse Betingelser. Hovedbestyrelsen modtog fra Formanden for Randers-Afdelingen, Hr. V. Engelund, et Telegram, der omtrent lød saaledes: „De Strejkende staar fast om de 4 Afskedigede og gjenoptager ikke Arbejdet før de kommer ind med. Er Du vor Forretningsfører, eller hvad skal vi tro om Dig?“ Hovedbestyrelsen, som netop var samlet, da ovenstaaende Telegram ankom, svarede pr. Telegram omtrent saaledes: „Hovedbestyrelsen anser denne Sag for ubetydelig. Kan ikke rejse Understøttelse paa dette Grundlag. De tre Mand kan understøttes. Optag derfor Arbejdet.“ Dette hjalp lige saa lidt. De Strejkende fastholdt deres Beslutning om ikke at ville optage Arbejdet. Da Overværkføreren erfarede Arbejdernes Beslutning, ilede han strax til Kjøbenhavn for at

fortælle Direktøren det, og for at gjøre en Overenskomst umulig fremtidig.

Da Hovedbestyrelsen senere prøvede paa at indlede nye Underhandlinger, svarede Direktøren: Hvad kan det nytte at underhandle med Dem, mine Herrer, Deres Medlemmer vil jo ikke respektere den Overenskomst vi fastsætter. Og Underhandlingerne maatte udsættes. Indtil Nytaar gik det ret godt; der kom nogenlunde tilstrækkelig Understøttelse ind og der kom ikke mange Skruebrækkere til „Scandia“. Hovedbestyrelsen mente dog, det var bedst, strax efter Nytaar at at tilbyde Direktøren Underhandling paany og forespurgte Randers-Afdelingen, om den ikke var af samme Mening. Svaret var: Nej, gjør endelig ikke det, om 14 Dage er Sejren vor. Senere viste det sig, i alt Fald efter Direktørens eget Sigende, at han netop efter Nytaar havde ventet paa en Tilmærkelse fra Arbejdernes Side, men havde, da denne ikke kom, sat al Kraft ind paa at faa Skruebrækkere.

Og desværre lykkedes dette ham tildels, og da Bidragsevnen og Interessen for Strejken samtidig var slappet betydeligt, vilde de Strejkende endelig gjerne have Ende paa Sagen — men da var det for sent, der var kommet for mange Skruebrækkere og disse staar den Dag i Dag som en Hindring for en Overenskomst.

Hvad den pekuniære Side af Sagen angaar, da er der fra Hovedbestyrelsens Side gjort alt, hvad der kan gjøres for at skaffe de nødvendige Penge, og i den sidste Tid har Hovedbestyrelsen tillige gjort meget for at faa de Strejkende, baade i Odense og Randers, til at søge dem andet Arbejde, da vi nok kan indse, at den Dag snart kan komme, da den er fuldstændig ude af Stand til at skaffe Penge. Foruden at der atter og atter fra Hovedbestyrelsens Side er rettet Opfordring til vore Kolleger om at støtte Strejkerne, har vi formaaet de samvirkende Fagforeninger i Kjøbenhavn til at støtte os med 500 Kroner, 250 Kr. har vi laant hos Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn, 200 Kr. hos Aarhus-Afdelingen, 50 Kr. hos Kleinsmedesvendeforeningen og 40 Kr. hos Aalborg-Afdelingen. Det kunde synes, som om 500 Kr. var et lovligt lille Bidrag fra de samvirkende Fagforeninger, men det maa tages i Betragtning, at der i saa godt som alle Fag er en meget

stor Arbejdsløshed og at der er 2 Strejker foruden at understøtte, nemlig Bundtmagernes og Stenhuggernes. Disse 2 Fag er ude af Stand til at understøtte deres Strejkende selv (det burde imidlertid Smedene kunne) og alt hvad der i denne arbejdsløse Tid kan samles ind i Fagforeningerne i Kjøbenhavn, gaar med til disse 2 Strejker.

Strejken i Randers har vist, at der er en utilbørlig Mangel paa Disciplin indenfor vor Organisation og en mærkværdig Mangel paa Villie til at støtte en saadan Strejke. Det maa blive en kommende Kongres' Opgave at vedtage Bestemmelser om, i hvis Hænder Tøjlerne skal lægges, og udstyre dem, der modtager dem, med Midler til at hævde Disciplinen indenfor Rækkerne, ligesom den maa sørge for at en godkjendt Strejke erhoder den fornødne pekuniære Støtte.

Med kollegial Hilsen

Hovedbestyrelsen for
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Fra Randers.

Strejken paa „Scandia“ vedvarer fremdeles. D'Hrr. Funktionærer er Aristokrater lige til Fingerspidserne, uagtet de dog ikke nægter, at det er et føleligt Tab, Fabrikken lider; og at de gjerne vil have deres gamle Arbejdere igjen, men som Fagforeningsmedlemmer kan de ikke. Mærkværdigt nok giver de Indtrykket af, at de bærer Respekt for Organisationen, og de skulde endnu bære større Respekt. Men jeg maa tilføje, at vi indenfor vor Ramme væsentlig mangler Agitation for Oprettelse af Fagforeninger i de Byer, hvor saadanne ikke er. Et godt Middel for Opnaaelsen heraf vilde være det, at indenfor Forbundet blev oprettet en Rejseforening, da de fleste Svende er misfornøjede med den nuværende. Vi vil let kunne faa en Rejseafdeling oprettet i hver By, selv om den er nok saa lille, og en Følge af en saadan Forbindelse vilde være at komme vort Maal betydeligt nærmere; samtidig vil vi have meget let ved at kontrollere alle Kolleger saavel under normale som under Strejkeforhold. Jeg haaber, at alle Fagfæller vil tænke nøjere over denne Sag og arbejde hen i den

Retning, for at vi muligvis kunne opnaa et Resultat i den Henseende ved førstkommende Kongres.

V. Engelund.

Strejke i Flensborg.

Vi har modtaget følgende:

Kolleger!

Vi holder det for vor Pligt at meddele vore Kolleger i Danmark, at alle Maskinarbejdere i Anthon og Søhnes Maskinfabrik i Lørdags Aftes blev afskedigede, fordi de vægrede sig ved at antage et Arbejdsreglement, som havde den Betydning at undertrykke Arbejdernes Selvstændighedsfølelse. Alle Arbejdere blev enige om at nedlægge Arbejdet og at blokere Fabrikken. Derfor beder vi vore Kolleger i hele Danmark om at holde al Tilgang her til Flensborg borte. Vi er 23 Mand, deraf en Del Familiefædre, og hører alle til Metalarbejder-Fagforeningen.

Med kammeratlig Hilsen

Samtlige strejkende Maskinarbejdere.

Arbejdstiden i forskellige Lande.

Efter „Vulcan“.

Den østrigske Generalkonsul i Liverpool meddeler Følgende: „Den engelske Regjering har alt for en Tid siden opfordret sine diplomatiske Agenter og Konsularembedsmænd i de europæiske Stater og den nordamerikanske Union til paa kompetente Steder at søge Underretning om, hvorvidt Arbejdstiden i de forskellige Lande er reguleret ved Lov. De indkomne Oplysninger er nu offentliggjorte.

Ifølge disse Meddelelser bestaar udførlige Love blot i Østrig-Ungarn, Frankrig og Schweiz. I førstnævnte Stat er Arbejdstiden fastsat til 11 Timer, deraf $1\frac{1}{2}$ Time til Maaltid; i den anden til 12 Timer uden nogen fastsat Hviletid; i Schweiz endelig til 11 Timer, Lørdagene og Dagene før almindelige Helligdage til 10 Timer, paa Søndagene maa ikke arbejdes, uden naar det er absolut nødvendigt. Maaltidet varer 1 Time. Koner maa ikke arbejde om Natten, heller ikke 4 Uger før og efter Barsel. I Tydskland er det blot forbudt at arbejde Søn- og Helligdage og Konerne i 3 Uger efter Barsel. I Belgien eksisterer kun nogle Indskrænkninger i Afbenyttelsen af kvindelig Medhjælp, men ingen for mandlige Arbejdere. Hvad den nordamerikanske Union angaar, saa er i Staterne New-York, Pennsylvania,

Indiana og Kalifornien Arbejdstiden bleven forkortet til 8 Timer daglig undtagen ved Mark- og Husarbejde, i Connecticut, Maine, Michigan og Florida til 10 Timer, i de andre Stater findes ingen Regler og den engelske Konsul i New-Orleans blev fra kompetent Side gjort opmærksom paa, at de enkelte Stater ifølge Sektion 10 i den amerikanske Forfatning ikke have Ret til at indblande sig i disse Forhold.

Endvidere bemærkes, at ovennævnte Regler kun i Schweiz overholdes strengt, hvorimod de i de andre Stater (Amerika medregnet) og i Særdeleshed i Frankrig ikke overholdes saa nøje. Tyrkiet, Bulgarien, Rumænien, Serbien og Grækenland erklærede, at der ikke der havde vist sig nogen Nødvendighed for Staten til at stille sig kontrollerende mellem Arbejder og Arbejdsgiver, hvorfor ingen Regler i den Retning ere givne. I Italien, Spanien, Portugal, Holland, Sverig, Norge og Rusland eksisterer ingen Bestemmelser i denne Retning. I Belgien er Arbejdstiden i enkelte Industriegrene meget lang, f. Ex. i Kulbjærgværkerne og Møbelfabrikerne 17 Timer daglig, ved Jernbanetjenesten 19 $\frac{1}{2}$, ved Sportvognene 17 og ved Teglbærderierne 16 Timer, ellers i de fleste Fabrikker 11 Timer. I Tyskland er Arbejdstiden i alle Grene saa temmelig ens, kun i Bryggerier, Chocoladefabrikker og Fabrikker for kunstige Blomster er den noget længere; de ved Hjemmearbejde beskæftigede Vævere arbejder 15 Timer. I Rusland arbejdes sædvanligvis 12 Timer, dog er Tiden i mange Fabrikker, hvor der arbejdes efter den gamle Methode, meget forskjellig, dels kortere dels længere.

Tekniske Meddelelser.

Et fortrinligt Hørdevand faas ved at udrøre Kartoffelmel (2 a 3 Spiseskefulde til en halv Spand Vand) i kogende Vand og dernæst tilsætte helst Regnvand. Dette egner sig særlig til skærende Værktøjer, hvor Staalet ligger paa den ene Side, idet dette i haardt Vand er tilbøjeligt til at slaa Revner. Hørdevandet maa ikke være for koldt. Har man en Gang prøvet det, vil man aldrig undvære det i sit Værksted, idet det er langt billigere end Tælle, og man ved større eller mindre Tilsætning af Kartoffelmel er Herre over Afkjølingshastigheden, der jo ofte maa rette sig efter Gjenstandens Størrelse.

Antirust. En Opløsning af Paraffin i Benzin vil, naar den paastryges Staal, hindre dette i at ruste; da Blandingen er gjennemsigtig mispryder den ikke Arbejdet, saaledes som Tilfældet er med Talg eller Blyhvidt. (Efter „Vulkan“.)

Fagmeddelelser.

Regnskab

over indkomne frivillige Bidrag til Strejkerne i Odense og Randers:

Klejnsmedesvendeforeningen (Kjhbvn.), 7. Bidrag	26.25
Afdelingen i Aarhus, 11. Bidrag	44.00
— i Aalborg, 6. Bidrag	21.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 12. Bidrag	66.07
Afdelingen i Helsingør, 7. Bidrag	32.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 13. Bidrag	95.66
— — 14. do.	96.08
Klejnsmedesvendeforeningen (Kjhbvn.), 8. Bidrag	14.30
— — 9. do.	27.23
Afdelingen i Aarhus, 12. Bidrag	74.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 15. Bidrag	73.93
Afdelingen i Helsingør, 8. Bidrag	67.50
— i Aarhus, 13. Bidrag	36.00
— i Aalborg, 7. Bidrag	16.00
Forbundet i Kjøbenhavn, 16. Bidrag	101.80
Klejnsmedesvendeforeningen (Kjhbvn.), 10. Bidrag	13.15
Afdelingen i Kolding, 4. Bidrag	12.05
— i Aarhus, 14. Bidrag	56.00
„Nitterne“ i Helsingør, 1. Bidrag	41.00
Afdelingen i Aalborg, 8. Bidrag	32.00
— i Helsingør, 9. Bidrag	55.00
Med det i forr. Numer offentliggjorte	2114.35
	<u>Ialt 3115.37</u>

Vald. Olsen.

Klejnsmedesvendeforeningen.

De Medlemmer, som endnu staar til Restance med deres Fanebidrag, bedes indbetale dem saa hurtig som mulig.

Paa Faneudvalgets Vegne
Sof. Olsen.

Medlemmerne bedes erindre Maskeraden, som afholdes Lørdagen den 22. Februar, Kl. 8, i Rømersgade 22 (den store Sal).

Festudvalget.

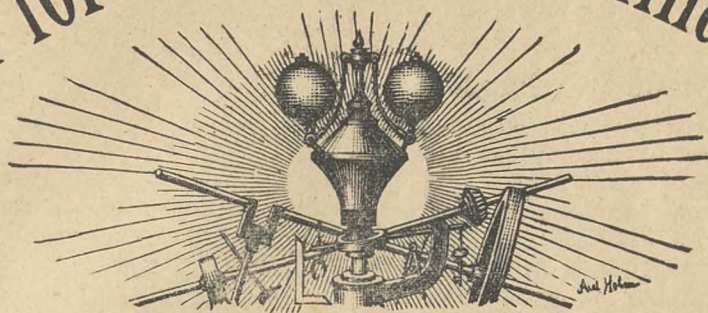
Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengeforsendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 6

Marts 1890

2. Aargang

8 Timers Arbejdsdagen.

Fordringen fra Arbejderne til Staten om at den ved Lov skal forhindre den nuværende altfor store Udbytning af Arbejdskraften ved Indførelsen af en Maximalarbejdsdag paa 8 Timer, er jo ikke ny. I mange Aar har denne Fordring været under Debat, ja endogsaa i kortere eller længere Tid virkelig været Lov i enkelte Stater.

Hvad der giver Spørgsmaalet sin store aktuelle Interesse netop nu, er ogsaa mere den forandrede Taktik, Maaden hvorpaa Arbejderne nu har vedtaget at virke for Gennemførelsen af deres Fordring. Før var det saa denne Forening, saa hin, der tog Fordringen op og paa egen Haand søgte at gennemføre den. Det lykkedes engang imellem, men kun en kort Tid, saa kom der daarlige Tider, og Konjunkturloven, som var kommen til Verden som en Frugt af øjeblikkelig gode Forhold, gik i Døden med disse.

Det var først ved Kongressen i Paris forrige Aar, ved Debatten om denne Sag mellem Repræsentanter for alle Landes Arbejdere, at det blev slaaget fast som Resultatet af denne Diskussion, at da Kapitalens Udbytning af Arbejdskraften er international saa maa Arbejdernes Bestræbelser i modsat Retning ogsaa være internationale. Som en Prøve paa, hvorvidt Arbejderne i de forskellige Lande vare modnede til at tage Del i disse Bestræbelser, vedtoges det, at den 1ste Maj 1890 skulde Arbejdet hvile i alle Lande, der talte organiserede Arbejdere.

Derved er den 1ste Maj gjort til en Mønstringsdag, hvor hvert Land ligesom viser frem, hvor stort et Antal klassebevidste Arbejdere, det ejer. Det er en uhyre Skov af Millioner af barkede Næver, der den Dag vækkes

op imod Kapitalen, manende den til at holde inde, at give os det vi beder om:

8 Timers Arbejdsdagen.

Naar vi i denne Artikel nu henvender os til vore Fagfæller for at opfordre dem til allerede nu at tage fat paa Agitationen for en almindelig Hvile paa denne Dag, skal vi ikke komme nærmere ind paa at udtale os om Normalarbejdsdagens Betydning for Arbejderne; vi antager at denne er tilstrækkelig kendt blandt Smedene, da Dagspressen jo i aarevis har aabnet sine Spalter for Diskussionen om dette Spørgsmaal. Vi skal kun minde om, at den bekendte engelske Arbejderleder, vor Fagfælle John Burns, paa Kongressen i Paris oplyste om, at Gennemsnitsalderen blandt Smede og Maskinarbejderne i England i Løbet af 25 Aar var steget fra 38 til 48 $\frac{1}{2}$ Aar paa Grund af en Forkortelse i Arbejdstiden af 12 Timer ugenlig. Dette, Fagfæller, turde dog vel nok være en Fordel, som var værd at ofre noget for. Husk dette, hver Gang der indvendes noget mod at slutte sig til Demonstrationen, 8 Timers Arbejdsdagen sikrer os et sundere Legeme, den forlænger vort Liv, den giver os Tid til at udvide vort Syn paa Livet og uddanne vore aandelige Evner. Den skaffer Arbejde til de Arbejdsløse og forhøjer vor Løn. Den forøger vor Købeevne, gør os til bedre Medlemmer af Organisationen og giver os Lyst til at virke videre mod vort Maal. En Arbejdstid, der svarer til Forbruget — Afskaffelsen af Overproduktionen.

Den 1ste Maj har før været en Fridag. Karle og Piger smykkede sig for at gjøre sig værdige til at modtage Sommeren. Kan Arbejderne vise den fornødne Enhed og i massevis slutte sig til Demonstrationen, saa vil vi den 1ste Maj ride en Sommer i By, som vil

bringe Lys og Solskin til Arbejderne istedetfor de mørke Arbejdstimer —

Smedene vil ikke mangle.

Strejken paa „Scandia“ i Randers

er, som vore Fagfæller vel allerede vide, endt, idet de Strejkende saa sig nødsaget til at genoptage Arbejdet uden at faa deres Fordring gennemført. Der var i den senere Tid kommen saa mange Skruebrækkere, at man kunde indse, det var umuligt at gennemføre Strejken, og da det tillige ikke var muligt at skaffe de fornødne Midler til Strejkens Fortsættelse, vedtog de Strejkende at genoptage Arbejdet.

Vi har modtaget følgende:

Randersstrejken.

Erede Kolleger og Fagfæller!

Maa vi herved tillade at tilsende Eder medfølgende Skrivelse*), saa er Grunden den Nr. 5 Fagbladets Artikler med Overskrift Randersstrejken; da Forretningsføreren deri søger at klargjøre Sagen for Forbundets Medlemmer og for der specielt at gjøre sig til Ridder paa Afdelingen Randers Bekostning; men nu for at Medlemmerne ogsaa kan blive gjort bekendt med Sagen fra vor Side, er det, at vi klargjør følgende.

Som det er Dem bekendt, blev der i August Maaned af Afdelingen i Randers rettet en Opfordring til Forretningsføreren om at komme til Randers for at ordne Sagen mellem Fabrikken „Scandia“ og dens Arbejdere, hvilket førte til det Resultat, som man kan kalde maadeligt, efter at den Mægling, han førte det til, kun blev anerkjendt med 3 Stemmers Majoritet; men nu, for ikke at gjøre det forlangt, saa vil vi ikke fremføre Overenskomsten, da det kun vilde være gjentagende, men fremføre nogle Henstillinger i Overenskomsten, som af Forretningsføreren bestemt blev sagt var taget tilfølgende og de lyder saaledes:

Naar en Mand mener, at en Akkord er sat for lavt, kan han nægte at modtage den, uden at det skal have hans Afsked tilfølgende.

Denne § var i vor Overenskomst og som Følge deraf fandt vi, at vi havde vor fulde Ret til at nægte en Akkord, som vi virkelig fandt var for lav, og som faktisk var tilstede ved den omhandlede Akkord, hvorom Striden drejede sig, men Fordring paa Overholdelsen af Overenskomsten havde tilfølgende, at 4 Mand blev afskediget, og det var paa Grundlag af, at Arbejderne mente dem altfor forurettet og deres engang indgaaede Overenskomst betragtet for betydningsløst fra Arbejdernes Side.

Naar Forretningsføreren skrev, at da han kom til Randers, var Sindene stærkt ophidsede, nej det var de ikke og saaledes bør en Arbejderrepræsentant ej tale eller skrive; men det vi var, det er, at vi var bestemt oplagt paa, at hvad Overenskomsten skulde være respekteret for, kunde den ikke blive det nu, saa var der ikke noget ved det Hele. Naar man skal kalde det for at Smedene vare stærkt ophidsede, saa tager vi ikke i Betænkning at sige, at Forretningsføreren har været i en ophidset Stemning, da han skrev Begyndelsen til sine Artikler.

*) Paa Forlangende optaget efter Ordlyden, dog med en Del ortografiske Rettelser. Red.

Ligeledes skrev Forretningsføreren, at Arbejderne havde Retten fuldt ud paa deres Side, saa var der vel ingen Grund til at lade det gaa slendriant, til med, da Forretningsføreren sagde, at Penge skal vi ikke mangle; hvis det var som det har vist sig, at Forbundet ikke kunde skaffe Penge, saa laa Sagen jo til egentlig Afgjørelse i Forretningsføreren Haand, det han bestemte kunde have indset, at Midler var ikke til Raadighed; men Sagen er den, at der har været ført et daarligt om vi saa maa sige udefundigt og Resultatet som ovenanført havde tvunget Forretningsføreren og det saaledes, at Forretningsføreren ikke var sig selv bøvdist; saa Tilliden til hans Mægling var tabt og det var en af de væsentligste Grunde, som førte til, at Forsamlingen gjorde bestemte Fordringer. Forretningsføreren ilede da til Kjøbenhavn for at søge Underhandling med Direktøren, men som det viste sig ikke at være i sin rette Forstand, og hvorledes kan man forstaa det, at det er en Overenskomst, naar det er paa de samme Grundlag, som da Strejken brød ud, kun med det Forbehold, at den ene Mand kunde tages i Arbejde igjen og dertil var det, vi svarede pr. Telegram (ikke som Forretningsføreren) med de Ord omtrent saaledes med sin Ordlyd:

Kan ikke modtage det Mæglingsforslag, Organisation vil derved være sprængt, vi staar fast om de tre Mand. Søg paany Underhandling med Direktøren. Bruun er ikke at træffe, han er rejst til Kjøbenhavn. Er Du vor Forretningsfører eller hvad skulle vi tænke?

V. Engelund.

Forretningsføreren kommer igjen med sit, omtrent saaledes var Hovedbestyrelsens Svar:

Hovedbestyrelsen anser denne Sag for ubetydelig, kan ikke rejse Understøttelse paa dette Grundlag, de tre Mand kan understøttes, optag Arbejdet, men Svaret var ordret saaledes: Understøt de tre Mand, maa være en fælles Sag, en Ærressag for den at trække sig tilbage; kan ikke gaa at fortsætte for de tre Mands Skyld, optag Arbejdet snarest mulig, mit sidste Ord i denne Sag.

V. Olsen.

Ligeledes skrives der, at de Strejkende fastholdt deres Beslutning om ikke at optage Arbejdet. Da Overværkføreren erfarede Arbejdernes Beslutning ilede han til Kjøbenhavn. Det maa paa det Bestemteste tilbagesiges dette, at da Overværkføreren erfarede Arbejdernes Beslutning. Det var nu netop saaledes, at Formand V. Engelund straks søgte Overværkføreren for at træffe ham og en Aftale med ham paa Grundlag af Telegrammet; men der var det netop, at Bruun ikke vilde lade sig træffe, idet han lod betyde, at han var ikke mere at træffe i Dag, og samme Dags Aften rejste Overværkføreren til Kjøbenhavn for der at forstyrre Stillingen. Paa den Maade kunde han ikke faa at vide Arbejdernes Beslutning netop da der ikke var taget nogen for han var rejst. Naar en Forretningsfører vil klargjøre en Strejkes Gang og han ikke ved rigtig Besked om, hvad han vil skrive, saa bør han hellere søge Underretning, saaledes at det kan blive Sandhed og ikke som her søge at børste Melet af sig. Hovedbestyrelsen mente dog, at det var bedst straks efter Nytaar at tilbyde Direktøren Underhandling paany og forespurgte Randers-Afdelingen, men Svaret var Nej; gjør endelig ikke det, om 14 Dage er Sejren vores; det er korrekt, vi svarede saaledes, men med den bestemte Tanke, at vi kunde faa Understøttelse fra Forbundet; men da den tildels hørte op, saa var der intet at gjøre, vi slappedes og Skruebrækkerne forøgedes til vor store Ærgrelse. Men som det er Forretningsføreren bekendt har vi søgt Underhandling, og det burde have været gjort bekendt i hans Artikel, men det er udeladt, ligesom vi i det Hele var nogle Ulve, der hele Tiden vilde gnave af det uskyldige Lam. Vi søgte Underhandling med Direktøren den 8de Januar 1890, og hvor det skriftligt lod ordret saaledes:

Hr. Direktør Conrau,
R. af Dannebrog.
Randers.

I Henhold til en Henvendelse, som De i Dag har gjort til nogle af Deres tidligere Arbejdere tillader jeg mig herved privat at rette en Forespørgsel til Direktøren, om der kan være Mulighed for, at ved en Henvendelse til Forretningsføreren og han kunde faa Lejlighed til at søge Underhandling, som kunde lede i den Retning en Overenskomst til fælles Bedste.

Haabende Deres ærede Svar
tegner med megen Agtelse
V. Englund.

Som De vil se, saa har der været gjort hvad kunde gøres fra vor Side. Denne Skrivelse fra os til Direktøren bevirkede at vi fik en Samtale med ham; men som destoværende ikke førte til noget positivt Resultat for vort Vedkommende, men godtgjorde alligevel det, at vi fik Oplysning om de faktiske Underhandlinger, som der havde været ført ligesom Overenskomsten blev os forelagt, og der kom vi til det mærkelige Resultat, da vi gjorde Direktøren opmærksom paa, at vi ikke har gjort større Fordringer end som Overenskomsten fra August havde givet os Ret til. Direktøren gjorde os da opmærksom paa, at den Overenskomst slet ikke var indgaaet fra hans Side og henviste til den Overenskomst, som han var gaaet ind paa; og som var i hans Værge. Ved at lægge vores Overenskomst, som var os givet af Forretningsføreren, ved Siden af den, der var indgaaet med Direktøren, viste det sig, at den §, som vi gjorde vores Fordringer gjældende paa, ikke stod i Direktørens Overenskomst. Efter at han godtgjorde sit, kunde han godt iorstaa, at Arbejderne havde Ret efter deres Overenskomst, men han havde sin at rette sig efter, og den havde han faktisk holdt (men vi bemærker med Undtagelser), og nu var der ikke andet at gøre, end at Forretningsføreren nu maatte bære Ansvaret; som De vil se, saa er det en smuk og samvittighedsfuld Handling, vor Forretningsfører har udført i Randers, og vi kan kun anbefale, at denne Mand, som er kaldet til at varetage Organisationens i sin Helhed, at en saadan Mand, som den nuværende, med den Maade, som han har ført vor Sag, at han hurtigst muligt bliver fjernet fra sin Stilling, for ikke at andre skal føres bag Lyset, som Randers-Afdelingen, og derved forårsage saa store Uregelmæssigheder, som her er ført; saa kan Forretningsføreren nok skrive saa højt paa Mangel af Disciplin, men et er dog vist, at Disciplinen ikke vilde have manglet, naar Sagen var ført som den skulde have været ført.

Nu til Slut vil vi tillade os at bringe en kollegial Tak til alle, som i vor Kamp har hjulpet os, og vær forvisset om, at vi staar rede til at hjælpe igjen, under den Forudsætning, at der vælges en anden paalidelig Mand, som kan føre Arbejdernes Sager paa en forsvarlig Maade og ikke som den nuværende, hvilket vi ikke drager i Betænkning at betragte, at vor Sag er her af Forretningsfører V. Olsen sjusket og forfjamsket.

Da vi nu tror at have klargjort vor Sag og Stilling i sin Helhed

tegner vi med kollegial Hilsen
Bestyrelsen for
Randers-Afdelingen.

Motto: Ved Du én, der som en Struds
Alt kan sluge, Alt fordøje;
én der selv i Søl og Smuds
vove tør sin Trøje.

En der kan dyppes i Fjær og Tjære,
Galde og Sværte — ja hvad det skal være —
og som endda ikke skifter Kulør —
han er god til Redaktør!

(Sang i »Redaktionssekretærens«.)

Som Svar paa Ovenstaaende skal jeg, idet jeg lader de fra Randers-Afdelingen snart sædvanlige ærerørige

Beskyldninger mod mig personlig ligge, tillade mig at fremsætte følgende:

D'Hrr. siger, at Resultatet af min Underhandling med Direktøren i August var maadelig, fordi at der var kun 3 Stemmers Majoritet ved Afstemningen i Afdelingen. Jeg tror nu ikke, at Majoritetens Størrelse har noget med den Sag at gøre; man kunde jo godt tænke sig, at en daarlig Overenskomst kunde blive vedtaget med stor Majoritet, medens en god Overenskomst i et andet Tilfælde kunde blive forkastet. En Ting ved jeg dog, og det er, at de to ærede Fagfæller (Charles Møller og V. Englund), som har forfattet Ovenstaaende, fandt Overenskomsten meget god, idet Hr. Ch. M. i høje Toner talte for at vedtage den, og Hr. V. E. baade talte og stemte for den. Iøvrigt skal jeg henvise til Fagbladet for September, hvor de den Gang opnaaede Fordele er optaget, og rolig henstille til mine Fagfæller at dømme om dem.

Naar d'Hrr. siger, at jeg har udtalt i Randers, at Penge skulde de Strejkende ikke mangle, saa er det simpelthen en Usandhed, idet jeg af al Kraft satte mig imod Strejkens Udbrud paa et Tidspunkt, da Direktøren var paa Rejse i Udlandet, og netop som Argument for min Opfattelse fremførte, at vi ikke i Længden kunde bære Udgifterne ved Strejkerne (vi havde den Gang ca. 30 Strejkende i Odense iforvejen). Men jeg skal komme d'Hrr.s Hukommelse til Hjælp: Det var i August Maaned, da Sagerne stod langt anderledes, at jeg brugte den Udtalelse.

Endvidere skrives der:

— — — hvis det var, som det har vist sig, at Forbundet ikke kunde skaffe Penge, saa laa jo Sagen til egentlig Afgjørelse i Forretningsføreren Haand —
Ja det var en mærkelig Afgjørelse i min Haand.

Jeg satte mig imod Strejken og Arbejderne nedlagde alligevel.

Ord som „underfundig“, „ikke var sig selv bevist“, „tvunget Forretningsføreren“ o. s. v. skal jeg rolig lade ligge og kun antage, at disse Ords Fremkomst skyldes at d'Hrr. er uvante med at omgaas Sproget.

D'Hrr. indrømmer ved Offentliggjørelsen af Telegrammerne, at Hovedbestyrelsen havde indgaaet en Overenskomst med Direktøren i København, og at Randers-Afdelingen nægtede at rette sig efter Hovedbestyrelsens Afgjørelse.

At Hovedbestyrelsen den Gang havde Ret, har den senere Tids Begivenheder jo klart bekræftet: Havde d'Hrr. i Randers rettet dem efter Hovedbestyrelsen den Gang, da havde Organisationens i Randers hævdet sin Berettigelse og bevaret sin Bestaaen. — nu er den derimod sprængt og ikke faa af de Strejkende har lidt et ret føleligt Tab til ingen Verdens Nytte.

Det Telegram, som d'Hrr. offentliggjør ordret, og under hvilket mit Navn staar, har Hovedbestyrelsen i sin Redegørelse slet ikke omtalt. Det Telegram, som Hovedbestyrelsen henviste til, var korrekt og underskrevet af Hovedbestyrelsen. Men naturligvis, der blev jo i de Dage telegraferet saa meget, at man maaske ikke kan forlange af d'Hrr., at de skal kunne finde Rede paa det altsammen.

Hovedbestyrelsen skrev: „Da Overværkføreren er erfarede Arbejdernes Beslutning, ilede han til København for at fortælle Direktøren det, og for at gjøre en Overenskomst umulig fremtidig.“

D'Hrr. paastaar, at dette er ukorrekt og specielt, at Værkføreren intet vidste om, hvad Arbejderne havde vedtaget.

Ja, hvorledes han har faaet det at vide, kan jeg selvfølgelig ikke sige, men saameget er faktisk, at han vidste det, da han kom til København, og det er rent ud Usandhed, naar der paastaas, at Værkføreren var rejst, da Arbejderne vedtog ikke at gaa ind paa Hovedbestyrelsens Forslag om at gjenoptage Arbejdet, thi

jeg modtog telegrafisk Underretning herom Kl. ca. 8 $\frac{1}{2}$ og Toget, hvormed Værkførerens rejste, afgaar først fra Randers Kl. ca. 10 $\frac{1}{2}$.

Til en Bemærkning længere nede, om at de Strejkende stoledes paa, at Understøttelsen vilde tilflyde dem rigeligt, skal jeg svare, at jeg ikke en, men mange Gange har tilskrevet Afdelingen, at vi ikke i Længden kunde skaffe Penge.

Efter Skrивelsen til Direktøren bemærkes der: „Denne Skrивelse fra os til Direktøren bevirkede, at vi fik en Samtale med ham“. — Dette er ikke sandt, thi den bevirkede kun, at Direktøren sendte dem følgende Svar:

Randers, d. 10-1-90.

Hr. Klejnsmedesvend Engelund.

Randers.

I høflig Besvarelse af Deres ærede Skrивelse af Gaars Dato undlader jeg ikke herved at meddele Dem, at med Fagforeningen har jeg intet at forhandle, saa meget desto mindre, som Hr. V. Olsens — Forretningsføreren for Hovedforbundet — i Henhold til den med mig opnaaede Overenskomst, afsendte telegrafiske Meddelelse af 6te i f. M. blev nægtet adlydt af Foreningen her, til megen Beklagelse for mange brave Arbejdere.

Tegner ærb.

Conrau.

Den Samtale, der omtales i d'Hrr.s Indlæg, foregik langt senere og var paa Foranledning af, at en af de Strejkende afhentede en anbefaling paa Kontoret.

Og saa kom først den for mig saa gyvelige (!) Sammenkomst mellem Direktøren og 3 af de Strejkende. Efter alt, hvad der er foregaaet, efter at Direktøren brutalt har brudt Overenskomsten af August, efter at jeg gentagende har faaet Ende paa Stridighederne, uden at de Strejkende har villet genoptage Arbejdet, saa tænke sig det komiske, der ligger i, at disse 4 Herrer (Direktøren og de 3 Strejkende) oppe paa „Scandia“s Kontor bliver enige om, at de alle i Grunden er saa uskyldige som nyfødte Børn, og at det er mig, der har ført dem „bag Lyset“ (!). Og saa tænke sig, at slikt kan blive gentaget saa ofte det bliver tilbagevist. Uden at komme langt ind paa dette „førene bag Lyset“, skal jeg fremsætte følgende faktiske Oplysninger, som d'Hrr. nok lader være at røre ved:

Hele Overenskomsten i August var Løfter fra Direktørens Side. Afdelingen havde ikke fordret Direktørens Underskrift.

Vi nedskrev den imidlertid for bedre at kunne huske den. Da vi kom til det omstridte Punkt (en Arbejder er berettiget til at nægte at udføre en Akkordt o. s. v.), svarede Direktøren: „Der er aldrig i min Tid bleven afskediget Folk af den Grund (fordi de ikke vilde udføre en Akkordt for den Betaling, som tilbødes) og Arbejderne har derfor ikke Grund til at stille denne Fordring.“ Jeg forespurgte Arbejderne, om de havde noget bestemt Eksempel paa saadanne Afskedigelser og de sagde „Nej“. Saa blev jeg da enig med Direktøren om, at ligesaa lidt som der var foretaget den Slags Afskedigelser før, lige saa lidt skulde de foretages i Fremtiden, men det blev ikke nedskrevet, da ingen den Gang tillagde det nogen Betydning. Imidlertid skulde et Medlem af Randers-Afdelingen afskrive Overenskomsten for at Afdelingen kunde have sin, jeg min og Direktøren Originalen, og han (Medlemmet) har saa tilføjet dette nu saa omstridte Punkt, efter at han havde hørt Forklaringen om det. Men selvfølgelig er Direktørens Løfte lige bindende for ham, enten det er nedskrevet eller ej, og dette har han da ogsaa indrømmet, saavel som at han har afgivet et saadant Løfte.

Disse Indrømmelser er fremkommet 2 Gange, første Gang paa Dagmarhotellet i Kjøbenhavn, senere paa „Scandia“s Kontor i Randers, sidste Sted i Over-

værelse af Overværkmesteren, V. Engelund og mig.

Men selv om der slet ingen hverken mundtlig eller skriftlig Overenskomst var indgaaet, tror jeg dog ikke, at Randers-Afdelingen eller hvilken som helst Fagforening kunde være tjent med at se rolig til, naar den første, anden, tredje og fjerde Arbejder blev afskediget, fordi de nægtede at modtage en Akkordt til nedsat Pris. Der er ingen Ulykke sket i at Arbejdsnedlæggelsen har været, men i at de Strejkende ikke vilde rette sig efter Hovedbestyrelsens Afgørelse af Striden.

Men som yderligere Bevis for at denne min Fremstilling er korrekt, skal jeg oplyse, at Overenskomsten, som blev indgaaet paa Dagmarhotellet i Kjøbenhavn, netop lød paa, at det omstridte Punkt blev ophævet og hvorledes skulde det blive ophævet, hvis det ikke havde eksisteret, og at Retten til at afskedige Arbejderne i saadanne Tilfælde blev taget fra Værkførereren, og ene kunde foretages af Direktøren.

Til d'Hrr.s lidet smigrende Slutningsbemærkninger om min Person og min Virksomhed skal jeg kun sige, at jeg med Glæde imødeser den Dag, da jeg kan nedlægge mit Mandat som Forretningsfører, og jeg med Længsel imødeser en Kongres, hvor dette bedst kan ske.

Maatte saa ved denne kommende Kongres d'Hrr. fra Randers være ligesaa kække til at forsvare deres Standpunkt, som de har været til at angribe min Person.

Vald. Olsen.

Konflikt paa Helsingørs Skibsværft.

For ca. 3 Uger siden udbrød der Konflikt paa Maskinværkstedet paa Helsingørs Skibsværft, idet de Arbejdere, der bleve beordrede til at arbejde „over“, blev nægtet et Kvarters Vesperkost Kl. 6. Da Arbejderne altid før havde havt dette Kvarter vildo de selvfølgelig ikke give slip derpaa. En Rgpræsident fra Hovedbestyrelsen blev tilkaldt og man vedtog da at nægte alt Overarbejde, og Formanden, Hr. Fr. Weber, tilskrev Direktionen Arbejdernes Beslutning. Han blev saa kaldt op paa Kontoret og efter at være blevet truet med Afsked for sin Virksomhed i Fagforeningens Tjeneste, tog Direktionen dog det fornuftige Parti og indrømmede Arbejderne deres Vesperkost. Ved samme Lejlighed blev saa forskellige andre Forhold paatalte og forandrede.

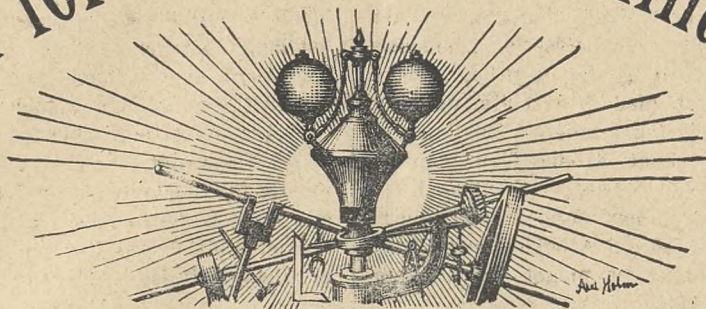
Ny Fagforening.

For ca. 14 Dage siden blev der oprettet en Forening for Smede og Maskinarbejdere i Frederikshavn og man vedtog at indmelde den under Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 7

April 1890

2. Aargang

Den 1. Maj.

Organisationerne i Kjøbenhavn afholdt Torsdagen den 10. April et offentligt Møde for alle Smede og Maskinarbejdere, hvor Dagsordenen var: Normalarbejdsdagen og Demonstrationen den 1. Maj. Lidt over Kl. 8 $\frac{1}{2}$ var Salen i Rømersgade fyldt og Vald. Olsen aabnede Mødet samt lod foretage Dirigentvalg. Valgt blev N. P. Nielsen, som straks gav Ordet til Formanden for de samvirkende Fagforeninger, Hr. Maler J. Jensen. Denne udtalte sig omtrent saaledes:

Spørgsmaalet om en 8 Timers Arbejdsdag er ikke længere et fagligt nationalt Spørgsmaal, men et internationalt Spørgsmaal. Det staar paa Dagsordenen i alle Fag i alle civiliserede Lande. Jeg skal først gjøre den Bemærkning, at Indførelsen af en 8-Timers Arbejdsdag ikke i egentlig Forstand er en socialistisk Reform. Den vil nemlig ikke indskrænke den frie Konkurrence eller afskaffe Privatejendommen til Produktionsmidlerne, som jo maa betegnes som Socialdemokratiets Hovedfordring. Jeg bemærker udtrykkeligt dette overfor dem, som maatte mene, at Tiden endnu ikke er kommen til Gjennemførelsen af det socialistiske Samfund.

Kravet om Indførelse af en 8-Timers Arbejdsdag er principielt af samme Betydning, som det Krav, der for en Snes Aar siden herhjemme gjennemførte 10-Timers Arbejdsdagen. Denne Reforms Gjennemførelse medførte ikke nogen Forstyrrelse i de gjældende Produktionsforhold. Den medførte blot, at Arbejderne fik noget mere for deres Arbejde, og at Arbejdsløsheden formindskedes noget. De to Hovedspørgsmaal, der maa stilles og be-

svares, naar Taleren er om en Forkortelse af Arbejdstiden, er:

1. Er man i Stand til, med den indskrænkede Arbejdstid at levere det Arbejde, der kræves til Samfundets naturlige Udvikling?
2. Vil Arbejderne med den forkortede Arbejdstid kunne tjene saa meget, at de med deres Familie kan leve deraf?

Til Besvarelse af det første Spørgsmaal skal jeg blot henvise til, at der bestandig gaar et betydeligt Antal af vore Standsfæller af alle Fag uden Beskæftigelse og at der saaledes ikke er den mindste Grund til at frygte for Mangel af Arbejdskraft, fordi Arbejdstiden indskrænkes til 8 Timer.

Før Mestrene kan det ganske vist se ud som en Fordel, at der er mange ledige Kræfter paa Markedet, hvorved det gøres muligt, at levere et hvilket som helst Stykke Arbejde færdig i en meget kort Tid. Men Fordelen er kun tilsyneladende, thi det er indlysende, at naar et stort Antal Samfundsborgere er uden Arbejde, saa mangler disse Evnen til at købe noget. Dette virker hæmmende paa Produktionen og kommer ogsaa til at berøre Arbejdsgiverne.

Jeg tror saaledes, at vi meget godt kan overkomme det Arbejde, der skal udføres med en forkortet Arbejdstid, og jeg er sikker paa, at baade Mestre og Svende vil staa sig derved.

Vi kommer nu til Spørgsmaalet om Fortjenesten. Mange paastaar, at en forkortet Arbejdstid giver en mindre Løn. Hvis dette forholdt sig rigtigt, maatte Lønnen jo være lavere nu end i den Tid, da det var almindeligt i alle Fag, at arbejde 12-14 Timer i Døgnet. Dette er imidlertid ikke Tilfældet. Lønnen er relativt højere i alle Fag, men ganske vist Livsforholdene, Føden, Boligen og Klæderne er ogsaa steget i Pris, ligesom Arbejderstandens Krav til Livsnydelser er steget.

Man kan snarest sige, at Lønnen staar i omvendt Forhold til Arbejdstidens Længde. Ser man saaledes

hen til Provins- eller Landarbejdernes Forhold, saa har disse en betydelig længere Arbejdstid end Arbejderne her i København, men deres Løn er betydelig mindre. Grunden hertil er simpelthen den, at Livsforholdene paa disse Steder er billigere end her. Vi kan gaa til Udlandet. I England er Arbejdstiden i de sidste 25 Aar indskrænket med 10 Timer ugentlig, medens Lønnen samtidig er steget med 5 á 6 Kr. ugentlig. Arbejdslønnen er i det hele taget højere i England end til Eksempel i Tyskland, skønt Arbejdstiden gennemgaaende er længere i det sidste Land. Grunden hertil er, at den engelske Arbejder har flere Fornødenheder end den tyske. Spørgsmaalet om Arbejdslønnens Størrelse er nemlig afhængig af hvor meget der gennemsnitlig fordres for at Arbejderne kan leve og opfoede sine Børn saaledes, at de som nye Arbejdere kan træde i hans Sted.

Det er imidlertid indlysende, at de Arbejdsløses Antal bidrager væsentlig til at bestemme, hvormange Livsforholdene Arbejderne kan faa tilfredsstillt. — Disse tvinges nemlig ofte af Sulten til at tilbyde sig for en lavere Løn end almindeligt, idet de maa ræsonnere som saa, at tørt Brød er dog bedre end ingen Ting. Derved bliver det stedse vanskeligere at holde Lønnen paa en nogenlunde normal Højde saalænge den nuværende lange Arbejdstid bibeholdes, og det vil være i alle Arbejdes velforstaaede Interesse at forlange 8-Timers Arbejdsdagen gennemført.

Foruden den lange Arbejdstid bidrager Maskinerne selvfølgelig ogsaa til at fremkalde Arbejdsløshed. De voksne mandlige Arbejdere er jo næsten gjort overflødige i enkelte Fag, hvor Maskiner, Kvinder og Børn er traadt i deres Sted, og hvad er da naturligere end at Mændene søger til de Fag, hvor Maskinen endnu ikke dominerer.

Hvis vi derfor ikke vil se os selv, vore Koner og Børn lide under Arbejdsløshedens Kvaler, bør vi energisk tage fat, for at der kan blive Arbejde til alle, og det kan der, i det mindste i den første Tid, naar Arbejdstiden i alle Fag indskrænkes til 8 Timer, der naturligvis ikke maa betragtes som Maal, men som Middel til at skaffe Arbejdsklassen en berettiget Stilling i Samfundet.

Spørger man nu: hvilken Indflydelse vil en forkortet Arbejdstid og den dermed i Forbindelse staaende Forhøjelse af Lønnen have paa Produktionen? er Svaret meget let, thi selv om Arbejdslønnen gennemgaaende blev forhøjet med 20 pCt., saa vilde dette jo ikke betyde andet end at Arbejderne købe saa mange flere Livsforholdene, hvilket igen vil bevirke en Forøgelse af Produktionen og Kapitalisterne vil paa den Maade tjene lige saa mange Penge som før.

En af de største Fordele ved en Forkortelse af Arbejdstiden er, at det skaber bedre Betingelser for Udviklingen af Arbejdernes fysiske og aandelige Velvære. Det er en almindelig anerkendt Opfattelse, at Arbejderklassen er fysisk svagere nu end tidligere. Grunden hertil ligger i den forcerede Arbejdsmaade. Ved Hjælp af en gennemført Arbejdsdeling udføres der

nu langt mere Arbejde i den samme Tid end tidligere. Akkordarbejdet har bidraget mægtigt til Udviklingen af dette Forhold.

Vi ved jo fra det daglige Liv, hvorledes alle Arbejdere snart er Specialister, og derved bliver jo Arbejdet langt mere ensformigt sløvende og trættende end det var i gamle Dage, hvor en Arbejder beskæftigede sig med alle sit Fags Brancher.

Den forcerede Arbejdsmaade medfører Overanstrengelse, Nervøsitet og gør derved Arbejderen mere modtagelig for Sygdomme som Lunge- og Brystsyge. Forældrenes Svaghed gaar igen i Børnene og man ser desværre altfor ofte Eksempler paa at Arbejdernes Børn er smaa kraftløse, blodfattige Stakler, en Følge af at deres Forældre er bleven overanstrengt ved Arbejde og kun er i Stand til at give dem tarvelig ofte utilstrækkelig Føde. Vore Læger kan tale med om dette Forhold, og der findes heller ikke saa faa, jeg skal blot nævne Distriktslæge Sleisner og Dr. Cold, som har gjort opmærksom paa at saadanne Sygdomme, der er en Følge af lang Arbejdstid og daarlig Ernæring, er i stærk Tiltagen. Samtidig er det værd at lægge Mærke til, at Farsoter som Kolera, Kopper og Pest bliver mere sjældent. Grunden hertil ligger i, at der fra det Offentliges Side gøres store Anstrængelser for at fjerne Faren for disse Sygdomme, der er lige saa farlig for den rige Kapitalist og hans Familie som for Arbejderen. Arbejdernes specielle Sygdomme maa disse selv tage sig af, thi for dem har Arbejdsgiveren ingen Interesse. Falder en Arbejder fra, er der straks to til at udfylde hans Plads, og de koster ikke noget at skaffe tilveje, saaledes som en Hest eller en Maskine, derfor er Kapitalisten langt mere nansom overfor sin Hest end overfor sine Arbejdere.

Ogsaa for Udviklingen af Arbejdernes aandelige Evner spiller den kortere Arbejdstid en Rolle. Alle er vel enige om, at vi arbejder for at leve og ikke omvendt; men naar dette erkendes, maa vi ogsaa sørge for, at Arbejderne kommer til at leve som Mennesker og ikke som Dyr, der deler deres Tid mellem at arbejde spise og sove. Det er imidlertid afgjort, at naar et Menneske begynder sin Dagsgjerning om Morgenen Kl. 5, paa hvilket Tidspunkt de fleste maa forlade Hjemmet for at være tidsnok paa Arbejdspladsen, og først kommer hjem Kl. 7—8 om Aftenen, saa er der liden eller ingen Tid eller Lyst til at beskæftige sig med andre Ting, og Familielivet er kun et tomt Ord for de Unge til at besøge Skolen eller Sportspladsen, hvorved baade Aanden og Musklerne kan udvikles. Der tilbydes nu overordentlig let Adgang til at erhverve sig Kundskaber, men Arbejderne mangler Tid. Paa samme Maade gaar det med Sporten, alle er enige om, et det trættende, ensformige Arbejde i vore Dage kræver, at Arbejderne faar Lejlighed til at røre Lemmerne ved Beskæftigelser, der adskiller sig fra Arbejdet og Midlerne hertil er Spadsereture, Gymnastik, Boldspil, Roening og andre Legemøvelser, derved kommer Aandedrætsorganerne i hurtigere Funktion, Musklerne udvikler sig mere harmonisk. Sandsen for Skønhed vækkes. Kor sagt, Livet,

bliver rigere for den enkelte. De ældre Arbejdere kan ved den kortere Arbejdstid faa Lejlighed til at beskæftige sig med deres Hjem, deres Hustruer og Børn. Hjemmet bliver derved ikke som nu, det Sted, hvor man blot spiser og sover, men virkelig det Sted, hvor man med Glæde opholder sig, og ved Syslen med Ting, der ligger udenfor Arbejdet, skaber sig Lyst og Kræfter til at tage fat paa den daglige Gærning. Der bliver ogsaa Tid til at samles med Kammerater og drøfte de fælles Interesser, uden at dette, som nu, skal gøre et Skaar i den nødvendige Hviletid.

Af disse Grunde har Arbejderne over hele Verden skrevet paa deres Fane:

- 8-Timer Arbejde.
- 8-Timer Frihed og
- 8-Timer Hvile.

Det er det store Maal, der skal naas. Ved de sidste internationale Kongresser af Arbejderrepræsentanter, saavel i London som i Paris, hvor Arbejdere for hele Verden var repræsenteret, og hvor jeg havde den Ære at repræsentere Københavns Fagforeninger, var der fuldstændig Enighed om denne Sag, og det besluttedes at søge Lovgivningsmagten for at faa vedtaget Love, der sikrer Arbejderen mod at blive udbyttet længere end 8 Timer daglig. Endvidere vedtoges det, at Fordringen skal stilles samtidig i alle Lande, fordi Industrien er international. Rigtigheden af dette Synspunkt bekræftes af den Konference, som den tyske Kejser i denne Tid lader afholde i Berlin, netop for at tilvejebringe en ensartet Beskyttelse for Arbejderne i alle Lande. At Konferencen ikke endnu har taget 8-Timers Spørgsmaalet op, er en Opfordring mere til Arbejderne om at tage kraftig fat paa denne Sag.

Den 1ste Maj er bestemt til en almindelig Fridag. Paa denne Dag vil alle Arbejdere hele Verden over standse Arbejdet og samles ved store Møder for at vedtage Henvendelse til Lovgivningsmagten om at indskrænke Arbejdstiden ved Lov. Og er vi blot tilstrækkeligt mange paa denne Dag, vil det gaa Magthaverne som Skipperen, der ser Uvejret i Horisonten: de vil tage Reb i Sejlene og gjøre Indrømmelser for ikke at kuldsejle.

Mange Fag har jo allerede besluttet at deltage i Demonstrationen — hvor denne vil blive afholdt er endnu umuligt at sige — og jeg haaber ogsaa, at Smedene den 1ste Maj vil vise, at de vil Arbejdsløsheden til Livs, at de vil have deres egen, deres Hustruers og deres Børns Sundhed bevaret, at de vil, at Arbejderne skal gaa frem i Kundskab og Dannelse og derved skabe dem en værdig Stilling i Samfundet.

Det er ikke nogen Revolution, vi tilsigter, ikke nogen Strejke, vi paabegynder, som saa mange tror, men en fredelig bestemt Tilkjendegivelse af, at vi som Mennesker kræver Ret til at leve som Mennesker. (Stærkt Bifald.)

Flere Talere havde nu Ordet for at anbefale Smedenes Deltagelse i Demonstrationen den 1ste Maj og følgende Resolution vedtoges

af den talrige Forsamling med alle Stemmer mod en:

„Idet Forsamlingen fuldtud slutter sig til Fordringen om Indførelse af en 8-Timers Arbejdsdag, vedtager den at virke for, at 1ste Maj bliver en almindelig Fridag ogsaa i vort Fag.“

* * *

Det er jo saaledes slaaet fast, at Smedene og Maskinarbejderne demonstrer den 1ste Maj i Kjøbenhavn, og det gjælder nu for os om at faa alle vore Kolleger med denne Dag. Smedene paa flere Fabriker har allerede besluttet at gjøre 1ste Maj til Fridag og vi haaber, at de øvrige Fabrikers Arbejdere vil tage lignende Beslutning snarest mulig. Desuden vil der fra Bestyrelserne for Organisationerne blive gjort, hvad der kan gjøres for at faa saa mange med som mulig.

Og som vi har gjort i Kjøbenhavn, bør ogsaa vore provindsielle Fagfæller gjøre: Overalt, hvor der demonstreres for 8-Timersdagen, bør Smedene være i første Række. Fra nu og til 1ste Maj maa vi agitere og vort Løsen maa være:

8 Timers Arbejde, 8 Timers Hvile og
8 Timers Søvn.

Rejsekasse i Aalborg.

Ved en fornylig afholdt Generalforsamling i Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Aalborg vedtoges det at oprette en Rejsekasse for Understøttelse af rejsende Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, som kommer til Aalborg.

Af Lovene fremgaar følgende: Rejsekassens Formaal er at understøtte arbejdssøgende Fagfæller og samtidig afskaffe al „Geschenk“ og „Værkstedsfægteri“.

Berettiget til Understøttelse er enhver rejsende Fagfælle, som har været Medlem af Forbundet mindst en Maaned før sin Afskedigelse, og som ikke har modtaget Understøttelse af Kassen de sidste 3 Maaneder. Tillige kan Fagfæller faa Understøttelse, naar de i det sidste Aar ikke har arbejdet i nogen By, hvor der findes Afdeling af Forbundet.

Naar den fornødne Kapital er tilvejebragt, vil Rejsekassen begynde sin Virksomhed, til

hvilken Tid al Ydelse af Understøttelse paa Værkstederne vil være bortfalden.

Til Underretning for Medlemmerne i Aalborg meddeles, at det ugentlige Kontingent til Rejsekassen vil blive opkrævet ved Foreningens Bud. Bestyrelsen for Rejsekassen.

Konflikt hos Smith & Mygind (Kjøbenh.).

Tirsdagen den 15. April nedlagde samtlige Kjedel-smede (27 Mand) hos d'Hrr. Smith & Mygind, Nørrebro-gade, Arbejdet. Aarsagen er følgende: Noget efter Nytaar paabegyndtes en Jernbanebro til Slagelse. Paa dette Arbejde kunde der ikke gives Akkordt og Arbejderne tjente saaledes kun 27-28 Øre Timen. For ca. 3 Uger siden fremkom da Fordring fra Arbejderne om en forhøjet Betaling for dette Stykke Arbejde. Underhandlinger med Firmaet indlededes og Resultatet blev, at Arbejderne fik Løfte om et „Overskud“ af 300 Kroner, saafremt de kunde faa Broen saavidt færdig, som den kunde blive paa Værkstedet, paa 3 Uger. For hver Dag, den blev færdig før de 3 Uger, skulde de have ekstra 20 Kroner, medens der skulde trækkes 10 Kr. af for hver Dag, der gik ud over de 3 Uger. I Tirsdags blev Broen færdig, men Firmaet forlangte nu, at den skulde slæbes ud i Gaarden, stables op og passes sammen som den skulde staa i Slagelse. Da Arbejderne aldrig var gaaet ind paa dette Ekstraarbejde, nedlagde de som sagt Arbejdet.

Der er nu kommet Forslag om en Voldgiftsrets Nedsættelse for at dømme Parterne imellem, men ved Bladets Slutning foreligger der ikke Resultatet om, hvorvidt Parterne vil gaa ind paa Forslaget.

Korrespondance fra Sverrig.

Da jeg denne Gang har ventet temmelig længe, er der nu en Del at fortælle, som vistnok vil have Interesse. Der er saa mange Tilfælde og Begivenheder som gør, at Arbejderne vaagne og trækkes med i Bevægelsen. Saaledes udbrød der for kort Tid siden en Strejke i en af Sverigs største Industrier, Eskilstuna. Der var forud ingen Fagforening, til Trods for, at der var gjort Forsøg paa at danne saadanne flere Gange. Arbejdsgiverne troede at denne Strejke kun skulde blive til Skade for Arbejderne, men deres Haab blev slemt skuffet, idet der til almindelig Forbauselse tilfød de Strejkende rigelige Bidrag fra deres Kammerater. Fabrikanten maatte da ogsaa sluttelig, efter Samraad med de øvrige Arbejdsgivere, gaa ind paa Arbejdernes Fordringer: at afskedige en Værkfører, som havde gjort sig meget forhadet overalt, hvor han havde været. Som sagt, Arbejderne gik af med Sejren, og efter denne Strejke blev der Liv og Bevægelse blandt Byens henved 5-6000 Jernarbejdere; flere store Arbejdermøder blev afholdt og en Jern- og Metalarbejder-Fagforening blev dannet. Og sikert er det, at slaar Bevægelse rigtig Rod paa denne Plads, vil det blive af allerstørste Betydning for det svenske Arbejderparti.

Vi har nu faaet vore 2 største Arbejderblade, „Arbetet“ og „Social-Demokraten“, lavet om til Dagblade, og nu skal det rigtig til at gaa løs med Agitation for Bladenes Udbredelse, for Tilslutninger til Foreningerne, for Lønforhøjelser m. m., og Demonstrationen den 1. Maj for 8-Timers Arbejdsdagen ikke at forglemme, men mere om den forneden. Her vil jeg kun sige, at de borgerlige Radikale mere og mere slutter sig til os Socialdemokrater, saaledes har vi her oppe i Nordland

en Statskirkepræst, som har vovet at holde socialistiske Foredrag, hvorfor han naturligvis ogsaa blev afskediget, og en tidligere borgerlig radikal Avismand er nu Redaktionssekretær ved „Arbetet“, hvor han nu skriver mod den gamle Ordningens Forsvarere. Ja, i Sandhed, forunderlige Tider! Naar man tænker for 7 Aar tilbage, hvem skulde saa have troet, at vor svage ubetydelige Agitation kunde medføre saadanne Resultater. Men takket være Impulserne fra Udlandet og Overklassens uforsonlige og hadefulde Angreb er vi nu kommen saa vidt, at det liberale Parti ser sig tvungen til at gribe ind og give os en hjælpende Haand til Forsvar for Forsamlings- og Talefriheden. Nu om 1. Maj-Demonstrationen. Her har denne Sag taget rigtig Fart. Forberedende Møder har været afholdt paa de fleste Pladser, og Beslutning om at demonstrere er tagen i Stockholm, Malmø, Göteborg, Helsingborg, Norrkøping, Gefle, Sundsvald o. s. v. Her i Stockholm bliver Demonstrationen paa den store Eksercerplads „Ladegaardsgården“, som endelig efter lang Forhandling med vore Myndigheder er bleven overladt, og vi venter en overordenlig stor Tilslutning, da Demonstrationen er paa Tale overalt, baade blandt Medlemmer og Ikke-Medlemmer.

Vore Myndigheder synes i den sidste Tid at holde lidt igen paa deres Forfølgelseslyst mod os. Aarsagerne hertil er maaske flere. Os er imidlertid alt til Nytte. „Alle Veje fører til Rom“, siger Ordsproget.

Med kollegial Hilsen

K. J. K.

Fagmeddelelser.

Regnskab

over indkomne frivillige Bidrag til Strejkerne i Odense og Randers:

Klejnsmedesvendeforeningen, Kjøbenhavn, 11. B.	22,45
Forbundet i Kjøbenhavn, 17. B.	105,05
Afdelingen i Aalborg, 9. B.	26,00
„Nitterne“ i Helsingør, 2. B.	23,00
Afdelingen i Aarhus, 15. B.	47,00
— i Helsingør, 10. B.	57,79
„Nitterne“ i — 3. B.	23,00
Forbundet i Kjøbenhavn, 18. B.	98,03
„Nitterne“ i Helsingør, 4. B.	16,00
Afdelingen i — 11. B.	105,40
Klejnsmedesvendeforeningen i Kjøbenh., 12. B.	24,30
Afdelingen i Aalborg, 10. B.	16,00
Forbundet i Kjøbenhavn, 19. B.	136,92
Afdelingen i Helsingør, 12. B.	43,50
Klejnsmedesvendeforeningen i Kjøbenh., 13. B.	5,00
Det tidligere offentliggjorte	3,115,37
	Ialt 3.864,81

Idet vi paa de Strejkendes Vegne takker for de tilsendte Beløb, anmoder vi de Afdelinger, som maatte have yderligere Beløb paa Kuponbøgerne, om at indsende disse til Forretningsføreren, da Indsamlingen til Strejkerne i Odense og Randers nu er sluttet.

Hovedbestyrelsen.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund

(Odense Afdeling)

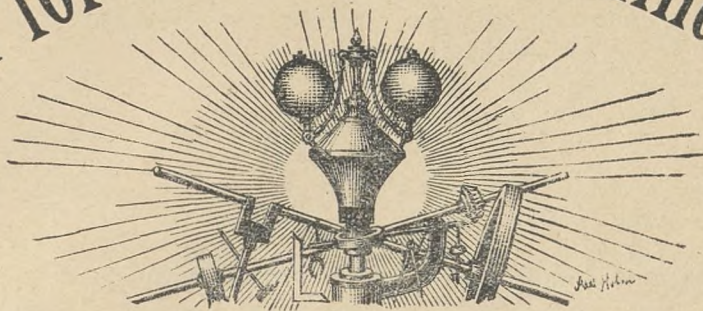
afholder sin halvaarlige Generalforsamling Fredagen den 25. April, Aften Kl. 8 i Kongensgade Nr. 51, i Salen.

Da vigtige Sager foreligger til Behandling, bedes alle at møde. Bestyrelsen.

Redigeret af Vald. Olsen.

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 8

Maj 1890

2. Aargang

To Strejker i Kjøbenhavn.

Som meddelt i sidste Numer, blev Arbejdet paa Smith & Myginds Kjedelværksted nedlagt den 15. April. Som det vil erindres, var det en Jernbanebro til Slagelse, hvorom Striden stod. Den kunde ikke gives i Akkordt, og Arbejderne tjente derfor kun deres ringe Timeløn, 27—28 Øre i Timen. Arbejderne stillede da Fordring om en forhøjet Betaling for dette Stykke Arbejde, og ved Underhandlinger, førte mellem Firmaet og Arbejdernes Tillidsmænd, blev følgende Overenskomst indgaaet:

I. Arbejdet ved Slagelse-Broen gjøres færdig med 20 Mand paa 3 Uger fra Dato. Der udbetales som Overskud 300 Kroner, og atter 20 Kr. for hver Dag, Broen er færdig forinden de 3 Uger, men fradrages 10 Kroner for hver Dag, der gaar ud over de 3 Uger.

II. Formanden deltager herefter ikke i Akkordterne.

III. Saavidt muligt holdes et saa lavt Antal Folk paa Akkordterne, som Hensyn til Tidsløberingen etc. tillader.

IV. Akkordtpriserne skal meddeles Folkene skriftlig ved Begyndelsen af Arbejdet paa Akkordterne.

Det blev desuden mundtligt fastsat, at alt Arbejde ved Broen skulde laves i denne Akkordt, forsaavidt det kunde laves paa Værkstedet.

Tirsdagen den 15. April blev Broen færdig, men Firmaet forlangte nu, at den skulde stilles op ude i Gaarden og passes sammen, som den skulde staa i Slagelse. Dette Ekstraarbejde vilde Arbejderne ikke udføre og de nedlagde da Arbejdet. Ved de derefter førte Underhandlinger fremkom Forslag fra Firmaet om at lade Sagen afgjøre ved en Voldgiftsrets Kjendelse. Lørdagen den 19. April accepterede en Generalforsamling i Smede- og Maskinarbejdernes Forbund dette Forslag, og Voldgiftsretten blev derefter nedsat. Den kom til at bestaa af følgende 6 Medlemmer: Fabrikant P. Larsen (Firma Riedel & Lindegaard), Fabrikant F. A. H. Petersen, Nørrebrogade 52, Skibsbyggermester K. Arentz (Refs-haleøen), Kjedelmed H. Johansen, Kjedelmed M. Petersen og Vald. Olsen.

Onsdagen den 23. April var Voldgiftsretten samlet paa Firmaets Fabrik og den afsagde da følgende Kjendelse:

Voldgiften er kommet til det Resultat — angaaende Overenskomsten om Jernbanebroen til Slagelse —, at Svendene i dette Tilfælde har Ret i deres Opfattelse i ikke at opstille Broen udenfor Værkstedet. Dog misbilliger Voldgiften, at Svendene har nedlagt Arbejdet, forinden Underhandling havde været forsøgt.

Kjøbenhavn, d. 23. April 1890.

P. Larsen. F. A. H. Petersen. K. Arentz.
Vald. Olsen. H. Johansen. M. Petersen.

Denne Kjendelse blev i Voldgiftsretten vedtaget med alle 6 Stemmer, og dette er vel det bedste Bevis paa, at Svendene vare berettigede til at nægte at udføre det omstridte Arbejde.

Smith & Mygind har selvfølgelig bøjet sig for Kjendelsen og udbetalt Svendene deres Tilgodehavende.

Strejke hos Carl Lund.

Samtlige Maskinarbejdere (Værktøjsarbejdere) paa Carl Lunds Fabriker, Bernstorfsvej, nedlagde Tirsdagen den 6. Maj Arbejdet. Værktøjsarbejderne i Kjøbenhavn har som Regel 35—40 Øre pr. Time. Grunden til denne forholdsvis høje Timeløn er, at der til den Slags Arbejde fordres temmelig stor Dygtighed, samtidig med at Værktøjsarbejderne som Regel er afskaarne fra at faa Akkordter, hvorved der jo i Almindelighed tjenes noget mere end Daglønnen. Paa Carl Lunds Fabriker var Værktøjsarbejderne endnu mere uheldig stillede med Fortjenesten, idet det ikke alene var meget sjældent at faa Akkordarbejde, men at Timelønnen tilmed kun var 30 Øre. Efter at hver Enkelt i lange Tider forgjæves havde forsøgt at faa Lønnen forhøjet, blev samtlige Værktøjsarbejdere, 6 Mand, enige om, at stille Fordring om en Forhøjelse af 5 Øre pr. Time, saaledes at mindste Løn blev 35 Øre pr. Time. Desuden blev man enige om at forlange forhøjet Betaling for Over-, Nat- og Søndagsarbejde, i Lighed med hvad der betaales andre Steder i Kjøbenhavn, hvilket ikke havde været givet før.

Direktøren, Carl Lund, nægtede først bestemt at opfylde Arbejdernes Fordringer, senere, da han saa, at det blev til Alvor med Strejken, under Paaskud af, at han ikke kunde bevillige Lønforhøjelse uden Aktieselskabets Bestyrelses Samtykke. Da der imidlertid ofte før var foretaget baade Lønforhøjelser og Lønreduktioner uden Bestyrelsens Samtykke, blev Arbejdet som sagt nedlagt den 6. Maj. Strejken varede dog kun en Dag, idet der allerede den 7. Maj kom en Overenskomst i Stand, i Følge hvilken Arbejdernes skulde have den forlangte Lønforhøjelse fra Torsdagen den 15. Maj. De

8 Dage, der laa imellem, vilde Hr. Lund benytte til at indhente Bestyrelsens Sanktion.

Da Arbejderne erklærede sig tilfredse hermed, blev Arbejdet genoptaget Onsdag Middag den 7. Maj.

Den 1. Maj.

Som Følge af den forudgaaede Agitation for 1. Majdagen var Arbejdet standset paa de fleste private Maskinværksteder og Klejnsmedeværksteder. Derimod arbejdedes der paa de fleste Grovsmedeværksteder, vel nærmest som Følge af, at Grovsmedeforeningens Bestyrelse hverken selv vilde holde Fridag, eller være med til at anbefale andre at gjøre det.

Paa Burmeister & Wains Fabrik paa Christianshavn og paa Refshaleøen var der opslaaet Plakater, hvori der truedes Arbejderne med Afsked, hvis de holdt fri den 1. Maj. Truslerne hjalp paa Christianshavn, men ikke paa Refshaleøen, der gik nemlig alle som én, og i Stedet for at afskedige de Gjenstridige, synes det som om Direktionen endogsaa var meget glad over, at Arbejderne vilde begynde igjen Mandagen den 3. Maj.

Et „Opraab til alle danske Arbejdere“

er udsendt af Formændene for de forskjellige Fagforeninger i Hamborg, hvori man indtrængende opfordrer os til ikke at lade os forlede til at optræde som Skruebrækkere under de mange Lønkampe, som Hamborg for Tiden er Skueplads for. Der siges i Opraabet, at der udsendes Agenter til alle Tysklands Nabolande, ogsaa Danmark, som ved falske Foregivender søger at lokke Arbejdere til Hamborg for der at blive Skruebrækkere, og man advarer derfor alle danske Arbejdere for disse Agenter. Opraabet, der er undertegnet af Murer H. Mejer og Metaldrejer J. Panzner, slutter saaledes:

„Vær Mænd og lad Eder ikke behandle som Slaver og lad Eder heller ikke bruge som saadanne. Vi byder Eder vor Broderhaand, og vi

fordre den samme af Eder til Kamp for Ære og Ret. Tag imod den og Løsenet skal være:

En for Alle og Alle for En!"

Lidt Statistik.

Til Strejkerne i Odense og Randers er der ialt i frivillige Bidrag indkommen 3,845 Kr. 21 Øre. Nedenfor skal vi nævne, hvormeget hver enkelt Forening har ydet, med Tilføjelse af, hvormeget det bliver pr. Uge for hvert Medlem i den paagjældende Forening. Strejkernes Varighed er sat til 20 Uger omtrent det Tidsrum Indsamlingen har varet.

Foreningens Navn	Ialt indbetalt	Gjennemsnitlig pr. Uge	Gjennemsnitlig for hvert Medlem pr. Uge
Forbundet i Københ.	1845,99	92,30	0,19 ³ / ₄
Klejnsmedene —	281,88	14,09	0,19 ³ / ₄
Afdelingen i Aarhus	704,00	35,20	0,14
— i Helsingør	770,79	38,54	0,15 ¹ / ₂
— i Aalborg	197,00	9,85	0,35
— i Kolding	45,55	2,28	0,11 ¹ / ₂

En ulykkelig Kollega.

Vor københavnske Kollega, R. E. Malling, Medlem af Smede- og Maskinarbejdernes Forbund Nr. 916, er for Øjeblikket meget uheldig stillet.

For nogle Aar tilbage, medens han arbejdede paa Refshaleøen, kom han til Skade med sit ene Øje, saaledes at dette maatte udtages; nu for et Par Maaneder siden, medens han arbejdede hos Borch & Henriksen, fik han sit andet Øje beskadiget, saaledes at Lægen nu har erklæret, at han aldrig kommer til at sé mere. Han er saaledes nu fuldstændig blind.

Ærede Kolleger vil naturligvis, naar de læser dette, først og fremmest harmes over, at en Arbejder saaledes kan miste sit Syn under Udførelsen af sit Arbejde, uden derfor at være berettiget til at stille Krav om Skadeserstatning, men ene er henvist til vort noksom bekendte

barbariske Fattigvæsen, men bagefter vil de sikkert ikke lade Malling i Stikken, men ved den Offervillighed, der er Arbejderne egen, søge at bøde lidt paa Samfundets Efterladenhed.

Bestyrelsen for Smede- og Maskinarbejdernes Forbund har stillet sig i Spidsen for en Indsamling til Malling, for derved muligvis at kunne sætte ham i en eller anden Levevej. Malling er fuldtud værdig til alle Kollegers Hjælp; han har altid været et trofast Medlem af Organisationen, en god Arbejdskammerat, og han har altid været rede til at yde sin Skjærv ved Indsamlinger. Han har Hustru og 5 Børn at forsørge og dette gør ham vel endnu mere værdig til vor Hjælp. Vi beder Værkstedsrepræsentanter, Formænd o. s. v. sætte sig i Spidsen for Indsamlinger overalt blandt Kolleger.

Bidrag modtages paa Smede- og Maskinarbejdernes Forbunds Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal.

Tekniske Meddelelser.

Overføring af Tegninger paa almindeligt

Tegnepapir, uden dertil at benytte Kalkerpapir eller noget særligt Apparat, kan ske paa følgende Maade: Ovenpaa den originale Tegning lægger man det Papir, paa hvilket man vil overføre Tegningen, og bestryger dette øverste Papir med Bomuld, som er dyppet i Benzol. Det saaledes befugtede Papir bliver da, ved Benzolens Indtrængen i Papirets Porer, ligesaa gennemsigtigt som det bedste Kalkerpapir, saaledes at man derigjennem kan se de fineste Tegninger og let eftertegne samme. Den underliggende Tegning lider ikke det ringeste ved denne Fremgangsmaade; Papiret slaar heller ikke Folder, men forbliver ganske glat. Tegning med Blyant, Tusch, Blæk eller Vandfarve lader sig let udføre paa det med Benzol ganske gennemvædede Papir, uden at f. Eks. Blækket eller Tuschet flyder ud. Desuden hæfter de, paa det med Benzol vædede Papir, optrukne Tegninger med Blyant, Blæk eller Tusch meget fastere og varigere end almindelige Tegninger, og selv meget let trukne Blyantstreger lader sig senere kun vanskelig bortviske med Viskelæder. Vil man paa denne Maade overføre store Tegninger, saa befugter man kun Papiret efterhaanden, som man skal tegne paa det, og om det skulde vise sig, at Papiret, medens man tegner paa det, taber sin Gjennemsigtighed, da kan man atter frembringe denne ved paany at bestryge det med Benzol. Efterat Tegningen er udført, lader man den ganske rolig ligge en kort Tid; Benzolen vil da hurtigt fordampe, og Papiret bliver ligesaa hvidt og uigjennemsigtigt, som

det oprindeligt var, uden at der efterlades Pletter eller Lugt, naar man kun har anvendt godt rensed Benzol.

(Ugeblad for Bygningsh.)

Om Begrebet Hestekraft. I Tekniken kaldes det Forbrug af Kraft, der udfordres til at løfte en Vægt paa 75 Kilogram 1 Meter højt i et Sekund, for en Hestekraft, hvilket dog paa ingen Maade svarer til selv den bedste Hestes Kraftydelse. Om hvorledes man er kommen til dette Resultat, meddeler Historien følgende: James Watt lod første Gang sin Dampmaskine arbejde i et Bryggeri i London, hvor den pumpede Vand op. Bryggeren foreslog en Sammenligning mellem Maskinens Arbejdsydelse og hans Hestes. Efter at den berømte Opfinder var gaaet ind paa dette, lod Bryggeren en af sine Heste arbejde i 8 Timer under fuld Kraftanstrængelse og rigelige Pidskeslag. Det til Overmaal anstrængte Dyr løftede i Løbet af den Tid 2,120,000 Kilogram Vand 1 Meter højt, hvilket giver 73,6 Kilogram i Sekundet. Man rundede dette af til 75 Kilogram og saaledes fremkom den tekniske Hestekraft. Senere foretagne omhyggelige Forsøg have givet det Resultat, at en Hestes virkelige Kraftydelse, under normale Forhold, beløber sig til 27,8 Kilogram-Meter. („Vulkan“.)

Til Udfyldning af Støbehuller i Maskindele kan med Fordel følgende Legering anvendes: 9 Dele Bly, 2 Dele Antimon og 1 Del Wismuth. Denne Legering har nemlig den Egenskab at udvide sig ved Afkølingen i Modsætning til alle andre Metalblandinger, der ved Afkølingen fremvise en stærk Sammentrækning. („Vulkan“.)

Filskafter af Papir. Som en af de nyeste Overraskelser i Papirindustrien maa Fabrikationen af Filskafter nævnes. 1 Udseende skal de være Træskafterne aldeles lig og som Bevis for Styrken anføres, at man uden Opbrænding af Hullet, og skjøndt Hullet fra først af kun er 3 mm. i Diameter, straks kan anbringe en Fil i det af den groveste Kaliber uden at det sprænges. Forholder dette sig saaledes, vil de sikkert nok vinde Indgang, da de rimeligvis ere behageligere at holde paa og Haanden ikke er saa let udsat for Beskadigelse ved Splinter og lign. De forfærdiges som Specialitet af Papirfabriken Gustav Mühle i Dresden. („Vulkan“.)

Fagmeddelelser.

Afdelingen i Aarhus

afholdt sin ordinære Generalforsamling Lørdagen den 26. April.

Forhandlingsprotokollen og Regnskabet oplæstes og godkendtes énstemmigt. Derefter foretoges Valg af Formand og 3 Repræsentanter samt en Revisor. Til Formand valgtes Maskinarbejder O. Hansen paa Jernbaneværkstedet (Bopæl Hallsvej 4). Til Repræsentanter valgtes: L. Sørensen, J. Nielsen og Lorentzen. Til Revisor valgtes S. Lorentzen. Derefter vedtoges det at udsende Lister til frivillige Bidrag til de strejkende Murarbejdsmænd i Kolding.

I Viborg

er der ifølge Meddelelse til Forretningsføreren dannet en Fagforening for Smede og Maskinarbejdere, som nu har vedtaget at melde sig ind under Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Kjøbenhavn.

Kontingentet modtages hver Aften paa Forbundets Kontor, Rømersgade 22, 1. Sal, til følgende Tider: Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag Aften fra 6—8, Lørdag Aften fra 7—10, Søndag Form. fra 9—12.

Desuden modtages Kontingent af Formanden hver anden Lørdag fra 4—5½ hos Værtshusholder Brandi, Prindsessegade 47, St., og hver anden Lørdag paa samme Tid hos Værtshusholder A. Larsen, Toldbodvejen 30, samt af Kassereren i hans Hjem, Istødgade 53 A, 4. Sal, hver Fredag Aften fra 7—8½.

Paa alle ovennævnte Tider og Steder optages ogsaa nye Medlemmer.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: Smed Vald. Olsen, Blaagaardsgade 17 B, 1. Sal.

Redigeret af *Vald. Olsen.*

Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrg. 5, Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 9

Juni 1890

2. Aargang

Murerstrejken.

Der er en Ejendommelighed ved Murerstrejken, som karakteriserer denne Lønbevægelse og vil sikre den Sympathi, hvorledes saa end Bevægelsens Resultat vil blive.

Det er Filantropien — Menneskekærligheden, der gaar som en Understrøm gennem denne Kamp for de Forurettede.

Enhver Kamp for at forbedre de daarligt stillede Klassers materielle Vilkaar har selvfølgelig en filantropisk Karakter og virker som saadan langt ud over den snævre Kreds, som fører Kampen; men det har dog hidtil været de materielle Fordele, de Strejkende kunde opnaa for dem selv, der har været det umiddelbare Grundlag for Lønbevægelserne i vort Parti.

Ved at erklære Strejke i Murerfaget paa Grundlag af en Indskrænkning af Arbejdstiden har Partiet markeret et Skridt fremad i sin Udvikling bort fra det personlige og fremad mod det almene Vel. — De arbejdsløse Kammerater, som i de fleste Tilfælde har maattet forlade Hustru og Børn for at friste Lykken i et fremmed Land, hvor fremmed Sprog og Arbejdsvilkaar har lagt dem mangfoldige Hindringer i Vejen for at naa Maalet: Føde og Husly for dem selv — Brødet til Familien derhjemme — Valgretten bevaret; disse Arbejdsløses stilfærdige Protest har dog ikke været noget Skrig

i Ørkenen. Den er opfangen af Øren, som Sult og Nød har gjort tilstrækkelig lydhøre, og tanksomme Hjærner har grundet over Midler til at borttrydde dette Misforhold mellem Tilbud og Efterspørgsel af Arbejdskraft. Man har Aar igjennem „underhandlet“ med Arbejdskoberne for at faa dem til godvillig at gaa med til en Omlægning og delvis Reduktion af Arbejdstiden; men de gamle strithaarede Parykblokke vilde ikke. — Hvorfor ikke? — Jo. Svendene skulde „vænnes af“ med at stille Fordringer, de skulde være lydige Lønslaver, og særlig kunde de gamle Laugsmestre ikke undvære deres kjære Kompagnon, den stikkende Middagssol, der saa rart kan bøje Mursvendens Ryg, netop i den Retning, d'Hrr. ønsker at sé den.

Hvor vi Smede kjender denne Fremgangsmaade! Ingen Underhandling, ingen Gaaen paa Akkord, selv om det koster dem Tusinder af Kroner, saa skal Svendene knuses, eller — de gaar i Stykker selv.

Derfor har Murerstrejken vor fulde Sympati, og vi vil hjælpe vore Lidelsesfæller ud over de Vanskeligheder, den bornerte Tænkemaade hos Mestrene og Hensynsløsheden hos de bagved staaende Kapitalister lægger dem i Vejen. Enhver Smed vil yde sit Bidrag; thi Murerne kæmper ikke for dem selv alene; men imod en af Resultaterne af vor vanvittige Samfundsøkonomi: Arbejdsløsheden. Smedene har ikke som flere andre Fag forhøjet deres ordinære Foreningskontingent for derigjennem at skaffe Murerne de

fornødne Pengemidler; men de har saa ofte vist deres Offervillighed, de vil ogsaa vise den denne Gang. Vi har haft Strejkeskoen paa, vi véd, hvor den trykker.

Strejke paa Refshaleøen.

Lørdagen den 14. Juni nedlagde samtlige „Nittere“, ca. 90 Mand, paa Refshaleøen Arbejdet. Grunden hertil er følgende: For nogen Tid siden paabegyndtes Arbejdet paa en „Petroleumsdamper“ — en Damper, hvor Petroleum transporteres flydende i Lasten. Man vil kunne forstaa, at Nitningen paa en saadan Damper fordrer megen Omhyggelighed. Hver Nagle „udenbords“ maa være petroleumstæt, og Petroleum er jo den Vædske, der mere end nogen anden trænger ind allevegne. Naglehullerne er „dybt og spidst forsænkede“ og det indses let, at disse Nagler koste langt mere Tid at nitte end de almindelige. Arbejderne forlangte da 8 Kr. pr. 100, men Fabriken vilde kun give 6 Kr. 45 Øre. „Nitterne“ henvendte sig da til Bestyrelsen for Forbundet, men denne, som afholdt Møde i Fredags Aftes den 13. Juni, kunde ikke i Følge Lovene give Tilladelse til en Strejke af saa stort Omfang (saa snart Antallet overstiger 25, skal en Generalforsamling tage Beslutning). Bestyrelsen blev derfor enig med Udvalget fra „Nitterne“ om, at indkalde til ekstra Generalforsamling til Mandag Aften (16. Juni) og der forelægge Sagen, samt at Arbejderne under ingen Omstændigheder maatte forlade Arbejdet forinden. Endvidere enedes man om, at Bestyrelsen skulde sende 3 Mand ud for at forhandle med Arbejdsgiverne.

Da de 3 Mand kom ud paa Refshaleøen Lørdag Morgen for at forhandle, var Arbejdet imidlertid allerede nedlagt, og Underhandlingerne førte ikke til noget Resultat. Det er umuligt paa det nuværende Tidspunkt (Søndag) at sige, hvad Sagen kan blive til, men det kan tænkes, at Generalforsamlingen nægter at godkjenne Strejken, da Forbundet har Forpligtelser til at støtte saavel Murerne som Sømændene i den haarde Kamp de fører, og da „Nitterne“ har nedlagt Arbejdet paa Trods af Bestyrelsens udtrykkelige Paabud i modsat Retning.

Efterskrift. Ved Generalforsamlingen Mandag Aften i Smede og Maskinarbejdernes Forbund vedtoges følgende Resolution med alle Stemmer mod 4:

„Forsamlingen vedtager at henstille til „Nitterne“ at søge Arbejdet gjenoptaget paa Refshaleøen snarest mulig, paa Grundlag af de bedst mulige Vilkaar, der kan opnaas.“

Ved den skriftlige Afstemning nægtedes Strejken Godkjendelse med 92 Stemmer mod 11.

En Fallit.

Firmaet D. Løwener & Ko., Indehaver af de 2 store Fabriker paa Amager og Christianshavn, er gaaet fallit.

I 1885 var Firmaet med blandt de Maskinfabrikanter, der havde paataget sig at slaa Smedenes og Maskinarbejdernes Organisation ihjel. Den Dag i Dag staar Smedenes Organisationer saa godt som nogensinde — men Løwener er fallit. Og der er ingen Tvivl om, at Firmaet under Lock-out'en fik Dødsstødet. Man talte allerede den Gang om det forunderlige i, at Firmaer, som D. Løwener og Smidt & Marstrand, der i Forvejen stod paa svage Fødder, vilde indlade sig paa en saa haabløs Opgave, som den at slaa Arbejdernes Organisationer til Jorden.

Løwener ligger der nu. — Marstrand kan vel klare sig endnu en Tid — saalænge han har Rubow'ske og Helveg'ske Støtter at stive sig af med.

Det var en af Indehaverne af Firmaet D. Løwener & Ko., Hr. P. Hansen, der i 1885 stillede Forslag i Fabrikantforeningen om, at alle de Skruibrækkere, der blev hværvede, skulde antages paa Livstid (!). Hvad denne livsvarige Beskjæftigelse har at sige, har de allerfleste Skruibrækkere erfaret, idet det store Flertal forlængst er jaget paa Porten overalt. Men de faa, der endnu er tilbage hos Hr. P. Hansen, kommer sandsynligvis nu til at søge sig noget andet „livsvarigt“ Arbejde. Der er jo f. Eks. for Tiden Strejke paa Refshaleøen, og vi tvivler ikke om, at der ogsaa hos Hr. Burmeister er Arbejde for

Skruibrækkere paa Livstid — ligesom hos D. Løwener.

Firmaet Løwener dør, Arbejdernes Organisationer lever!

Faneindvielse.

Klejnsmedesvendeforeningen indviede den 5. Juni om Formiddagen sin nye Fane. Medlem af Faneudvalget Martin Sørensen, bød Velkommen og gav Ordet til Faneudvalgets Formand Sofus Olsen, som i korte Træk gjorde Rede for Fanens Tilvejrbringelse. Fanen, der er meget stor, er af dobbelt rødt Silketøj og bærer foruden Foreningens Navn og Aarstallet for dens Stiftelse i Midten et Symbol, bestaaende af 3 korslagte Nøgler af antik Form, sammenholdt af et antik Nøgleskilt, er forfærdiget af Hr. Sadelmager B. O. Hansen, Dronningens Tværgade 55. Malerarbejdet er udført af en ung Kunstner, Hr. Axel Götze og det sjælden smukke og originale Topstykke er forfærdiget af Hr. Mekaniker F. Larsen paa Torpedoværkstedet. Efter at have udtalt Ønsket om, at Foreningen vilde gaa frem til Held og Lykke for Fagets Arbejdere under den nye Fane, afslørede han denne under et 9-dobbelt Hurraraab, hvorefter Hr. Hurop holdt Talen for den afslørede Fane under stærkt Bifald fra Foreningens Side og sluttede med at udbringe et Leve for Klejnsmedesvendeforeningen.

S. O.

Paa Hovedbestyrelsens Møde

den 25. Maj drøftedes Spørgsmaalet om Afholdelsen af en Kongres i Sommer. Som bekjendt blev der paa sidste Kongres vedtaget, at den næste først skulde afholdes i 1891, og hertil henholdt Hovedbestyrelsen sig, nærmest af økonomiske Grunde. Vald. Olsen meddelte da, at han forlængst havde besluttet sig til at trække sig tilbage som Forretningsfører. Da dette nu ikke kunde ske paa ordinær Maade, paa Grund af, at der ingen Kongres skulde afholdes, saa han sig nødsaget til at opsiges sin Plads til 1. Juli.

Hovedbestyrelsen vedtog at opfordre F. Hurop til at overtage Forretningsførerens Plads, og det vedtoges i den Anledning at indbyde ham til et Møde, som afholdtes den 2. Juni. Ved dette Møde erklærede F. Hurop sig villig til at modtage Pladsen, til hvilken han valgtes enstemmig. Overtagelsen sker dog muligvis først den 15. Juli, hvorom Afdelingerne imidlertid skal erholde nærmere Underretning.

Fra Randers.

Ved en i Randers Afdeling fornylig afholdt Generalforsamling blev et af H. Jensen stillet Forslag, som gik ud paa, kun at støtte de Rejsende, som ankommer til Randers, der er Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, vedtaget. Man mener ved denne Vedtagelse at have gjort sit til, at skabe en stærk Organisation, og vi haaber, at de andre Afdelinger vil gjøre ligesaa, og iøvrigt gjøre alt for at Arbejdsgiverne ikke har saa let ved at erholde Skruibrækkere, som ved de 2 sidste Strejker.

Med kollegial Hilsen

J. C. Andersen,
Formand.

Nye Foreninger.

I Horsens.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Aarhus afholdt Lørdagen den 17. Maj et Agitationsmøde i Horsens. Mødets Formaal var at faa oprettet en Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund i denne By.

Mødet, der var godt besøgt, aabnedes af Formanden for Afdelingen i Aarhus, og Smed Hansen fra Horsens overtog Dirigentposten. En aarhusiansk Fagfælle holdt derpaa det indledende Foredrag og paaviste i vel formede Ord, hvorfor Arbejderne vare nødte til at organisere sig. Vi har fælles Interesser og maa derfor optræde enige uden Hensyn til, i hvilken Branche vi arbejder. Han anbefalede at danne en Afdeling

af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund i Horsens, hvilken Opfordring modtoges med stærkt Bifald.

Der førtes derefter en livlig Diskussion af Fagfæller fra Horsens og Aarhus om Udsigterne for en Fagforenings Virksomhed. Flere Fagfæller fra Horsens udtalte sig for Fagforeningens Oprettelse, og da Forslaget sluttelig kom under Afstemning, vedtoges dette enstemmig. Der nedsattes derpaa et Udvalg til at udføre de forberedende Arbejder, og der indtegnede sig straks 20 Medlemmer, hvorefter dette vellykkede Møde sluttedes.

I Varde.

Ifølge Meddelelse til Forretningsføreren er der paa et forleden afholdt Møde for Smede og Maskinarbejdere i Varde oprettet en Afdeling for denne By. Der er 14 Medlemmer.

Tekniske Meddelelser.

Deltametal. Om dette Metal, der i alt Fald i Udlandet har vakt megen Opsigt hos alle Fagmænd for dets gode Egenskaber, er der ved et Foredrag, afholdt i det „Polytekniske Selskab“ i Berlin, meddelt følgende interessante Enkeltheder. Deltametallet, sagdes der, er en Blanding af Kobber, Zink og Jærn. I støbt Tilstand er det blødt som Smedejærn, valset, smedet eller varmt stanset saa haardt som Staal og i Besiddelse af stor Modstandsdygtighed imod Søvand, surt, saltagtigt eller kloridisk Grubevand. Det rustet ikke, overtrækkes ikke med Spanskgrønt og er derfor af stor Vigtighed for Skibs-, Grube- og Lokomotivbygning, ligesom ogsaa i hygiejniske Øjemed. I mange Bjærgværker benyttes Deltametallet som en Erstatning for Staal og Jærn, som hurtigt ødelægges af det sure Grundvand. Det anvendes derfor hovedsagentlig til saadanne Dele, der ere let udsatte for at ruste. Som en Følge af dets store Styrke og andre fortræffelige Egenskaber anvendes det ogsaa ved flere Bjærgbaner til Snekejhjul, Drivhjul, Stempler o. s. v. Som Skibsbygningsmateriale fortjener det Fortrinet fremfor Staal og Jærn, da det besidder samme Styrke og ikke angribes af Søvand, hvorved en Gjennemrusten er udelukket og Skibsdelenes Holdbarhed væsentlig forhøjes. Som Beklædning for større Skibe har det endnu ikke vundet Indgang, men derimod kunne Barkasserne og de smaa Kystdampere paa de afrikanske Søer glæde sig ved den nye Opfindelse. Med stor Fordel er det for øvrigt blevet anvendt til: Stempelstænger for Føde-, Luft- og Cirkulationspumper, Propelaksler, Skibsskruer, Tandhjul for Kommandotelegraf, Skibsstævne, Kjøle og Roerrammer, Vinkler til Spanter, Traadtov til Takkelage, Skibskjæder o. s. v. Paa Grund af, at det ikke sætter Spanskgrønt, er det anvendeligt til Rør,

Filter, Flasker, Kar, Skovle til Dejgæltmaskiner o. s. v. Støbt har Deltametallet en Brudstyrke af 34 til 37 Kilo pr. Kvadratmillimeter; smedet, valset eller varmt stanset 58 til 61 Kilo pr. Kvadratmillimeter. Opfinderens Navn er Dick. Om Oprindelsen til Navnet „Deltametal“ er der ikke fuld Enighed, idet Nogle mene, at det hidrører fra, at Kompositionen indeholder tre Metaller, Andre mene, at det hidrører fra Fundet af et lignende Metal i Nildeltaet. Prisen er noget højere end for Messing, men lavere end Fosforbrøncens.

(„Vulkan“.)

Fagmeddelelser.

Liste

øver de til **Malling** indkomne frivillige Bidrag:

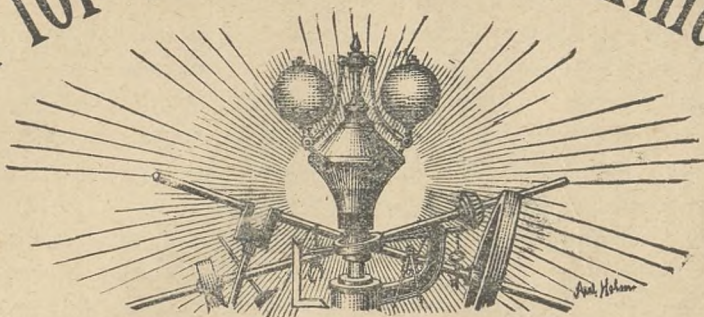
Kjedelsmedene hos Smith & Mygind	5,50
Smede paa Tøjhuset	2,70
Indsamlet ved C. Poulsen	6,25
Chr. Nielsen	0,35
Smede og Maskinarbejdere hos Koefod	9,60
Smede paa Refshaleøen	28,04
Brødrene Hintzes Fabrik	2,15
J. P. Nielsen	0,60
P. Jensen	0,35
Kjedelsmedene hos Løwener	12,50
Smedene hos Nielsen & Vinther	1,50
Nogle Nittere paa Refshaleøen	1,25
Maskinarbejdere hos Smith & Mygind	5,75
Maskinarbejdere paa Refshaleøen	14,55
Maskinarbejdere hos Smith & Mygind	6,50
Smede hos Bonnesen & Daustrup	10,00
Kjedelsmedene hos Smith & Mygind	7,00
Smede paa Refshaleøen	4,80
Indsamlet paa Laboratoriet	7,10
Kjedelsmedene hos Smith & Mygind	4,00
Smedene paa Carl Lunds Fabrik	1,85
Smedene hos Holm & Kollerup	3,70
J. P. Nielsen	0,35
Maskinarbejdere hos Smith og Mygind	5,75
F. Gunthel	0,25
Kjedel- og Grovsmede hos Smith og Mygind	3,25
Maskinarbejdere hos Hornung og Co.	4,00
Espensen	0,25
Smedene hos Holm og Kollerup	3,55
C. Mielow	0,50
G. Olsen	1,00
Indbetalt ved Nr. 590	6,45
Smede og Maskinarbejdere hos Riedel og Lindegaard	6,36
14 Svende hos Hellerung	3,75
Nr. 590	1,00
May	0,50
Nr. 33	0,40
Andersen	0,25
Bloch	0,25
Kjedelsmedene hos Burmeister og Wain	21,89
Smede og Maskinarbejdere hos Mogensen	4,00
Smedene hos Holm og Kollerup	7,85
Smedene paa Frederiksberg Jærnstøberi	1,30
Maskinarbejdere paa Carl Lunds Fabrik	1,85
Smede og Maskinarbejdere hos Eickhoff	12,00
Maskinarbejdere hos Smith og Mygind	5,75
Kastrups Svende	2,00

Tilsammen 230,54

G. Olsen.

Redigeret af **Vald. Olsen.**
Rud. Böhms Tryk, Ole Subrg. 5, København.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 10

Juli 1890

2. Aargang

Murerstrejken.

Naar disse Linier kommer Medlemmerne for Øje har de gennem Dagspressen faaet fyldige Oplysninger om den forsøgte Underhandlings Resultater. Derfor skal vi kun dvæle ganske kort ved disse. Murermestrenes Svar er et slaaende Bevis for, hvorledes Slavepysken for Fremtiden skal svinges — hvis det da bliver dem, der skriver de endelige Betingelser for Arbejdernes Frihed og Løn. Heldigvis har Murersvendene ogsaa et Ord med at sige og før bør hver eneste Arbejderforenings Kasse være tom, før Murersvendene skal tvinges til at bøje sig for sligt et Slavereglement, som Mestrene byder paa.

Hvad mener d'Hrr. Mestre, er der da ingen af dem, der mindes den Tid, de selv i Solheden stod paa Stilladset. Ved de da ikke, at det vilde være mere end Tortur at forbyde Arbejderne at have en lædskende Drik paa Arbejdsstedet. D'Hrr. vil jo bogstavelig forbyde Arbejderne at have en Flaske Vand paa Stilladset og vil ligesaa bogstavelig paabyde Arbejderne at indhente Arbejdsformandens Tilladelse til at slukke Tørsten ved Vandposten. Eller skal Arbejderne tvinges til at spise paa Stilladset i en stegende Varme, Regn, Slud eller knagende Kulde. Reglementet forudsætter bestemt saadanne Slaveforhold.

Det næste Skridt d'Hrr. foretager skal maa-

ske være at bestemme, hvad Arbejderne maa spise eller drikke, om det skal være med eller uden Paalæg, eller det paabydes kun at drikke Hvidtøl Nr. 2 og 3. Af deres Overmod kan man vente alt. „Ingensomhelst Art af Traktament maa finde Sted paa Arbejdspladserne“, siger Mestrene. Nej, det skal Guderne vide, naar man ikke maa tage noget med til sig selv, lader man nok være med at traktere andre, og sluttelig blev vel det eneste Traktament paa Arbejdspladsen de Skældsord — en hoven Murermester kunde finde paa at byde Arbejderne. Hvor findes Grundene for saadanne drakoniske Bestemmelser, vidner Nybygningers hurtige Rejsning da ikke om Arbejdernes Flid, vidner de tunge Dragter af Sten og Kalk, der slæbes Trin for Trin til 5te og 6te Etage, da ikke om Arbejdsevne og Lyst, vidner de sirlige Bygninger da ikke om Arbejdernes Dygtighed og fremfor alt vidner de overmodige Murermestres fyldte Pengesække da ikke om Arbejdernes hittidige Paapasselighed; Flid og Dygtighed. Jo vist gor de saa. Begærligheden er vakt, men ikke mættet, og derfor ledsages Slavereglementet af en Lønnedsættelse, det kunde være saa rart at lade Arbejderne betale Krigsomkostningerne. Men der vil løbe meget Vand i Stranden endnu før vi andre, der daglig kæmper for Lønforhøjelser, rolig ser paa at Murerne Løn sættes ned. Murersvendene skal nu ikke mere have Lov til at bestemme, hvilken Sygekasse de vil være Medlem af; ogsaa her spille Mestrene Forsynet og for-

drer, at enhver Svend skal være Medlem af en af dem nærmere betegnet Sygekasse. Skal det være for desto hurtigere at kunne skrive de Syge raske, hvis de Sunde forlod Arbejdet? Maaske, thi „strænge Herrer“ savner altid Hjælpere.

Kolleger! I har ikke glemt den Tid, hvor man priste det frie Svendelav. Skal Arbejderne nu opdrages til lydige, meningsløse Arbejds-slaver, der ofrer deres bedste Aar i Arbejde fra den aarle Morgen til den silde Aften uden større Udbytte end til det daglige Brød, for som Løn herfor paa sine gamle Dage at kastes ind paa en eller anden Elendighedsanstalt, eller skal Arbejderne løftes op til frie Mænd med lige Ret til Samfundsgoderne, med Ret til Arbejde og med Ret til Udbyttet. Vi holder paa det sidste og derfor raader vi alle til at indskrænke for en kort Tid saameget som muligt Eders ikke strængt nødvendige Nydelser og lad Gevinsten tilflyde de Strejkende. Nu gjælder det om, at vinde og det er os, der er udenfor Strejken, der skal gjøre Indsatsen, bagefter deler vi i Fællesskab Gevinsten. Det er nemlig hævet over enhver Tvivl, at naar de graadige Penge-sække har spist Murerne, saa kommer Raden til andre Fag. At støtte Murerne er derfor kun et nødvendigt Selvforsvar.

Idet jeg fratræder Pladsen som Forretningsfører for Dansk Smede og Maskinarbejder-Forbund og dermed tager Afsked med Fagbladets Læsere, føler jeg Trang til at rette en Tak til alle dem af alle mine Fagfæller, der med Velvillio har hjulpet mig i mine Bestræbelser for at skabe Smede og Maskinarbejderne en god Organisation.

Naar jeg aftræder nu, før min Funktionstid er udløbet, saa er det fordi jeg føler mig overbevist om, at dette er det heldigste for Forbundet. Det er jo alletider saa, at naar en Strejke tabes, er man meget tilbøjelig til at give Organisationens øverste Leder Skylden herfor, og saaledes er det ogsaa i dette Tilfælde angaaende vor mislykkede Strejke i Randers. Mine Kolleger der har søgt og tildels naaet at

udsprede saadanne Rygter om mig overalt i Landet, som, hvis de var sande, ikke kvalificerede mig til at indtage nogen Tillidsplads i Organisationen, og som, for deres Vedkommende, som tror paa disse Rygter, maa nedbryde al Tillid til mig. Og da det var mig umuligt at komme disse Rygter til Livs, idet de blev udsprede om mig i Krogene, vil mine Kolleger kunne forstaa, at der ikke var andet for mig at gøre end at takke af. Jeg skylder dog Sandheden at oplyse, at der tillige var en anden Grund til min Fratrædelse. Det er en Selvfølge, at jo større Forbundet bliver, jo mere Arbejde bliver der for Forretningsføreren at udføre, og særlig i Strejketilfælde var dette saa stort, at jeg ikke i min Fritid kunde passe det tilfredsstillende.

Jeg skal nu slutte min Virksomhed ved Fagbladet, som jeg begyndte den: med en Opfordring til mine Kolleger om at organisere dem Landet over og til at føre deres berettigede Fordringer igjennem.

Kjøbenhavn, i Juli 1890.

Vald. Olsen.

Tilsyn med Arbejdsstederne

Det Offenliges Tilsyn med Fabriker og fabrikmæssig drevne Værksteder og Arbejdssteder sker nu i Følge Lov af 23de Maj 1873 og 12te April 1889. Man er ikke herved naaet saa vidt, at faa et Tilsyn med de i vort Fag saa vel kendte smaa Røg- og Pesthuler, der i det daglige Liv gaar under Navnet Grov- eller Klejnsmedeværksteder. Tilsynet med disses saavel Sundhedsforhold som Arbejdstid er fuldt ud saa ønskelig som Tilsynet med Fabrikerne.

Indtil videre er Smaaværkstederne udenfor Loven og deres Befolkning udenfor Retten og indtil denne Urimelighed er ændret vil vi benytte de Fordele, som ovenanførte Love sikkrer os, selv om Resultaterne er smaa.

Vaag derfor nøje over at efterfølgende Bestemmelser i Lovene overholdes.

Unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar maa ikke benyttes til Arbejde mere end 10, er Ti

Timer i Døgnet, og ikke før Kl. 5 Morgen og ikke senere end Kl. 9 Aften. De skal have mindst 2 Timers Hvile i Tiden mellem Kl. 8 Morgen og Kl. 6 Aften.

Under Maaltiderne maa de ikke opholde sig i et Rum, hvor der paa samme Tid arbejdes. De maa ikke benyttes til at rense nogen Del af Værket, saalænge dette er i Bevægelse.

Fabrikker og Værksteder skal holdes rene, have tilbørligt Luftsifte og maa ikke være overfyldt med Arbejdere.

Hvor Arbejdsrummet fyldes med Støv eller andre for Sundheden skadelige Stoffer, skal der anvises Arbejderne et særligt Rum til Opholdssted i Spise- og Hviletimerne. Selvfølgelig skal et saadant Rum ogsaa være rummeligt og med rén Luft.

Enhver Maskine, saavel Kraft- som Arbejdsmaskiner, skal være saaledes indhegnede og dækkede, at man ikke ved Brugen eller ved at passere forbi kan komme til Skade. Hav derfor et vaagent Øje med Boremaskinerne, hvis Tandhjulforbindelser har kostet saa mange Smedefingre.

Koblinger, Skruehoveder, Kiler osv. skal, hvor de end findes, være saaledes dækkede, at de ikke griber fat i Arbejdernes Tøj.

Gangene mellem de enkelte Maskiner skal være saa brede og høje, at Arbejderne ikke udsættes for Fare ved at passere dem.

Andre Mellemrum mellem Maskinerne skal være afspærret saalænge Maskinerne er i Gang.

Under Maskinernes Gang maa Mennesker under 16 Aar ikke benyttes til Paalægning af Remme, Snore eller deslige paa omdrejende Skiver, som er i Bevægelse, med mindre hertil benyttes særlige dertil egnede Redskaber (Udtrækker).

Naar Kraftmaskinen driver flere selvstændige Bedrifter skal Drivværket i enhver af Bedrifterne kunne standses, uafhængig af, om Kraftmaskinen vedbliver at gaa.

Enhver af Arbejdere betjent Maskine skal være saaledes belyst, at alle løbende Dele, som kan medføre Fare, tydeligt kan iagttages.

Gulvene skal holdes rene saaledes at Olie og Smørelse ikke gøre dem slibrige eller ogsaa skal bestros med Sand eller lignende (t. Eks. Saugpaaner).

Ingen Leverandør eller Forhandler maa udlevere nogen af de i Loven af 12. April 1889 omhandlede Maskiner, uden at de paabudte Sikkringsdele medfølger.

Enhver Arbejder kan ved Henvendelse til Fabriksinspektøren eller en af hans Assisterter uden Betaling faa udleveret et Eksempplar af Loven af 12. April 1889.

Ualmindelig forsigtig.

„Forsigtighed er Borgmesterdyd“, tænkte Wm. Schertiger, Aalborg, forleden, da han averterede om 2 dygtige Maskinarbejdere, som ikke er — og ikke agter at blive Medlemmer af Fagforeningen.

Hvad er Hr. Schertigers Mening? Anser han det for smukt handlet, at afkræve sine Arbejdere Løfte om ikke at indtræde i en Forening, hvis Opgave er at varetage Arbejdernes Tarv. Kan Manden da ikke se det grimme i at benytte sine Medmenneskers Dygtighed og til Løn lægge Baand paa deres Frihed. Hvad vil Hr. Schertiger mon tænke, hvis hans Arbejdere en skøn Dag forlanger som Betingelse for vedblivende at arbejde for ham, at han ikke maa være og ikke agter at blive Medlem af Haandværkerforeningen, Industriforeningen, det „nationale Arbejde“ eller andre Foreninger for Arbejdsgivere. Han vil sikkert betegne en saadan Fordring som eksemPELLøs Frækhed. Vi har selvfølgelig intet imod, at Hr. Schertiger søger dygtige Arbejdere; men deres Foreningsret anbefaler vi Hr. Schertiger at holde Fingrene fra.

Den 3dje skandinaviske Fagforenings Kongres

vil som meddelt gennem Arbejderbladene blive afholdt midt i August Maaned i Kristiania. Forhaabentlig vil denne Kongres knytte Skandinaviens Arbejdere endnu tættere sammen end hidtil. Smede og Maskinarbejderne har desværre savnet en livlig Forbindelse og Samarbejde med Broderorganisationerne i Udlandet.

Grunden har ikke været manglende Interesse, men det uensartede i Virksomheden har hidtil hindret en planmæssig og virkningsfuld inter-

national Optræden. Da Kongressen i Kristiania formentlig vil afføde en Konference mellem Repræsentanterne for de skandinaviske Organisationer i Smede- og Maskinfaget, haaber vi allerede i næste Numer at kunne meddele noget nyt i denne Retning. Derved vil Fagbladet for August blive forsinket 3 à 4 Dage. Men vi forudsætter, at d'Hrr. Medlemmer hellere ser dette, end vente til vi i September bringer udførligere Meddelelser. Ventetiden skal vi i hvert Fald indskrænke til det mindst mulige.

Kongressen i Christiania.

Ved et den 13. Juli afholdt Hovedbestyrelsesmøde besluttedes det, at henstille til Afdelingerne, at Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund repræsenteres paa Kongressen i Christiania ved én Repræsentant. Afdelingerne bedes derfor snarest muligt afholde Møder, hvor de foreslaa det Medlem, de ønske der ved nævnte Lejlighed skal repræsentere Forbundet. Navnene paa de Foreslaaede bedes senest den 23. Juli tilstillet Forbundets Forretningsfører F. Hurop, Raadmandsgade 23, Kjøbenhavn L.

Navnene paa de af samtlige Afdelinger Foreslaaede vil da blive tilstillet Afdelingerne, der tillige anmodes om at træffe de fornødne Forberedelser til at Valget kan ské inden 3. August.

Udgifterne ved Repræsentationen vil blive at fordele imellem Afdelingerne i Forhold til disses Medlemsantal.

Tekniske Meddelelser.

Blødgøring af haard Støbejern. Mindre Genstande sammenpakkes i en Digel med Substantser, der under Glødheden tilfører Jærnet Kulstof. Digen tættes godt og ophedes lidt efter lidt i en Ovn eller aaben Ild; denne Glødhede lader man den beholde i nogle Timer, hvorefter den meget langsomt afkøles. Som Tilsætninger kan blandt andet anbefales: Støbe-

jærns Drejespaaner, kulsurt Natron og Roesukker. Har man kun det sidste til Raadighed, saa maa Tilsætningen ikke være for lille. Det kan ofte paa den Maade lykkes at faa Jærnet saa blødt, at man kan skære i det med en Lommekniv. (Vulkan.)

Mod Rust. Et Materiale, bekendt under Navnet kinesisk Fedtsten, skal ifølge engelske Beretninger være aldeles fortrinligt som en Tilsætning til de sædvanlige Farver og have den Egenskab, at det paa en virksom Maade beskytter mod Rust. Malet eller pulveriseret Fedtsten er det mest fintdelte Materiale, der kan produceres, og intet andet hefter saa hurtig og fast ved Jærn og Staal som dette. (Vulkan.)

Hammerbart Støbegods. En ny Fremgangsmaade, som Fabriken Bookwalter i Springfield, Ohio, har købt af Franskmændene G. Robert i Epernay og senere forbedret, bestaar deri, at Blæseluften igjennem et Rør træder igjennem Metallet og derefter igjennem flere Vindpiber stryger hen over Metalbadet og sætter dette i en omdrejende Bevægelse. Metallet renses her ved for Slakker og Urenligheder og kan som Følge af denne Behandlingsmaade direkte kommes i Formen. Det fremkómne Produkt kan bøjes, hamres og svejses som Smedejærn. (Deutsche Schlosser-Zeit.)

Fagmeddelelser.

Ny Forening. Kjødelsmedene i Kjøbenhavn har dannet en Forening under Navn af Kjødelsmedeforeningen af 1890. Dens Formand er Jacob Sørensens, Fr. d. VII.s Gade Nr. 12, Kjælderen.

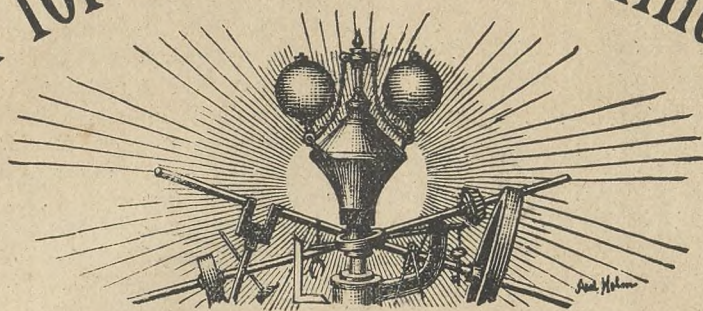
Møde for Smede og Maskinarbejdere i Odense. Afdelingen i Odense havde i Lørdags indvarslet til et offentligt Møde i Lokalet Kongensgade 51. Afdelingens Medlemmer var mødt fuldtallig, medens kun nogle faa „Fremmede“ var mødt. F. Hurop holdt et med Bifald modtaget Foredrag og pointerede særligt om Sammenholdet, hvor nødvendigt det var, at organisere sig, hvis man vilde opnaa bedre Livsvilkaar.

Chr. Caspersen, Søren Nielsen, 1e Fevru med flere anbefalede varmt at slutte sig til den stedlige Afdeling.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Alle Breve, Pengesendelser o. s. v. til Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, bedes sendt til Forretningsføreren efter Adresse: F. Hurop, Raadmandsgade 23, Kjøbenhavn L.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 11

August 1890

2. Aargang

Beskyttelse.

I.

Naar Fabrikanten modtager sit „Haandværkerblad“, saa findes Spalte op og Spalte ned Forlangende om forhøjede Afgifter paa indførte færdige Varer, Revision af Næringsloven, Nedsættelse af Kommissioner o. s. v. — ret som alle Samfundets Interesser bundede i, at nogle faa Pengemænd her i Landet ved Lov hjemles Ret til, ved kunstigt forhøjede Varepriser at udbytte alle os Andre! Tror man da virkelig, at Samfundet er reddet, fordi det forbydes Fattigfolk at handle ved Dørene, eller har man Grund til at antage, at Kommissionsbetænkninger vil gaa det Bestaaende imod?

Aldeles ikke! Det Hele, der i saa Fald opnaas er, at nogle Medborgere mister det Erhverv, hvorved de nu frister Livet, og for Fremtiden vil være henviste til at fylde op i Arbejdernes Rækker. Derfor tager vi til Gjenmæle, naar d'Hrr. store og smaa Kapitalister i skjøn Forning raaber paa Beskyttelse for deres Særinteresser. Vi betragter nemlig ikke dem som et særligt Samfund i Samfundet, paa hvis Alter alle vi Andre skal ofres. Vi anser det for givet, at de Love, der gives, ikke maa gavne Fabrikanten paa Arbejdernes Bekostning. Det er netop deri, at Beskyttelsen bunder. Naar Klædefabrikanten har Beskyttelse mod den udenlandske Konkurrence ved en høj Toldafgift paa de Varer,

der væves i Udlandet, saa forhøjer han Priserne paa sit eget Klæde; men derfor deler han ikke den ved Prisforhøjelsen forøgede Gevinst med sine Arbejdere. De arbejder som før den længst mulige Tid for den mindst mulige Løn og bliver dog alt andet end høfligt behandlede, hvis de ikke for den lille Løn leverer det størst mulige Kvantum vel udført Arbejde. Det er dog ikke Klædefabrikernes Arbejdere, der i dette givne Tilfælde alene forurettes — det er os Alle, idet det Klæde, vi bruger, er blevet betydeligt fordyret. Klædefabrikanten har allerede ved Lovens Hjælp faaet paalagt os en Skat, og nu vil hele Koret have Lov til at beskatte os ligesom han.

Men skal der endelig beskyttes, hvorfor skal vi da ikke beskyttes? Vi har det jo smaat og trænger altsaa mest til Beskyttelse. D'Hrr. har det godt og deres Trang til Beskyttelse kommer, hvis den i det hele taget er nødvendig, først i anden Række. Det er komisk, at Folk med 1 à 2 Hundrede Tusinde Kroners Indtægt om Aaret jamrer over den alt ødelæggende Konkurrence, den elendige Fortjeneste og — de fordringsfulde Arbejdere. Det er ikke desto mindre sandt, at i Spidsen for Beskyttelsesmændenes vilde Jagt træffer vi netop den Slags Folk. Havde de Magt som de har Lyst, kom vi til at betale Skat af Alt, ikke alene som nu af vore Fødevarer, Klæder og Boliger, men af alt, hvad vi forbruger. Vi Arbejdere betaler nu gennemsnitlig 1 Kr. 50 Øre ugentlig i Skat — en kolossa

Afgift af vore smaa Indtægter! At forhøje dette Beløb for at skaffe enkelte Rigmænd større Indtægter, er en Uret, vi til enhver Tid vil tage Ordet imod.

Den Beskyttelse, vi fordrer, er derfor først og fremmest Beskyttelse mod hensynsløs Udbytning, enten denne fremkommer i Form af uretfærdige Skatter eller i Form af lang Arbejdstid eller utilstrækkelig Løn. Vi ejer som Regel ikke anden Kapital end vor Arbejds-kraft. Jo mere efterspurgt den er, med desto større Fordel kan vi benytte den. Vandrer vi fra By til By, fra Værksted til Værksted for at søge Arbejde, vær da sikker paa, at Lønnen bliver lille og Arbejdstiden lang, naar det endelig lykkes at faa fat et Sted. Staar derimod en Arbejdsgiver i hver Port med Tilbud om Arbejde, saa er det os, der taler med om Løn og Arbejdstid. Det sidste er desto værre ligesaa sjældent, som Samvittighedsnag blandt Aagerkarle. Ikke fordi det er uigjennemførligt at skaffe Alle Arbejde, men fordi der har raadet en urimelig Sløvhed blandt Arbejderne. Det har været fra Sengen til Værkstedet og fra Værkstedet til Sengen og for Resten en aldeles umotiveret „Bøjen sig for Forholdene“ i alle Retninger. Det er først de sidste 10—12 Aar, der har bragt lidt mere Liv i Arbejderne og lært dem, at deres bedste Beskyttelse er deres Organisationer. I disse kan vi overveje vor Stilling og blandt os selv tage de Beslutninger, der fører til virkelig Beskyttelse for vore Interesser. Vi vil nok Beskyttelse, men det er Arbejderbeskyttelse.

Kongressen i Kristiania.

Til den 3dje almindelige skandinaviske Arbejderkongres. der fra 14.—17. August afholdtes i Kristiania, var anmeldt 100 Delegerede, hvoraf den ene (Fyrstikarbejderskernes Repræsentant Fru Wullum, Kristiania) udeblev under hele Kongressen. Kongressens Sammensætning var i høj Grad uensartet, fordi Adgangen var aldeles ubegrændset. Der mødte derfor Repræsentanter frem baade for liberale, socialdemokratiske og anarkistiske Foreninger. Fagforeningernes Repræsentanter var dog det overvejende Antal. Diskussionen fremkaldte som Regel en Række Forslag, idet hver enkelt Afskygning mødte op med sit. En Repræsentant fra Kristiania foreslog saaledes under Behandlingen af 8 Timers Arbejdsdagen, at indgaa til den lovgivende Forsamling med et Forslag om Indførelse af en 10 Timers Arbejds-

dag, dog saaledes, at Overarbejde ikke blev forbudt. En Repræsentant fra Nordre Østerdalen, Kandidat Ivar Mortensen, stillede næsten til hvert Punkt Forslag om at „praktisere revolutionære Ideer“ og vilde hverken deltage i Valg eller Henvendelser til Regering og Rigsdag. Mærkværdigt nok deltog Manden i Forhandlinger og Afstemninger, skjøndt han som Anarkist var aldeles imod Alt, hvad der hindrer den individuelle Frihed og som Følge deraf en erklæret Modstander af alt Flertalsherredømme. En anden Delegeret, Literat Arne Dybfest, Trondhjem, var ligeledes Anarkist; hans hele Indlæg i Diskussionen bestod i Oplæsningen af et højstemt Digt til Revolutionens Ære. Imellem alt dette laa de sunde Anskuelser og de paa Kongressen vedtagne Beslutninger giver som Helhed alligevel et taalelig godt Resultat af Kongressen.

Fagbladets Størrelse tillader ikke en fuldstændig Gjengivelse af hele Kongressens Arbejde, hvorfor vi vil indskrænke os til at aftrykke de Beslutninger, der specielt vedrøre Forbundet.

Til Fagforbunds Dannelse og det internationale Samarbejde vedtoges følgende

Resolution:

Kongressen betragter den faglige Organisation som den naturligste Form for Arbejdernes Sammenlutning for at forbedre deres økonomiske Stilling. Fagforeningen er bleven en nødvendig historisk Følge af den storindustrielle Udvikling indenfor vore moderne Samfund, og er for Arbejderklassen det eneste fredelige Middel til Modstand og Værn mod det herskende Udplyndringssystem samt det sikreste Grundlag, hvorpaa et klassebevidst, internationalt Arbejderparti kan opbygges.

Kongressen tilraader derefter:

At der indenfor de forskellige Fag tiistræbes Oprettelsen af skandinaviske Forbund. Disse Forbund sættes i Forbindelse med hinanden saaledes, at der udveksles regelmæssige Beretninger mellem Forbundene af samme Fag, og at der i alle store Spørgsmaal handles efter fælles Overenskomst.

Planen for Forbunds Dannelse og Organisation bør udarbejdes ved specielt Samarbejde mellem vedkommende Fags Foreninger, dog under fornødent Hensyn til de Kongresbeslutninger, der vedrører Organisationer.

Fagforeningerne bør saavidt muligt omfatte alle beslægtede Beskæftigelser.

Paa Pladser, hvor der ikke kan oprettes særlige Fagforeninger, tilraades Sammenslutning i Fællesforeninger.

Mellem organiserede Kvinder og Mænd i samme Fag bør tilstræbes Samarbejde, og hvor Forholdene tillader det, anbefales Fællesorganisation.

Med Hensyn til Strejker besluttede Kongressen følgende:

at Strejker, som Arbejdernes Kampmiddel, er principielt berettigede uanset om Arbejderne er organiserede eller ej. I sidste Tilfælde bør mislykkede Strejker være den bedste Vækkelse til Oplysning og Organisation;

at Strejker er i Stand til at højne Arbejdernes Eksistensminimum, der stiger og falder med Arbejdernes virkelige Krav til Livet;

at den Udstrækning, i hvilken Arbejderne skal anvende Strejker, bestemmes af det økonomiske Udviklings Stadium, og Styrken hos Kapitalens og Arbejdernes Organisationer;

at Strejkerne efterhaanden bør omorganiseres i den Retning, at de mange og smaa Strejker gaa op i faa, men store og omfattende Lønbevægelser indenfor de særskilte Industrigrene.

Ved Organisation af Strejker anbefales følgende: at de organiserede Arbejdere ikke griber til Strejke forinden de har forsøgt alle Midler til en fredeelig Overenskomst med Arbejdsgiverne;

at forinden Strejker paabegyndes, bør den paagældende Organisation forhandle med Broderorganisationerne i Ind- og Udlandet for saa vidt muligt at forebygge, at store Strejker udbryder paa samme Tid paa forskellige Steder, medmindre saadanne efter moden Overvejelse anses for at kunne føre til et for Arbejderklassen gunstigt Resultat.

Strejker, der er saaledes forberedte, kan kræve Understøttelse af de organiserede Arbejdere.

Overfor Strejker eller Lock-out'er, der direkte paaføres Arbejderne af deres Udbytttere, bør hele Arbejderklassen staa solidarisk. Strejker af uorganiserede Arbejdere bør saa vidt muligt søges undgaaet, og Kræfterne sættes ind paa at fremme Organisationen af alle Arbejdere, forinden Strejker paabegyndes.

Angaaende Oprettelsen af fælles Strejkekasser og en fælles Strejkekomité vedtoges:

Kongressen overlader til Fagforbundene eller, hvor der ikke findes saadanne, til de enkelte Fagforeninger hver for sig at oprette Strejkekasser, for saa vidt de anser det for formaalstjenligt, samt fraaraader Dannelsen af en skandinavisk Strejkekomité.

Med Hensyn til 8 Timers Arbejdsdagen vedtog Kongressen:

Da en 8 Timers Arbejdsdag uden Tvivl er den vigtigste af alle de Fordringer, som Arbejderne stiller til det nuværende Samfund, idet den ikke blot for Øjeblikket skal forbedre hans Stilling, men ogsaa forberede og paaskynde Arbejderklassens sociale og politiske Frigørelse, opfordrer Kongressen Skandinaviens Arbejdere ved alle mulige Tilfælde at stille dette Spørgsmaal fremmest paa Dagsordenen i deres Nutidsfordringer.

Vedrørende Midlerne udtaler Kongressen:

At 8 Timers Arbejdsdagen som tilhørende den sanitære Lovgivning bør garanteres ved Lov.

At Stat og Kommune derfor i første Linie bør indføre 8 Timers Arbejdsdagen for sine egne Arbejdere.

At derfor Fordringen om 8 Timers Arbejdsdagen opstilles ved alle politiske og kommunale Valg som en af Betingelserne for Arbejdernes Deltagelse i Valgene.

At da der imidlertid næppe er Udsigt til, at den borgerlige Stat i en nær Fremtid kan tvinges til at indføre denne Reform, bør som Følge deraf Arbejderne i direkte Kamp mod Kapitalen gennemføre 8 Timers Arbejdsdagen og betrygge dens Eksistens.

Tillige vedtog Kongressen at tilraade aarlige Massedemonstrationer for Indførelse af 8 Timers Arbejdsdagen og at søge Organisationsretten garanteret ved Lov i Lighed med den om samme Spørgsmaal fornyligt i Frankrig vedtagne Lov.

Notiser fra Broderlandene.

F. O. Björckmann, det svenske „Jernarbetareförbund“s Repræsentant paa Kongressen i Kristiania, oplyste, at der blandt Arbejderne paa et af Sverriges største Værksteder findes omtrent 200, der maa arbejde

for 90 Øre daglig. Mon Kapitalisterne ogsaa vil kalde disse Arbejdere fordringsfulde, naar de i en nær Fremtid møde op med Fordring om Lønforhøjelse?

Direktionerne for to store Værksteder i Kristiania, „Nylands Jernskibsbyggeri“ og „Ackers mekaniske Værksted“, nægtede under Trusel om Afsked Arbejderne Tilladelse til at deltage i Demonstrationen 1. Maj. Resultatet blev, at Arbejderne (ca. 1600) paa en Snes Stykker nær deltog i Demonstrationen. — Den 2. Maj var Afskedstankerne glemt — d'Hrr. vidste jo nok, at uden Arbejderne var deres store Værksteder og kostbare Maskiner værdiløse. Blot Arbejderne snart maatte indse det samme!

I det sidste Aarstid har der ikke været nogen nævneværdig Arbejdsløshed blandt vore Kolleger i Kristiania. Desværre har Arbejderne ladet sig bevæge til at arbejde over for at fremme Fuldførelsen af de mest presserende Bestillinger, i Stedet for at benytte den gunstige Lejlighed til at fremtvinge en Lønforhøjelse.

I Kristiania betales omtrent samme Løn som her. Smedere lønnes med 30—35 Øre, Hjælpere med 20—22 Øre, Skibsbyggere med 20—24 Øre, Drejere med 28—35 Øre, Skruestikarbejdere med 25—35 Øre pr. Time. Enkelte Arbejdere, deriblandt 1. Klasses Arbejdere ved Skibsbyggeriet har en noget højere Løn. Det er ikke billigt at leve i Kristiania. Fødevarerne er mindst lige saa dyre som her og Huslejen er mindst dobbelt saa dyr som i Kjøbenhavn. 25—30 Kroner for en 2 Værelses Lejlighed er almindelig.

Under Opholdet i Kristiania fik vi Lejlighed til at kaste et Blik ind i den derværende store Hesteskosømfabrik. Det første, der mødte os, var et djævelsk Spektakel af de med rasende Hurtighed arbejdende Maskiner, der smeder eller rettere valser Sømmene ud. Lokalet, hvori Smedningen foregik, var ret rummeligt og uden den i saamange Smedeværksteder generende Røg. Ved Hjælp af 84 Maskiner smedes 1 Million Hesteskosøm daglig. Hver Arbejder har sin Ild og sin Maskine. Der gjøres en lang „Hvidvarme“ paa „Tenen“ og Arbejderen lægger den i en paa Maskinen anbragt Klo. Han vender sig til Ilden for at varme næste Ten, medens Maskinen uden nogen Hjælp smeder væk paa den første, saalænge den har passende Varme, saa skiftes Tenene om og saaledes fortsættes Dagen igjennem. En Mand smeder paa denne Maade uden synderlig fysisk Anstrængelse 12000 Søm om Dagen (ligesaa mange som 12 Arbejdere med Haanden) og dertil ensartede og smukke Søm. Disse kommes derefter i en Tromle og slibes blanke ved Gnidning mod hinanden, for til Slutning at rettes og svikkes paa Maskine. Efterat Kvinder har sorteret de ubrugelige Søm fra, pakkes de ind og forsendes Verden over.

Skandinavisk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Hovedbestyrelsen for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund bemyndigede F. Hurup til paa Kongressen at søge Samarbejde med vort Fags svenske og norske Repræsentanter, for om muligt at skabe et skandinavisk eller internationalt Forbund. I den Anledning sammenkaldtes et Møde for vore Fagfæller i Kristiania. Mødet, der var stærkt besøgt, gav under stor Begejstring

Tanken sin Tilslutning. Sagen vil nu paany blive forelagt i Hovedbestyrelsen og formentlig blive fremmet. Sverrig repræsenteredes paa Kongressen ved Smed F. O. Björckmann, der oplyste, at „Jernarbejtereforbundet“ i Sverrig tæller 21 Afdelinger. Her i Danmark er som bekendt 11 Afdelinger og i Norge 4 Foreninger. Forbundet vil altsaa allerede nu kunne dannes med 36 Afdelinger.

Meddelelser fra Provinsafdelingerne.

Horsens.

Som tidligere meddelt, har Smede og Maskinarbejderne i Horsens dannet en Fagforening, der denne Gang tegner til at blive lovedygtig. Den 7. Juli afholdt den sit første Diskussionsmøde, hvor Bestyrelsesmedlem L. Sørensen af Aarhus-Afdeling efter Indbydelse var tilstede og holdt et Foredrag om Nyttens af den faglige Organisation.

Fagmøde for jyske Smede og Maskinarbejdere.

Den 20. Juli afholdtes i Horsens et stort Arbejdermøde, der navnlig vandt stærk Tilslutning fra Syd- og Midtjylland. I Lighed med tidligere Aar afholdt samtidig de forskellige Fag særlige Møder for at drøfte deres specielle faglige Interesser. Vore Kolleger holdt selvfølgelig ogsaa et Fagmøde. Der blev ved dette budt velkommen af den stedlige Fagforenings Formand, hvorefter O. Hansen, Aarhus, overtog Hvervet som Ordstyrer. Elias Petersen, Aarhus, indledede med et Foredrag om de faglige Organisationer, og udviklede, hvorledes disse vare fremstaaet som en Følge af Frihedstrangen og Tidernes Tryk. Deres Udvikling medførte, at man ved Strejker søgte at tilvinge sig Fordele; men en Strejke burde være velforberedt for at blive til Gavn for Arbejderne. Derfor burde der sættes en Stopper for de Strejker, som kunde undgaaes og Midlerne og Kræfterne anvendes til Agitation, fordi den største Styrke ligger i en god Organisation. Paa det Omraade er der her i Jylland endnu meget Arbejde at udføre; der er mange Byer, hvor man ikke har Spor af Begreb om, hvad en Fagforening er. Taleren vilde ønske, at hver By havde en fri og uafhængig Mand, der kunde agitere for Sagen, thi derpaa beroede Foreningernes Fremskridt.

De øvrige Talere sluttede sig til Indlederen i hans Betragtninger, særlig om uforberedte Strejker.

Maskinarbejder Andersen, Horsens, anbefalede Rejseunderstøttelseskasser, som han mente vilde bidrage til at holde Skruebrækkerne borte fra de Steder, hvor der var Arbejdsnedlæggelser.

Om Nyttens af Rejseunderstøttelseskasser i den af Andersen antydede Retning var der dog nogen Meningsforskjel. Mødet sluttede derpaa med Ønske om et godt Resultat af fremtidig Samarbejde.

Valg af Delegeret til Kongressen i Kristiania.

Efter forudgaaet Prøvevalg i samtlige Afdelinger af Forbundet blev Engelund (Randers), Hurop (Kjøbenhavn), Olsen (Varde) og Chr. Rasmussen (Helsingør) foreslaaede til at repræsentere Forbundet ved Kongressen. Det senere foretagne Valg fik følgende Udfald:

	Engelund Antal Stem.	Hurop Antal Stem.	Olsen Antal Stem.	Rasmussen Antal Stem.
Klejnsmedesvendeforeningen i Kjøbenhavn	—	35	—	—
Smede- og Maskinarbejdernes Forbd. i Kjøbenhavn	—	84	—	8
Afdelingen i Helsingør	1	39	1	13
— i Viborg	4	7	—	—
— i Varde	—	11	—	—
— i Kolding	—	7	—	—
— i Odense	—	31	—	1
Tilsammen	5	214	1	22

F. Hurop blev altsaa med 214 Stemmer valgt til Forbundets Repræsentant.

I Aarhus blev Hurop valgt med Akklamation uden at der i Meddelelsen herom var anført, hvormange Medlemmer der var tilstede ved Mødet.

I Varde trak Olsen sig ved Valget tilbage og af den Grund er samtlige fra Varde afgivne Stemmer faldne paa Hurop.

Fra Aalborg, Randers og Frederikshavn forelaa ved Valgets Afslutning intet Resultat.

Værdiforskellen mellem Skruebrækkere i Danmark og Norge.

Som bekendt er det i Danmark en dyr Spas at kalde en Mand for Skruebrækker, selv om han nok saa meget har gjort sig fortjent dertil. Politiretten har slaaet fast, at „Skruebrækker“ er ligesaa foragtelig som „Slyngel“, „Skurk“ eller „Tyveknaegt“. I Norge synes man at have en anden Opfattelse. En Typograf i Kristiania havde paa Gaden betegnet en Kollega som Skruebrækker, fordi denne havde arbejdet paa den norske „Aftenpost“s Trykkeri under Typografstrejken. Saavel Typografen som Skruebrækkeren og Vidnerne maatte paa Politikamret. Her tilbød man Typografen at slippe med fem Kroner for sin „missliebige“ Udtalelse. Da han ikke vilde gaa ind derpaa stillede ham Tiltale og Straf i Udsigt.

Et Par Dage efter modtog han til sin Forbauselse følgende:

„At Politikamret ikke finder Grund til Forføjuing i Anledning af Typograf Emil Paulsens Klage over Dem, meddeles herved.

Kristiania Politikammer. 30te Juli 1890.

For Politimesteren:

Hilmar Krogh.“

Liste

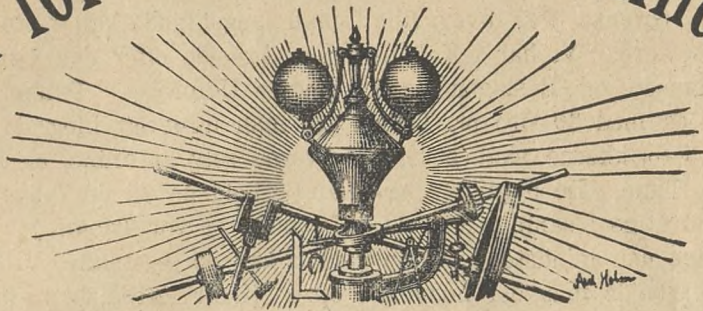
over de til **Malling** indkomne frivillige Bidrag:

Smede og Maskinarbejdere paa „Det forenede Dampskibsselskab“ 12.50. J. P. Nielsen 0.35. Smedene hos Holm og Kollerup 2.55. Klub 13 2.75. J. P. Nielsen 0.25. J. P. Nielsen og G. Jensen 0.50. Arbejderne hos Borch og Henriksen 22.45. Fabrikantene Borch og Henriksen 10.00. Kontorist R. Roikjær hos do. 2.00. Smede og Maskinarbejdernes Fagforening i Aarhus 54.50. Tilsammen 107.85. Med det tidligere indkomne ialt Kr. 338.39. Bidrag modtages fremdeles.

G. Olsen.

Redigeret af F. Hurop.
Rud. Bøhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, Kjøbenhavn.

Fagblad for Smede og Maskinarbejdere

Udgivet af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund

Nr. 12

September 1890

2. Aargang

Til Smedene og Maskinarbejderne i Danmark.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund er Fællesbetegnelsen for de danske Foreninger i Smede- og Maskinfaget, som har til Formaal at forbedre Livsvilkaarene for de Arbejdere, som ernærer sig ved Faget.

Forbundet talte i Begyndelsen af September 1890 13 Foreninger med omtrent 2000 Medlemmer fordelte paa følgende Byer: København, Aarhus, Helsingør, Horsens, Aalborg, Randers, Frederikshavn, Odense, Varde, Kolding, Viborg og Nykøbing paa Mors. Medlemsantallet er jævnt stigende, ligesom der med korte Mellemrum oprettes nye Afdelinger af Forbundet. Der er derfor al Grund til at tro, at Forbundet vedblivende vil have en stedse stigende Tilvækst. Samtidig arbejder vi paa at knytte en nøje Forbindelse med Broderorganisationerne overalt i Udlandet, saa der i Realiteten skabes et Verdensforbund for Arbejderne i vort Fag.

Det er Hensigten at udstrække Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund til at omfatte samtlige Byer i Danmark, hvorfor Smedene og Maskinarbejderne i de Byer, hvor der endnu ikke findes Foreninger, indtrængende opfordres til at danne saadanne og indmelde disse i Forbundet.

Jo større Forbundet er, med jo større Kraft

kan det arbejde for at gøre Fagets Arbejdere velstillet i økonomisk Henseende.

Alle andre Samfundsklasser søger ved den mindst mulige Møje at naa de størst mulige Fordele. Vil vi i beskeden Ligegyldighed holde os tilbage, er det kun paa egen Bekostning at give Modparten alle Fordelene. Men dette Offer har vi ikke i Sinde at bringe og derfor vil vi benytte enhver for Haanden værende Situation til at bringe Lønnen saa højt op, som Forhold og Konjukturer tillader, samtidig med at vi tilstræbe en saa stor Forkortelse af Arbejdstiden, at ingen af vore Kolleger tvinges til at gaa erhvervsløse.

For at naa dette er det nødvendigt at tage fra Grunden af, saa at det vi bygger op ikke blæser om ved det første Vindstød. Vi vil derfor Landet over samle Smedene og Maskinarbejderne i Foreninger og, naar dette er sket, forhandler vi indbyrdes om den Fremgangsmaade, der bør følges for paa den hurtigste og sikreste Maade at naa vort Maal.

For at antyde, hvorledes Sagen kan gribes an, tror vi, at der blandt andet bør rettes en Henvendelse til Arbejdsgivernes Foreninger i Provindserne om at faa det nuværende Kost- og Logisystem afskaffet og Arbejdslønnen udbetalt i rede Penge. Arbejdstiden bør ordnes saaledes, at dens Længde ikke er afhængig af Mesters Forgodtbefindende, men bliver en bestemt Arbejdstid med bestemte Spise- og Hviletider. Alt Arbejde udover den fastsatte Tid bør helst und-

gaas; hvor det dog er paatrængende nødvendigt, bør Tiden betales med mindst 50 à 100 Procent Tillæg udover den sædvanlige Løn. Der maa ligeledes fastsættes en Grænse for, hvor lille Lønnen maa tillades at være. Vi har i København fastsat, at Klejnsmede og Beslagsmede i det mindste skal betales med 30 Øre pr. Time og vore Fagfæller paa Fabrikkerne skal betales med mindst 27 Øre pr. Time. De dygtigste Arbejders Løn vil jo altid stige i samme Forhold, som det lykkes at tvinge den mindste Løn op. Med Hensyn til Akkordarbejde maa der nødvendigvis finde en Regulering Sted, saa Arbejderne har en Garanti for, at de altid faar den ved Daglønssarbejde bestemte Timeløn udbetalt.

Hvorvidt man skal tilstræbe ensartede Regler over hele Landet skal ikke slaas fast nu, det overlader vi Foreningen i Forbindelse med Hovedbestyrelsen at tage nærmere Bestemmelse om. Vi har kun udviklet, hvilke Opgaver Forbundet har at løse, og vi ved paa Forhaand, at vore Kolleger overalt, selv i de Byer, hvor en Fagforening hidtil har været ukendt, giver os Ret i vor Opfattelse.

Det er jo ikke alene vor Opgave, at arbejde for at andre kan leve, vi har jo selv et Liv og mange blandt os jo ogsaa et Hjem at arbejde for og at værne om. Vi maa derfor have Frugterne af vort Arbejde, mens vi er unge, kraftige og arbejdsdygtige. Naar Haaret graanes og Lemmerne blive stive er det for sent at tænke paa Udbyttet, saa har man som oftest kun Fattigaarden og Godgørenheden i Udsigt. Nærer man Haab om at kunne opspare sig en lille Kapital til Alderdommen, saa maa det staa klart for enhver, at saa maa vi sikre os stadigt Arbejde og en ordenlig Løn.

Dette er vort Formaal og til dets Fremme gør vi Regning paa, at alle melder sig til Tjeneste; selv i Landets mindste Krog maa der dannes Foreninger for at virke for vor fælles Sag.

Vi har tænkt os, at Vinteren benyttes til at samle vore Fagfæller, og naar Foraaret bryder frem samles Repræsentanter for alle Foreninger i Odense for at tage Beslutning om den Fremgangsmaade, der skal benyttes for at naa et for os alle gunstigt Resultat.

Der vil muligt blive indvendt mod os, at Arbejdsgiverne ikke vil eller kan imødekomme vore

Fordringer, da de nødvendigvis maa rette Lønnen efter den Betaling, de kan opnaa for det færdige Arbejde. Men det er en stor Vildfarelse, da man meget godt kan rette Priserne for det færdige Arbejde efter den Løn, der betales for Arbejdets Udførelse. Denne Side af Spørgsmaalet gør man forøvrigt klogest i at overlade Arbejdsgiverne selv at ordne, og naar de bliver tvungne af Forholdene vil det blive dem en meget let Sag. Desuden er vor Tanke jo ikke ny, flere andre Fag har jo bestemte Priskuranter at arbejde efter, hvor Arbejdet udføres i Akkord eller paa Dagløn. I disse Fag tjenes der forholdsvis betydeligt mere end i vort. Grunden hertil er ikke, at det Arbejde vi udføre er mindre værdifuldt, men at vi næsten intet har gjort for selv at værne om vore fælles Interesser.

Det er dette Spørgsmaal, vi skal have op til Drøftelse Landet over og det gøres bedst ved at alle, der arbejder i Smede- og Maskinfaget i en By, kommer sammen og drøfter Spørgsmaalet ud fra deres egne Forhold.

Idet vi til Slutning endnu en Gang anbefale Sammenslutning og fremfor alt Sammenhold, beder vi enhver Meddelelse angaaende Foreningers Dannelse eller eventuelle Forespørgsler tilstillet Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund under Adresse: Raadmandsgade 23, København L.

Hovedbestyrelsen

for

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Obs. Forbundets Love og Eksemplarer af dets Maanedssblad tilsendes paa Forlangende pr. omgaaende Post.

Naar Forbundet staar bagved.

En paa Nørrebro i København boende Fabrikant forpligtede sig i 1885 til at betale de hos ham beskæftigede Smede og Maskinarbejdere mindst 30 Øre pr. Time med et Tillæg af 3 Øre pr. Time for Arbejde udenfor Værkstedets Omraade. I Slutningen af August d. A. kom han paa Tanker om at afkorte de ovennævnte 3 Øre. Dette vilde Arbejderne selvfølgelig ikke lade sig nøje med og indberettede Sagen til Forbundet. Gennem et Udvalg stillede Forbundet Fabrikanten Valget mellem en Strejke eller Overholdelse af Forpligtelsen fra 1885. Efter nøje Overvejelse

valgte han det sidste og Arbejdet fortsattes derpaa uden Afbrydelse. Havde Arbejderne ikke haft Forbundet at støtte sig til, var deres Løn bleven formindsket med ca. 2 Kroner om Ugen. Det betaler sig at være Medlem af Forbundet.

Fra Udlandet.

Frankrig.

Fra Metalarbejdernes Forbund har vi modtaget følgende:

„Borgere!

Metalarbejdernes Forbund i Frankrig har nu endelig konstitueret den fremtidige Organisation for Arbejdernes sociale Forsvar.

Vi henvender os i Dag til Dem med en venlig og broderlig Hilsen om at give om muligt nøjagtig Meddelelse om Resultatet af Eders Bestræbelser for Arbejdernes Emancipation.

Vi beder Dem ligeledes meddele os, hvilket Aar De har dannet Organisationen af det sociale Samfund.“

De Oplysninger, vi er i Stand til at give vore franske Kolleger, staar selvfølgelig til Raadighed, og vil vi benytte Lejligheden til samtidig at knytte et nøjere og varigt Samarbejde Red.

Italien.

Paa Grund af, at de mekaniske Etablissementer i Majland i betydeligt Omfang har indskrænket Virksomheden, er der fremkaldt en overordenlig stor Arbejdsløshed og Arbejdernes Stillning er i højeste Grad fortvivlet.

Mekanikernes Fagforening indkaldte i Anledning heraf den 31. August et Møde for at drøfte, hvad der burde gøres for at raade Bod paa denne Tilstand. Mødet var besøgt af 1500 Personer og Debatten var til Tider meget stormende. Den enstemmigt vedtagne Resolution er saa betegnende ikke blot for den Aand, der hersker indenfor dette enkelte Fag, men ogsaa for hele det italienske Arbejderpartis principielle Stilling, at den fortjener at gengives i sin hele Ordlyd. Den lyder saaledes:

„De arbejdsløse og arbejdende Mekanikere i Majland, samlede den 31. August i Canobbiateatret for at raadslaa om, hvilke Foranstaltninger, der bør tages for at modarbejde den stadig tiltagende industrielle Krise, er efter lang Diskussion kommen til den Overbevisning, at der først vil kunne gøres en Ende paa dette Liv fuldt af Sorg og Smerte, naar det organiserede Arbejderparti har bragt det dertil, at Maskiner, Værktøj, Grund og Jord bliver Fællesejendom. I Bevidstheden om, at enhver Borger bringer med sig til Verden Retten til at leve af eget Arbejde, at det af Barmhjertigheds- og Godgørenhedsinstitutioner afhængige Liv er demoraliserende, tilbageviser vi Almisser af enhver Art, fra hvem de end kommer, og protesterer mod Regeringen, som til unødige og forfejlede Spekulationer bortsløser Borgernes Penge og Blod, medens den hensynsløst tilsidesætter Arbejdet og Arbejderne, der dog er den vigtigste Kilde til Statens Velstand. Vi opfordrer derfor Regeringen og dens Repræsentanter til at skaffe Arbejde, for saa meget som mulig at mildne den uhyggelige Tilstand, der er sit Kulminationspunkt nær, og vi erklærer os beredt til, saafremt der ikke inden 14 Dage ved Arbejde er sørget for vore Familier, inden vi dør af Sult, at ofre

vort Liv og vor Frihed for den retfærdigste og helligste Sag: for vore Hustruers og Børns Eksistens.“

Mødet opløstes under Raabene: Vi vil have Arbejde og ingen Almisser.

Vore hjemlige Forhold frembyder ganske vist ikke endnu saa skrækelige Forhold, som de italienske, men vi tager stærk Fart derhen imod. Vilde det ikke være fornuftigt at værne os i Tide og møde Fremtidens Ulykker med et velorganiseret Forbunds hele storelaede Kraft?

Meddelelser fra Provinsafdelingerne.

Ny Afdelinger af Forbundet.

Den i Horsens for nogle Maaneder siden oprettede Forening for Smede og Maskinarbejdere har indmeldt sig som Afdeling af Forbundet fra 1ste September d. A.

Smede og Maskinarbejdernes Fagforening i Aarhus afholdt Søndag den 7. September et Agitationsmøde i Nykøbing paa Mors. Mødets Formaal var at faa oprettet en stedlig Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund. Saa godt som alle Byens Smede og Maskinarbejdere var mødt. Mødet blev aabnet og ledet af Smed L. Sørensen, Aarhus. Maskinarbejder O. Hansen (Formand for Afdelingen i Aarhus) holdt det indledende Foredrag og paaviste, hvor nødvendig Organisationen er for at fremme vore fælles Interesser; derfor burde Smede og Maskinarbejderne i Nykøbing ogsaa have deres egen Organisation og optræde enige uden Hensyn til ved hvilken Branche i Faget de arbejder. Vi er jo alle Arbejdere og maa for at opnaa de største Fordele staa solidariske. Vi vil for Fremtiden være medbestemmende om Arbejdstidens Længde og Lønnens Størrelse. Det gælder for Arbejdsgiverne under de nuværende Forhold blot om at faa Lønnen trykket saa lavt ned som muligt, saa lavt, at en Arbejder næsten er ude af Stand til at ernære sig. Naar Arbejderne bliver gamle og ikke længere kan arbejde gives en eldndig Forsørgelse som Løn, fordi de saa villigt har trukket Guldmøllen. En human Forsørgelse bør selvfølgelig blive de gamle Arbejdere tildelt, men man skal ikke vente til den kommer ad Frivillighedens Vej, den skal skaffes gennem en god Organisation, der er medbestemmende om, hvorledes Arbejdernes Kaar skal være saavel for Unge som Gamle. Sundheden, Oplysningen og Familielivet lider under den nuværende lange Arbejdstid, samtidig med at Arbejdstidens forkortet og større Løn. Arbejdskraften, der er vor eneste Kapital, maa vi sælge saa dyrt som muligt. Vi organiserer os ikke for at tilrane os noget, men for at hævde vor Ret. Den enkelte kan intet gøre, det maa derfor staa os klart, at vi skal organisere os for at opnaa noget. Lad Mestre og Fabrikantene føle, at uden Arbejderne kan deres Kapital og Organisation intet yde, fordi Arbejdet er Kilden til al Rigdom og Kultur.

Efter en kort Diskussion vedtoges enstemmig at oprette en Fagforening og indtræde som Afdeling af Forbundet. Samtlige Tilstedeværende indmeldte sig i Foreningen. Til at arbejde videre paa Sagen valgtes en af 3 Medlemmer bestaaende Bestyrelse.

Der vil i Løbet af Maaneden blive afholdt et Møde i Esbjerg for om muligt ogsaa der at danne en Fagforening.

Varde.

I Varde modtage Smedesvendene en Del af deres Løn i Form af Kost og Logis. Lønnen er da for de bedst Lønnede 7 Kr. ugenlig. Der hersker blandt Svendene stor Misfornøjelse med denne Lønningsmaade, fordi den ofte kan være forbunden med lang Arbejdstid, mindre god Kost og slet Logis. Man har derfor i Afdelingen været enige om, at arbejde hen til at Lønnen udbetales i Kontanter og at en Forhøjelse samtidig finder Sted. Selvfølgelig vil der i Varde ikke finde Arbejdsnedlæggelse Sted, før Sagen nøje er overvejet i Samraad med Hovedbestyrelsen og før man ad Forhandlingernes Vej har søgt at bevæge Mestrene til at imødekomme Svendenes meget beskedne Ønsker.

Smede og Maskinarbejdernes Forbund

i København fejrede Lørdag den 6. September sin 17aarige Stiftelsesfest i Forsamlingsbygningens store Festsal. I Aftenens Løb samledes Deltagerne i den lille Sal til et Festmaal. Ved Bordet mindede F. Hurop om Forbundets hidtidige Virksomhed og Kamp. Efter Festmaaltidet tog man fat paa Dansen, der gik med Liv til den lyse Morgen. Festen var helt igennem vellykket. Særlig fortjener Værten, Hr. P. Svendsen, en Anerkendelse for det rigelige og smukt dækkede Bord.

Tekniske Meddelelser.

Blaafarvning af Jærnvarer. Blanke Jærngenstande nedlægges i en Opløsning af 14 Gram undersvovlsurt Natron i en Liter Vand og en Opløsning af 35 Gr. eddikesurt Blykoxsyd i en Liter Vand; derefter ophedes denne Blanding lidt efter lidt til Kogepunktet, hvorefter Jærngenstandene vil faa et Udseende, som om de var smukt blaåt anløbne. (Vulkan.)

Lodning af File. Det hænder ofte, at en saa godt som nyhugget Fil knækker over. For dog at drage Nytte af Hugningen kan man lodde den. Dette sker lettest paa følgende Maade: Man renser Filen omhyggeligt i Bruddet og fortinner de Ender, der skal sammenføjes ved Hjælp af en almindelig Loddekolm og ved en ikke for knøben Anvendelse af „Loddevand“ (Saltsyre mættet med Zink). Naar Bruddet overalt er overtrukket med Tin, varmer man et Stykke Jærn rødvarmt, lægger Filen derpaa og holder Stykkerne fast mod hinanden. Saasnart Tinnets flyder afkøles Filen hurtigt, uden at flyttes, ved Overhældning med koldt Vand.

Rensning af Metalgenstande, der er bleven saa snavsede af Røg og Varme, af de ikke kan renses med Oksalsyre, udføres paa følgende Maade: De paa-gældende Stykker gnides først af med Potaskelud; derpaa dyppes de ned i en Blanding, bestaaende af lige Dele Salpetersyre, Svovlsyre og Vand, hvorefter de afskylles godt og poleres. For Fyrbødere maa denne Receipt være velkommen, idet disse hyppigt have Besvær med at holde Vandstandshanterne rene. (Vulkan.)

Befæstelse af Jærn i Sten. Hertil faar man et meget varigt og fejlfrit Kit, naar man smelter noget Harpiks og i dette omrører saa meget fint pulveriseret og sigtet Tagstensmel, at det saa længe det endnu er varmt ikke flyder. Efter at denne Masse er istøbt kan man i Mellemrummene nedstikke i Forvejen tilpassede og opvarmede Tagstensstykker. Dette harpiksagtige Cement forbinder sig godt saavel med Stenen som med Jærnet, er uopløseligt i Vand, angriber ikke Metaller

og skal kort sagt være at foretrække for det hidtil anvendte Svovl. (Vulkan.)

Trappebelysning. Ifølge „Vulkan“ skal der i Berlin være konstrueret følgende Indrætning i nævnte Øjemed: Et lille elektrisk Batteri anbringes paa et sikkert Sted i Kælderen, hvorfra det ved Straade sættes i Forbindelse med Lysgivere i de forskellige Etager. Ved den Tid, da Trappelyset skal antændes, sluttet Forbindelsen, og det er derefter kun nødvendigt at betræde det første Trin i hver Etage, for at Lyset skal antændes, hvorefter det brænder i 5 Minutter. I Løbet af denne Tid eller før er den allermesteligste eller den mest asthmatiske Trappebestiger naaet op til den næste Trappebestiger, hvor Betrædelsen af det første Trin har det samme Resultat til Følge, nemlig Antændelsen af et nyt Lys, og saaledes fremdeles igennem alle Etager. Holdes Forbindelsen med Batteriet vedlige Natten igennem, vil mange Besværligheder med at finde Nøglehullet i en silde Time tildels være afhjulpen.

Hestebeslag af Papir. I lang Tid har man anstrængt sig for at fremstille et til den naturlige Hestehov svarende Beslag, og man mener nu i Papiret at have fundet et saadant. Ifølge en Meddelelse i „Oberösterr. Gewerbebundes“ frembyder Hovbeslag af Papir følgende Fordele fremfor Jærnbetraget: først Papirets ejendommelige Elasticitet, dernæst at Papirbeslaget ved Brugen bliver ru paa den mod Gaden vendende Side, medens Jærnet som bekendt bliver glattere. Papirbeslaget skal være varigt og uimodtageligt for Vand og Staldfugtighed. Ved et klæbrigt Bindemiddel fæstes det til Hoven, saaledes at man undgaar Paa-hæftning med Søm.

Foreløbig har Ideen kun hjemme i Eksperimenternes Verden.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Hovedbestyrelsen: Formand F. Hurop, Raadmandsgade 23, København L.
 København: Smede- og Maskinarbejdernes Forbund: Formand H. Petersen, Rømersgade 22, 1. Sal, Opgang i Gaarden nærmest Porten.
 — Klejnsmedesvendeforeningen: Formand Sofus Olsen, Slotsgade 36, 3. S. o. G.
 Aalborg: Formand Harald Petersen, Danmarksgade 16, 2. Sal o. G.
 Aarhus: Formand O. Hansen, Hallsvej Nr. 4.
 Frederikshavn: Formand A. F. Jensen, Adresse: Gæstgiver Grested.
 Helsingør: Formand Fr. Weber, Graabrødrestræde 15 B., 1. Sal.
 Horsens: Viceformand P. Andersen, Frederiksgade 48 B., 1. Sal.
 Kolding: Formand Th. Due, Bjergegade.
 Nykøbing paa Mors: Formand Schønning, Færkenstræde Nr. 7.
 Odense: Formand Chr. Caspersen, Jens Benzonsgade 14, 2. Sal.
 Randers: Formand J. C. Andersen, Mariagervej.
 Varde: Formand A. Berg, Adresse: Fabrikant Th. Lassen, Smedegade.
 Viborg: Formand K. Jensen, Lille Peterstræde 14, over Gaarden.

Meddelelser og Forespørgsler vedrørende Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund bedes tilstillet F. Hurop, Raadmandsgade 23, København L.

Redigeret af F. Hurop.
 Rud. Böhms Tryk, Ole Suhrsg. 5, København.